

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

18'inci Toplantı
20 Kasım 2025 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması
- 2.- Oturum Başkanı Orhan Erdem'in, Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in Millî Eğitim Bakanlığının 2026 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 3.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, milletvekillerinin görüşlerini ifade ederken İç Tüzük'ün ilgili maddelerine uygun davranmasını rica ettiğine ilişkin açıklaması

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

- 1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ve 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279) ile Sayıştay tezkereleri
 - a) Millî Eğitim Bakanlığı
 - b) Yükseköğretim Kurulu
 - c) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı
 - ç) Yükseköğretim Kalite Kurulu
 - d) Üniversiteler

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

-----0-----

18'inci Toplantı
20 Kasım 2025 Perşembe

-----0-----

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.07'de açılarak beş oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Mehmet Muş,
Komisyonun bugünkü gündemine,
Milletvekillerinin görüşlerini ifade ederken İç Tüzük'ün ilgili maddelerine uygun davranmasını rica ettiğine;
Oturum Başkanı Orhan Erdem, Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in Millî Eğitim Bakanlığının 2026 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,
İlişkin açıklama yaptı.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ve 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279) ile Sayıştay tezkerelerinin görüşmelerine devam edilerek,
Millî Eğitim Bakanlığının,
Yükseköğretim Kurulunun,
Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının,
Yükseköğretim Kalite Kurulunun,
Üniversitelerin (127 üniversite),
2026 yılı bütçeleri ve 2024 yılı kesin hesapları kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, 2026 yılı bütçelerini görüşmeye devam etmek için 21 Kasım 2025 Cuma günü saat 10.00'da toplanmak üzere toplantıya 22.01'de son verildi.

20 Kasım 2025 Perşembe
BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.07
BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)
BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)
SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)
KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, YÖK Başkanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın temsilcileri; Başkanlık Divanı adına sizleri saygıyla selamlıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Komisyonumuzun 18'inci Birleşimini açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gündemimizde Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları ile Yükseköğretim Kalite Kurulunun bütçe ve kesin hesabı ve üniversitelere ait 127 bütçe, 127 kesin hesap ve 100 adet Sayıştay raporu bulunmaktadır.

Şimdi, Sayın Bakana söz vermeden önce Komisyonumuza katılan bürokratların kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

Evet, buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ve 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279) ile Sayıştay tezkereleri ¹

a) Millî Eğitim Bakanlığı

b) Yükseköğretim Kurulu

c) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı

ç) Yükseköğretim Kalite Kurulu

d) Üniversiteler

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi Sayın Bakana konuşması için otuz dakika süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sayın Başkanımız, Plan ve Bütçe Komisyonunun ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin çok saygıdeğer üyeleri; Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Yükseköğretim Kalite Kurulu Başkanlığı, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Başkanlığı ve üniversitelerimizin 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifleri ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Tekliflerini sunmak, 2024 Yılı Sayıştay Raporu ve Bakanlığımız uygulamaları ile yeni hedeflerimiz hakkında bilgi vermek üzere huzurlarınızdayım. Bu vesileyle, Komisyonumuzun Başkan ve üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, bugün Dünya Çocuk Hakları Günü, bu vesileyle, dünyada mazlum, ezilen, zor durumda olan bütün çocukların haklarının hep beraber savunulması gerektiğini bir kez daha hatırlatmak isterim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitimi konuşmak, bir toplumun kendisini nasıl tanımladığına, hangi ilke ve değerler doğrultusunda yetiştirmeyi hedeflediğine, gelecek tasavvurunu hangi zihinsel ve kültürel perspektife dayandığına dair çok yönlü bir muhasebeye girişmektir. Zira eğitim, birey, toplum, devlet üçgenini bağlamında hem varoluşsal ve toplumsal bir zorunluluk hem de kamunun kurucu nitelikteki temel görevlerinden biridir. Bu nedenle, eğitimi temel bir insan hakkı olmanın ötesinde, kamu politikalarımızın ana eksen ve kurumsal kapasitemizin en kritik bileşeni olarak telakki ediyoruz. Bugünün dünyasında bir eğitim sisteminin gücü, belirsizlik ve krizler karşısındaki uyum kabiliyetinde, toplumsal kırılganlıklara karşı sergilediği dirayette, bireyin ve toplumun değişime ayak uydurma kapasitesinde görünür. Öğretmenin rehberliğini merkeze alan, üretken düşünmeyi öne çıkaran ve muhakemeyi besleyen bir iklim temel ihtiyaçtır. Bu iklim, verimlilik kadar adaleti, dayanıklılığı ve sürdürülebilirliği de talep eder. Mühim olan, bu değişimi tutarlı ve stratejik adımlarla toplumun gerçek ihtiyaçlarına cevap veren bir zeminde yönetmektir. Eğitim, çok katmanlı bir hüviyete sahiptir. Bu çok katmanlı yapı içerisinde yapay zekâ ve veri temelli araçlar ölçü ve mahremiyet ilkeleriyle kullanıldığında öğretmenin rehberliğini takviye eden, erişimi genişleten ve karar süreçlerine saha kaynaklı öngörü kazandıran imkânlarla dönüşür. Bu zeminde hedef, öğrenciyi dar meslek kalıplarına hapsedmeyen, değişen dünyada kalıcı kıymeti olan etkili okuryazarlık, öğrenmeyi öğrenme, güçlü muhakeme, problem çözme ve değer temelli karar alma gibi becerilerle donatmaktır. Bu sebeple, eğitim politikası, içerik üretiminin yanında mevcut ya da muhtemel belirsizlikler karşısında insanımızı ve toplumu koruyacak bir bağımsızlık sistemi oluşturmayı da üstlenmelidir. Millî Eğitim Bakanlığı olarak bu bilinçle hareket ediyor, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Cumhuriyet sizden fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller ister." veciz sözünü esas alarak eğitim sistemimizi güçlendirme yönündeki çalışmalarımızı aralıksız sürdürüyoruz. Eğitimi, temel insan haklarını, insan onurunu ve adaleti önceleyen, öğretmenin itibarını ve etkinliğini yükselten, öğrencinin anlamlı öğrenmesini derinleştiren ve velinin güvenini güçlendiren bir kamusal ödev olarak

1. (1/280) ve (1/279) esas numaralı Kanun Teklifleri 23/10/2025 tarihli 4'üncü Toplantı Tutanağı'na eklidir.

konumlandırıyoruz. Bu anlayışla, ülkemizin medeniyet iddiasıyla çağın ihtiyaçlarını aynı hızda tutan kapsayıcı bir eğitim düzenini kurmaya gayret ediyor ve onu her geçen gün güçlendiriyoruz. Cumhuriyetin 2'nci asrına tekabül eden bu yeni dönemde eğitim vizyonumuz köklerden geleceğe çizgisinde öğretmenlerin rehberliğini merkeze alan, aile-okul iş birliğini güçlendiren, fırsat eşitliğini teminat altına alan, müfredatta canlılık ve krizler karşısında süreklilik üreten bir bütünlükle ilerliyor. Ölçmede adalet, okul ikliminde huzur, kültür, sanat ve sporla zenginleşen bir öğrenme hayatı, rehberlik ve psikososyal destekle tanımlanan bir yapıyı esas alıyoruz. Gayemiz, yetkin ve erdemli insanlar yetiştirmektir.

Burada çerçevesini kısaca arz edebildiğim ilke ve önceliklerimizi sahaya tutarlı programlar ve somut adımlar olarak yansıtıyoruz. Erken çocukluktan yükseköğretime kadar bütün kademelerde fiziki kapasite yatırımlarını, öğretmen yetiştirme ve mesleki gelişim politikalarını, müfredat yenilemeleriyle kültürel, sportif projeleri planlı bir program dâhilinde ilerletiyoruz. Elde edilen kazanımlar bugünün ihtiyaçlarını karşılarken yarının Türkiye'si için kurumsal teminat oluşturmaktadır. Bizler bu yolu yürürken gündemin hızla değiştiğini, kolaycı önerilerin kısa süreli cazibe ürettiğini biliyoruz. Popüler yaklaşımların geçici etkisine kapılmadan ölçülebilir hedeflerle, şeffaf bir izleme değerlendirme sistemiyle ve hesap verebilir bir yönetim anlayışıyla ilerliyoruz. Böylece uzun soluklu toplumsal faydanın sesine kulak veren bir istikrar çizgisini muhafaza ediyoruz.

Bugün dünya genelinde eğitimde en sık karşılaşılan sorunların başında eğitime erişim ve fırsat eşitliği gelmektedir. Bu sorun alanlarının gerçekliği küresel pandemi sürecinde çok daha güçlü bir biçimde ortaya çıkmıştır. Bakanlığımız 2011'de başlattığı Fatih Projesi'yle dijital altyapı yatırımları sayesinde bu konuda proaktif bir çizgi izlemiştir. Bugün yaklaşımımızı teknolojinin güvenli ve pedagojik kullanımıyla genişleterek günümüz dünyasının krizleri karşısında öngörülü duruşumuzu sürdürüyoruz. Ayrıca, bu husus sürdürülebilir bir eğitim ekosistemi kurma açısından da önem taşımaktadır. Bu noktada 2025-2026 eğitim öğretim yılının ana temasını "Yeşil Vatan" olarak belirleyerek ikiz dönüşümü merkeze aldık. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeliyle de bu başlıkları kapsayan bir çerçevede tüm eğitim süreçlerinde kökleriyle güçlü bağları olan, çağın gereklerini bilen ve bu imkânlarla donanmış, millî ve manevî değerlerimizi içselleştirmiş nesiller yetiştirme hedefimizi sürdürüyoruz.

Millî Eğitim Bakanlığı olarak merkezi idareden yerel yönetimlere, sivil toplum örgütlerinden iş dünyasına kadar tüm aktörlerle iş birliğini stratejik öncelik olarak görüyoruz. Siyasetçilerimiz başta olmak üzere, velilerimizi, hayırseverlerimizi, belediyelerimizi ve tüm paydaşlarımızı çocuklarımızın geleceğini güzelleştirecek bu ortak emeğin bir parçası olmaya davet ediyoruz. 2026 yılı çalışmalarımız ve bütçe programımıza sağlayacakları destek ve yapıcı katkılar için Komisyonumuza ve kıymetli üyelerine şimdiden teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ hükümetleri eğitimi devlet politikalarının merkezine yerleştirmiştir. 2002'de Millî Eğitim Bakanlığı merkezi yönetim bütçesinde 4'üncü sıradayken 2003'ten itibaren bütün bütçelerde ilk sırada yer almış, yine aynı şekilde 2026 bütçesinde de ilk sıradaki yerini korumuştur. 2026 eğitim bütçesi Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, ÖSYM, Yükseköğretim Kalite Kurulu Başkanlığı, üniversiteler ve Kredi Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü için tahsis edilen kaynakların toplamıyla 2 trilyon 905 milyar 40 milyon 206 bin TL'dir. Bu meblağ merkezi yönetim bütçesinin yaklaşık yüzde 15'ine tekabül etmektedir.

Bu güçlü iradeyi mümkün kılan Sayın Cumhurbaşkanımıza şahsım ve Bakanlığımız adına şükranlarımı sunuyorum. Maarif davamıza emek vermiş önceki dönem bakanlarımıza, bürokratlarımıza ve öğretmenlerimize teşekkür ediyor, ebediyete irtihal edenlere rahmet, hayatta olanlara sağlık ve afiyet diliyorum.

Altyapı, insan kaynağı ve müfredat ölçeğinde derinliği yıllarla değil kuşaklarla ölçülebilecek bir değişimden bahsediyoruz. 2002-2003 eğitim öğretim yılında örgün eğitimde 367.145 derslik varken 2024-2025 eğitim öğretim yılı itibarıyla bu sayı 753.571 dersliğe ulaşmıştır. 2002-2003 eğitim öğretim yılında resmî okullarımızda 515.253 öğretmen görev yaparken bu sayı 2024-2025 eğitim öğretim yılında 1 milyon 34 bin 564'e yükselmiştir. Hâlen görevde bulunan öğretmenlerimizin yaklaşık yüzde 80'i bu dönemde atanmıştır. AK PARTİ hükümetleri boyunca 821.351 öğretmen ataması gerçekleştirdik, bu kapasite sınıfa doğrudan yansdı. 2002-2003 eğitim öğretim yılında ilköğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı 36 iken 2024-2025 eğitim öğretim yılında bu sayı 23 olmuştur. Ortaöğretimde de benzer bir iyileşme söz konusu olmuş ve 2002-2003 eğitim öğretim yılında derslik başına düşen öğrenci sayısı 30 iken 2024-2025 eğitim öğretim yılında bu sayı 20 olmuştur. İlköğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ise 2002-2003 eğitim öğretim yılında 28 iken 2024-2025 eğitim öğretim yılında bu sayı 15, ortaöğretimde ise 18 iken 11 olmuştur. Bu okullaşma göstergeleri uluslararası kıyaslamalara baktığımızda da OECD'nin "Bir Bakışta Eğitim 2025" raporunda da aynı şekilde övgüyle yerini almıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; süre çok hızlı ilerliyor, o yüzden sizlere dağıttığım konuşma metninde bazı kısımları biraz atlayarak daha hızlı gitmek istiyorum.

Üzerinde konuşmak istediğim başlıklardan bir tanesi sık sık gündeme gelen uluslararası göstergeler. Biz fırsat eşitliğini güçlendiren bu kurumsal çerçevenin öğrenme çıktılarındaki yansımaları da hem ulusal hem de uluslararası göstergeler üzerinden sıklıkla izliyoruz. Üyesi olduğumuz OECD'nin PISA araştırması bunlardan bir tanesidir. OECD'nin 81 ülkenin katılımıyla gerçekleştirdiği PISA 2022 Raporu'na göre, ülkelerin uzun dönem performansları incelendiğinde, son yirmi yıllık dönemde matematik alanında performansını en istikrarlı şekilde artıran 2 ülkeden 1'i, fen bilimleri alanında ise performansını artıran 4 ülkeden 1'i Türkiye olmuştur. Benzer şekilde, son on yıllık süreçte de Türkiye her iki alanda da iyileşme gösteren az sayıda ülkeden biri olmuştur. Ülkemizin PISA okuma becerileri alanındaki puanı 2003 yılında 441 iken 2022 yılında 456 olmuştur. Böylece öğrencilerin okuma becerileri alanındaki performansında anlamlı bir artış gerçekleşmiş ve uluslararası ortalama olan 435'in üzerine çıkmıştır. Bu başarıyla Türkiye, aralarında 7 OECD ülkesinin de bulunduğu 45 ülkeden daha yüksek bir performans göstermiştir. Matematik okuryazarlığı alanında da benzer bir yükseliş eğilimi söz konusudur. Türkiye'nin PISA'da matematik puanı 2003 yılında 423 iken 2022'de 453'e yükselmiş ve 438 olan uluslararası ortalamanın üzerine çıkmıştır. Fen bilimleri okuryazarlığı alanında ise Türkiye, PISA 2002 itibarıyla son yirmi yılın en yüksek performans düzeyine ulaşmıştır. 2003 yılında 434 olan fen bilimleri puanı 2022'de 476'ya yükselmiştir. Türkiye, PISA 2002'de fen bilimleri alanında da uluslararası ortalamanın üzerinde bir performans sergilemiş, ülkemizin 476 olan puanı uluslararası ortalama olan 447'nin üzerinde gerçekleşmiştir. Türkiye, OECD yetkilileri ve PISA'ya katılan ülkelerin

temsilcilerinin katılımıyla 7-9 Mayıs 2025 tarihleri arasında İstanbul'da bir toplantı gerçekleştirmiştir. Bu toplantıda 90 ülkeden yaklaşık 200 temsilci bir araya gelmiştir, OECD tarafından Türkiye'nin eğitim alanında gerçekleştirdiği başarıların diğer ülkelerle paylaşılması talep edilmiş ve bu kapsamda katılımcılara "Türkiye Eğitim Sistemi" sunumunu gerçekleştirmiştir. PISA 2025 döngüsü ise bu yıl mart-nisan aylarında uygulanmış olup sonuçları henüz açıklanmamıştır. İnşallah önümüzdeki yıl gerçekleşecek olan bütçe görüşmelerinde sizlere bu konudaki güzel gelişmelerin devamını da aktarmış olacağız.

Üyesi bulunduğumuz bir diğer uluslararası izleme araştırması olan TIMSS'le ilgili olarak; yine IEA tarafından organize edilir ve her dört yılda bir uygulanmaktadır. Türkiye, TIMSS araştırmasına 8'inci sınıf düzeyinde ilk kez 1999 yılında, 4'üncü sınıf düzeyinde ise ilk kez 2011 yılında katılmıştır. Uygulamanın son döngüsü ise 2023 yılında gerçekleştirilmiştir. 1999 döngüsünde Türkiye 8'inci sınıf düzeyinde matematik alanında 429 puanla 38 ülke arasında 31'inci sırada yer almıştır. TIMSS 2023 uygulamasında ise puanını 80 puan artırarak 509'a yükseltmiş. Böylece Türkiye araştırmaya katılan 44 ülkenin ortalamasından 31 puan daha yüksek puan elde etmiş ve uygulamaya katılan Avrupa ülkeleri arasında 7'nci sırada, OECD üyesi ülkeler arasında ise 10'uncu sırada, katılımcı tüm ülkeler arasındaysa 13'üncü sırada yer almıştır. Türkiye, TIMSS 2023 8'inci sınıf matematik alanında katılımcı ülkeler arasında en fazla puan artışı gösteren 4'üncü ülke olmuştur. 1999 döngüsünde Türkiye, 8'inci sınıf düzeyinde fen bilimleri alanında 433 puanla 38 ülke arasında 33'üncü sırada yer almıştır. TIMSS 2023 uygulamasındaysa puanını 97 puan artırarak 530'a yükseltmiştir. Bu sonuçlarla Türkiye, araştırmaya katılan 44 ülkenin ortalamasından 52 puan daha fazla elde etmiş ve uygulamaya katılan Avrupa ülkeleri arasında 3'üncü sırada, OECD üyesi ülkeler arasındaysa 5'inci sırada, katılımcı tüm ülkeler arasındaysa 7'nci sırada yer almıştır. Türkiye, TIMSS 2023 8'inci sınıf fen bilimleri alanında katılımcı ülkeler arasında en fazla puan artışı gösteren 2'nci ülke olmuştur. 4'üncü sınıf düzeyinde ilk kez katılım sağladığımız TIMSS 2011 döngüsündeyse Türkiye, matematik alanında 4'üncü sınıflarda 469 puanla 50 ülke arasında 35'inci sırada yer almıştır. TIMSS 2023 uygulamasındaysa 84 puan artırmış puanını, 553'e yükseltmiş, bu sonuçla araştırmaya katılan ülkelerin ortalamasından 50 puan daha yüksek puan almış ve uygulamaya katılan Avrupa ülkeleri arasında 2'nci sırada, OECD üyesi ülkeler arasında 4'üncü sırada, katılımcı tüm ülkeler arasındaysa 8'inci sırada yer almıştır. Türkiye, TIMSS 2023 4'üncü sınıf matematik alanında katılımcı ülkeler arasında en fazla puan artışı gösteren ülke olmuştur. TIMSS 2011 döngüsünde Türkiye, 4'üncü sınıf fen bilimleri düzeyinde 463 puanla 56 ülke arasında 36'nci sıradayken 2023 uygulamasında puanını 107 puan artırarak 570'e yükseltmiştir. Böylece Türkiye, araştırmaya katılan ülkelerin ortalamasından 76 puan daha yüksek puan almış ve uygulamaya katılan Avrupa ülkeleri arasında 1'inci sırada, OECD üyesi ülkeler arasındaysa 2'nci sırada, katılımcı tüm ülkeler açınsındansa 4'üncü sırada yer almıştır. Türkiye, TIMSS 2023 4'üncü sınıf fen bilimleri alanında katılımcı ülkeler arasında en fazla puan artışı gösteren ülke olmuştur.

Sayın Başkan, değerli katılımcılar; biz, okullarımızdaki eğitim öğretim başarısını hem ulusal göstergelerle, "ABİDE" adını verdiğimiz, kendi içimizde yaptığımız bir değerlendirme belgesiyle hem de uluslararası göstergelerle sık sık takip ediyoruz, rutin olarak takip ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizlerle paylaşmak istediğim diğer bir başlık, geçtiğimiz yıl burada sizlerle paylaştığımız Türkiye Yüzyılı Maarif Modeliyle ilgili geldiğimiz nokta konusunda da birkaç hususu sizlerle paylaşmak istiyorum. Şunu ifade etmek isterim: 2024-2025 eğitim öğretim yılında hayata geçirdiğimiz Türkiye Yüzyılı Maarif Modelimizi aziz Meclisimizin kıymetli üyelerinden eğitim camiamızın tüm paydaşlarına, toplumumuzun her kesimine kadar mümkün olan her vesileyle tüm boyutlarıyla anlattık. Sürecin salt izleyicisi değil kurucu bir unsuru olmaları için yoğun bir istişare ve katılım süreci yürüttük. Geçtiğimiz yıl uygulamayı sahada başarıyla sürdürürken öğretmenlerimizden ve idarecilerimizden gelen geri bildirimleri dikkatle topladık, izledik ve değerlendirdik. Bu geri bildirimlerin milletimizin geleceğine dair ortaya koyduğumuz tasavvuru besleyen stratejik bir değer taşıdığı bilinciyle hareket ettik. Bu yıl da aynı özenle izleme ve değerlendirme çalışmalarına odaklandık, veriye dayalı iyileştirme döngüsünü kararlılıkla işlettik. Şunu ifade etmek istiyorum: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeliyle yaptığımız program değişikliği sebebiyle sahada sürekli gözleme ve izleme faaliyetlerine devam ediyoruz. Hem ilgili genel müdürlüklerimizin izleme ve değerlendirme daire başkanlıkları aracılığıyla hem Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı aracılığıyla hem Teftiş Kurulu hem de İç Denetim Birimi Başkanlığımız aracılığıyla bu izlemeleri takip ediyoruz. Öğretmen arkadaşlarımızın, idarecilerimizin sürekli geri bildirimlerini dikkate alıyoruz ve düzeltilmesi gereken, yenilenmesi gereken hususlar varsa onları dikkatle yerine getiriyoruz.

Biraz hızlanmak durumundayım, kusura bakmayın. Bahsetmek istediğim bir diğer başlık: Deprem bölgesinde, "asrın felaketi" diye tanımladığımız deprem bölgesinde yapılanlarla ilgili de bir hususun altını çizmek istiyorum. Biz 6 Şubat 2023 tarihinde asrın felaketini yaşadıkten sonra siyasetçisiyle, sivil toplum örgütleriyle, hayırseverleriyle, toplumun tamamıyla yoğun bir millî birlik ve seferberlik süreci başlattık. Ben emeği geçen herkese teşekkür etmek istiyorum. 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Maraş depremi ve 11 ilimizi etkileyen deprem felaketinden önce -sadece bu deprem bölgesi için söylüyorum- eğitim öğretim faaliyetleri 11.567 okul, 119.200 derslikte yürütölmekteydi. Deprem felaketi sonrasında 10.272 okul, 109.401 derslik hasarlı, az hasarlı ya da hasarsız, 1.295 okul ve 9.799 derslik ise kullanılamaz hâle gelmişti yani yaklaşık olarak 10 bin dersliğimiz kullanılamaz hâle gelmişti. Bu illerimizde yürüttüğümüz çalışmalar kapsamında ise bugüne kadar 865 okul, 13.321 dersliği 2025-2026 eğitim öğretim yılı itibarıyla eğitim ve öğretime almış durumdayız yani şunu ifade etmek istiyorum: 10 bin dersliğimiz hasarlı iken, kullanılamaz durumda iken biz şu an itibarıyla 13.321 derslikle eğitim öğretime başladık. Planladıklarımız, projeleri ve inşaatları devam edenleri de hesap ettiğimizde 11.539 dersliğimizin de yapımının devam ettiğini düşündüğümüzde toplam 11 ilin tamamında 6 şubattan yüzde 15 daha yüksek bir kapasiteye sahip olmuş olacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir de Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde eğitim teknolojilerinin kullanılması ve bilhassa yapay zekâyla ilgili konuyla da birkaç hususu sizlerle paylaşmak istiyorum. Eğitim teknolojileri öğrenmeyi daha etkin, erişilebilir ve etkileşimli kılan, öğretmenin rehberliğini güçlendiren ve veriye dayalı karar süreçlerini besleyen stratejik bir alandır. Biz bu alanı bir tamamlama gücü olarak görüyor, güvenli dijital kamusalılık, mahremiyet ve veri koruma ilkeleriyle birlikte ele alıyoruz. Hükümetlerimiz döneminde Millî Eğitim Bakanlığının elektronik dönüşümü e-Okul, MEBBİS, EBYS, CBS, EBA, ÖBA, HEMBA gibi yüzlerce modülden oluşan sistemler sayesinde büyük ölçüde tamamlanmıştır. Türkiye Yüzyılı vizyonu ve Millî Teknoloji Hamlesi doğrultusunda teknolojiyi yöneten değil teknolojiyle yöneten bir yapıya geçişin somut çıktılarından biri olan Bakanlık Yönetim Sistemi'ni hayata

geçirdik. Bakanlık Yönetim Sistemi Bakanlığımızın merkez ve taşra teşkilatı yöneticileri için tasarlanan eğitim öğretim, insan kaynakları, fiziki altyapı gibi konularda ortaya çıkabilecek sorunları önceden tespit ederek uyarın ve veriye dayalı çözüm önerileri sunan Coğrafi Bilgi Sistemleri'yle entegre, yapay zekâ destekli bir karar destek sistemidir. BYS içerisinde bulunan iş zekâsı modülüyle temel istatistiklerinin ötesinde ana performans göstergelerini bütüncül bir biçimde izlememize, bu göstergelerdeki anomalileri otomatik olarak saptamamıza ve anomalilerin veriye dayalı olası nedenlerini ayrıştırmamıza imkân vermektedir. Kişisel verileri koruma hassasiyetlerini en üst düzeyde riayet ederek yürüttüğümüz veri entegrasyonu sayesinde sistem konum verileriyle entegre çalışmakta, böylece veri kıymetlendirme kalitesi artmakta ve çıktılar karar verme süreçlerinde etkin biçimde kullanılmaktadır. Bu modül yöneticilerimize alternatif kararları sunan ve "Hangi karar alınırsa sonuçları nasıl değişebilir?" şeklinde simülasyon imkânı veren bir özelliğe sahiptir. Bu sayede politika geliştirme süreçlerinde veya mevzuat çalışmalarında olası değişikliklerin ülke geneli, il, ilçe, mahalle ve hatta okul düzeyindeki etkileri analiz edilebilmektedir. Yapay zekâ destekli BYS geçmiş verileri kıymetlendirerek yeni kararları otonom biçimde alma imkânı sunmakta ve açıklanabilir yapay zekâyla alınan kararların hangi örüntüler üzerinden üretildiğini analiz edebilmektedir. BYS sistemi birinci fazında bakan yardımcılar, genel müdürler, genel müdür yardımcılar, il millî eğitim müdürleri düzeyinde kullanımı sunulmuştur, yakın zamanda okul yöneticilerimizin de kullanımına sunacağız. BYS sayesinde bir ilin, bir ilçenin veya okulun hem akademik anlamda genel durumunu izleyebilmenin hem yatırım programlarının fizibilite çalışmalarını daha rasyonel yapabilmenin sonucuna ulaşmış olduk, BYS'yle bu imkânı büyük ölçüde sağladık. Örneğin hâlihazırdaki öğrencilerimizin doğum verileri ve oranları dâhil sonraki yıllardaki çağ nüfusu verilerini kullanarak on sekiz yıllık 2053 yılı için tahminlere dayalı çalışmalar yapabilecek hâldeyiz. Hâlihazırda öğrenci hareketleri, devamsızlık, akademik başarı gibi göstergeleri anlık izleyip Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin gereği olarak yerinde ve zamanında müdahale, yönlendirme, iyileştirme çalışmalarını sürdürebiliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitimde dijital dönüşümü hızlandırarak tüm öğrenci ve öğretmenlere eşit, güvenli ve yenilikçi öğrenme ortamları sunmak için çaba sarf ediyoruz. 2011 yılında başlattığımız Fatih Projesi kapsamında şu anda yıl sonu itibarıyla 668 bin dersliğimizde etkileşimli tahta kurulumu tamamlanmış olacak. Yine, Fatih Projesi kapsamında 15.500 eğitim yerleşkemeze yüksek güvenli geniş bant fiber internet, 26.180 okulumuza DSL, 4.407 okulumuza GSM internet ve 943 okulumuza da uydu internet erişimi sunulmuştur. Okullarımızın bağlantı hızları son bir yıl içerisinde 3.700 yeni okulun daha fiber altyapıya kavuşturulmasıyla yükseltilmiştir. Şu anda 7 milyonun üzerindeki öğrencimiz fiber internet hızıyla internete erişimi sağlamaktadır. 2025 yıl içerisinde 3.480 okula bilişim teknolojileri laboratuvarı kurduk. Yine, 2025 yılı içerisinde aktif öğrenme ve dijital teknoloji araçlarının entegre edildiği yenilikçi öğrenme ortamları oluşturulması için tüm illerde ortaokul, lise kademesinde 525 okula yenilikçi sınıflar kurduk. Önümüzdeki iki yılda 2 bin yeni BT laboratuvarı, 500 yenilikçi sınıf kurmayı planlıyoruz. Bu laboratuvar ve yenilikçi sınıflarda güncel teknoloji ve yüksek hızlı baskı özelliği olan üç boyutlu yazıcılar ve kodlama eğitimine destek amaçlı olarak onar adet robotik kodlama kiti ve üçer adet çok amaçlı mobil robot platform kiti de yer almaktadır. Öğrencilerimizin teknoloji ve yenilik alanındaki yetkinliklerini artırmak için MEBKİT adını verdiğimiz elektronik ve robotik bir kodlama kitini geliştirdik. Kurulumunu tamamladığımız toplam 4.005 okulumuzdaki bilişim teknolojileri laboratuvarları ve yenilikçi sınıflara 41.400 adet MEBKİT ve 16.500 adet çok amaçlı mobil robot platformu sağladık. MEBKİT, öğrencilerimize somut bir ürün üzerinde çalışma olanağı sunarken aynı zamanda bu kite erişimi olan ya da olmayan tüm öğrencilerimize de EBA üzerinden bir simülasyon editörüyle kodlama yapma fırsatı tanımaktadır. Ortaokul ve lise düzeyleri için MEBKİT'in farklı versiyonlarını geliştirme çalışmalarını başlattık. Öğretmenlerimizin dijital becerilerini desteklemek üzere ÖBA üzerinden çevrim içi dijital beceri eğitimleri ve çeşitli kurs ve seminerler veriyoruz. ÖBA platformunda öğretmenlerimiz için 65 adet dijital beceri eğitimimiz bulunmakta ve 300'e yakın çevrim içi eğitim sunulmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm bu çalışmalarımıza ek olarak eğitim teknolojileri alanındaki adımlarımızı yapay zekâ vizyonumuzla bütünleştiriyoruz. Cumhurbaşkanımızın vizyonu ve On İkinci Kalkınma Planı'yla Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi esas alınarak hazırladığımız Eğitimde Yapay Zekâ Politika Belgesi ve Eylem Planı'nı yürürlüğe koyduk, Bakanlığımız bünyesinde bir politika belgesi oluşturduk. Yapay Zekâ Daire Başkanlığı oluşturduk ve yapay zekâ uygulamalarını eğitim ve öğretim süreçlerinin bir parçası hâline dönüştürdük. Aynı zamanda, Yapay Zekâ Uygulamaları Etik Kurulu ve bu kurula bağlı alt komisyonlar teşkil ettik. Kurul, Bakanlığımız bünyesindeki yapay zekâ projelerini, kullanılan araçları ve kullanım çerçevesini değerlendirmekte ve denetlemektedir. Yapay zekâ konusunda öğretmenlerimizin sınıf içi uygulamalarında yapay zekâ kullanımını artırmak için Türkçe, matematik, fen bilimleri, sosyal bilgiler ve özel eğitim dâhil farklı ders alanlarına dünyadaki güncel örnekleri tarayarak sonuçları Eğitimde Kullanılan Yapay Zekâ Araçları Öğretmen El Kitabı'yla derledik. Öğretmenlerimiz için prompt yani istem rehberiyle eğitimde doğru büyük dil modeli araçları kullanımına dair yeni bir kaynağı öğretmenlerimize sunduk. Saha kapasitesini güçlendirmek üzere Yapay Zekâ Uygulamaları Eğitici Eğitimi Kursu düzenleyerek programda yapay zekânın tanımı, tarihçesi, kullanım alanları ve Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi yanında, makine öğrenmesi, derin öğrenme, prompt mühendisliği, blok tabanlı uygulamalar, etik kullanım ve veri gizliliği başlıklarını ele aldık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın son kısmında Yükseköğretim Kurulu, YÖKAK ve ÖSYM'yle ilgili bazı verileri sizlerle paylaşmak istiyorum. Yükseköğretim alanında son yıllarda yaşanan dönüşümle birlikte özellikle yükseköğretime erişim başta olmak üzere pek çok alanda kayda değer gelişmeler ve nitelikli ilerlemeler sağlanmıştır. 2024-2025 eğitim öğretim yılı itibarıyla 129 devlet, 75 vakıf ve 4 vakıf meslek yüksekokulu olmak üzere toplam 208 yükseköğretim kurumunda 6 milyon 800 bin öğrenci öğrenim görmektedir. Türk yükseköğretimi bu öğrenci sayısı ile Avrupa yükseköğretim alanında en çok öğrenciye hizmet veren bir sistem konumundadır. 2002 yılında 70.012 olan toplam öğretim elemanı sayısı 2025 yılında 186.349'a yükselmiştir. Öğretim üyesi sayısında da benzer bir artış söz konusudur. 2002 yılında 25.953 olan öğretim üyesi sayısı 2025 yılında 113.134'e ulaşmıştır. Öğretim üyelerinin toplam öğretim elemanları içerisindeki payı ise 2002'de yüzde 37 iken 2025 yılında yüzde 60,22'ye yükselmiştir. Toplam öğretim elemanlarının yüzde 46,91'i kadın, yüzde 53,09 ise erkektir. Bu oran Türkiye'yi kadın akademisyen payı bakımından OECD ortalamasının üzerinde bir yere konumlandırmıştır. Yükseköğretime erişim noktasında fırsat eşitliğini güçlendirmek amacıyla çeşitli kontenjan düzenlemeleri de yaptık. İlk kez 2023 YKS'de başlatılan uygulamayla devlet üniversitelerinde merkezî yerleştirmeye

öğrenci alan ön lisans ve lisans programlarında 34 yaş üstü kadınlar için kontenjan ayrılmış, bu uygulama hâlihazırda da devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakan, buyurun.

İlave beş dakika veriyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ayrıca 6 Şubat depreminden etkilenen depremzedeler ile şehit ve gazi yakınları için ilave kontenjanlar da ayrılmaktadır. Yükseköğretim Kurulu uluslararasılaşmayı stratejik bir hedef olarak benimsemiştir ve üniversiteleri bu doğrultuda teşvik etmektedir. UNESCO verilerine göre Türkiye 2019 yılından itibaren dünyada en fazla uluslararası öğrencinin bulunduğu ilk 10 ülke arasında yer almakta olup hâlihazırda 6'ncı sıradadır. Üniversitelerimizde öğrenim gören uluslararası öğrenci sayısı 2013'te 43.251 iken 2025 yılında 337 bine ulaşmıştır. Aynı şekilde uluslararası alanda da yükseköğretim çalışmalarımızı devam ettiriyoruz. Son iki yılda dünyada yapay zekâ ve dijital teknolojilerde yaşanan dönüşümü yakından takip ediyoruz. Ülkemiz de bu dönüşümün öncü aktörlerinden biri olma yönündedir. 2023 yılında 8 üniversitemizde yapay zekâ mühendisliği ve yapay zekâ veri mühendisliği bölümleriyle lisansüstü düzeyde programlar açtık. 2024 yılında bu kapsamda 20 üniversitemizde toplam 72 yeni programı açtık, büyük bir atılım gerçekleştirdik. 2025 yılında ise yapay zekâ ve bilişim temelli programların açıldığı üniversite sayısı 100'ü aşmıştır. Türkiye'de ilk defa Boğaziçi Üniversitesi bünyesinde Veri Bilimi ve Yapay Zekâ Enstitüsü kurulmuştur. Bu göstergeler Türkiye'nin yükseköğretimdeki geldiği noktayı göstermesi açısından önemlidir ve OECD'nin Bir Bakışta Eğitim 2025 Raporu'na göre Türkiye, kamu üniversitelerinde yükseköğretimin ücretsiz olduğu az sayıda OECD ülkesinden bir tanesidir. Türkiye, OECD ülkeleri arasında kamu üniversitelerinde yükseköğretimin ücretsiz olduğu İsveç, Norveç, Danimarka ve Finlandiya'yla birlikte yer almaktadır. Bu durum Türkiye'nin eğitime erişim ve eğitimde fırsat eşitliği ilkelerini gözetmesinin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) hesap verebilirlik, şeffaflık ve sürekli iyileştirme ilkeleri üzerine kurulu kalite güvencesini sistemin yükseköğretim kurumlarımızda yerleşmesini ve benimsenmesini sağlamaya çalışmaktadır. YÖKAK 2025 itibarıyla 200 yükseköğretim kurumunun kurumsal dış değerlendirmesini tamamlamıştır. 182 yükseköğretim kurumuna yönelik izleme faaliyetlerini gerçekleştirmiş, 109 yükseköğretim kurumunu kurumsal akreditasyon programı kapsamında değerlendirmiştir. 2027 yılına kadar tüm yükseköğretim kurumlarımızın kurumsal akreditasyon programı kapsamında değerlendirilmesinin tamamlanması ve raporlarının Avrupa Yükseköğretim Kalite Güvencesi Tescil Kuruluşu veri tabanlarına uyarlanması planlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son bir nokta, ÖSYM'yle ilgili birkaç cümle ifade etmek istiyorum. ÖSYM bütün hizmetlerini e-devlet standartlar çerçevesinde yürütmektedir. Bilimsel ve teknolojik yeniliklerden yararlanarak sürekli kendisini geliştirmekte ve hizmet kalitesinin günden güne artırmaktadır. ÖSYM tek ve çift yıllarda değişmek üzere her yıl ortalama 11 ila 14 milyon adayın katıldığı yaklaşık 60 sınavı başarıyla gerçekleştirmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim alanında gerçekleştireceğimiz faaliyetler için 2026 yılında Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine 1 trilyon 943 milyar 965 milyon 746 bin TL tahsis edilmiştir. Bütçe kırımlarının detayları kitapçıkta olduğu için müsaadenizle orayı geçip bir teşekkürle konuşmamı bitirmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı Kabinemiz önceki hükûmetlerimiz döneminde olduğu gibi bu yıl da büyük bir inançla eğitim ve öğretim süreçlerine desteğini devam ettirmektedir. Millî Eğitim Bakanı olarak şahsım, eğitim camiamız ve milletimiz adına genel bütçeden en büyük payı eğitime ayırma talimatını veren ve bu konudaki kararlılığını sürdüren Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere bu süreçte bize destek veren herkese teşekkür ediyorum. Plan ve Bütçe Komisyonumuzun Başkan ve üyelerine ayrıca hassaten teşekkür ediyorum. Her yıl büyük bir heyecanla Komisyonunuzun huzurlarına geliyoruz ve sizlerden gelecek eleştiri, öneri ve bizimle ilgili planlamalarınızı, projelerinizi saygıyla dinleyip hayata geçirmeye çalışıyoruz. Bu esnada gerek -biraz önce olduğu gibi- böyle tatlı, sert diyaloglarımız da oluyor, ben o açıdan kırdığım bir milletvekili dostumuz, arkadaşımız varsa baştan özür dileyelim. Çok büyük bir olgunlukla bu tartışmanın, bu Komisyon çalışmasının devam edeceğine inanıyorum.

Hepinize tekrar tekrar teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanımıza teşekkür ediyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Kapalı köy okullarına hiç değinmediniz.

ORHAN SÜMER (Adana) - Hijyene hiç değinmediniz, Adana'daki okulların hijyen sorunu...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

RESUL KURT (Adıyaman) - Yavaş yavaş konuşacağız, her şeyi konuşacağız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kurt, sen dur, ben söylerim onu, o benim sözümdü.

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Musluklardan su içiyorlar Sayın Bakan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; şimdi kendi aramızdaki münakaşaları bitirelim de milletvekillerine söz verelim, onlar değerlendirmelerini yapsınlar. Kendi aramızdaki münakaşalar için yeteri kadar yerimiz var salon dışında, orada size kahve de ikram edelim, orada siz memleketi kurtarın.

Şimdi Sayın Suat Özçağdaş'la başlayacağız, sonra Sayın Perihan Koca ve Sayın Mehmet Zeki İrmez, sonrasında Sayın Şenol Sunat, Sayın Mehmet Karaman, Sayın İlyas Topsakal; 2 Samsun milletvekilimiz eğitimle alakalı bugün konuşuyorlar, vallahi 4 Samsun milletvekili olduk şu an, 5... Son olarak da Sayın Ejder Açıkkapı konuşacak.

Sayın Özçağdaş, buyurun lütfen.

Süreniz yirmi dakika.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan ve değerli bürokratlar; hepiniz hoş geldiniz.

2026 yılı eğitim bütçesini görüreceğiz. Eğitim bütçesi herhangi bir bütçe değil; bir ülkenin adalet anlayışını, kalkınma vizyonunu, çocuklarına verdiği değeri, çağdaş dünyayla kurduğu bağı gösteren en temel ayna. Eğitim bütçesi milyonlarca çocuğun da kaderi. Gazi Mustafa Kemal Atatürk bunu "Eğitimdir ki bir milleti ya hür, şanlı, bağımsız, yüksek bir topluluk hâlinde yaşatır ya da esaret ve sefaletle terk eder." diye dile getirmişti. Çocukların nitelikli eğitim hakkına erişip erişmeyeceği, öğretmenlerin yoksulluk sınırının altında yaşayıp yaşamayacağı, köy okullarının açık kalıp kalmayacağı, kırsal bölgelerdeki çocukların okula gidip gidemeyeceği, okulların afetlere ve depreme dayanıklı olup olmayacağı, velilerin çocuklarını okula gönderebilmek için borca girip girmeyeceklerini belirleyecek olan şey eğitim bütçesidir.

Her yıl burada bütçeyi dönemin bakanı ve bürokratlarıyla beraber ele alıyoruz. Bir çeyrek yüzyıldır devam eden bir iktidar var, bu iktidarın uygulamaları var, bizzat sorumlu olduğu sonuçları var. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine baktığımız zaman geçen yıla oranla hemen hemen TÜİK enflasyon oranıyla aynı kaldığı görülüyor. TÜİK enflasyonu, bildiğiniz gibi, yüzde 32,9, ENAG enflasyonu yüzde 60. Cumhuriyet Halk Partisi olarak kurulacak her tür bağımsız komisyonda hangi verilerin doğru olduğunu test etmek konusunda iktidara bir kez daha çağrıda bulunmak isterim. Eğer TÜİK'in verileri doğruysa rakamlar aynı kalmış yani geçen yıla göre bütçeye hiçbir şey eklenmemiş demektir. Tabii, bunun ne anlama geldiğine bakmamız lazım. İstatistiklerin işimize gelenini kullanmamalıyız; örneğin, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının bakanlıklar arasında Millî Eğitim Bakanlığını 1'inci sıraya getirmiş olması, onun ne kadar pay aldığını göstermez, diğer bakanlıkların daha fazla bütçe kaybettiğini gösterir. Örneğin, eğitimin, toplam bütçenin gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı 2016'da 4,18'ken bugün 3,74'tür; merkezî yönetim bütçesinden aldığı pay 19,24'ken bu yıl 15,29'dur. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin merkezî yönetim bütçesi içindeki payı 13,38'ken 2016'da, 2026'da 10,26'dır. Ve MEB bütçesinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2016'da 2,91'ken bugün 2,51'dir, veri budur. Bunun yüzde 83'ü personel ve sosyal güvenlik giderleridir, yüzde 7'si mal ve hizmet alımıdır, sadece yüzde 8'i sermaye gideridir. Buna da bakalım: Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinde bir fark yaratacaksak yatırıma ihtiyacımız olduğu kesin. Bu bütçenin 2002 yılında, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidar olduğunda yatırıma ayrılan payı yüzde 17,18'di. Sayın Cumhurbaşkanının beğenmediği rahmetli Bülent Ecevit'in döneminde ise 30,63'tü, bugün yüzde 8,25'tir. Yani kendi iktidarınıza göre yarı yarıyadır, Ecevit iktidarına göre dörtte 1'dir.

Üniversite bütçelerinin gayrisafi yurt içi hasıla içerisindeki payı 2016'da 0,90'ken 2026'da 0,84'tür. YÖK üniversite bütçesinin merkezî bütçe içindeki payı 2016'da 4,14'ken bugün 3,44'tür. Adalet ve Kalkınma Partisi üniversite sayısını artırmakla çok övünüyor, YÖK Başkanımız da övünüyor. Sayı, 68'i devlet, 25'i vakıf 93 üniversiteyken bugün 208 üniversite olmuş. Peki, aldığı pay sürekli azalmışsa üniversitelerin sayısını artırmak ne işe yaramış? Bir bütçe verilmemişse, sayısal olarak üniversitelerin sayısının artması, öğrencilerin sayısının artması neye yaramış?

Türkiye'de bugün itibarıyla eğitimin hiç hoş olmayan verileri var. Türkiye'de baktığımızda çok ciddi sorunlarla karşı karşıyız. Bunların bir kısmı Adalet ve Kalkınma Partisinin yarattığı sorunlar, bir kısmı kendisinin yarattığı sorunlara kendisinin yaratmaya çalıştığı sonuçlarla, çözümlerle ilişkili. Örneğin, bizzat sizin iktidarınızın icadı olan 4+4+4'ün bugün işe yaramadığını itiraf eden ve değiştirmek isteyen yine sizsiniz. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli gibi kendi siyasi partimizin seçim bildirgesinin ismini koyduğunuz ve hiçbir yazanı belli olmayan, kaynağı belli olmayan, hiçbir ölçme değerlendirmeye belirlenmemiş bir modelin sonuçlarıyla ilgili konuşan sizsiniz. Açık öğretim ve hayalet sınıflar sorunu yaratan sizsiniz. ÇEDES ve dinselleşme sorunu yaratan sizsiniz. MESEM'lerde ölen çocuklar sorunu yaratan sizsiniz. Okul öncesinde yaşanan sorunları olan sizsiniz. Temizlik, güvenlik, 20 bin köy okulunun kapatılması, altyapı, donanım eksiklikleri gibi sorunlara temas etmiyorum bile.

Daha bir ay önce bir okulun bahçesinde basın açıklaması yaptım, okulda sadece 4'üncü sınıf öğrencileri bayrak törenine çıkabiliyor çünkü okul diye bir tabela koymuşsunuz ama 4 sınıf yan yana bayrak törenine çıkabilecek bir bahçe koymayı unuttmuşsunuz. Dolayısıyla aynı okulda 4 farklı okulun tabelasını mı istersiniz, 3 farklı okulun tabelasını mı isterseniz. Elbette yirmi üç yıllık bir iktidar okul da yapacaktır, sayıyı da artıracaktır, bir sonuç elde edecektir. Buna saygım sonsuz, teşekkür de ederiz yirmi beş yıl, yirmi üç yıl bir ülkeyi yönetenlere ama asıl sorunları da görmezden gelemeyiz. Ya da öğretmenlerimizin yaşadıkları itibar, özlük hakları, basamaklandırma sorunları, norm kadro sorunları, Öğretmenlik Mesleği Kanun Teklifi'nin Anayasa Mahkemesinden dönmesi ve gene neredeyse benzer bir şekilde geçmesi, atanmayan öğretmenler sorununun, 68 bine kızan Sayın Cumhurbaşkanının, bugün 1 milyon olduğunu görmezlikten gelmesi. Mülakat mağduriyeti, "Yapmayın." dememize rağmen, "Mülakat yapmayacağız." deyip oy istemenize rağmen, oyları aldıktan sonra mülakat yapıp "Olmaz bu işler." dedik, itiraz etmenize rağmen ve bu sene alan bazı mülakatlar yaparak bunu da itiraf etmiş olmanıza rağmen 1.611 öğretmen mülakat mağduru olarak hayatını sürdürüyor. Kim verecek onların hayatını geriye? Bu seneki sistemle geçen sene girselerdi belki de böyle olmayacaktı.

100 bin ücretli öğretmen var; ben sayın milletvekillerine soruyorum: Hastaneye gidiyorsunuz değil mi? Evlatlarınızı da götürüyorsunuz. Orada bir tıp fakültesinden mezun olmamış, ziraat fakültesi mezununa "kardiyolog" diye giriyor musunuz? Bir makine mühendisine "cerrah" diye ameliyata giriyor musunuz? Ücretli doktorluk diye bir şey var mı? Ücretli öğretmenlik nasıl oluyor? Eğitim fakültesi mezunu olmayan birisi, hatta dört yıllık okul mezunu olmayan birisi nasıl giriyor? Sayın Bakana sorarsınız ücretli öğretmenlik diye bir şey yok. Sonra dijital başvurunun bile ücretli öğretmenlik olduğu anlaşılınca, ismi değiştirilince sorun çözülmüş oluyor. 100 bine yakın ek ders ücretiyle okula giren insan var ve siz bunları kaçak işçi olarak çalıştırıyorsunuz. Asgari ücretin altında çalıştırıyorsunuz ve 100 bin ek öğretmen gerekiyorsa 100 bin açığınız var demektir. Bu insanların maaşlarından çaldığınız yetmiyormuş gibi, bu insanlara yılın 12 ayı maaş vermediğiniz yetmiyormuş gibi atanmayı bekleyen 1 milyon öğretmen için de 100 bin kadroyu daha az paraya, daha az zamanlı çalıştırdığınız insanlarla ve çoğu liyakatlı olmayan insanlarla dolduruyorsunuz; bunu konuşmayalım mı?

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Devletin sırtında yük görüyorlar.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Özel sektör öğretmenlerinin 1965'te kazandıkları hakkı, taban maaş uygulamasını yine Sayın Bakan müsteşarken bir gece yarısı operasyonu ile ellerinden alan sizsiniz. Onları bir mevsimlik tarım işçisi gibi, dokuz aylık, on aylık belirli süreli sözleşmelerle birilerinin iki dudağının arasında çalıştıran sizsiniz. Bu bütçe bunlara bir çözüm buluyor mu? Bu feryatlara bir duyan kulak var mı? Olduğunu zannetmiyorum. Ya da teftiş ve denetim sisteminde yaşanan sorunlar, biraz önce söylediğim eğitim bütçesinde, yatırım bütçesindeki sorunlar, liyakatsiz kadrolaşmalar... İl Millî Eğitim Müdürü olan soluğu Adalet ve

Kalkınma Partisinin İl Başkanlığında alıyor ve sonra yazıyor utanmadan da "Sayın Milletvekilimize teşekkür ederim, Sayın İl Başkanımıza teşekkür ederim." diye. Siz bunu normal buluyorsanız, ben bunu normal bulmuyorum, bunu söylemek durumundayım. Özel okullara teşvik vermenizi, okul bütçesinin yokluğunu normal bulmuyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sizinkiler de akrabaları, bacanakları, yöneticileri...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Böyle devam edebilirsiniz Orhan Bey, yaklaşıyorsa size devam edebilirsiniz.

Yükseköğretimde yaşadığımız sorunları söylemeyelim mi? Koordinasyon eksikliğini söylemeyelim mi, plansız genişlemeyi söylemeyelim mi? Rektör atamalarının yarattığı sorunu söylemeyelim mi? "Rektör" dediğiniz kişi ya Adalet ve Kalkınma Partisinin eski milletvekili ya onun akrabası, kayınçosu, bacanağı, kardeşi, kuzeni; böyle rektör ataması mı olur? YÖK'ün kadrosunun nasıl belirleneceğini, 21 kişinin nasıl belirleneceğini, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği işi bile geldiniz Plan ve Bütçe Komisyonunda görüştünüz, Millî Eğitim Bakanlığı Komisyonundan kaçırdınız onu siz.

İdari ve mali özerklik Hak getire; akademisyenlerin özlük hakları yerlerde sürünüyor, aldıkları maaşların geçmiş yıllardakilerle durumu ortada. Barınma, burs alanında yaşanan sorunlar ortada ve tebrik ederim üniversite mezunu olan işsizlerin oranı sadece Türkiye'de üniversite mezunu olmayan işsizlerin oranından daha fazla; bunun üzerinde düşünmek, kafa yormak gerekmiyor mu? Ve sonra oturup beyin göçünden bahsediyoruz, üzülüyoruz, hoş Sayın Cumhurbaşkanı "Giderlerse gitsinler." diyor ama öyle doktorları falan kolaylıkla bulabileceğimizi zannetmiyorum.

Bazen Sayın Bakan çıkıyor diyor ki: "Kız çocuklarının okullaşmasını yüzde 98'lere getirdik." Ben Sayın Bakanın paylaştığı verilerle söyleyeyim: İlkokulda okullaşma oranı 2012'den bu yana 98,9'dan 95,4'e düşmüş, ortaokulda 93,1'den 89,1'e düşmüş -benim verilerim değil bunlar sizin verileriniz- okul öncesi 5 yaşta -ki her seçim döneminde bunu vaat olarak veriyorsunuz zorunlu yapacaksınız diye; ben vermiyorum, siz veriyorsunuz- 84,3'ten 82,5'e düşmüş, 3-5 yaş 51'9'dan 49'a düşmüş; OECD ortalaması 84,9. Ama sıbyan mektepleri açmakta mahirsiniz çünkü zorunlu eğitim olursa onların kapanması lazım, çünkü devlet girecek o zaman sürecin içerisine, bu olmasın diye zorunlu eğitim olarak adlandırmıyorsunuz 5 yaşı. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak 4 ve 5 yaş zorunlu eğitim yapacağız, buradan söylemiş olayım. Geri kalanlarını yarın yapacağımız program lansmanında duyuyor olacaksınız. Ortaöğretimdeki şu andaki okullaşmanızı 88'den 82,9'a düşüştü ve böylece 611.612 çocuğumuzun hiçbir okulla bağı yok. Ben Sayın Bakana ve kadrosuna soruyorum: Siz bunu dert etmiyorsanız neyi dert ediyorsunuz? 6-9 yaşta 77.400 çocuk, nerede bunlar diye niye sormuyorsunuz? Ailelerinden niye gidip almıyorsunuz? Birini bulamadınız, beşini bulamadınız, yüzünü bulunamadınız 77 bin çocuk; 93 bin 10-13 yaş, 440 bin 14-17 yaş; toplamda bu hâle gelmişiz. Özel okulların sayısı 4.664'ten 14.700'e gelmiş. Temizlik meselesi, güvenlik meselesi, sağlık meselesi, yabancı dil meselesi... Aileler çocukları güvenli yaşayabilsin diye özel okullara gönderiyorlar, 1,5 milyon olmuş; siz bunu bir başarı olarak övünüyorsunuz. Devlet yatırım yapmıyor, harcama yapmıyor "Verebilenler versin parasını." diyorsunuz. Bu övündüğünüz, yarıştığınızı söylediğiniz, bizi kışkırdığınızı söylediğiniz OECD ve Avrupa ülkelerinin rakamı değil. OECD ve Avrupa ülkelerindeki kamu harcamaları Türkiye'den çok daha fazla, hane halkı harcamaları da çok daha düşük. Neyi sabit tutacaksınız ona karar vermeniz lazım ve sonra "4+4+4" mucidi değildiniz gibi tartışıyorsunuz. Diyorsunuz ki: "Efendim, bunu azaltsak kamuoyu böyle düşünüyor." Kimmiş o kamuoyu? Ben söyleyeyim: EĞİTİM-BİR-SEN, MÜSİAD, Ticaret Odası, Enstitü Sosyal, Enderun Özgün Eğitimciler, Şuurlu Öğretmenler, Maarif, Yeni Akit, Yeni Şafak, Milat, Türkiye, Medeniyet Enstitüsü; ya, bunlar sizsiniz, saygı duyuyorum ama bunlar sizsiniz. Peki, Sayın Bakan ne diyor? Özür dilerim, çok üzülüyorum Sayın Bakan, "Siyasi muhalifler sanki onların fikirlerini almak zorundaymışım gibi davranıyor, sizin fikrinizi almak zorunda değilim." diyor. Ben bakan olsam böyle bir talihsiz açıklama yapmam. Böyle bir şey olmaz, herkesin fikrini alırsınız, elbette kendi siyasal görüşünüze göre ve uygun bulduğunuza göre devam edersiniz. Böyle söylenmez, yapmayacaksınız bile söylenmez. Niye yapılmamış bu? Anlatıyor bu Şuurlu Öğretmenler falan, ara eleman lazım. Kaç ara eleman lazım? Sordum ben çalışma hayatında çalışanlara, dediler ki: "1 milyon." Ben size rakam vereyim: 611.612 kişiyle ilgilenmiyorsunuz, okul dışındalar; 15-29 yaş arası 4 milyon 676 bin kişi ne eğitimde ne istihdamda, oldu mu size 5,5 milyon. Mesleki teknik eğitimde -ki öğretmen okullarını bile kapattığınız yerler orası- 1,6 milyon öğrenci var, açık öğretimde 1 milyon öğrenci var -açık öğretim yok öğretim demektir bu arada ama- etti size 8 milyon. Siz 8 milyondan 1 milyon ara eleman bulamamışsınız, şimdi liseleri de kısaltıp "1,6 milyon-2 milyon kişiyi daha sokağa verelim." diyorsunuz. Madde bağımlılığı almış yürümüş, akran zorbalığı almış yürümüş, çeteleşme almış yürümüş; bunlarla derdiniz yok. Allah'tan Cumhurbaşkanlığı Kabinesinden geri döndü de çok da sevindim. Çocukların zorunlu eğitimiyle uğraşmamanız gerekiyor sayın arkadaşlar. Sonuç nedir biliyor musunuz? Suça sürüklenen çocuklar. 612.651 çocuk; 280 bini mağdur, 202 bini suça sürüklenmiş. Dün -benim 11 yaşında oğlum var- Muhammed Kendirci hayatını kaybetti Urfa'da. Bu yıl sadece kasımda 10 çocuk hayatını kaybetti, 2025'te 82 çocuk hayatını kaybetti, 2024'te 71 çocuk; on iki yılda 819 çocuk hayatını kaybetti. MESEM'de -Sayın Bakan Bakanken- 16 çocuk hayatını kaybetti, işte Alperen Uygun, bir hafta önce öldü, asansör boşluğundan düştü öldü; bir hafta önce, bir hafta önce öldü ve ben bakan olsaydım 16 çocuğun öldüğü bir yerde o koltukta oturmazdım arkadaşlar. Ben o mesleki eğitimden sorumlu olan Genel Müdüre soruyorum: Ne zaman istifa edersiniz, ne olursa istifa edersiniz? MESEM'lerdeki 400 bin kişi ölünce mi istifa edersiniz mesela? Ne olursa istifa edersiniz?

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Öyle de olsa istifa etmezler.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Alperen Uygun öldü, başka bir Alperen daha vardı Soma'da; Alperen öldü, cezası verildi, ne oldu biliyor musunuz? Sahibi olan -aynı zamanda başka bir yerde de çalışıyordu, siz onu denetlemediniz, iş yerinin sahibi gözüküyordu- 36 bin lira verdi gitti, ustası 15 bin lira verdi gitti; yatmadılar hapis. Allah da bizim cezamızı vermiş! Alperen Enes Ural öldü, dükkânın sahibi olan adam 36 bin lira ödedi, ustası 15 bin lira ödedi; annesi Selda ile babası Faruk'a da ağlamaktan başka bir şey kalmadı. Ben mezarını gördüm -siz görmediniz, gitmediniz çünkü- ben gittim "Dedesinin yanında yatırın." demişler, böyle küçücük bir yer çünkü iki mezar yan yanaymış; gömmüşler oraya, gömmüşler. Ben o çocuklar öldüğü zaman analarını, babalarını ararken içim yanıyor, ağlıyorum ben, arayamıyorum; MESEM budur, MESEM bir katliamdır. Dört gün işte, bir gün okulda falan diye sistem olmaz. Okulda iş öğretilir, onu da gideceksiniz, çok kızdığınız Ekrem İmamoğlu'nun Elâzığ'da yaptığı mesleki ve teknik okulunun nasıl kurgulandığına bakacaksınız, göreceksiniz. MESEM bir çocuk öldürme mekanizmasıdır. Okullarda çocuklar ölüyor, öğretmenler ölüyor, müdürler ölüyor, öldürülüyor. Okulun içine giriyorlar, çocuğun harçlığını alıyorlar, müdür "Yapma." diyor, müdür

yardımcısının burnunu kırıyorlar. Peki, neden? Okullarda 1 güvenlik görevlisi yok. Tapuda var, sizin makamlarınızda var, bakanlıkların makamlarında var, nüfus müdürlüğünde var; okullarda yok. Sordum Bakanlığa, 10 Eylülde cevap geldi: "1.032 okulumuzda özel kolluk görevlisi var." 1.032 okul, bunların önemli bir kısmı da yurt dışından fonlanan PIKTES projesiyle ilişkili olanı yani Türkiye bir numaralı korunması gereken yurttaşların olduğu mekânlara güvenlikçi koymamış. Teklif verdim, bütçe teklifi verdim şimdi, onaylayabilirsiniz; yasa teklifi verdim, onaylayabilirsiniz. Okullara 1 güvenlikçi koyamıyorsak bizim milletvekiliyiz diye dolaşmamamız lazım.

Temizlikle ilgili Sayın Bakanla tartıştık, tartıştık; siz 8 bin liraya personel çalıştıracağınızı zannettiniz, 120 bin kişi alacağınızı zannettiniz; özür de dilemediniz. Sonra "Okulları biz temizleyelim, yardımcı olalım." dedik "Yok, onu da yapmayın." dediniz. Sonuçta bugün Sayın Cumhurbaşkanını söylemiş -Sayın Bakanın açıklaması böyle- 70 bin kişi alacakmışsınız, onu da kadrolu almayacakmışsınız? Ya sizin işçilere düşmanlığınız nedir? Alsanıza kadrolu 70 bin kişi. Bizim çocukluğumuzda hademeler vardı, okulun tarihiydi onlar ya. Niye almıyorsunuz hademe siz? 40 bin, 50 bin, 60 bin, 70 bin lira maaş verdiğiniz vatan evladını niye almıyorsunuz?

Şûra kararı var, Şûra kararında diyor ki: "Kütüphaneci, sağlık personeli (hemşire) teknik eleman, temizlik ve güvenlik personeli alın." 65 bin güvenlik personeli almamız lazım, 100 bin temizlik personeli almamız lazım. 75 bin okul sağlığı hemşiresi almamız lazım, onlar okuldaki kazalara müdahale edecekler. Hepimizin olduğu yerlerde, bakanlıklarda yok mu? Kapıda ambulans duruyor, sağlıkçı duruyor; kanun çıkarıyorsunuz, küçücük şirketlerde duruyor. 1.000 kişilik öğrencinin olduğu yerde niye 1 sağlık hemşiresi yok? Bunu tartışmamız gerekiyor, bütçenin buna karşılık gelmesi gerekiyor. Veriyoruz önergesini; buyurun, reddedin yine. Kronik rahatsızlığı olan öğrencileri kim takip edecek? Okul kazalarına kim müdahale edecek? İlaç ve benzeri tedavileri kim takip edecek? Sağlık eğitimi, hijyen eğitimi, sağlıklı yaşam, beslenme eğitimine kim bakacak? Okul sağlığı hemşireleri bakacak. Çocuklar okullara aç gidiyorlar, aç. "Aç gitmiyorlar." diyen varsa hodri meydan, beraber gidelim bakalım, bu ülkenin kuruluşları var.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bakalım, gidelim bakalım.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Bakana teklif ediliyor, 235 milyar lira. Bu arada sizde -çok özür dilerim- 2 Adalet ve Kalkınma Partisi var; biri sürekli vadediyor, öbürü yapmıyor, sizin şeyinizde var. Diyorsunuz ki, yazmışsınız -Sayın Cumhurbaşkanının da resmi var- diyor ki: "Biz bu kadar kişiye veriyoruz, yaygınlaştıracamız." Sayın Bakan, Bakan oldu, ilk iş Mahmut Özer'in okul öncesi okul yemeğini iptal etti. Şimdi de sordular "Niye vermiyorsunuz?" diye "Vallahi bu iş akademik olarak baktık, olmuyor. Yemeği yapacak personelimiz yok. Personel olsa yemek verecek yerimiz yok. Versek de -ben özel okullara sordum- çocuklar yemiyormuş. Çocuklar yemez zaten." dedi. Ya, aç diyorum çocuklar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Çok güzel...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Çok güzel resim değil mi? Bu sizin teklifiniz. Ben siyaseti etik değerler üzerinden okuyorum, siz mavra yapabilirsiniz. Bu sizin Sayın Cumhurbaşkanımızın, ilahî liderinizin vaadi, siz vadettiniz bunu Türkiye'ye, bu sizin vaadiniz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Doğru konuş bak.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Tamam.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Doğru konuş.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ya o kadar şeye ses çıkarmadınız...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Temiz suya erişemiyorlar, okul yemeğine erişemiyorlar.

(AK PARTİ sıralarından laf atmalar, gürültüler)

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Büyük liderinizin...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bağırma! Bağırma!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sen böyle susturmaya çalış.

Büyük liderinizin toplam maliyeti 225 milyar lira...

(AK PARTİ sıralarından laf atmalar, gürültüler)

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Arkadaşlar, işi boğuntuya getirmeyin.

225 milyar lira okul temizlik görevlisine...

(AK PARTİ sıralarından laf atmalar, gürültüler)

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Böyle devam edecek miyiz? Böyle mi devam edeceğiz?

Güvenlik, temizlik görevlisi ve okul sağlığı hemşiresinin...

(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, bir dakika.

Suat Bey, bir dakika.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ağabey, zamanım geçiyor.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Siz de dikkat edin, "ilahî lider" ifadesi çok yanlış oldu, bunu düzeltelim.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Doğru.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, lütfen.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Ne demek ya!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Ejder Bey, lütfen.

Buyurun.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Efendim şöyle, bunu düzeltelim hemen: "İlahî lider" dediğim "büyük lider" olarak görüyorsunuz anlamında söylemiştim, kırdıysam özür dilerim çünkü konuşmamız gereken önemli konular var.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederiz, tamam.

(AK PARTİ sıralarından laf atmalar, gürültüler)

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ya böyle olmaz Başkanım, sürekli aynı numara.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sen devam et.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Temizlik görevlisi, güvenlik görevlisi, sağlık görevlisinin toplam maliyeti 225 milyar, okul yemeğinin toplam maliyeti 235 milyar; toplamda 450 milyar. Sizin bu sene -çok kıyıyorsunuz ya- yandaş şirketlerden almamaya karar verdiğiniz vergi 768 milyar.

İSMAIL GÜNEŞ (Uşak) - Bunu ispatla.

ORHAN YEGİN (Ankara) - 1 tane şirket ismi verir misin?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Yandaş şirketlerden alacağınız 768 milyar... Sevgili Bakanımız, Sayın Bakanımız Yusuf Tekin'e 450 milyar lira verin, 450 milyar lira, devam etsin.

CEVDET AKAY (Karabük) - Vergi harcamaları olarak var ya...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - 15 bin mülakatla atama yaptınız "Yapmayacağız." dediğiniz şeyleri yaptınız. Öğretmenlerin maaşlarının yüzde 70'ine denk geliyordu öğretim yılına hazırlık ödeneği, bunu yüzde 10'una indirdiniz. Ücretli öğretmenlikle ilgili söyledim.

(AK PARTİ sıralarından laf atmalar, gürültüler)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Vergi harcamalarından bahsediyor ya.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Vergi harcamalarından bahsediyorum.

Dolayısıyla, sayın arkadaşlarım, Türkiye'de büyük skandallar yaşanıyor. PISA'yla ilgili Bakan sonuçları söylüyor, sadece zamanım olmadığı için söyleyeyim: 2003'e göre her aşamada geridesiniz; 2003 ile 2022'yi karşılaştırırsanız Sayın Bakan, her noktada geridesiniz, matematikte de fende de geridesiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Ankara) - Başkanım, benim dakikalarımдан üç dakika beyefendiye verin.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Konuşma, ben vereceğim.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şu kesinleşmiş vergisi affedilen şirketlerin ismini, 1 tanesini o üç dakikada söylesin.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ben vereceğim, merak etme sen.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Suat Bey, iki dakika ek süre veriyorum.

Buyurun.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Şimdi, değerli arkadaşlar, üniversitelerdeki sorunlara giremiyoruz bile, çok fazla sorunlarımız var. Burada şunu söylemek gerekir: Büyük bir dijital kriz yaşandı; e-devlet krizi yaşandı, e-imza krizi yaşandı. Burada Millî Eğitim Bakanlığının ve Yükseköğretim Kurumunun e-devlet şifreleri, e-imzaları çalındı; Allah'a şükür, hiç kimse istifa etmedi. Yüzlerce insanın, binlerce insanın fazladan diploma aldığı oldu, kimse bununla ilgili dönüp cevap vermedi.

"Proje okullar 3'ü, 5i geçmez." demiştiniz, sayıları 2.153 oldu. Bakan nasıl yapıyor bilmiyorum, 80 bin öğretmeni ve 5 bin yöneticiyi bizzat kendisi atıyor. Nasıl tanıyor bu insanları, nasıl birbirlerini arasından seçiyor, bilmiyorum. Şimdi de bu okulları birtakım vakıfların, derneklerin himayesine verecekmiş.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Yapay zekâ...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Şunu da söyleyelim: 29 Ekimde Cumhurbaşkanlarının resimlerinin okullara asılması yasa dışıdır. Bu ne Tören ve Kutlamalar Yönetmeliği'ne ne Türk Bayrağı Kanunu'na uygun değildir.

Sayın Bakan, bir kez daha size söylüyorum, bir kez daha istirham ediyorum: 10 Kasım Atatürk'ü Anma Haftası'nı, 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü'nü tatile getirmeyin. Siz Bakan olduğunuzdan bu yana bu böyle. Türkiye'de tarihî olarak Atatürk hepimizin Atatürk'üdür. 10 Kasım ara tatile denk getirmeyin. 10 Kasım ara tatile getirmek size hiçbir şey kazandırmaz.

LGS'yle ilgili olarak çok şey tartıştık. Sonuç şudur: Söylediğimizin hepsinin gerçek olduğu ortaya çıktı. Sayısal ile sözelin sınav bitmeden yayınlandığı, sözelin hemen sonrasında, yetmiş iki dakika sonra, sayısalın sınav devam ederken yayınlandığı, bir kısım insanların tutuklandığı, bir genel müdürün görevden alındığı ortaya çıktı ama bununla ilgili hiçbir tasarruf uygulanmadı.

Dolayısıyla okullara ÇEDES Projesi'yle birilerini sokmak ve başka siyasi partilerin yan kuruluşlarını eğitim kurumlarına sokmak yanlıştır, bu uygulamalardan vazgeçin. Türkiye'nin eğitim alanında ciddi atılımlara ihtiyacı var. Yapılanlar için evet ama yapılacak çok iş var. Eğitim Türkiye'nin beka sorunudur.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi adına Perihan Koca...

Süreniz on dakika.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum.

Değerli hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Evet, bize yine tozpembe bir eğitim ve bütçe sunumu yaptınız Sayın Bakan. "Bütçeden aslan payını eğitime ayırdık." diye övündünüz ama her 4 çocuktan 1'inin okula aç gittiği, yatağa aç girdiği derin yoksulluk koşullarında, okullarda bir öğün ücretsiz yemek talebine dahi bu bütçede de yine yer vermediniz. "Aslan payını eğitime ayırdık." dediniz, 2026 MEB bütçesi için 2 trilyon 896 milyar TL'lik bir rakam açıkladınız ama MEB bütçesinin yüzde 83'ünün zorunlu ödemelere gideceğini, personelin maaş, prim gibi ödemelerine gideceğini hesap ettiğimiz zaman, eğitimin en temel ve zorunlu ihtiyaçlarına bile bu bütçeden pay ayrılmadığını ifade etmiş oldunuz aslında. Okulların bir halk sağlığı sorununa dönüştüğü koşullarda, temizlikten, hijyenden yoksun olduğu koşullarda temel yaşamsal ihtiyaçlar için eğitime bütçe yok dediniz bir kez daha. Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'nün bütçesine 10 kat artış yapmışsınız bu bütçede ama iş çocukların bir öğün yemek hakkına gelince, eğitim hakkı mevzu bahis olunca yine eğitime bütçe yok diyorsunuz. Özel okullara teşvik için, çocukların işçileştirilmesi için, sermaye gruplarıyla, tarikatlarla iş birliği için bütçe her koşulda var diyorsunuz bize yani ama çocukların en temel yaşamsal hakları ve eğitim hakları için bütçe yok diyorsunuz.

Bakın, Değerli Bakan, bugün Dünya Çocuk Hakları Günü ama biz Dünya Çocuk Hakları Günü'nü ne yazık ki kutlayamıyoruz. Çocuk Hakları Günü'nü konuştuğumuz ya da çocukların haklarını güvence altına aldığımız bir ortam içerisinde değil de çocuklar için ağıt yaktığımız ve göz göre göre çocukları sermayeye sizin politikalarınız dolayısıyla kurban verdiğimiz bir çocukluk

gerçekliğini, bir Türkiye gerçekliğini yaşıyoruz çünkü bizler. Çocuk Hakları Günü'nü ne yazık ki kutlayamıyoruz çünkü ülkemiz, geldiğimiz aşamada çocuklar için bir cehenneme dönüşmüş durumda çünkü ülkemiz, devlet eliyle ve Millî Eğitim Bakanlığı pratiği dolayısıyla bir çocuk işçi mezarlığına dönüşmüş durumda. O yüzden, ortada öyle sizin anlattığınız gibi tozpembe bir tablo falan yok Sayın Bakan. Tam tersine, bugün çocuklar, başta yaşam hakları olmak üzere, en temel hakları için, en temel ihtiyaçları için bundan bile mahrum bırakılıyorlar; hatta ve hatta, çocuk olma haklarından bile mahrum bırakıldıkları, en temel ihtiyaçlarına erişemedikleri, eğitim alanından koparıldıkları bir gerçekliği yaşıyorlar.

Bakin, ülkemizde son bir yıl içerisinde 1 milyona yakın çocuk eğitimden kopmuş durumda. Yine, verilerle konuşacak olursak, dün itibarıyla 2025 yılı içerisinde 82 çocuk iş cinayetlerine, sermayeye kurban verilmiş durumda. Bu çocukların neredeyse üçte 1'i 14 yaşının altında değerli hazırun. Yaşamını yitiren çocuk işçilerin olduğu sektörler bakıyoruz, en çok ölen çocukların inşaat, tarımda ve sanayi sektöründe olduğunu görüyoruz. Yani bu ülkede 13-14 yaşlarında çocuklar fabrikalarda, tarlalarda, asansör boşluklarında ölüme mahkûm ediliyorlar. Buna karşı siz ne yapıyorsunuz peki? İşte bütçeye baktık, çocuk işçiliğiyle mücadele etmek yerine çocukları daha fazla işçileştirmenin yasal yollarını, yasal kılıflarını arıyorsunuz çünkü mevzu sizin için son derece sınıfsal bir yerde, siz de sınıfsal bir tercih yapıyorsunuz ve kendi sınıfınızdan yana, sermaye sınıfından yana bir tavır alarak çocukların devlet eliyle işçileştirilmesi için daha fazla gaza basacağınızı ilan ediyorsunuz, bunun müjdesini veriyorsunuz bize çünkü sermaye daha fazla çocuk işçiye ihtiyaç duyuyor çünkü sermaye çocuklar üzerinden daha fazla bedava iş gücüne ihtiyaç duyuyor. Tam da bu yüzden, tüm meslek liseleri bugün MESEM'leştiriliyor. MESEM'lerin sayısı yetmezmiş gibi daha da artırılıyor, çocuk işçiliği 10 yaşa kadar indiriliyor. MESEM'ler bugün çocuklar için bir ölüm makinesine dönüşmüşken gençleri meslek sahibi yapma kılıfı adı altında MESEM güzellemleri yapılıyor, MESEM övgüleri diziliyor ama bakıyoruz, MESEM övgüler yağdırmaya doyamayan hiçbir patronun, hiçbir bakanın, hiçbir milletvekilinin çocuğu MESEM'lerde değil. Hakeza, sizin kendi çocuğunuz Sayın Bakan -göz kontağı kurmuyorsunuz ama- sizin kendi çocuğunuz MESEM'lerde değil ve bizzat sizin sorumlu olduğunuz devlet okullarında bile okumuyor, özel okullarda okumayı tercih ediyor. Biz o yüzden buradan bir kez daha diyoruz ki: Yoksul işçinin on yaşında çocuğu ölümle burun buruna MESEM'lere gitsin, bakan çocukları özel okula gitsin; yok öyle yağma diyoruz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sizin vekillerinizin çocukları özel okula gitmiyor mu?

PERİHAN KOCA (Mersin) - Değerli hazırun, geldiğimiz aşamada, bakın, eğitim bir hak olmaktan çıkarılıyor. Protokoller eliyle kamu okulları şirketlere pay ediliyor, sermayeyle protokoller imzalanıyor çünkü Bakanlığınız âdeti sermayenin emrine amade bir çocuk işçi bulma kurumu olarak çalışıyor. Devlet okullarına aktarılması gereken kaynaklar özel meslek lisesi patronlarına aktarılıyor. İşte, buradaki çocuklar yakın çevredeki organize sanayi bölgelerinde ücretleri devlet tarafından karşılanarak ucuz veya bedava iş gücü olarak çalıştırılıyorlar. Ocak ayında bir yönetmelik imzalamışsınız mesela, organize sanayi bölgeleri içinde ve dışında yer alan özel meslek lisesi patronlarına bu yıl verilecek devlet teşviklerini açıklamışsınız. Bu açıklamayla biz özel meslek lisesi patronlarına bu yıl ödenecek desteğin öğrenci başına 46 bin liradan 77.626 liraya kadar ulaştığını görüyoruz. Yine, TOBB'la bir iş birliği protokolü yapmışsınız, imzalamışsınız; farklı illerde 30 meslek lisesinin ticaret borsaları ve ticaret ve sanayi odalarıyla eşleştirildiğini biz bu protokolle gördük.

Şimdi, bütçe sunumunuzda -dikkatle dinledim- 40'ıncı sayfada Sayın Bakan "Sektör içi okulları üretimin tam kalbine yerleştirdik." demişsiniz. İşte, biz de diyoruz ki: Üretimin tam kalbinde çocukları siz ölüme terk ediyorsunuz. Yine, bu yıl, okulların açıldığı gün güncellemiş olduğunuz ve ilan etmiş olduğunuz Orta Vadeli Program'la beraber olağanüstü bir seferberlik içerisinde tüm ülkenin çocuk işçi kamplarına dönüştürüleceğini müjdelediniz, çocukların okullardan fabrikaya transfer edileceğini müjdelediniz çünkü sermayeye vaatleriniz buydu. Görüyoruz, OVP programı da tamamen sermaye niteliğiyle, sermaye karakteriyle kaplı. Orada, bu programda açık açık mesleki ve teknik eğitimin müfredatının özel sektörle birlikte yapılacağını ifade etmişsiniz. Resmen bize "Bilim, kültür, sanat, tarih, eğitim, yoksul milyonların neyine ki?" diyorsunuz. "Biz emekçi milyonlara sermayenin kanlı düzenini, bu ölüm cehennemini vadediyoruz sadece ve sadece." diyorsunuz; bunu açıktan söylüyorsunuz. Göz göre göre çocukları bir kıyma makinesine atar gibi özel sektörün önüne atıyorsunuz, sermayenin vahşi çarklarının içine atıyorsunuz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ne kadar canavarca bir üslup!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Korku filmi seyreder gibi.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Çocuk sizin olmayınca tabii korku filmi seyreder gibi.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Bakın, demin de söyledim, sadece bu yıl en az 82 çocuk işçi iş cinayetlerinde katledilmişken siz sermayenin memuru gibi davranmaktan çekinmiyorsunuz. "Sermayenin çıkarları için bu rakamlar daha da fazla artırılacak." diyorsunuz bize.

Öte yandan, şimdi deprem bölgeleriyle ilgili bir parantez açmışsınız bütçe sunumunuzda ama vermiş olduğunuz rakamlar, anlatmış olduğunuz AKP hakikati ile gerçekler örtüşmüyor Sayın Bakan. Depremzede çocukların eğitim hakkı çünkü bu bütçede yer almıyor. Dün Toplumsal Özgürlük Partisi Çocuk Hakları Meclisinden arkadaşlarımızla bir basın toplantısı gerçekleştirdik Türkiye Büyük Millet Meclisinde. Deprem bölgesinde çalışan, yıkımın, enkazın en ağır yaşandığı Hatay'da depremzede çocuklarla birebir 6 Şubat depremlerinden itibaren çalışan isimlerle beraberdik ve onlar bizzat aktardılar. 6 Şubat depremlerinin üzerinden üç yıl geçmiş olmasına rağmen çocuklar eğitim, sağlık, barınma, beslenme gibi en temel haklarına erişemiyorlar, hâlâ konteynerlerde çadırlarda yaşıyorlar ve konteyner binalarda eğitim görmek durumunda bırakılıyorlar. Bakın, geçen ay Hatay'da bir bebek, bir yaşında bir bebek konteynerde can verdi.

Yine, eğitim hakları konteyner binalarında vardiya olarak sürdürüldüğü için bu hak çocukların ellerinden alınıyor. Öte yandan, deprem bölgelerinde, Hatay başta olmak üzere, gerçekten eğitim tam bir sorun yumağına dönüşmüş durumda. Yıkılan okulların yerine yenileri yapılmamış durumda. Binalar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Süre bitti.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Ama süre vereceksiniz. Biraz önce iki dakika süre verdiniz Suat Bey'e.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bir dakika süre veriliyor Komisyon üyesi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bu üçüncü bütçemiz ya, biliyorum kuralları. Selamlamak için bir dakika süre veriyorum.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Evet okullarda, deprem bölgelerindeki okullarda güçlendirmeler yapılmadı, tamamlanmadı. Kamu kurumlarının el koyduğu okullar var mesela çoğu kolluk kuvvetlerinin alanı olarak kullanılıyor; o bölgeler hâlâ öğrencilere verilmedi.

Eğitimde ulaşım sorunu, deprem bölgelerinde yine başlı başına bir mesele değerli hazırun. Çocuklar kamyonların, iş makinelerinin arasında; büyük bir toz bulutunun içerisinde eğitime erişmeye çalışıyorlar, eğitime ulaşmaya çalışıyorlar. Böyle koşullarda ve derin yoksulluk koşullarında bunu birleştirdiğimiz zaman çocuklar o iş makinelerinin arasında otostop çekerek okula gitmeye çalışıyorlar. Hatay'a gidin, tam da tablo budur, gerçek bir "survivor" yaşıyor orada.

Yine, çocukların güvenli alanları yok, oyun hakkından hiç bahsedemiyoruz mesela. Bir öğün yemek hakkından bile bahsedemediğimiz koşullarda oyun hakkından bahsedemiyoruz. Çocukların güvenli alanlarının olmadığından, enkazın üzerinde çocukların oyun oynamasından bahsediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Zeki İrmez...

PERİHAN KOCA (Mersin) - İki dakikaydı ama.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Perihan Hocam, benim çocuk endüstri meslek lisesi...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Hazreti Ömer'in sözü var: "Camiyi yık, adaleti yıkma."

SERKAN SARI (Balıkesir) - Bu bilgiyi yayarsak çok iyi olur. Bu bilgi sizde kalsın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ben söyledim...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Bu bilgiyi yayabiliriz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yayın.

Evet, Sayın İrmez...

Buyurun.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Geçen yıl da konuşmama benzer bir selamlamayla başlamıştım. Bugün de aynı kararlılıkla tüm eğitim emekçilerini, KHK'lerle ihraç edilen meslektaşlarımı, ataması yapılmayan binlerce öğretmeni, sermayenin insafına terk edilen özel öğretmenleri, güvencesiz koşullarda çalıştırılan ücretli öğretmenleri, ayrıca öğrencileri ve velileri de saygıyla selamlıyorum. Eğitim sürecinin tüm bileşenlerine dayanışma duygularımı da iletiyorum.

Sayın Bakan, Orta Doğu coğrafyasında hâkim olan militarist ve güvenlikçi devlet aklı tüm yönetim süreçlerine sirayet etmiş durumda. Eğitim politikaları da bu yaklaşımın dışında kalmadı maalesef. Türkiye de bu hâkim anlayışın dışında değil. Tarihsel olarak var olan merkezîyetçi, milliyetçi, ideolojik eğitim modeli sizin iktidarınız döneminde daha da sertleşti. Eğitim ve eğitimciler sistematik biçimde değersizleştirildi maalesef. Eğitim evrensel, demokratik ve özgürlükçü niteliklerini kaybetti. Çok dillilik, farklı inançların görünürlüğü ve eşitlikçi bir müfredat yerine tekçi, bireyci ve itaatkâr bedenleri önceleyen ideolojik bir tahayyül hâkim kılındı. Sonuç da vahim, felaket, ortada aslında. Başarısızlığa, umutsuzluğa, göçe, güvencesizliğe ve ayrımcılığa mahkûm edilen bir nesil. Öğretmenin emeğini değersizleştiren, öğrenciyi pazar dinamiklerinin, sermayenin nesnesi hâline getiren, veliyi müşteri konumuna düşüren bir düzenle karşı karşıya kaldık. Şimdi, gündeme yeni bir şey getiriliyor, yeni bir hedef getiriliyor. Bu ne? Zorunlu eğitimin süresi. Ancak bu tartışma yalnızca yıl sayısı meselesi değildir; esasında eğitimden ne anladığınız ve hangi emelleri hayata geçirmek istediğiniz oluşturmaktadır. Nitelikli eğitime erişemeyen milyonlarca öğrencinin sorunlarını öğrencilik süresini düşürerek halledemezsiniz. Eğitim süresini sözde bilimsel bir çabanın sonucunda ortak iyiye hedefe alarak kısaltmak istediğinizi bizlere inandıramazsınız. Öğrencilerin işçileştirilmesine, eğitimden kopartılmasına, sermayeye yem edilmesine tabii ki müsaade etmeyeceğiz.

Sayın Bakan, binlerce eğitim emekçisinin KHK'lerle haksız ve hukuksuz bir biçimde ihraç edilmesinde sizin doğrudan rolünüz ve imzanız vardı. Bu politikaların sonucunda varlığımız, fikirlerimiz ve emeğimiz yok sayılmak istendi; sosyal ölüme mahkûm edildik. Hedefte barış talebi, emeğimiz, kimliklerimiz ve siyasal aidiyetlerimiz vardı. Bunları dile getirişimizdeki amaç tabii ki bir intikam retoriği geliştirme arzusundan ziyade yaşatılanları anımsatıp, etkilerinin devam ettiğini hatırlatıp, barış ve demokratik toplum için atılması gereken adımları sizlere hatırlatmaktır. KHK'lerle işlerinden edilen eğitim emekçileri okullarına döndükçe yüzleşme süreçleri tamamlanacak, demokratik ve eşit bir yaşamın zemini güçlenecektir. Her bütçe görüşmesinde dile getirdiğimiz bu gereklilikler sizin sorumluluğunuzdadır.

Sayın Bakan, gün boyunca tabii birçok arkadaş büyük ihtimalle MESEM'lerden bahsedecek, kölelik koşullarında çalıştırılan ücretli öğretmenlerden, temel gıdaya erişemeyen öğrencilerden ve ana dilinde eğitim göremeyen çocuklardan bahsedecek. Ben ise sürem dâhilinde birçok farklı meseleye değinmek istiyorum: Millî Eğitim Bakanlığının 2018 tarihli "Okullarda Güvenlik Önlemlerinin Alınması" başlıklı genelgesinde öğrenciler için tehlike oluşturan trafo ve yüksek gerilim hatlarının okul bahçelerinden kaldırılması yönünde açık bir uyarı yer alıyor. Ancak DEDAŞ adlı elektrik dağıtım şirketi Şırnak'ın Cizre ve özellikle Silopi ilçelerinde okullara trafo köşkü yerleştirmeye devam ediyor hâlâ. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçe görüşmelerinde de bu durumu dile getirmiştik. Sizi ilgilendiren kısmı, bu trafoların okullara yerleştirilmesi dolayısıyla verdiğimiz soru önergesinde Bakanlığınızın uygun görüş vermiş olmasıdır. Trafolar patlama risklerinin yanı sıra çevreye elektromanyetik radyasyon yaymaktadır; bu durum çocuklar için ciddi bir sağlık riski oluşturmaktadır Sayın Bakan. Trafo girişlerini okul dışına bakan yöne çevirmek, trafonun hâlâ okul bahçesinde bulunduğu gerçeğini değiştirmemektedir. Bu yıl Haziran ayında da Orta Afrika Cumhuriyeti'nin başkenti Bangui'deki bir okulda meydana gelen trafo patlamasında maalesef 29 öğrenci hayatını kaybetti. Türkiye'de de farklı tarihlerde benzer olaylar yaşandı. Bu nedenle, söz

konusu trafoların okullardan ivedilikle kaldırılması elzemdir Sayın Bakan. Genelgenizde yer verdiğiniz kurallara uyulmasını sağlamalısınız. Çocuklar, öğrenciler açısından hayati derecede de risk söz konusudur.

Sayın Bakan, diğer bir mevzumuz, Cizre'de EĞİTİM SEN öncülüğünde başlatılan adalet nöbeti bir ayını doldurdu. Nöbetin başlatılma hikâyesini ise size kısaca anlatmak istiyorum: 2019'da Cizre Merkez Anadolu Lisesinde 4 öğrenci okul müdür yardımcısı Burak Ercan tarafından cinsel tacize uğradıklarını okul idaresine bildiriyorlar. Ancak idare yasal zorunluluklara rağmen durumu maalesef derhâl adli mercilere iletmedi, yalnızca İl Millî Eğitim Müdürlüğüne sözlü bir bildirimle yetindi. Günlerce işlem başlatılmadı, fail görevde kalmaya devam etti ve öğrencilerle aynı ortamda tutulmaya devam etti. Rehberlik servisinin doğrudan adli mercilere bildirim yapması sonrası süreç başlatıldı. Açığa alma kararı ise ancak kamuoyu baskısı ve EĞİTİM SEN'in duyurusu sonrası alındı. İddialara göre, bazı öğrenciler siyasi ve bürokratik baskılar nedeniyle şikâyetlerini de geri çekmeye zorlandı. Savcılığın yeni beyanları almama kararıyla mağdurların adalete erişimi de sınırlandı. Şimdi, MEB müfettişleri olaydan ancak yirmi dört gün sonra okula gelerek soruşturmayı yürüttü ve 38 öğrenci beyanına dayanarak Burak Ercan'ı kesin ihraç istemiyle Yüksek Disiplin Kuruluna sevk etti ancak dosya Valiliğe çekildi ve yalnızca kademe durdurma cezası verildi. Şimdi, adli süreçte ilk davada sanığa yirmi üç ay hapis cezası verildi ve karar kesinleşti; ikinci davada üç yıl dokuz ay ceza verildi; bu hüküm istinaf tarafından bozuldu, dava bugün yeniden şu an itibarıyla görülüyor Cizre'de. Durumun yargı boyutundaki skandallar bir tarafa, dile getirdiğimiz bu olay da tekil bir örnekten ziyade çocuklara yönelik istismar vakalarında sıklıkla yaşanan bir durumdur; çocuklar yerine maalesef failer korunmaktadır.

Şimdi soruyorum: Bizler için faili açıkça ortada olan ama cezasızlık politikalarının yürürlükte olduğu Türkiye'de sanık pozisyonunda olan istismarcı kişi hâlâ öğretmen midir, görevinden alınmış mıdır? Bu soruyu özellikle siz buradayken de tabii ki sormak istiyorum. Bakanlığınız çocukların korunması için hangi adımları atmaktadır? Bütçeden bu koruma politikası için kaynak aktarılmış mıdır? Bunun açıkça cevaplanmasını talep ediyoruz Sayın Bakan sizlerden.

Süremi sonuna yaklaşırken de Şırnak'ta süregelen hâlâ gelen eğitim sorunundan da tabii bahsetmek istiyorum; birçok sorun, sıkıntı söz konusu. Şırnak genelinde 3 bin öğretmen açığı ücretli öğretmenlikle kapatılmakta; bu durum tabii ki eğitimin kalitesini de düşürmektedir.

Çürüme ve deprem riskiyle yıkılan okulların yerine yenisi yapılmamakta; durumdan kaynaklı mevcut okullardaki sınıflar giderek kalabalıklaşmaktadır. Şırnak genelinde birçok okulun fiziki kapasitesi, oyun alanı ve bahçeleri yetersizdir. Şırnak'ta özel eğitim okullarının prefabrik yapılarda olması bu alana kaynak ayrılmadığını göstermektedir.

Tüm okullarda hijyen sorunu had safhadadır. Balveren ve Kumçatı gibi beldelerimizde bulunan tek lisenin imam hatibe dönüştürülmesi öğrencileri zorunlu yönlendirmeye itmektedir.

Daha çok problem var Sayın Bakan, özellikle Şırnak'ta; onu özellikle belirtmek istiyorum, siz de mutlaka farkındasınızdır. Tabii bütçe, savaşa, askerî harcamalara, sermayeye değil, eğitime, öğrenciler için bir öğün yemeğe ve içilebilir suya erişime aktarılmalıdır.

Son olarak da Sayıştayın Bakanlığınıza, üniversitelere ilişkin raporları mevcut ve bu raporlarda birçok usulsüzlüğe yer verilmiştir; örneğin, okul binalarının yapımında yapı denetim yükümlülükleri yerine getirilmemiş...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın İrmez, toparlayın.

MEHMET ZEKİİRMEZ (Şırnak) - Bitiriyorum, bitiriyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

MEHMET ZEKİİRMEZ (Şırnak) - ...taşımali eğitim ihalelerinde usulsüzlük tespit edilmiş, halk eğitim merkezlerinde dönen akçeli işler var. Bakanlığın döner sermayeli kuruluşlara ilişkin yatırdığı sermayeleri muhasebe kayıtlarında doğru ve gerçekçi rakamlarla izlemediği tespiti söz konusu.

Soruyorum Sayın Bakan: Sayıştayın bulgu ve tespitlerine ilişkin Bakanlık hangi adımları atmaktadır? Denetimler ne durumda Sayın Bakan? Dile getirilen hususlar noktasında ne tür önlemler alınıyor?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

Sayın Sunat, buyurun lütfen.

Süreniz yirmi dakika.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar ve değerli Komisyon üyeleri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Evet, Sayın Bakan, Millî Eğitim bütçesi sadece bir kalem hesabı olamaz. Bu bütçe bir milletin geleceğe dair umudunun hesabı olmalıdır ama ne yazık ki önümüzdeki duran tablo hiç umut verici değil. Bu bütçede öğrenci yok, öğretmen yok, okul yok, gelecek yok. Sayın Bakan, ülkemizde çocuk yoksulluğu çocuk açlığına dönüştü. EUROSTAT verilerine göre çocuklarımızın yüzde 39,5'u yoksulluk ve sosyal dışlanma riski altında. Devlet okullarında okuyan 15 milyon öğrenciden yüzde 19,2'sinin açlıktan bayıldığı raporlanmış vaziyette yani neredeyse her 5 öğrenciden 1'i bu durumda. Bu tablo bizleri, hepimizi utandırmalıdır. Devlet okullarında en azından bir öğün yemek bu bütçede olmalıydı; yıllardır söylüyoruz, nasıl olması gerektiğini de anlatmamıza rağmen Sayın Bakan.

Bakanlık verilerine göre zorunlu eğitimde olması gereken 6-17 yaş grubunda 612 bine yakın çocuk okul dışında. Bu geçen dönemde böyleydi. Açık öğretim ve MESEM verileriyle birlikte örgün eğitim sisteminin dışında kalan çocuk sayısı 3 milyon 264 bine ulaşıyor yani bunun anlamı her 10 çocuktan 1'i okula gitmiyor. Lise çağındaki her 3 gençten 1'i eğitim dışında ve siz hâlâ okullaşma oranlarımızın OECD ortalamasına yakın olduğunu söylüyorsunuz. Bu ülkede eğitim artık devletin değil Sayın Bakan, ailenin sırtında bir yük. TÜİK verilerine göre son bir yılda eğitim harcamaları yüzde 75 arttı ve bir öğrencinin okula başlama maliyetinin 50 bin lira, 55 bin lira olduğu ifade ediliyor. Okula gitmek artık bir hak değil, bir lüks hâline geldi Sayın Bakan.

Evet, taşımali eğitimden yararlanan toplam öğrenci sayısı 2024-2025'te önceki yıla göre yüzde 16,2 oranında azalma gösterdi yani 113 bin öğrenci taşımali eğitime devam edemiyor. Pansiyonlu okullarda kalan öğrenci sayısında da düşüş oldu ve bu yıl geçen yıla göre yüzde 7,9 azalmış durumda. Şimdi, 2025-2026 verileri daha çıkmadı; onu herhâlde gelecek bütçede görüşeceğiz.

Ulaşım mesafesi sınırının 50 kilometreden 30 kilometreye indirilmesi eğitimde hakkaniyeti değil hakkın engellenmesini mi getirdi? Pansiyonlu okullardaki öğrenci sayısındaki azalma ulaşım destekli okullaşmanın çözülmeye başladığını mı gösteriyor? Pansiyonda kalmayan, taşınmalı eğitimde olmayan çocuklar kaderlerine mi terk edildi? Kırsal ve uzak yerleşimde yaşayan çocuklarımız taşınmalı sistemde yer bulamama üzerinden eğitim hakkından mı koparıldı Sayın Bakan?

Millî Eğitim Bakanlığı 2025 yılı içinde pansiyonlarda günlük yemek bedelini 133 lira olarak belirlemiş; ben, bu bedelle öğrencilerimize ne sunulduğunu size sormak istiyorum. 133 liraya sağlıklı, dengeli, doyurucu bir menü hazırlamak mümkün mü? Sayın Bakan, 5 yaşta okul öncesi net okullaşma oranı giderek düşüyor; yüzde 82,5'a düştü bu yıl, özellikle resmî anaokullarındaki düşüş yüzde 39'larda. Diyanetin kurslarında, derneklerin, vakıfların, cemaatlerin, tarikatların açtığı okul öncesi yapılarda çocuk sayısı giderek yükseliyor. Ya, fırsat eşitliği için -ki bilirsiniz hepiniz, eğitimciler bilir- okul öncesi eğitimin zorunlu hâle getirilmesi gerekiyor; 3 yaştan, 4 yaştan bahsetmiyorum, 5 yaşta ve katkı payı alıyorsunuz, katkı payını veremeyen veliler çocuklarını anaokuluna yollayamıyor, peşin alıyor okullar çünkü okulların durumu da iyi değil.

Evet, bu bütçede öğretmen yok Sayın Bakan, öğretmenler sefilleri oynuyor, yüz binlerce öğretmeni hayatını idame ettiremeyecek bir duruma sokup maneviyattan söz etmek ayıptır. Maaşını kiraya veren, ek ders peşinde koşan öğretmenlerden söz ediyorum. Onlara "Erdemli ol." diyerek yoksulluğu kutsal hâle getiren bir sistemin adı maarif değil, mahrumiyet sistemidir. Öğretmenine sahip çıkmayan bir devlet geleceğine sahip çıkamaz Sayın Bakan. Siz, öğretmeni itibarsızlaştırdınız, liyakati bitirdiniz, eğitimi siyasetinizin malzemesi yaptınız. Siz, öğretmenler için "Dünyanın hiçbir tarafında bu kadar büyük bir öğretmen kitlesi kamu tarafından fonlanmıyor." diyerek öğretmenleri "fonlananlar" kategorisine soktunuz.

Evet, Sayın Bakan, ismini değiştirerek ücretli öğretmenler gerçeğini saklayamazsınız. Kölelik sistemi, kölelik ve giderek artıyor. Geçen öğretim yılında 72 bin olan ücretli öğretmen sayısı bu yıl 86 bini buldu. Bu öğretmenler içinde yıllardır çalışanlar var. Evet, 2018 yılında bir şey getirmiştiniz, ücretli öğretmenlerden 540 gün sigorta primini tamamlayan, eğitim fakültesi mezunu ve formasyonu olanların 5 binini kadroya almıştınız. Şimdi, mevcutlar bizim de kapılarımızı aşındırıyor, sizden müjde bekliyor.

Evet, atanamayan öğretmenler gerçeği Sayın Bakan, KPSS'ye girip başarı sağlamış öğretmen adayları branşlarında artırım bekliyor sizden, müjde bekliyor. Yani, bu Millî Eğitim Akademisi mezun vermeden öğretmen alımı bekliyorlar. Sayın Bakan, eğitim fakültelerinin arz talep dengesizliği çözülmemişken Millî Eğitim Akademisini kurdunuz, o kadar da karşı çıktık, anlattık yani neden karşı çıktığımızı anlattık. Sistemin sorunlarını ve dengesizliğini iyice derinleştirdiniz. Millî Eğitim Akademisiyle yeni bir eleme sistemi kuruyorsunuz. Artık öğretmenlik sayın milletvekilleri, bir hak değil, Bakan Bey'in ve şürekâsının beğenisine bağlı hâle geldi. Bu sistem öğretmeni bağımsız değil, itaat eden memur hâline getiriyor Sayın Bakan.

Evet, özel okul öğretmenleri sizlere de geldi, bizlere de çok geliyor, onları her dinleyişimde yüreğim parçalanıyor, asgari ücretin de altında maaş alıyorlar çoğu. Durumlarına inanmıyorsunuz ve "Maaşlar arasında öyle çok büyük farklar yok." diyorsunuz. İstekleri devlet okullarındaki meslektaşlarıyla taban maaşlarının aynı olması. Siz ne diyorsunuz? "Kendilerine hak etmedikleri düşük ücretlerin verildiğini düşünen öğretmen arkadaşlarımız varsa genel müdürlüğümüzde gerekli başvuruları yaparlarsa arkadaşlarımız denetimlerini yaparlar." Bu trajikomik bir durum Sayın Bakan.

Yaklaşık 20 bin okulda rehber öğretmen yok, geçen sene, daha önceki seneden beri bunu hep dile getiriyoruz. Bu kadar akran zorbalığının olduğu, uyuşturucunun olduğu, çocuk istismarının olduğu bir dönemde rehber öğretmene ihtiyaç yok mu Sayın Bakan? Yaklaşık 30 bin rehber öğretmene ve psikolojik danışmana ihtiyaç var.

Sayın Bakan, 24 Kasım'a dört gün kaldı, hadi gelin, hep birlikte, bugün buradan çıksın bütçe görüşülürken öğretmenlere 24 Kasım'da 1 maaş ikramiye verelim.

Evet, Sayın Bakan, kaliteden söz ediyorsunuz da Finlandiya'da en nitelikli okul ile en niteliksiz okul arasındaki fark 8 puan, Türkiye'de 50 puan; bu farkı kim yarattı Sayın Bakan, yirmi yılın sonunda bu uçurumu kim derinleştirdi? Boyuna PISA sonuçlarını, 2022 yılının sonuçlarını burada tartışıyorsunuz daha, şu anda 2025'teyiz. Okullar arasındaki eşitsizliği kim besledi? Öyle PISA'da da sizin anlattığınız gibi büyük bir başarı yok. Köy okullarını kapatıp çocukları taşınmalı sisteme mahkûm eden kim Sayın Bakan? Siz eğitimi çağdaşlaştırmadınız, eğitimi hizaya sokmak için uğraşıyorsunuz. Evrensel bilgiyle rekabet edecek gençler yerine düşünmeye korkan kuşaklar yaratmaya çalışıyorsunuz ama başaramayacaksınız, başaramıyorsunuz. Eğitimde ideoloji olmaz Sayın Bakan. Eğitimde tek ölçü vardır; bilim ve özgür akıl ama siz bilimin yerine dogmayı, özgür aklın yerine itaati koyuyorsunuz. Bu milletin çocukları sizin deney tahtanız değil. Türkiye'nin geleceği bu dar ideolojik kalıplara sığmayacak kadar büyük, bu ülkenin gençliği sizin sınırlarınızı aşacak kadar güçlüdür Sayın Bakan.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ni devamlı anlatıp duruyorsunuz. Çocuklarımızın geleceğini kendi siyasal inanç ve değer ölçülerine göre biçimlendirmeye çalışıyorsunuz, emin olun kendi çocuklarınızı bile ikna edemiyorsunuz.

Sayın Bakanım 10 Kasım Atatürk'ümüzün ölüm yıl dönümünü tatil bahanesiyle okullarda anmadınız, böyle çok ince bir planla gidiyor işiniz. Sizin herkesten çok bu konuda hassas olmanız gerekir. Bakın, isim vermeyeceğim, okul ismi ama bazı okullarda -size sonra yazacağım, vereceğim, araştırmanız için- Müslüman Kardeşler Teşkilatı'nın kurucusu Mısırlı Hasan el-Benna öğrencilere rol model olarak tanıtılıyor; bu mu isteğiniz? Bizim rol modelimiz Mustafa Kemal Atatürk'tür.

Evet, -bir şeyinize takıldım- yine "Heybeliada Ruhban Okulu'nun açılmasını isterim." diyorsunuz sayın Bakan, sizin Millî Eğitim Bakanı olarak en fazla karşı çıkmanız gereken bir konu bu. Size kısa ve öz hatırlatayım: Heybeliada Ruhban Okulu'na sadece bir eğitim kurumu olarak bakamayız. Yunanistan'ın Batı Trakya'daki Türk azınlığa uyguladığı baskılar devam ederken bu çıkışınız Türkiye'nin müttekabiliyet ilkesini zayıflatır.

Sayın Bakan, valla gazetelerinizde "Millî Eğitimde Yapay Zekâ Devrimi" diye kocaman manşetler atıldı, siz de bugün bol bol bahsettiniz. İnanın ki heyecan duymuştum, sonra açıklamalarınıza baktım. Her okul müdürünün kullanacağı bir modül Bakanlık Yönetim Sistemi, Bütçe Yönetiminde Yapay Zekâ, Yapay Zekâ Etik Kurulu, Yapay Zekâ Öğrenme Platformu vesaire. Ya, bu başlıkların hiçbirinde eğitim öğretim sürecinin özüne dokunan, pedagojik dönüşüm yaratan, öğrenciyi geleceğe hazırlayan gerçek bir strateji yok. Bu süslü kelimelerle, paketlenmiş ama içi boş bir yapay zekâ vitrini. EKAP'a işlenmeyen bilgiler, titizlikle yapılan pazarlık usulü ve 300 milyon lirayı aşan yapay zekâ ihaleleri. Ya, bizde yapay zekâ eğitim teknolojisi olarak değil, ihale teknolojisi olmuş

durumda. Bugün ABD, Hollanda, Güney Kore, Japonya, Kanada, Estonya ve Singapur gibi ülkelerde yapay zekâ ilkokuldan itibaren temel bir ders olarak veriliyor yani dünyada yapay zekâ bir gelecek yatırımı, bir ulusal strateji, bir yeni okuryazarlık alanı Sayın Bakan. Bizde ise müfredat değişikliğinin bile bilimsel yönü yokken yapay zekâ gibi bir devrimin altından nasıl kalkılacak? Dersliklerde yeteri kadar bilgisayar yok, internet yok, öğretmen eğitimi yok. Yapay Zekâ Öğrenme Platformu duyuruluyor ama öğrenci tablet bulamıyor. "MEB hangi okulda sabun var?" sorusunu bununla çözebilir, emin olun. Evet, siz bu kadar yapay zekâyı meraklı iseniz ya, imam hatip ortaokulunda daha bu yıl 7'nci sınıfta bilişim teknolojileri ve yazılım dersi, 5 ve 6'ncı sınıflarda teknoloji ve tasarım dersini bir saate düşürmediniz mi? Diğer sınıflarda da seçmeli.

Yine, YEĞİTEK okul sorumlularına tam zamanlı olması gerekirken kısmi zamanlı geçici görevlendirme çıkarıyorsunuz. Ücretten kaçırıyorsunuz da bu konuda rehberlik yapan öğretmen de bulamayacaksınız Sayın Bakan. Türkiye'nin dört bir yanında okullarımız alarm veriyor, alarm; öğrencilerimiz, öğretmenlerimiz, velilerimiz yani eğitim ailesinin her ferdi bir çöküşün içinde çırpınıyor. Artık neredeyse her okulda bir hizmetli ve güvenlik krizi yaşanıyor, sınıflar velilerin kendi imkânlarıyla temizleniyor Sayın Bakan, çocuklarımız hijyen yoksunluğu ortamlarda eğitim görüyor; öğrenciler içecek su bulamıyor, tuvalet musluklarından su içiyor. Atanan personellerin çoğu sosyal hizmetten geçici olarak görevlendirilmiş, ne iş disiplini var ne de sorumluluk bilinci var. Neden Sayın Bakan, okul tadilatları, onarımları, güçlendirmeleri tatil döneminde değil de eğitim yılının hemen başlangıcında başlıyor? Memleketim Manisa'dan mesela bir örnek vereyim: Gazi İlkokulu örneğinde olduğu gibi 1.800 öğrencili bir okulun binası eğitim yılı başında güçlendirmeye alınıyor. Sonuç? Öğrenciler başka okullara taşınıyor, iki okul birleştiriliyor, binlerce öğrenci sabah karanlığında derse girip akşam yorgun çıkıyor. Yine, Gediz Anadolu Lisesi hâlâ tadilatla, pansiyonu kapalı. Soma'da bulunan Madencilik İlkokulu ve Ortaokulu deprem riski taşıdığı gerekçesiyle yıkım kararı nedeniyle 485 öğrencisi öğretmenleriyle birlikte Şehit Ömer Halisdemir Anadolu İmam Hatip binasında ikili eğitim yapılıyor. Aradan iki yıl geçmesine rağmen uygun arazi de varken yatırım programına alınmamış; neden? Türkiye genelinde deprem güçlendirmesi bekleyen kaç okul var? Bir şeyler söylediniz ama ben tam algılayamadım, daha net bir cevap bekliyorum Sayın Bakan. Soruyorum: Bu kadar plansızlık, bu kadar umursamazlık hangi yönetim anlayışına sığar?

Evet, kitap dağıtıyorsunuz, güzel, hatta özel okullar da dahil bu kitapların okutulmasını istiyorsunuz ve 27,5 milyar maliyeti var Bakanlığımıza ama kitapların ciltleri çok çabuk dağılıyor, sayfalar kopuyor, öğrenciler bir sene bu kitapları muhafaza edemiyor. Ya, bu kitapların içeriği de bilimsel değil, pedagojik değil, tarafsız hiç değil.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir tane örnek verin.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Örnek veririm, şimdi bir dakika zamanımı... Sonra...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi böyle söylüyorsunuz ya, ben merak ediyorum, bir tane örnek verin ben de göreyim hangi dersten...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Evet, ben söyleyeyim sonra, vaktim kalırsa cevap vereceğim size.

Evet, öğretmenlerden bir istek var Sayın Bakan. Temizlik görevlileri, memurlar büyük bir aile Millî Eğitim Bakanlığı; bankaların vereceği promosyonu bekler hâle geldiler. Büyük şehirlerde promosyonlar yüksek, küçük ilçelerde utanç verici düzeyde. Bakın, öğretmen bir ilde merkezde farklı alıyor promosyonu, ilçede farklı bir ödeme alıyor. Eğer adil bir yönetim varsa bankalarla anlaşma tek elden olabilir mi? Yani Bakanlıktan yapılmalı diyoruz ve eğitim ödeneğiyle birlikte verilmeli öğretmenlere. Vergi adaletsizliği had safhada, öğretmen maaşları her ay vergiyle zaten eriyor. Ya, en azından Millî Eğitim Bakanı olarak Hazine ve Maliye Bakanlığıyla da görüşerek ek ders ücretlerini vergiden muaf tutmak öğretmen için büyük bir jest değil mi, olmaz mı? Onu da söyleyeyim. Ha, bir de bu ara mesleki çalışmalar tatilde değil de ders döneminde yapılıyor Sayın Bakan. Öğretmenler zorunlu seminerlerde anlatılanları anlamıyor bile. Bakın, açık ve net söyleyeyim, bu Maarif Modeli'ni anlatmaya çalışıyorsunuz ama öğrencilerin dersleri boş geçiyor.

Yine, ben her gittiğim ilde öğretmenevlerinde kalırım, gerçekten 7/24 görev başında olan orada personeliniz var, milyonluk kurumları idare ediyorlar, sorumlular; yirmi sekiz saat ek ders ücreti aldıklarını ifade ettiler. Bunların sınıflandırılma yapılarak cirosu yüksek kurumlara bir farklı değerlendirme yapmanızda fayda var diye düşünüyorum.

Sayın Bakan, sahte diploma olayının üstü nasıl da alelacele kapatıldı. Şaşırdık mı? Hayır. Şimdi ben sizi biraz gerilere götürmek istiyorum. Bakanlık yıllardır üç maymunu oynuyor yani siz değil, sizden öncekiler de. Millî Eğitim Bakanlığında 2015'ten itibaren sahte diplomayla öğretmenlik yapan onlarca kişi tespit ediliyor ve siz o ara Millî Eğitim Müsteşarınız. Şebeke lideri yani basında geçen kişi, 2015'te üç yüz yılı aşkın ceza istemiyle yargılanıyor ama ne oluyor ediyor, bu kişiye bir şey olmuyor ve şebeke işini büyütüyor yani geçen yıl medyada ifade edildiği gibi. Bu şebeke yıllarca Millî Eğitim Bakanlığı, ÖSYM ve YÖK'ün sistemlerine içeriden destek almadan nasıl girdi Sayın Bakan? Kim korudu? Kim göz yumdu? Kimleri susturdu? Sahte diplomayla öğretmenlik yapanlar yetmiyor, sahte hemşirelik diplomasıyla atanıp insanların hayatını riske atanlar, başkası yerine akademik sınavlara girenler, sahte yatay geçiş belgeleriyle üniversiteye sokulanlar... Bu rezaletin her satırı bu Bakanlığın utanç hanesine yazılmıştır. Millî Eğitim Bakanlığının yetkilileri olarak sizlere soruyorum: Siz bu ülkenin evlatlarını korumakla yükümlü değil misiniz? Ama görüyoruz ki çocuklarımızı sahtekârlara, torpilcilere, çetelere teslim etmişsiniz ve yalnızca bir skandal değil, bu, devletin beka meselesidir.

Yine, MESEM dolandırıcılığı ortada Sayın Bakan, Kocaeli'de çıktı biliyorsunuz, Millî Eğitim Bakanlığının 77 milyon dolandırıldığı ifade edildi. Şimdi Sayın Bakan, acaba bu tutar sadece bununla mı sınırlı yoksa başka illerde bu tür usulsüzlüklere soruşturma açtınız mı? Bu çocuk işçiliği yüzünden MESEM'lerde hiçbir denetim yapmadığınız için 82 evladımızı toprağa verdik, bu çocuklarımız göz göre göre gitti. Bunlar üzerinde bir soruşturma açtınız mı; bunu da sormak istiyorum.

YÖK Başkanımız burada, Sayın Özvar. Öğrenciler, okuldan uzaklaşmış öğrenciler geniş kapsamlı af bekliyor. Konuyla ilgili görüşlerinizi paylaşmanızı istiyorum burada. Kanun teklifi de verdim, başka milletvekilleri de verdi. Bu hayat şartlarında imkânsızlıklar içinde olan gençlerimize bir imkân daha tanımak gerekir. Nasıl olsa üniversitede zaten kontenjanlar bir hayli düşmüş oldu yani bir sıkıntı da olduğunu zannetmiyorum.

Yine, YÖK'ün denklik rezaletini gündeme getirmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Sunat, bitti.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Evet, iki dakikamı rica edeyim Sayın Mehmet Muş.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Şimdi, bu, YÖK'ün denklik rezaleti dediğimiz yani istediğinize denklik verip istemediğinize denklik vermeme durumu; özellikle Makedonya'daki bir üniversiteden, Vizyon Üniversitesi denilen bir üniversiteden 195 kişinin mezun olduğu, 66 kişiye denklik verildiği, diğerlerine verilmediği gibi iddialar var. Bunun dışında, yine denklik mevzuunda birçok üniversitede değişiklikler söz konusu oluyor; o yüzden bu konuyu gündeme getirmeyi uygun gördüm, siz de bize geniş, tafsilatlı bir şekilde ifade edersiniz.

Şimdi, 2025 üniversite giriş sonuçları akademik bir fiyasko olarak değerlendirildi. Her ile üniversite açma politikanız çöktü. Kontenjanları azaltarak öğrencileri vakıf üniversitesine yönlendirme çabası da başarısız oldu. Vakıf üniversitelerinin doluluk oranı düştü, 190 bin kişi de azaldı.

Artık gençler bu ülkenin eğitim sistemine inanmıyor. Allah aşkına bir otokritik edin, bir analiz yapın "Neden böyle bu durum?" diye. Artık üniversitelerden siyaseten elinizi çekmenin çok önemli olduğunu ifade ediyorum. En iyi üniversitelerde bile öğrencilerin yarısından fazlası mezun olmadan ayrılıyor. Uzmanlara göre, Türkiye'deki en büyük insan israfının üniversitelerde yaşandığı göz önüne alınırsa bizim bu gençliği bu sıkıntılı durumdan kurtarmamız gerektiğini ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Karaman, buyurun lütfen.

Yirmi dakika...

MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, kıymetli Bakanımız, değerli milletvekilleri, Bakan Yardımcıları, bürokrat arkadaşlarımız ve basın mensupları; sizleri hürmet ve muhabbetle selamlıyorum.

Bugün, burada, yalnızca bir bakanlığın bütçesini değil, bu milletin vicdanını, ahlakını, çocuklarımızın geleceğini, devletin kul hakkına bakışını ve bir medeniyet iddiasının inşa edilip edilmediğini konuşacağız. Eğitim bütçesi, rakamların soğuk sıralanışı değildir, bu, bir milletin evladına hangi gözle baktığını gösteren aynadır; ahlak ile ilmi, vicdan ile aklı birlikte tutup tutamadığımızın ölçüsüdür. Kâğıt üzerinde milyonlarca lira yazabiliriz fakat bu kaynak nesli ihya etmiyorsa, okulları güçlendirmiyorsa, öğretmeni insan onuruna yakışır bir statüye taşımıyorsa, evladımızın güvenle büyümesine hizmet etmiyorsa o bütçe rastgele harf ve rakam dizisinden ibaret kalır. Bugün, önümüzde duran 2026 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi de tam olarak böyle bir sınavdır. Bu sınavın sonucunu belirleyecek olan sadece sizin, bizim oylarımız değil, vicdanların terazisidir, kul hakkının hassas ölçüsüdür.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; sorun Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin büyüklüğünde değil, adaletindedir. 2026 yılı için Millî Eğitim Bakanlığına 1 trilyon 943 milyar 965 milyon TL ayrılmıştır; rakam büyük görünmektedir, bir önceki yıla göre yüzde 34 artış vardır fakat bu artış yüksek enflasyon ve kur kaybı karşısında reel olarak erimiştir hatta bütçe bile yalnız TÜİK'in ekim ayı enflasyon artışına kadar artmıştır ki gerçekçi değildir. Bağımsız araştırmaların açıkladığı yüzde 85'e varan fiyat artışları ve dövizdeki yükseliş bu bütçeyi daha çıkış noktasında zayıflatmaktadır. Bakanlığın bütçe kompozisyonu ise, yapısal bir çöküşe işaret ediyor. Toplam bütçenin yüzde 73,9'u personel giderleri, yüzde 9'u SGK primleri ve yüzde 6,9'u mal hizmet alımı, yüzde 8,3'ü yatırım, yüzde 2'si sosyal desteklerdir. Yani her 100 liranın 83 lirası maaş ve zorunlu giderlere, yalnız 8 lirası okul inşaatı, güçlendirme, altyapı ve dönüşüme gitmektedir. Bu tablo, mevcut düzeni zor bela idare eden ama geleceği kurmakta aciz kalan bir bütçe gerçeğini ortaya koyuyor. 1998'de eğitim yatırımlarının bütçe içindeki payı yüzde 30'du, 2002'de yüzde 17'ydi, bugün ise yüzde 8,3'e düşmüştür. Yirmi yılda yatırım payının yarıdan fazla eridiğini görüyoruz. Yakın zamanda ciddi bir deprem felaketi atlatmış olan ve Allah muhafaza hâlâ ciddi deprem riskleri taşıyan bir toprakta egemen olan devletin çocuklarını güvende tutmayı önceleyen bir anlayışın, adalet ve emanete esas alan bir idarecinin bu tabloyu kabul etmesi mümkün değildir.

6 Şubat depremlerinde 3 milyon 700 bin öğrenci doğrudan etkilendi, 12 bin 900 derslik kullanılamaz hâle geldi fakat 2026 bütçesinde deprem bölgesi için ayrı alt program yok, kaynaklar dağınık, izlenebilir değil. İllerin kaçısı için güçlendirme tamamlandı? Kaç okul afet dirençli hâle getirildi? Kaç okul hâlâ konteynerde? Bu soruların cevabı yok. Afetin üzerinden üç yıl geçmişken konteyner okullar kalıcılaştı ve afet bölgesinde nesiller risk altında; bu durum kabul edilemez. Bu mesele sadece mali değil, kul hakkı meselesidir. Çocuğu çadırda, konteynerde, soğuk sınıfta eğitime mahkûm etmek devletin zimmetinde emanete ihanet sayılır.

Değerli arkadaşlar, sadece eski bir öğretmen olarak değil, bir vatandaş olarak söylüyorum: Öğretmenlik bu milletin yüz akıdır, kurtuluşunun teminatı ve fedakârlığını nişanesidir fakat bugün, bu kutsal mesleğe gönül veren değerli öğretmenlerimiz hiç de hak etmedikleri ekonomik koşullar altında bırakılıyor. 2025 yılı itibarıyla TÜRK-İŞ'in açıkladığı yoksulluk sınırı 92 bin 547 TL'dir, yeni öğretmen maaşı 52 bin TL, kıdemli öğretmen maaşı 67 bin TL'dir yani yeni öğretmen yoksulluk sınırının yüzde 43 altında, kıdemli öğretmen yüzde 27 altında yaşamaktadır; bu tabloyu hangi vicdan, hangi iman, hangi adaletle açıklayabiliriz? Bir öğretmenin yoksulluk sınırının altında yaşadığı bir ülkede öğretmenlerimiz öğrencilere ancak sabretmeyi öğretebilirler. Daha da vahimi ise, 86.136 ücretli öğretmen var, yaklaşık 50 bin sözleşmeli öğretmen var; bu güvencesiz kesim 1 milyonluk öğretmen kitlesinin yüzde 13'ünü oluşturuyor. Ücretli öğretmenlerin aldığı ders başı ücret kadrolu öğretmenin yarısından da azdır; aynı sınıfa, aynı derse giren 2 öğretmenden 1'inin asgari ücret altı muamelesi görmesi eğitimde kaliteyi değil kırılganlığı büyütür. Bu durum ancak ucuz iş gücü anlayışının ürünüdür ancak ucuz iş günü görülerek yürütülen bir eğitim sisteminin milyonlarca çocuğa umut olması da mümkün değildir çünkü okullar ticarethane değil, ilim ve irfan yuvasıdır. Yani bizim, yani "Millî Görüş"ün temel ilkelerinden biri insanı yücelt ki devlet yücelsin düsturudur. Bugün öğretmeni yüceltmeyen bir sistemin nesli yüceltmesi beklenemez.

Sayın Bakanlığın mülakat gibi, mülakat ısrarı öğretmen adaylarının vicdanında kapanmaz yaralar açmıştır; KPSS'de 90-95 puan alan gençler mülakatta 55-60 puan verilerek elenmiş, aylarca çalışarak alınan hakkın bir odada on yirmi dakikalık değerlendirmeye heba edilmesi sadece adaletsiz değil, doğrudan kul hakkıdır. Mezkûr sürede hangi parametre ve hangi ölçüt bu değerlendirmeyi haklı kılar? İşte, mülakat sistemi liyakati gölgeyor ve kul hakkına dokunuyor çünkü mülakatları geçen adayların yeterliliği bile sistem şeffaf olmadığı için sorgulanıyor. Bakanlık burada doğru değerlendirmeler yapmış olsa dahi töhmet altında kalıyor.

2010'dan bu yana mülakat yüzünden kaç gencin hayatı karardı? Kaç aile mağdur oldu? Kaç idealist öğretmen umudunu kaybetti? Bu sistem hem pedagojik değil hem hukuka aykırı hem de ahlaki temelden yoksundur; Danıştay kararlarına rağmen devam ettirilmesi kabul edilemez. Liyakat yoksa bereket olmaz, liyakat yoksa eğitim kurur, adalet solar, toplum dağılır; liyakati öldüren sistem geleceği de öldürür. Hem kendiniz için hem de geleceğimiz için bu şekilde mülakat yapmaktan lütfen vazgeçiniz.

Kıymetli arkadaşlar, bugün özel okullarda 180 bin öğretmen görev yapıyor, çoğu asgari ücret düzeyinde maaş alıyor, sigortası düşükten yatırılıyor, yaz tatilinde maaşı kesiliyor; devlet bu tabloyu görmezden geliyor. Özel okullara milyonlarca liralık dolaylı teşvik, vergi muafiyeti, yatırım kolaylıkları sağlanırken orada çalışan öğretmenler kapitalist piyasa koşulları ve patronun insafına terk edilmiştir. Bu konuya ilişkin özellikle taban ücret uygulaması başta olmak üzere kanun teklifi verdik, önerge verdik, görüşmeler yaptık öğretmenlerimizin seslerini dile getirmek için ama nafiye. Israrla bir duymazdan gelme hâli var. Daha önce kanuna koymuş olduğunuz bu taban ücret uygulamasını lütfen geri getiriniz; böylece Millî Eğitim Bakanlığının tekelinde olan eğitimde emekçilerin hakları yönünden belli standartlar oluşsun çünkü bu eğitimci kardeşlerimiz de bu milletin evladına ders anlatıyor. Onlara gösterilen ihmal doğrudan nesle yansıyor, onlara gösterilen ihmal eğitim piyasalaşırken insan onurunun zedeliyor. İnsanı yüceltmek bizim asli görevimizdir.

Bir diğer husus ise, eğitim materyalleridir arkadaşlar. Az önce ifade ettiğim gibi, Millî Eğitim Bakanlığının tekelinde, en azından himayesinde olması gerekirken popülizmin oyuncağı hâline gelmiştir. Eğitim, popülizmin oyuncağı hâline geldiğinde kalite değil karmaşa büyür; nitekim, ülkemizde de böyle oluyor. Milyarlarca liralık harcamalarla hazırlanan müfredat kitapları ancak sallanan masaların ayaklarına konuluyor; her okul kendine göre kaynaklarla ve metotlarla eğitim veriyor ve bir standart da oluşmuyor. Bu eşitsizliğe rağmen öğrencilerimiz aynı sınava tabi tutularak başarıları ölçülüyor; bu uygulama da o masalar gibi sallantıdadır. Derhâl konuya ilişkin standardizasyon sağlanmalıdır, aksi hâlde mevcut kapitalist sistemin oluşturduğu fark eğitimde de hâkim olacak ve uçurum derinleşecektir.

Kıymetli arkadaşlar, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli denilen yeni bir müfredat hazırlama şekli bilimsel temeli, maliyet hesabı ve uygulama planıyla birçok soru işareti barındırıyor. Pilot uygulama yapılmadı, toplum genelinde ve özellikle ilgili STK'lerle kapsamlı bir istişare oluşturulmadı, öğretmene rehber materyal hazırlamadan yürürlüğe sokuldu ve öğretmenlerin sınıf içi iş yükü artırıldı, içeriklerde kavram enflasyonu var. Müfredat değişikliğinin yaklaşık 5 milyar TL ek maliyet getireceği belirtiliyor fakat bütçede bu konuda bir karşılık göremiyoruz. Veliler kitap temininde sıkıntı çekiyor, bazı okullar kitaplarını haftalarca geç aldı yani öğrenciler parasını verdi kitabı yok. Bu kadar geniş kapsamlı bir müfredat dönüşümü bütçe planlaması yapılmadan hayata geçirildiği için sahada ciddi uyumsuzluklar yaşanıyor.

Eğitimde reforma elbette ihtiyaç var ancak reform bilimsel dayanaktan kopuk, hazırlıksız ve aceleci olmaz. Bunun yanında yeni müfredatla gün boyu ders, gece boyu test sistemi çocuğun zihnini dolduruyor ama ruhunu yoksullaştırıyor. Maneviyat bir gerekliliktir fakat müfredatı pedagojiden koparıp materyalist ve yalnızca dünyevi kavramlarla doldurmak evladımızın gelişimine değil ruhsal karmaşaya yol açar; bunun bir sonucu olarak da maneviyat zayıflar ve maneviyat zayıfladığında öğretmenin itibarı, öğrencinin dirayeti, okulun otoritesi birlikte çözülür.

Kıymetli arkadaşlar, bu ülkenin eğitim paradigması "Her şey okulda öğrenilir." mantığına sıkışmış durumda. Halkımız nezdinde, işin uzmanları nezdinde de on iki yıllık zorunlu eğitim modeli artık sürdürülemez bir noktaya gelmiştir. Eğitimi yalnız okul duvarlarına hapseden, her çocuğu tek kalıba sokan on iki yıllık zorunlu model artık iflas etmiştir. Bakınız, mesleki yetenekler erken yaşta keşfedilmiyor, erken ihtisaslaşma yok, her çocuk aynı kalıba sokuluyor, günlük ders ücretleri OECD ortalamalarının çok üzerinde fakat öğrenme çıktıları düşük.

Okul, dört duvara sıkışmış bir yapı değildir, eğitim hayatın içindedir. Gençleri test merkezlerine mahkûm eden bir sistem değil keşfetmeye, üretmeye, sanat ve zanaata yönlendiren bir sistem kurulmalıdır. Öğrencinin yeteneğini görmeyen, her çocuğu tek tip sayan bu model değişmelidir. Yetenekleri erken yaşta keşfedemeyen bir eğitim sistemi çocukların potansiyellerini heba eder. Bakanlığın spor, müzik ortaokulu gibi bazı tematik çalışmalarını duymak mutlu edici olsa da yeterli değildir. Bu çalışmaları veyahut fikirlerinizi önümüzdeki bütçede de görmeyi ümit ederdik; bu fikirlere uygun kaynaklar hazırlanmalıdır.

Arkadaşlar, eğitimin özü ahlak ve karakterdir. Ahlakı test sorularıyla ölçemezsiniz, vicdanı standart kazanımlara sıkıştırıramazsınız. O yüzden, eğitim sisteminde özellikle öğrencilerimiz varlığının farkına varmalı ve kendini keşfetmelidir.

Bir diğer husus ise beşerî sermayemize yönelik Millî Eğitim Bakanlığı uhdesinde YLSY ve diğer yurt dışı eğitim programları. Bu çalışmalar geçmişten günümüze ülkemiz için çok kıymetli isimler ve değerler kattı; bunu desteklemeli ve güçlendirmeliyiz ancak YLSY gibi kıymetli bir program hâlâ kara düzen yürütülmektedir. Bursiyerlerle sağlıklı bir iletişim yoktur, burs miktarı yetersizdir, planlama eksik, geri dönüş mekanizmaları sağlıklı değildir. Bu program Türkiye'nin beşerî sermayesini güçlendirecek büyük bir fırsattır fakat yönetim zafiyetleri nedeniyle potansiyeline ulaşamıyor. Nitekim, önümüzdeki bütçede en düşük payı alan programlardan biri olması da bu kaygımızı pekiştirmektedir.

Değerli arkadaşlar, 86 bin ücretli öğretmen; bu sayı sadece ekonomik değil psikolojik bir yıkımdır. Bir öğretmenin geçici personel gibi görülmesi eğitime yapılabilecek en büyük haksızlıklardan birisidir. Ücretli öğretmenlik sistemi götürü işçi mantığıyla yürütülüyor. Bu sistem devam ettikçe eğitimde kalite ve öğretmen onuru birlikte erir. Ücretli öğretmenlik bir yönetim tercihidir; aynı sınıfta aynı işi yapana yarım maaş vermek kul hakkıdır. Bu model kaldırılmalı, tüm öğretmenler kadrolu statüye geçirilmelidir. Sadece kadroya geçirmek de yetmez, personel planlamasında ciddi zafiyetler söz konusudur. Özellikle eş durumu tayinleri, plansızlığın aynası hâline gelmiş norm şişkinliği yüzünden milyonlarca lira kaynak heba ediliyor. Şunu sormak istiyorum: Neden norm eksik ve fazlalıklardan kaynaklı değerlendirilemeyen öğretmenlerimiz çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarında yürütülen eğitim faaliyetlerinde değerlendirilmiyor? Neden nitelikli iş gücümüz plansızlığa kurban ediliyor?

Değerli arkadaşlar, 74 bin okulda temizlik personeli ortalaması yalnızca 1,9'dur, güvenlik personeli ihtiyacının yüzde 70'i ise geçici personelle karşılanıyor. Bütçede okullara elektrik, su, bakım onarım, hijyen, ısınma için öğrenci başına yıllık yalnızca 140 TL para olarak veriliyor; bu ücret bir okulun tüm yılını karşılamıyor ve karşılayamaz da. Birçok okulda çeşitli yollarla elektrik ve su parasını veliler ödüyor. Bu, eğitimde fırsat eşitliğine değil, fırsat uçurumuna yol açıyor. Yatırım payının yüzde 17'lerden yüzde 8'e

düştüğü bir ülkede kalabalık sınıfların ve eski binaların artması da sürpriz değildir. Bu eski okullara dahi yakacak parasını bulamayan devlet, elektrik, su ve bakım masrafını velilere yüklemektedir yani kendini geri çekmektedir. Devlet, velinin sırtına yük binmemesi için vardır; veliyi okulun finansman kaynağı hâline getiren bu sistem değişmelidir.

Ve gelelim Millî Eğitim Akademisine. Yeni kurulan Millî Eğitim Akademisi sorunları azaltmak yerine, büyütme riski taşıyor. Üniversitelerle entegrasyon yok, pilot çalışma yok, maliyet analizi yok, öğretmen niteliğini artırmıyor bürokratik yük ekliyor. Eğitim fakülteleri varken yeni bir akademi kurmak var olan sistemi iyileştirmek yerine yeni bir katman eklemekten ibarettir; bu yapı kaldırılmalıdır, üniversitelerle entegre, nitelikli ve bilimsel bir model kurulmalıdır.

Millî Eğitim Akademisi, maliyeti ağır ama bereketi zayıf bir bürokratik katmandır. Biz en başından beri bu uygulamaya ve bunun gibi müstakil, verimsiz yapılara karşıyız. Şimdi soruyorum sizlere: Neden Akademi var? Bu, "Eğitim fakültelerimiz yetersiz, biz onları eğiteceğiz." demektir. O hâlde, eğitim fakültelerinde böyle bir eksiklik varsa sil baştan bir şey kurmak yerine, bu eksiklik düzeltilmelidir; işte, kalıcı çözüm budur. Biz diyoruz ki arkadaşlar, sinek kovalamayın, bataklığı kurutun. Böyle yapmazsanız büyükşehirlerde bir merkez, her merkez için ayrı eğitimciler, farklı şehirlerden gelen için ayrı konaklama ve beslenme olanağı, mesleğe başlaması kesin olmamasına rağmen her birine bir maaş ve bin tane sıkıntı çıkacağına en başından daha üniversitedeyken Akademi'nin aradığı şartları arayın, bu şartlarla eleyin; böylece zaten üniversitelerde yeterli imkânlarla eğitim gören öğretmen adaylarımıza da kendinize de vatandaşın bütçesine de yok yere yük olmayın. On iki ayda değil dört yılda bu öğretmen adaylarını yetiştirirsiniz çünkü öğretmen yetiştirme işi Akademi'ye değil üniversitelerle entegre, bilimsel bir sisteme emanet edilmelidir.

Kıymetli arkadaşlar, her şeyi bir tarafa konulsa dahi şunu bilmeliyiz ki eğitim bir medeniyet işidir. Medeniyetimizin mayası ahlaktır, maneviyattır, adalettir, merhamettir. Bugün eğitimde yaşanan buhran sadece mali değildir, aynı zamanda manevi bir buhrandır. Öğretmenin itibarı zedeleniyor, öğrencinin saygısı azalıyor, okulun otoritesi eriyor, aile-okul iş birliği çözülüyor. Bu tabloyu yalnızca matematik bütçelerle düzeltemeyiz; maneviyat ve ahlak olmadan eğitim toparlanmaz. Ahlak her şeyin başıdır, vicdan her şeyin ölçüsüdür. Bugün ne yazık ki ve üzülerken görüyoruz ki bunların hiçbirisi kalmamıştır; biz rakamlardan çok bu tahribatı öncelikle ve dert etmeliyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu bütçede iyi niyet vardır fakat yetmezlik de vardır; büyük rakamlar vardır fakat adalet yoktur; artış vardır fakat dönüşüm yoktur. Bu bütçeyle deprem bölgesi kalıcı çözüm alamaz, öğretmen yoksulluktan çıkamaz, ücretli öğretmenlik sona ermez, mülakat zulmü bitmez, müfredat oturmaz, okullar güçlenmez, eğitim sistemi ayağa kalkmaz. Millî Görüş'ün adalet anlayışı şunu söyler: Hakkı üstün tutmayan hiçbir düzen uzun süre ayakta kalamaz; eğitim de böyledir. Biz bugün hakkı, adaleti, liyakati, vicdanı, kul hakkını ve evladımızın geleceğini konuşuyoruz. Bu bütçenin eksiklerini gidermek için birlikte çalışmak geleceğe karşı sorumluluğumuzdur. Biz bu milletin evladına hizmet eden her doğru adımın yanında olmaya gayret edeceğiz ama eksikleri söylemek de boynumuzun borcudur. Susmak değil uyarmak; karalamak değil düzeltmek; engellemek değil yol göstermek için buradayız. Allah hepimizi adaletle hükmedenlerden, emaneti ehline verenlerden, kul hakkını gözetenlerden eylesin.

Bütçenin israf edilmeden hayırlı hizmetlerde kullanılmasını temenni ediyor, saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi de Sayın İlyas Topsakal.

Buyurun lütfen.

İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Saygıdeğer Başkan, Komisyonumuzun kıymetli üyeleri, değerli hazırun, devletimizin kıymetli bürokratları; umarız Millî Eğitim Bakanlığımızın bu yılki bütçesi hepimiz için hayırlı ve uğurlu olur, devletimize, milletimize önemli katkı sağlar düşüncesiyle hepinizi selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığımız, bildiğiniz üzere, bütçesi ve insan kaynakları itibarıyla devletimizin en büyük kurumu, en kıymetli kurumu. Aslında daha da önemlisi, Millî Eğitim Bakanlığı şu demek: Devletin ne kadar kurumu varsa, güvenlikten sağlığa, ekonomisinden insan kaynaklarına hepsinin ana bileşeni, ana kaynağı ve belki de neşet ettiği kurum. Dolayısıyla, hepimizin buna siyasal parti mantığıyla değil devletin aklı ve devletin gelecekteki yüz yıllar boyunca kuracağı düzenin bir unsuru olarak bakması gerekir ki şahsen ben ve partim böyle düşünüyoruz. Biz bu dikkatle bu işe eğiliyoruz.

Ben şunu da söylemek istiyorum başlarken 2026 bütçemize; millî eğitimimizin büyük meseleleri -burada konuştuk- işte, süreçle ilgili fizikî, öğrencinin maddi ve manevi gelişimiyle ilgili meseleler ve sistemle ilgili meseleler yeni değil aslında; ta Tanzimat'tan başlayan, Cumhuriyet Dönemi'yle devam eden bir sistem problemi.

Türkler yani Türk insanı, insanımız bizim böyle baktığınız zaman soyut bir varlık değil ki binlerce yıl, yüz binlerce yıl, binlerce yılını biliyoruz ama belki geçmişte aslında bir gelenek görenek, edep ve bir kültürle geliyor günümüze kadar. Bunu birçok âlimimiz, birçok düşünürümüz tartışmış, bazen uyguladığımız politikalar bu geçmişe ve insanımıza uymuş bazen uymamış; siyaset de bunun aslında etkileri, işte, birçok arkadaşımız kendi siyasal düşünceleriyle milletimizin ve eğitimimizin aslında bu ana yönelimine itirazlar yapıyorlar. Hepsi kıymetli bence ama bu kıymet eğer biz siyasete inanıyorsak, Meclise inanıyorsak hem idareimizin hem Meclis üyelerimizin hem de bu bizi geleceğe taşıyan bürokratlarımızın komisyonlara ve siyasi iradeye biraz dikkat ederek bu komisyonları takip etmesi gerekiyor ki tartışmaları aslında devamlı hâle getirelim ve milletimize de belki önemli bir...

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Nerede tartışacağız?

İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Yok, yok, Millî Eğitim Komisyonundan bahsediyorum, bunu özellikle söyledim, buna dikkat etmek lazım.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Toplanmıyor ki!

İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Ben de onu dile getirdim Hocam.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Yani gerçekten bir kere bile toplanmayan Millî Eğitim Komisyonundan bahsediyorsunuz.

İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Neyse, demek ki önemli bir şey.

Şimdi, her şeye itiraz etmek elbette hakkımız; siyasi yönelişlerimiz ve gittiğimiz zaman siyasette bizim de hesap verdiğimiz tabanlarımız var. Dolayısıyla, yapılan güzel işlere de "güzel" demenin de siyasetin aslında önemli bir erdemi olması lazım.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Güzel ne var?

İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Şöyle var, şöyle var; mesela, nezaket göstermişler son otuz yılı istatistik olarak bize göndermişler. Bu istatistiklerde gösterilen yapılan fiziksel iyiliklere -istatistiktir bu, matematiktir- bizim de vazifemiz, siyaset olarak teşekkür etmek düşer ve eksiklikleri de söylemek lazım. Şimdi, siyasi... Dışarıda konuşuruz, hepimiz arkadaşız, arkada konuşuruz ama ben kendi düşüncemi ve kendi partimin düşüncesini söylediğim için burada itiraz etmenize gerek yok, dışarıda konuşuruz beraber.

Dolayısıyla, derslik başına ve öğretmen başına ne kadar öğrenci düştüğü önemlidir bu ülke için; neden? Yapacağınız modern ve çocuğa ait, o çağdaş yaşadığı döneme ait yapacağınız projelerin aslında başarılı olup olmaması hem öğretmeninizin hem de öğrencinizin mekânındaki rahatlıkla ilgilidir. Dolayısıyla bu konuda son yirmi yılda büyük bir gelişme var; demek ki uygulayacağımız, yarın siz de iktidara gelebilirsiniz uygulayacağınız projelerde öğretmen sayısı ve öğrenci sayısı önemlidir ve buna göre hareket ederseniz.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Öğretmenleri atayın o zaman, atanamayan öğretmenleri.

İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Yine, biz biliyoruz, yirmi yıl önce Batı Avrupa'da ve Avrupa'da veya Amerika'daki istatistiklerle Türkiye'deki istatistiklerin kıyaslamasını hepimiz yapıyoruz, hepimiz akademisyeniniz veya öğretmeniz buradakiler. Dolayısıyla, OECD'deki Türkiye'nin ayırdığı payı da hepimiz biliyoruz, bunlar kapalı şeyler değil ki. Hükûmet bunu başardıysa buna biz teşekkür edeceğiz, diyeceğiz ki "Kardeşim, doğru yaptınız ve bu konuda, bu konudaki başarınızı tebrik ediyoruz ama şu konuda da hata yaptınız." dersiniz o zaman hepimiz için doğru bir öneri, doğru bir sonuç ortaya çıkar. Dolayısıyla ben en azından partim adına, istatistiki olarak bize sundukları o gelişmeye teşekkür ediyorum, Bakanı ve ekibini bu konuda tebrik ediyorum.

Başka bir şey daha var benim dikkatimi çeken, eskiden bu hata yapıldı mesela, 1997'den sonra özellikle düşük nüfuslu yerlerde -ben de bir köy çocuğuyum, köy okulunda ortak programla okuduk 1'den 5'e kadar- birçok okul kapatılmıştı, tamamen kapatılmıştı okullar, şimdi düşük nüfuslu da olsa yerinde eğitime Millî Eğitim Bakanlığımız çok önem veriyor ve yavaş yavaş bu okulları açmaya başladı.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Kaç tane açtı?

İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Şimdi, Hocam, lütfen... Ben içimdekini söyleyeyim Hocam, dışarıda konuşuruz. Bakan Bey'e sorarsınız kaç tane açıldığını; ben mi cevap vereceğim ona!

Şimdi, ben, bu konuda olan iradeye saygı duyuyorum ve kesinlikle destekliyorum, benim partim de bunu destekliyor. Neden? Çünkü fırsat eşitliği aslında bulunduğunuz okullardan başlıyor. Başka bir şey daha anlatacağım burada. Neden köy okulları açılırken bizim için önemli ve partimiz için önemli? Biliyor musunuz, biz okullara ilk başladığımızda ortak sınıflarda veya şimdi de ilkokullarda 20 kişi, 30 kişi fark etmez, aynı sırada oturuyoruz, öğretmen karşımızda, yıllarca aynı öğretmeni aynı sırada aynı şekilde izliyoruz; böyle, bir çocuğun fiziksel gelişimi, zekâ gelişimi olabilir mi 11 yaşına kadar? Hepimiz öğretmeniz, akademisyeniz...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - O olmasa milletvekili olamazdın!

İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Bakın, bakın...

AYYÜCE TÜRKŞ TAŞ (Adana) - Alparslan Türkeş'ler çıkmış o okullardan.

İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Olabilir, olabilir ama modern çağda artık -bak, onu bile anlayamıyorsunuz- modern çağda okul sistemi artık değişmiştir. Bakın, ilkokul 11 yaşına kadar çok önemlidir, çocuklarımızın zekâsı da çocuklarımızın gelişimi de çok önemlidir, psikolojik gelişimi de çok önemlidir. Psikologlar bunun için vardır, bilim bunun için vardır. Demek ki okul modellerimizin yeni açılırken ki yine eski okullarda vardı bu, o yüzden zekisiniz; çocuklar rahatlıkla bahçelerde çıkıp oynuyordu, teneffüse çıkıyordu ve o bahçede kendilerini çevrede buluyorlardı. Şimdi böyle imkânlardan mahrumlar, okulların birçoğunun bahçesi yok; demek ki okulları açarken çevreye ve o bahçeye ve çocuğun oyununa... 11 yaşına kadar oyun oynamayan çocuğun zekâsı gelişmez arkadaşlar. Şimdi, itiraz ediyorsunuz ama neye itiraz ettiğinizi siz de bilmiyorsunuz. O yüzden, lütfen iyi dinleyin! Yani bu çocuk hayatı sizin hayatınız kadar bizi de ilgilendiriyor, bizim çocuklarımızı da ilgilendiriyor. Dolayısıyla, 11 yaşına kadar çocuğun fiziksel gelişimi ve zekâ gelişimi önemlidir; bu da çevreyle ilgilidir, oturduğu mekân ve karşılaştığı insanlarla ilgilidir. Demek ki mekânlarımızı yaparken yeni fiziksel mekânlarımızda buna oldukça önem vermeliyiz. En azından bizim partimiz ve bizler bu konuda dikkatliyiz diyebilirim ben, siz nasıl düşünüyorsanız düşünebilirsiniz.

Okul Öncesi Eğitim Kurumları Eğitime Erişim Modelleri Uygulama Yönergesi çıktı bizim Millî Eğitim Bakanlığımız için, bu da aslında çocuklarımız için çok faydalı bir şey bu yönergeye de bakarsanız. Biz bu konuda da Bakanlığımızı desteklediğimizi söylüyoruz, bunu çok önemli buluyoruz çünkü çocuklarımız gittikçe ağırlaşan ekonomik şartlarda okulda en azından ve okullardaki modellere uyumda böyle bir desteğe ihtiyaç duyuyor, bu konuda sizleri tebrik ediyoruz.

PISA ve TIMSS gibi uluslararası ölçütlerde Bakanlığımızın son on yılda ama son üç yıldaki başarıları var ve bu konu da bizim tabii ki dikkatimizi çekiyor ve hem partimiz açısından hem de bizler açısından çok önemli. Bu gelişmenin daha da artmasını istiyoruz, umarız çünkü nihayetinde ülkenizde bir eğitim yapıyorsunuz, dolayısıyla bunu bir kıstasa vurmak zorundasınız ve dünyada da bu bir kıstastır, bunda da ilerliyorsanız bu doğru yolda olduğunuzu gösterir ama hedefinizin tam ve net olduğunu göstermez. Çocuk sadece bilimle veya yarışarak -Mehmet Hocam da söyledi- her hâlde mutlu olmaz; en azından evet, başarılı olabilir ama mutlu olmaz. Bu mutluluk yönlerini de bizim araştırıp hem Bakanlığımız hem de Meclis olarak bu konuda onlara destek olmamız gerekiyor.

Ben bu konuda şunu söyleyebilirim: Çocuğun ahlaki ve manevi değerleri, ülke sevgisi, aile bağları ve çevreyle paylaşımı bizim millî eğitim politikamızın aslında eskiden de böyleydi ama en azından cumhuriyetten itibaren bütün programlarımızın ortak noktası. Bu çerçevede, din ve ahlak eğitimi, geleneksel sanatlarımız ve belki de kendimiz olan kültür değerleri bu politikanın temel değeri olmalı.

Ben bir eksiklikten bahsedeceğim burada, benim için çok önemli, hayatımda da çok önemli oldu. Bu eksiklik, bizim Türk müziği, Türk sanat müziği. Şimdi, bizim politikalarımızda Batı müziği temel alındı, hepimiz de en az bir enstrüman, ilkokullardan itibaren Batı müziği enstrümanı çaldık ama Türk müziğine ait, Türk sanat müziğine ait -burada belki beni de anlayanlar çıkacaktır- biz temel dersler almadık. Demek ki çocuklarımızı fiziksel olarak, bilimsel olarak geliştirirken bunların iç değerlerini yani sanatını ve

kültürünü geliştirmezsen çocuk uyumlu olmaz ve mutlu olamaz. O zaman bu tarafına neden biz yatırım yapmıyoruz? Yapıldı son dönemde, bunu da söylemeden geçemeyeceğim, Millî Eğitimimiz ve YÖK'ümüz bu konuda karar aldı ama birer ikişer müzik okulları açtılar ama ben bundan bahsetmiyorum, Türk millî eğitim sistemindeki programdan bahsediyorum. Programın...

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Biz daha Andımız'ı okumuyoruz!

İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Şimdi, ben kendimce önemli olanlarından bahsediyorum, elbette Andımız da çok önemli ama o alanı size bırakıyorum, siz oradan devam edin, olur mu? Siz oradan devam edin, o da bir katkı, ben de buradan bir katkı vereyim. Neden ikide bir itiraz ediyorsunuz onu anlamıyorum, bir şey konuşuyoruz değil mi? Bu çok önemli bir konu, benim hocalarım da bunu söylerdi, çok da bu konuda ben konferans dinledim Hocam, bu önemli bir konudur Türk milleti için. Türk milletinin sanatı, müziği, estetik değeri, zarafeti olmazsa o çocukların mutluluğu olmaz. En önemli şey bu, çocuklarımızda özgüven gelişmez. Mesela, saz çalan bir çocuğun özgüveni ile gitar çalan çocuğun özgüveni aynı değildir, bu çok önemli.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Doğru söylüyorsunuz da...

İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Ben söylüyorum sadece, anlayan anlar Hocam, anlayan anlar.

CAVİT ARI (Antalya) - Hangisinin özgüveni yüksek, onu da söyleyin!

İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Saz çalanın öz güveni yüksektir. Türkiye Yüzyılı... Şimdi, ben bunları bilerek söylüyorum, bilerek söylüyorum bunları; tamam mı! Dolayısıyla bir başka şeyden daha bahsetmek istiyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Çok haklısınız!

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın basın mensupları da duysun arkadaşlar...

İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Bir başka şeyden daha bahsetmek istiyorum, arkadaşım, dinlerseniz iyi olur.

CAVİT ARI (Antalya) - Dinliyoruz Hocam, saçma sapan konuşmanızı dinliyoruz.

İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Tabii, size mi kaldı, size mi kaldı! O kadar çok otorite misiniz?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Sana mı kaldı! Önünüze bakın ya!

İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Tabii, tabii, güzel olur.

Bir başka şeyden daha bahsetmek istiyorum; okullarımızın mekânsal değeri. Şimdi, Millî Eğitimimiz elbette çocuğa yatırım yapıyor, son zamanlarda okullaşma oranımızın da dünya standartlarına geldiğini söyledik ama bu, çocuklarımızı ve bizi mutlu ediyor mu, buna bakmak lazım.

Okul dediğiniz şey aslında hem devletinizin hem milletinizin göstergesidir yani oradaki okullar mekânsal değere sahip olmalı ve o mekân da sizi ifade etmeli. Şimdi, Osmanlı Dönemi'ndeki medreselere bakın, Cumhuriyet Dönemi'nin yaptığı ilk dönemde okullara bakın, taş okullar vardı; bu okullar mekânsal değer ifade eder; dolayısıyla sizin göstergenizdir, sizin de aslında eğitimdeki seviyenizi gösterir. Demek ki yapacağınız okullar ilkokullarda tek katlı olacak ve oyun alanı olacak yani çocuğun oynayabileceği alan olacak; liselerde gösterge olacak şehirlerde, köylerde baktığınız zaman o okul evet, bu okul bizim geçmişimizi, geleceğimizi ifade ediyor denilecek ve geleceğe bir değer bırakacaksınız. Şimdi, Avrupa'ya gidiyoruz veya İstanbul'a gidiyoruz, şehirde gezerken neye bakıyorsunuz? Onun geçmişine ve size verdiği değere, kattığı kültüre bakıyorsunuz. Dolayısıyla demek ki bizim millî eğitim politikamızda "Yaptım, oldu." değil de yaparken belki yavaş yapmalı; hızlı yapmayacağız, yavaş yavaş yapacağız ama mutlaka mekânsal değeri olmalı çünkü çocuk mekânsal değeri olan yerde eğitilebilir, başka bir yerde eğitilemez.

Şimdi, bir başka... Ben çok üzülüyorum, ben hiçbir çocuğumu özel okulda okutmuyorum çünkü ben eğitimciyim, çok üzülüyorum. Neden? Mili Eğitim, şimdi, son dönemde özel okulları çok sıkı takibe aldı, program takibine ve onlara programlara uymaları açısından büyük bir baskı yapıyor; bu da onlarda büyük bir rahatsızlık yaratıyor. Ben bu konuda Millî Eğitimi tebrik ediyorum ancak başka bir şey söylüyorum, eğitim, ticari alan değildir. Özel okulların mutlaka ve mutlaka dünya standartlarına çekilmesi lazım. Türkiye'de yüzde 10, yüzde 19 gibi rakamlar var; 19 okullaşma oranı, yüzde 8,5-9 galiba öğrenci oranı. Bu oran hiçbir devlette yoktur, hiçbir devlet bu orana yakınlılaşamaz ama önemli olan bu değil, oradaki zihniyet; önemli olan şu: Özel okula giden çocuk eğitimi ticari görüyor ve öğretmeni de ticari meta görüyor. Dolayısıyla bunun hesabını kimse veremez. Bu okullar da tıpkı YÖK'te olduğu gibi, bizim yükseköğrenimde olduğu gibi mutlaka vakıflaşmalı ve o ticari kaygı ortadan kaldırılmalı ve özel okulların da bir geleneği olmalı, yani her okulun bir geleneği var. Dolayısıyla, özel okul olacaksa yüzde 3, yüzde 4, yüzde 5 normaldir ama kaliteli özel okullar, geleneği olan özel okullar olmalı, öğrenciye göre davranan özel okullar olmamalı, kendini buna göre konumlamalı ve bu konuda hem siyasete hem Bakanlığımıza hem yükseköğretimimize, herkese çok önemli görevler düşüyor ve bence bu, aslında "Beka meselesi" dediler, eğitimde beka meselesinin en önemli şeyi bu. 1-1,5 milyon, 2 milyon insanı biz çöpe mi atacağız? Bu çocuklar 26 yaşına kadar okulda okuyorlar, 26 yaşından sonra bu çocuk ne öğrenecek, hangi mesleği edinecek? Şimdi, ortalama 18-19 yaşa kadar zorunlu eğitim, ondan sonra beş altı yıl yükseköğretim; 26 yaşındaki çocuk ne öğrenebilir ya! Milyonlarca çocuk... Yani buna iyi dikkat etmek lazım.

Şimdi, bir başka mesele, yine ÖSYM'nin ve YÖK'ümüzün çok dikkatli olması gerektiği bir mesele; sınavlar. Biliyorsunuz, bizim şimdi 4+4+4... İlkokulda çok önemli değil, çok teşekkür ederiz yani en azından program açısından, programlar yüzde 40 hafifletildi, ilköğretimde çocuklar biraz daha rahat, oyuna biraz daha yöneldi ama ortaokullarda, maalesef bu özellikle 5'inci sınıftan sonra çocuklar birbirleriyle yarışmaya başlıyorlar, sınav olacak ya, liseye giriş. Yanındaki çocuk en yakın arkadaşı ve her gün onu geçmek için yarışan bir çocuğun paylaşımcı olması mümkün mü? Vatana, millete, sonra değerlere, aileye nasıl saygı duyuracaksınız bu çocuğa? Her gün çalıştırıyorsunuz sabahtan akşama kadar! O zaman, sınav sisteminin kesinlikle ki ÖSYM Başkanımız da burada... Mesela, üniversiteye girişin birinci basamaktaki soru tipleri çok mükemmel, müthiş, neden? Hem zekâyı öğreniyor, bilimin de analizini öğretiyor. Dolayısıyla, çocuğa aslında kabiliyeti olarak ölçüyor o sınav ama ikinci sınav öyle değil, sadece bilgisini ölçüyor. Yani sabahtan akşama kadar evimizde çocuğa aslında diyoruz ki: "Akşama kadar çalışacaksın ve gidip sınava gireceksin, 1'inci olacaksın, gideceksin." Çocuk mutlu olmaya veya arkadaşısıyla oynamaya, seninle bir şey paylaşmaya evde ihtiyaç duymuyor, sadece çalışmaya, çalışmaya ve hayatını karartmaya... Hepimiz öyleyiz ya, hepimizin çocukları var. Bu sistemi yavaş yavaş analiz edip, kesinlikle dersleri hafifletip analiz yeteneğini geliştirip ders yeteneğini yarıştırmaktan çıkarmamız lazım; bu da hem bürokrasimizin hem bu konuyla ilgilenen... Mutlu olmak istiyorsak bunu yapacağız yani başka türlü bunun yolu yok. Dünyada

da böyledir ya, hiçbir yerde sınava yönelik... Büyük ülkelerde, o başarılı ülkeler sayılıyor ya, hepimiz konuşuyoruz, şu o kadar başarılı; Finlandiya... Örneğin, Finlandiya kaç milyonluk...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hocam bitti, iki dakika veriyorum, toparlayın lütfen.

İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Ben, şöyle toparlayayım: Bu örnekleri verirken kendi sistemimize bakıp kendi sistemimizi çocuğun mutluluğu, fiziksel gelişimi ve ruhsal gelişimine göre yapmalıyız. Bu, bilimsel bir meseledir. Dolayısıyla bu konuda biz bu yapılan çalışmaları takip ediyoruz; hem yeni modelimizi hem Bakanlığımızı bu konuda sonuna kadar Milliyetçi Hareket Partisi ve bizler olarak destekliyoruz.

Son olarak da YÖK'te son zamanda çok fazla itibar edilmeyen bölümlerin kapatılması şeyini de destekliyoruz. Bunların yalnız kapatılıp o ilçelerden kaldırılması değil de meslek okullarına verilip yönlendirilmesi bizim planlarımızda var; bu konuya da dikkat edilmesini istiyoruz.

Dolayısıyla dikkatiniz ve rikkatiniz vesilesiyle, başta zatiatileriniz olmak üzere bütün Bakanlık bürokratlarını yaptıkları başarılı çalışmalarda tebrik ediyor ama geri kaldıkları konuda da her türlü eleştirimizi yapmak üzere her bakiyi de saklamak istiyoruz.

Yeni bütçemizin de gelecek yılda hayırlı uğurlu olmasını diliyor, hepinize sağlıklı, bereketli ömür diliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Açıkkapı...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, sözlerime çok net bir gerçeği ifade ederek başlamak isterim: "Ce-Ha-Pe"nin ve bir kısım muhalefet partilerinin iddia ettiği gibi bir durum yoktur ortada; tam tersine her yıl artan, güçlenen, büyüyen bir çalışma azmi vardır, bir bütçemiz vardır. Bu artış okullarda, dersliklerde, öğretmen sayısında, dijital platformlarda, deprem bölgesinde yeniden ayağa kaldırılan binalarda, aile okulu eğitimlerinde, müfredat çalışmalarında ve Elâzığ gibi ilimizde ve birçok ilimizde yapılan dev yatırımlarda açıkça görülmektedir.

Elbette biz zaman zaman geçmişini hatırlatınca rahatsız olan hatipler var, muhalefet partileri var ama biz geçmişini hatırlatırken kimseyi kızdırmak için de konuşmuyoruz; bugünü anlamak için, yapılan hizmetleri kıymetsizleştirmeye çalışan algı operasyonlarını da bir yerde boşa çıkarmak için konuşmak zorundayız. Biz AK PARTİ hükûmetleri olarak, AK PARTİ iktidarı olarak bayrağı devraldığımız günden bu yana bugün bu ülkeye neler kazandırdığımızı da anlatmak zorundayız çünkü biz anlatmadığımız zaman birileri yapılanları yok saymaya devam etmektedir.

Bugün burada paylaşacağımız her bir veri resmî kayıtlara, sahadaki karşılığa, Bakanlık sunumuna ve birçok verilere dayanmaktadır. 2002'de, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi gerçekten 7,4 milyar TL'den bugün devasa rakamlara ulaşmıştır. Bu artış, düşen bütçe iddiasını tamamen boşa çıkaran bir göstergesidir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yatırıma ayrılan yüzde 1,5; sabit gider.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Kıymetli Komisyon üyeleri, değerli milletvekilleri; açıkça ifade edebilmeliyiz ki muhalefetin gündeme taşıdığı iddiaların neredeyse tamamı ya eksik bilgiye ya çarpıtmaya ya da kasıtlı algılara dönük çabalar. Ben, şimdi, bu iddiaların her birine mümkün olduğunca somut verilerle, resmî kaynaklarla, Millî Eğitim Bakanlığı 2026 bütçe sunumu ve Bakanlık raporlarına dayanarak tabii ki kendimi de ifade etmeye çalışacağım.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ya, okullarda yemek...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - "Okullaşma oranları düştü." iddiası yapıldı; bu, gerçek dışıdır. Sayın muhalefet temsilcileri, biz burada tabii ki rakamlarla konuşacağız yani "Düştü." demekle olmuyor, rakamlara bakacağız. 5 yaş okul öncesi net okullaşma 2002 yılında yüzde 11,7 iken bugün yüzde 82,53'e çıkmıştır.

CAVİT ARI (Antalya) - Ya, yirmi beş sene geçmiş!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Yine, ilköğretim net okullaşma oranımız 2002 yılında yüzde 90,98 iken bugün 2025 yılında yüzde 95,69'a ulaşmıştır.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Milattan önce!

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Milattan önce, milattan sonra!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Nüfus ne kadar artmış peki, kaç çocuk artmış?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Ortaöğretim net okullaşma oranı 2002 yılında yüzde 50,57 iken 2025 yılında yine yüzde 82,85'e ulaşmıştır. Peki, burada hangi düşüşten bahsetmek mümkündür? Dahası, OECD'nin Bir Bakışta Eğitim 2025 Raporu'na göre 6-14 yaş grubunda Türkiye'nin okullaşma oranı yüzde 99'dur; bu oran OECD ortalaması olan yüzde 98'in de üzerindedir. Türkiye, okullaşmada tarihî bir başarı yakalanmıştır, bunu kabul edersiniz veya etmezsiniz ama rakamlar ortadadır.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Hepsi kamu kurumlarından özelleştirme o rakamların.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - "Hayalet sınıfı" "Açık öğretim şişti." iddiası burada dile getirildi; bu da yanlış. Açık öğretim, dünya esnek öğrenme modelidir, Covid sonrası tüm ülkelerde bir artış göstermiştir. Türkiye'de de alınan tedbirlerle devamsızlık takibi ODAP projesiyle dijitalleştirilmiştir; mevsimlik işçi ve göçer çocukların takibi okul tespit ve takibi modülüyle anlık yapılmaktadır. Risk gruplarının izlenmesi için öğrenci bazlı veri sistemi kurulmuştur. "Hayalet sınıfı" iddiası siyasi bir slogandır, bir algı oluşturmaya dönük bir çabadır ve hiçbir karşılığı da yoktur. "Derslik yapılmıyor, 20 bin köy okulu kapandı." iddiaları da doğru değildir.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Köyler boşalmış.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bakın, gerçekler: Derslik sayısı 2002 yılında 367 bin 145 iken bugün 735 bin 571 dersliğe ulaşmış. Pansiyon 2002 yılında 1.489 iken 2025 yılında 2.883 rakamına ulaşmış. "20 bin köy okulu kapandı." iddiası tamamen yanlıştır; tam aksine 2.420 köy yaşam merkezi, 12 binden fazla kurs ve eğitim faaliyeti açılmıştır.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Kapanmadı mı yani!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - "Sınıf mevcudu düşük olsa bile hiçbir okul kapatılmasın." şeklinde bir talimat vardır ve genelgeyle bu herkes tarafından da aslında bilinmektedir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - 1 milyon taşımali öğrenci var okul olmadığı için.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - "821 bin öğretmen atanmadı." denildi, "Öğretmen sayısı düşüyor." denildi; gerçek tam tersidir. Resmî okullarda görev yapan öğretmen sayısı 2002'de 515 bin 253 iken 2025 yılında 1 milyon 34 bin 564'e çıkmıştır.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Kaç kadrolu, kaç sözleşmeli, kaç ücretli?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - AK PARTİ döneminde gerçekleştirilen öğretmen ataması rakamlarla ortadadır, "Yapılmadı." demekle yapılmadı olmuyor, rakamlar ortadadır. 821 bin 151 öğretmen ataması AK PARTİ hükümetleri döneminde yapılmıştır. Öğretmen sayısı 2 katına çıkmış...

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Ücretli öğretmen sayısı?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - ...kalite göstergeleri dünya ortalamalarına da yaklaşmıştır. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ilkokulda 28'den 15'e, ortaöğretimde 18'den 11'e düşmüştür.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - O okulu kapatırlar ya!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bu başarıyı yok etmek muhalefet açısından mümkündür ama aziz milletimiz her türlü çabamızı, her türlü gayretimizi ve yatırım ve hizmetlerimizi en güzel şekilde yirmi üç yıldır sandıklarda verdiği salâhiyetle göstermiştir.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Sandıkta çıkan sonuçları da tanımıyorsunuz, oraya gelirsek hiç çıkamazsınız.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Ücretli öğretmenlik, kaçak işçi iddiasında bulunuldu; tam bir manipölasyondur bu. Ücretli öğretmenlik, tüm OECD ülkelerinde olan bir esnek istihdam modelidir. Ayrıca 2024 yılında ücretli öğretmen ücretleri artırılmıştır...

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - 19 bin lira alıyorlar ya!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Kaç lira alıyorlar Allah aşkına?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Asgari ücretin altında alıyorlar.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - ...ek ders karşılıkları güncellenmiştir, üniversite mezunu olmayan görevlendirme uygulaması sona erdirilmiştir. Sorun kronikse biz çözmek için adımlar attık, atmaya devam ediyoruz.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Çözemediniz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Eleştirenler maalesef alternatif bir model dahi sunamamaktadırlar.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Hadi canım sen de!

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Ben bir sunayım da sana birazdan!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Türkiye'de zorunlu eğitim, evet, on iki yıldır AK PARTİ'nin getirdiği sistem şunları sağladı...

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Şimdi niye kısaltıyorsunuz peki? Ölüme gönderdiniz tüm çocukları.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - ...ortaokulların güçlenmesi, mesleki eğitimin yeniden ayağa kalkması, dezavantajlı grupların sisteme girmesi, zorunlu eğitimin kademeli izlenmesi. Bugün tartışılan konu 4+4+4'ün kaldırılması değil yeni müfredatın kademeli uyarlanmasıdır.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - MESEM'lerle, MESEM'lerle.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - "Öğretmenlik Mesleği Kanunu Anayasa Mahkemesinden döndü." demek eksik bir bilgi. Anayasa Mahkemesi, kanunun özüne değil yalnızca usul maddelerine yönelik bir teknik düzeltme istemiştir. Öğretmenlik Mesleği Kanunu sayesinde uzman öğretmenlik, başöğretmenlik, kariyer basamakları, mesleki gelişim güvenceleri, ek ders ve özlük haklarında artışlar hâlihazırda hayata geçmiştir.

"Mülakat sözü verildi, kaldırılmadı." iddiası teknik açıdan yanlıştır. Sınav sistemi şu anda alan bazlı puanda yüzde 50 KPSS artı yüzde 50 sözlü değerlendirme olan bir yapıdadır. Bu sistem objektif kameralar kaydıyla yapılmaktadır. Standart soru havuzu kriter bazlı değerlendirme içerdiği için eski mülakatlarla uzaktan yakından herhangi bir ilişkisi yoktur.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Mahkemeler öyle demiyor. Tüm mülakat mağdurları...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Mülakat kaldırılmadı değil yeniden tanımlandı ve objektifleştirildi.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - "Mülakatı kaldıracağız." dediniz ya! Seçime gittiniz "Mülakatı kaldıracağız." dediniz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bakın "Özel sektör öğretmenleri mağdur edildi." iddiası da yine gerçek dışıdır.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Taban maaşı alıyorlar ya!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Var, anlatacağım birazdan.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Taban maaş düzenlemesi özel sektörün eğitimdeki rolünü güçlendiren bir adımdır.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - 1965'ten beri vardı bu.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Ayrıca ders ücretleri, sözleşme süreleri, SGK hakları Millî Eğitim Bakanlığımız tarafından sıkı bir şekilde denetlenmektedir.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Doğru değil.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - "Bir gece yarısı hakları kaldırıldı." söylemi tamamen siyasadır, yine aziz milletimize bir algı oluşturma çabasıdır.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Vekilim, uzay gemisiyle geziyorsun gerçekten, bravo!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Okullarda güvenlik iddiası... Bu, eski Türkiye manzarasıdır. Bugün 132 riskli okulda güvenlik görevlisi görevlendirilmiştir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Ya, okulda madde bağımlıları...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Okul sağlığı birimleri yaygınlaştırılmıştır, okul servisleri için konum izleme sistemi devrededir, temizlik görevlileri için 70 bin personel planlaması da ayrıca yapılmıştır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Okul sağlığı çocuklara emanet.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Ayrıca şûra kararı gereği sağlık personeli, kütüphaneci, teknik personel için çalışmalar da yürütülmektedir.

Meslek liselerinde çocuk ölümleri söylemi ağır bir istismardır.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Nasıl istismar ya, nasıl istismar? Daha dün Urfa'da bir çocuk katledildi, nasıl istismar?

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Yok artık ya, yok artık! El insaf!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Sayın muhalefet temsilcilerinin burada dramatik bir istismar alanı açtığını üzümlere izliyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Asıl istismar senin söylediğin!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bak, bu çocuk geçen hafta öldü, geçen hafta. Ya, insan utanır bunu söylerken!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bakın, her bir çocuk bizim evladımızdır, kendi evladımız gibi görürüz ve her bir ölüme sizden daha fazla canımız yanar; bundan yana endişe yok.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Nereye yanar? Mahkemesine gitmezsiniz, taziyesine gitmezsiniz, cenazesine gitmezsiniz!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sen kendi evladını MESEM'e gönderiyor musun?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bakın, bunu bir istismar alanı olarak kullanmaktan lütfen vazgeçin.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Siz kullanıyorsunuz, şu anda siz istismar ediyorsunuz!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Biraz gerçekleri gör, bu nasıl bir konuşma!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Çocukların hakkı verilsin, sömürülüyor çocuklar.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Gerçekler... Mesleki eğitim merkezlerinde tüm iş yerleri zorunlu sigorta kapsamındadır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Hayır.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Güvenlik eğitimi, iş sağlığı eğitimleri...

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Çocuk işçi olmaz, bu kadar net!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar...

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Çocuktan işçi olmaz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, herkes görüşlerini ifade edecek. Lütfen siz de kendi zaviyenizden değerlendirin.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Öldükten sonra yargıya taşınmanın ne âlemi var? Ölmesini engelleyeceksiniz, ölmesini.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - ...Millî Eğitim Bakanlığı tarafından verilmektedir. Her olay yargıya taşınmakta, cezai süreçler işletilmektedir. 2023 ve 2024'te alınan önlemlerle riskli alanlarda staj kaldırılmıştır. Bu acıları siyasete malzeme etmek gerçekten kaygı vericidir.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - "Malzeme" ne demek ya? Ne kadar ayıp ya! Ayıp gerçekten!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Utanman lazım, utanman lazım!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Utanacak olan sizlersiniz. Bakın, utanacak olan siz...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bu kadar çocuk ölüyor, bu lafı kullandığın için utanman lazım.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - O çocukların ölümüne sizden daha fazla üzüldüğümüzü ifade ettik.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Cenazesine gitmezsin, taziyesine gitmezsin, tedbirini almazsın; 16 çocuk ölmüş, utanmadan konuşuyorsun burada. Dünyadan haberin yok senin! Senin dünyadan haberin yok.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bakın, hâlen daha istismar ediyorsun, hâlen daha istismar ediyorsun. Utanacak olan sizsiniz, siz.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Onların mahkemelerine bile gitmiyorsun. 36 bin lirayla çıktı...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, sakın olun.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Utanması gereken sizsiniz.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - İnsanda utanma olur, sıkılma olur, vicdan olur biraz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Akademik yetkinliğe... Bakın, şimdi, bugün üniversite sayısı 76'dan 208'e, öğrenci sayısı...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, sakın olalım.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Biraz vicdan olur.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - İnsan olan siz olmalısınız.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Biraz vicdan olur, vicdan, vicdan! Mahkemesine gitmezsin, cenazesine gitmezsin...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bakın, o vicdan bizde fazlasıyla var, o vicdan bizde var çünkü biz Allah'tan korkarız.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ya, bırak bu lafları! Bunların hepsi öldü, sizin döneminizde öldü; sen ne anlatıyorsun! 16 çocuk öldü, 16 çocuk!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bırakın, o vicdanı sizin sayenizde alacak değiliz. Bakın, o vicdana sahip olması gereken sizlersiniz. İstismar ediyorsunuz, istismar ediyorsunuz.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - "Üzgünüm." de kardeşim. Neyi istismar ediyorum? Ölen adamın nesini istismar edeceğim? Ayıp ayıp!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; sakın olalım.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Pişkin pişkin konuşmalar burada!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bakın, 768 milyar liralık vergi harcaması iddiası tam bir algıdır. Sayın Özgür Özel'in dile getirdiği "768 milyar lira kayıp" söylemi gerçek değildir.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bütçe kanununu okumayı öğrenirsen gerçek olduğunu görürsün. Oku bakalım bütçe kanununu.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bu tutar AR-GE, tasarım, üretim, ihracat, teknoloji yatırımlarını destekleyen vergi teşvikleridir yani bu miktar kayıp değildir. Türkiye'nin üretim gücünü, ihracat kapasitesini artırmak için yapılan stratejik bir tercihtir.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - İşçileri, çocukları öldürerek üretimi artırın tabii. Kâr paylarını, kâr oranlarını artırarak üretimi artırıyorunuz, evet.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Millî Eğitim Bakanlığı 2,9 milyon liralık eğitim bütçesiyle, OECD ortalamalarına yaklaşan sınıf mevcudu göstergeleriyle, PISA ve TIMSS'de yirmi yılın en yüksek skorlarıyla, tarihin en büyük öğretmen atamalarıyla...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Tarihin en kanlı sistemini inşa ettiniz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - ...en modern müfredatıyla eğitimde bir başarı hikâyesi yazmaktadır. Bunun içindir ki aziz milletimiz yirmi üç yıldır sizi değil bizi tercih etmiştir.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Bizi seçtiklerinde de kayyum atıyorsunuz, onu ne yapacağız?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bu başarıyı konuşalım diyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Biz de çocuk ölümlerini konuşalım diyoruz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bakın, bu başarıyı konuşacağız, sizler de duyacaksınız. Kulaklarınızı kapatsanız da bunları duyacaksınız.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Kulağımızı kapatmıyoruz, kulağımız açık bizim.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Muhalefet yirmi yıl önceki Türkiye'nin karanlık manzarasını bugüne taşıma gayretindedir ama beyhudedir. Türkiye artık otuz yıl önceki Türkiye değildir, o karanlık eşiği çoktan aşmıştır.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Kapkaranlık eşikteyiz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Mumla arıyoruz, mumla.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Evet, gerçekler ortada, belgeler ortada, vergiler ortadadır diyoruz.

Sayın Bakanım, bir de ilim Elâzığ'ıyla ilgili olarak da burada birkaç konuya temas etmek isterim. Elâzığ'da bugün toplam 105.851 öğrencimiz vardır, toplam 8.496 öğretmenimiz vardır, 5.275 dersliğimiz vardır ve 493 okulumuz vardır.

Sayın Bakanım, Elâzığ'da birinci, ikinci bölge ilçelerimizde merkezle birlikte öğretmen ihtiyacımız ikinci bölgede 231, üçüncü bölgede 103, toplamda 334 öğretmene de ihtiyacımız var.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, sen ne diyorsun?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bakın, biz gözü kapalı değiliz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Allah Allah!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Burada her şeyi şeffaf bir şekilde konuşuyoruz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, biraz evvel "Öğretmen ihtiyacı yok." demiyor muydun?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Tuhafınıza gidecek tabii, tuhafınıza gidecek. Biz tabii ki Millî Eğitim Bakanlığı atamalarında verilecek kontenjanlardan Sayın Bakanımızdan destek de talep edeceğiz.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Elâzığ'da Gazi Mesleki Teknik Anadolu Lisesine git.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Elâzığ deprem sonrasında, bakın, yeniden ihya ve inşa edildi. Bunu anlatmayacak mıyız, bunu duymayacak mısınız? Bakın, 213 derslikli 23 okulumuz yıkılmıştı. 18 okulda 261 derslik ve yine yık-yap kapsamında toplam 474 derslik yeniden yapılıyor.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Aferin, 100 puan!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - 62 yeni okul yaptık ve 1.044 dersliği Elâzığ'a kazandırdık. 19 okulumuzda 332 derslik inşaatımız devam ediyor, 154 derslikte yine inşaatımız devam ediyor. Depremden sonra, Sayın Bakanım, Elâzığ'ın bir öğretmenevi ihtiyacı vardır; eski binamız artık yeterli değil, hasarlı. 81 milyon Türk liralık yine 18 büyük onarım tamamlanmış, 533 derslikli 38 okulumuz da yine güçlendirilmiştir.

Bu bütçe sadece AK PARTİ'nin değil, sadece bir Bakanlığın değil Türkiye'nin bütçesidir, evlatlarımızın geleceğinin bütçesidir ve 2026 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçemizin hem ülkemize hem tüm illerimize ve Elâzığ'a hayırlı olmasını diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, şimdi Erhan Usta'yla devam edeceğiz, sonra Sayın Veli Ağbaba'ya söz vereceğim.

Bir de değerli milletvekilleri, sizden şeyi istirham ediyorum yani milletvekillerimiz konuşuyorken artık şeyi kanıksadık, hani bir kere, iki kere; ya, artık öyle bir noktaya geldik ki yani konuşacak olan milletvekili konuşamıyor. Herkes görüşlerini...

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Yalanlar çok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ya, değerli arkadaşlar, size göre yanlış, ona göre doğru; nihayetinde değerlendirme böyle yapılır, müzakere böyle yapılır.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Tamam, ne yapalım, biz de laf atıyoruz, bu işin raconunda var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, kendinize istemediğiniz bir şeyi başkasına yapmayın. Siz de oturursunuz, durumun diğer tarafını anlatırsınız, madalyonun diğer yüzünü.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi Sayın Usta...

Buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sayın bürokratlar; hoş geldiniz.

Tabii, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi çok önemli bir bütçe, önemli bir alan. Şimdi, önce şöyle kabaca hemen bütçe büyüklüklerine bakacak olursak, Sayın Bakan, tabii, bütçeniz küçülüyor yani Millî Eğitim bütçesi hem eğitim bütçesi olarak hem de Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi olarak hem millî gelir içerisindeki payı olarak hem de bütçenin toplamı içerisindeki payı olarak küçülüyor. Fazla rakamlara girmek istemiyorum ama örneğin, 2016 yılında yüzde 13,4'müş bütçe içerisindeki payı Millî Eğitim Bakanlığının, çok da övündüğünüz dönemlerdi o dönemler işte "En büyük payı alıyoruz." filan diye; mesela, şimdi bakıyorsunuz, 13,4'ten 10,3'e düşmüş Millî Eğitim Bakanlığının merkezî yönetim bütçe içerisindeki payı. Mesela, o günkü payınızı korumuş olsaydınız bugünkünden 590 milyar lira daha fazla ödeneğiniz olacaktı.

Şimdi, toplam eğitim bütçesi olarak baktığımızda da o rakamın sadece millî gelire oranını vereyim. Burada hem millî gelire oranı hem de toplam merkezî yönetim bütçesi payı yine düşüyor; 3,36. UNESCO diyor ki: "Bunun normal şartlarda 5 olması lazım." Yani hedeften yaklaşık 1,6 puan gerideyiz veya hedefin yüzde 67'sindeyiz. Şimdi, mesela, burada hedefte olmuş olsaydık, yüzde 5 olmuş olsaydı, bugün 1,3 trilyon lira daha fazla eğitim bütçemiz olacaktı. Bunu niçin söylüyorsunuz? Çok ciddi eğitim... Ben burada

inşaat kısmında filan değilim bakın, birazdan onları söyleyeceğim yani inşaatla bu işin olacak hiçbir yanı yok. Siz bugüne kadar inşaat yaptınız, inşaat yapıldı çünkü inşaat kârlı bir alan ama eğitim dediğiniz şey inşaatın dışında bir şey. Mesela, öğretmen açığımız var, değil mi? Toplam personel gideriniz, Sayın Bakan, 1,6 trilyon lira yani şu hedefi tutturmuş olsak 1,3 trilyon lira daha ilavemiz gelecekti. Neredeyse bugünkü çalışan öğretmenlerin yüzde 80'i kadar daha öğretmen çalıştırmamıza imkân verecek şekilde bir alanı kullanamıyoruz hedefin gerisinde kaldığınız için.

Mesela, faizle mukayese edin. On yıllar olarak hani on-on, hani dikey olsun diye aldım. 2016 yılında faiz bütçesi 56 milyar lira, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi 76,4 milyar lira; faiz bütçesinin, faiz giderinin yüzde 136'sı yani yüzde 36 üzerinde. E, şimdi bakıyorsunuz, sizin bütçeniz 1,944; faiz bütçesi 2,742; faiz bütçesinin yüzde 29 altındasınız veya yüzde 71'indesiniz. Dolayısıyla bu bütçenin aslan payını artık siz almıyorsunuz, faiz bu işin aslan payını alıyor gidiyor. Ha, bunu, parayı, ben böyle girdiyi çok önemseyen birisi değilim, önemli olan çıktıya bakmak lazım. Çok para kullanırsın, hiçbir şey yapmıyor olabilirsin, tamam mı? Şimdi, çıktılara da bakalım ama bu parayı önemsemediğim yer, özellikle öğretmen açığı yani öğretmen açığı var, öğretmenimiz var. Efendim, öğretmen açığımız var, aslında bütçede verecek paramız da var fakat bu organizasyon bir türlü yapılmıyor; bunu anlamak mümkün değil.

Şimdi, tabii, esas önemli olan ne? Kalite. Bir de şu öğrenci başına harcamaya bakalım. Mesela, bakın, 35 OECD ülkesi içerisinde ilköğretimde 33'üncü sıradayız öğrenci başına harcamada, arkadaşlar, 35 ülkede 33; öyle uçu tu kaçtı hikâyelerini kimse bana anlatmasın, ortaöğretimde 34'üncü sıradayız, yükseköğretimde 35'inci sıradayız. OECD'nin en kötüsüyüz öğrenci başına harcamada.

Şimdi, peki, "Efendim, biz az harcıyoruz ama kaliteli işler yapıyoruz." diyebilir misiniz? PISA'yı geçen yıl da burada tartışmıştık; geçen yılki argümanlarınızı tekrar tutanaklardan okudum. Şimdi, bu yıl da PISA'yla ilgili birtakım şeyler verdiniz Sayın Bakan. Yani şunu söyleyeyim öncelikle, sizi tebrik ediyorum çünkü PISA'dan sizin zamanınıza kadar bahseden Millî Eğitim Bakanı çıkmadı burada. Hep PISA'yı söylüyorduk biz "Bakın, bunlara bakmak lazım." filan filan diye, onlar bize "Şu kadar derslik yaptık, bu kadar inşaatla para harcadık." filan anlatıyorlardı, hikâye anlatıyorlardı. Siz en azından PISA'yı söylüyorsunuz. Burada çok kısmi bir iyileşme var ama şeyler de sizin söylediğiniz kadar değil.

Bir defa, bakın, anlamlı bir mukayese yapabilmek için çekirdek OECD ülkeleriyle mukayese edeceğiz yani sonradan girmiş oraya, ismini bile bilmediğimiz bir sürü ülkelere -küçümsemek anlamında değil ama sonradan gelen ülkeler- bakınca hani "Sıramız iyi oldu." gibi falan geliyor size. Üstten sıramız zaten kötüleşiyor da alttan bakınca sıramız iyi gibi yani en son ikide üçte değiliz. Kamboçya, Özbekistan, "Morocco", Ürdün, Kosova, Filipinler, Filistin, "Dominican Republic", Makedonya, El Salvador, Guatemala yani bu ülkeler, bunlar bizim ligimiz falan değil, kimse "Bu ülkelerin üzerindeyiz." diye bize bir şey söylemesin. Neye bakacağız anlamlı bir mukayese için? İlk 2003'te yapılmış, şimdi 2022; üç yılda bir yapılıyor. Aynı ülke setini sabit tutalım, bir bakalım, değil mi? Anlamlı mukayese böyle olur.

Şimdi, böyle baktığımızda, önce şunu söyleyeyim: Bütün alanlarda ve bütün yıllarda, bütün zamanlarda ve bütün alanlarda OECD ortalamasının altındayız. Sayın Bakan "Ortalamanın üzerindeyiz." dedi. Niye onu dedi? Tabii, az önceki saydığım ülkeleri kattığınız zaman elbette ortalamanın üzerinde olursunuz, böyle bir şey yok. O ülkelerin katılması, onlar OECD ülkesi değil, onların eğitim kalitesi çok kötü olduğu için aslında buraya katılıyor, onlarla ilgili. OECD'nin bir başka göstergelerinde yok bu ülkeler bakın, bu sadece PISA'da var, anlatabildim mi? Bunun özel bir amacı var, oralara bir şeyi vurgulamak için yapılan bir şey.

Şimdi, bakalım, mesela matematik alanında, Sayın Bakan, puanlarda yükselme var ama biliyorsunuz ki puandan bu iş bakılmaz. "Ranking" sıralamadan bakarsınız bu işlere. Şimdi, sıralamaya üstten doğru baktığımızda zaten bir iyileşme yok. Ama ben adil olsun diye şöyle baktım: Aynı seti sabit tuttuğumuzda, Sayın Bakan, matematikte sadece 1 tane ülkeyi geçmiştik. Bakın, 2003'ten 2022'ye kadar, on dokuz yıl içerisinde sadece 1 tane ülkeyi geçmiştik, o da Yunanistan. Aynı set içerisinde bakıyorum. Şimdi, okuma anlamada 3 ülkeyi geçmiştik puan olarak, Slovakya, İzlanda ve Yunanistan, tamam mı? 3 ülke geçmiştik 35 ülke içerisinde. Ondan sonra, geliyorsunuz, fen bilimlerinde de 5 tane ülke geçmiştik. "Bunlar bizi tatmin eder, bunlar bizim için uygundur, yeterlidir." diyorsanız ne âlâ? Bakın, yirmi üç yıllık bir iktidardan bahsediyoruz, 24'üncü bütçeniz; Türk milleti size fırsat verdiği kadar hiç kimseye fırsat vermedi. Mesela, üç yıllık bir iktidar olsanız... Mesela, o yüzden, Sayın Bakan, kişisel olarak sizin performansınız değil değerlendirdiğimiz şey çünkü bir yılda, iki yılda bu işlerle ilgili elbette sonuç almak çok fazla mümkün değil ama yirmi üç yıllık kesintisiz bir iktidarı artık bu konuda eleştirebiliriz diye düşünüyorum. Dolayısıyla PISA sonuçlarında öyle büyütülecek herhangi bir şey yok. Bakalım, 2025'i de göreceğiz yani çünkü burada çok da dalgalanmalar var; ara yılları atladım, performansımızın 2003'ün altına indiği yıllar da var. Artık o ara yılları almadım yani 2003-2022 mukayesesi yaptığımızda, anlamlı bir mukayese yaptığımızda kayda değer bir vaziyetin olmadığını görmek lazım.

Mesela, orada, yine bu PISA çalışmalarında OECD'nin varyasyonlarına bakıyoruz. Şöyle bir tablo var: Sayfasını vereyim size, arkadaşlara kolay olsun diye, 64'üncü sayfa, bakın, burada, okullar arasında varyasyonu almış, okullar arasında varyasyonun en yüksek olduğu 7'nci ülkeyiz biz burada 80 tane ülke içerisinde arkadaşlar yani fırsat eşitliği yok demek istiyor. Özeti şu: Fırsat eşitliği yok, tamam mı? Varyasyonun en yüksek olduğu proje.

Çocuklarımız okula aç gidiyor, bunu görmemiz lazım. Bununla ilgili ilk çalışmayı yapan, ilk projeyi açıklayan parti İYİ Parti'dir. 2021 yılında "Rüzgârgülü Projesi" adı altında bir proje açıklamıştık, yaklaşık 3 milyar dolardır devlet okullarında okuyan çocuklarımıza iki öğün yemek vermenin bedeli. Bunu mutlaka yapmak durumundasınız. Onun dışında, su yok ya yani hijyeni filan da geçtik, su yok çocuklara. Okulda su veriyor musunuz? Hangi okulda çocuklara içebileceği temiz suyu bedava veriyoruz? Ben sordum, hiçbir okulda yok. Çocuk suluğuyla götürüyor, bittiği zaman parası varsa kantinden alıyor, parası yoksa musluktan dolduruyor; böyle bir şey olabilir mi? Yapay zekâdan bahsediyorsunuz Sayın Bakan bana ya. Bırakın yapay zekâyı filan ya. Ha, bırakın değil hani yapay zekâ önemli de. Yapay zekâyı zaten Google olarak kullanan, illeri Google olarak kullanan bir toplumuz biz ya. Ama su verin önce, şu öğrencilerimize çocuklarımıza su verelim. Okul yemeğinde oysaki... Biz biliyoruz ki aç giden çocukta hiçbir şey olmaz. Mesela, burada, ben, birkaç şeyde de mesela genelinde filan da demiştim. YÖK Başkanımız da keşke burada olsaydı Sayın Bakan. Ya, şu üniversite açacağımıza... İçerisinde hoca olmayan hatta şimdi öğrenci de olmayan fakat büyük büyük kampüsleri yaptığımız

üniversitelere biz arkadaşlar yıllık şu anda 240 milyar lira civarında para harcıyoruz. Tamam mı? Bunun kalitesi, eğitim kalitesi son derece düşük ve aslında yani çıkan öğrencinin de herhangi bir becerisinin olmadığı okullara. Ya, bunların yerine gelip, arkadaş, bir kreş yapsaydık biz, 15 bin tane kreş yapardık ve her yıl 15 bin kreşi yaşatacak parayı da kreşe verirdik. Yani okul öncesi eğitimin ne kadar önemli olduğunu herhâlde söylemeye gerek yok. Mesela Selçuk Şirin -Amerika Birleşik Devletleri'nde New York Üniversitesinde iktihar ettiğimiz bir hoca- diyor ki: "Okul öncesi çocuğa yapılan 1 dolarlık yatırım 7 dolar getiriyor." Üniversite 1 dolarlık yatırım, 1 dolar getiriyor."

Ama sizin tercihiniz hiçbir şey getirmeyenin yanında oldu çünkü orada rektör var, orada makam araçları var, orada saltanat var. Kreşte ne var? Kreşte hiçbir şey yok. Yani kreş müdürü olmaktan sizin seçmenlerinizin veya sizin taraftarlarınızın memnun olacağı hiçbir şey yok. "Rektörler." derken 2 rektörün ismi çıktı, 1,2 milyon lira... Baldızını atayan rektörler filan. Ya, bunlar yani hakikaten bu millet bunları, Sayın Bakanım, şey yapmıyor. Ne derler? Hak etmiyor.

Şimdi, okul öncesi eğitimi söyledik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Bir saniye...

Süreyi uzatıyorum.

Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - OECD'nin yarısındayız okul öncesi eğitimde Sayın Bakan. 3 yaş okullaşmamız OECD'de yüzde 79, arkadaşlar, yüzde 79 OECD'de, Türkiye'de yüzde 15 ya; böyle bir şey olabilir mi? 4 yaş okullaşma yüzde 43, OECD'nin yarısındayız. 3-5 toplamındaysa okullaşma oranımız yüzde 54. Dolayısıyla okullaşma yani bu anlamdaki şeyi çözmediğimiz zaman, okul öncesi eğitimi çözmediğimiz zaman ne kadınların istihdama katılımını sağlayabiliriz ne ekonomik kalkınmayı sağlayabiliriz ne de çocuklarımızın yeteri kadar gelişmesini sağlayabiliriz.

Şimdi, bu köy okulları meselesi var Sayın Bakan yani amaç yaşatmak olmalı, sizin amacınız köy okullarını kapatmak. Bunu biz çok net bir şekilde anladık. Bir kriter koydunuz, o kriterin yanına geldiği andan itibaren hiçbir çözüm aramadan hemen o okul kapatılıyor. Bildiğiniz konular var, sonradan, işte, sağ olun, orada açtınız. 30, 30, 30'u bulmadan... Ya, diyor ki öbür köydekiler: "Arkadaş, ben buraya gelmek istiyorum. Ben o zaman sayıyı tutturuyorum." dediği zaman bile okullar kapatılmasın bu memlekette. Yazıktır, günahdır bunun ortaya çıkardığı sonuçları anlatmak istemiyorum yani hakikaten köy okullarının kapatılması Türkiye'ye çok pahalıya mal olmuştur. Yani tarım sektörü açısından, kentleşme problemleri açısından, her açıdan problemli olmuştur. Burada amacınız yaşatmak olsun.

İkinci bir husus; yine Samsun'da yaşadık Sayın Bakan. Yani, bakın, ismini bir sürü muhtar söyledi ama bu muhtar isminin okunmasına da izin verdi. Canik, Kozlu Mahallesi Muhtarı Mehmet Zengin. Şimdi mesajını okumayacağım. "Toplu taşımayı gönderdik sizin köyünüze." diyor. Sabah 2 tane, akşam 2 tane toplum taşıma geldi diye, tamam mı, çocukların servisleri kesildi. Millî Eğitim Müdürüyle konuşuyorsunuz "Ya, servis koyun buraya, olmaz, 7 yaşındaki çocuk nasıl koskoca adamlarla, insanlarla yolculuk yapabilir, saatleri uymuyor, yazı var, kışı var filan." dediğimizde "Paramız yok." diyor; "yapay zekâ" diyorsunuz, bilmem ne diyorsunuz bana ama okul servisi... Para yok diye il millî eğitim müdürleri okul servislerini kaldırıyor bu ülkede. Taşınmaması lazım zaten de taşımaya bile "Otobüsle gidin." diyorsunuz ya, 7 yaşındaki çocuğa "Otobüsle gidin." diyorsunuz; sabahı var, akşamı var, gündüzü var, gecesı var. Sabahın körü zaten ileri saat uygulaması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Karanlıktan kaynaklanan zaten problemlerin ne kadar fazla olduğunu biliyoruz. İstirham ediyorum, buralara bütçe ayıralım, bakın, bugün biz önerge vereceğiz bunlarla ilgili. Ya, gelin, siz de söyleyin paranızı. Ya, bütçe işi böyle bir şeydir, çatır çatır pazarlık etmeniz lazım. Ben şimdiki bakanlarda, herkes hâline razı, Strateji Bütçe Başkanlığı ne verirse ona razı. "Benim bütçe payım düşüyor." diye çatır çatır pazarlık etmeniz lazım. Biz burada sizin tarafınızdayız, daha doğrusu milletin tarafındayız. Dolayısıyla bunlar bu şekilde çözmemiz gerekiyor. Eğer bunları yapmazsanız bu iş olmaz.

Şimdi, 10 Kasım meselesi. Sayın Bakanım, çok özür diliyorum yani siz de biliyorsunuz, Mülkiyeden de arkadaşımızsınız ama bu 10 Kasım işinde bilinçli bir tercih var. Bak, şundan dolayı: Ben rakamla konuşurum. Sayın Bakanım...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Gerçekten sana yakışmıyor ya.

ERHAN USTA (Samsun) - Bir dakika dur şimdi. Ben de sana yakıştıramadığımı söyledim. Sayın Bakanım, bir söyleyeyim ya, muhtemelen sizi de yanıltılar. Bakın, söyleyeceğim şimdi, ben her şeyi rakamla konuşurum, hiç öyle hamasi bir şey yok bizde. 2021, 2019, 2020 yılı ara tatilinden önce kırk dokuz buçuk gün okul var, kırk dokuz buçuk gün. Arkadaşlar not alsınlar, bunlara akşam cevap verin eğer bu bilinçli değilse. 2020-2021'de elli dört buçuk gün okul var ara tatilinden önce, 2021-2022'de kırk dokuz buçuk gün ara tatilinden önce eğitim var. Şimdi, bu yıl kaç gün var? Kırk dört buçuk gün. Beş gün sonra yapsaydınız ne olurdu? Kırk dokuz buçuk olurdu. Elli dört bile yapmışsınız, kaç yıl kırk dokuz buçuk yapmışsınız. Bu bilinçli bir tercih değil de nedir Allah aşkına ya? Bakın, bu sene ilkokula başlayan çocuk...

Sayın Bakan, bakın, yanıltılmış olabilirsiniz. Bakın, hepsine baktım, tarih tarih baktım, elimde bunlar. Buna senin elemanların bile çalışmamıştır bu kadar, tek tek baktım ben buna yani gün gün baktım böyle bir şeye, arkadaşlar, emin olun. Ya, bu yıl ilkokula başlayan bir çocuk hiç 10 Kasımı okulda kutlamadan okuldan mezun olacak! Ya, bunu nasıl içinize sindiriyorsunuz, ben anlamıyorum bunu! Bunu kim yapıyor? Bunun arkasında nasıl bir mantık var? Olmaz. Bakın, dediğim şekilde olmasa bile, kardeşim, ben bir hafta daha ilk yarıda çocuklara fazla eğitim verip okulu uzatırım ama 10 Kasımı ben bu çocuklara okulda andırırm çünkü 10 Kasım Atatürk'tür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Atatürk'ü çocuklara öğretmeden siz ne eğitiminden bahsediyorsunuz Sayın Bakan bana? Ben sizin açınızdan... Bakın, bunu rakamlarla konuşuyorum, "bilinçli" dediğim şahsınızla ilgili değil Bakanlığınız olabilir, başkası olabilir ama emin olun, bu bilinçli bir tercih, ben burada iyi niyet göremiyorum; lütfen, bu yanıltıştan dönün. Daha önce kendi yaptığınızı...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - İftira atma ya!

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, rakamla söylüyorum, arkadaş, rakamla söylüyorum, kırk dört buçuk gün değil de kırk dokuz buçuk gün olmuş olsa arada....

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - İftira atmayı bırak Allah aşkına ya!

ERHAN USTA (Samsun) - Hocam, kırk dokuz buçuk gün olmuş olsa -ki üç dört yıl bunu yapmışsın- aynı uygulamayı devam ettirmiş olsan 10 Kasım tatilinden önceye denk geliyor ve tatil dönemine denk gelmiyor; dolayısıyla olmaz. Atatürk'e hepimizin saygı duyması lazım, Atatürk'ü çocuklarımıza öğretmemiz lazım. Atatürk'ü öğrenmeyen bir çocuğun bu ülke için faydalı olabileceğini düşünmek mümkün değildir diyorum.

Her şeye rağmen bütçeniz hayırlı olsun.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz.

Şimdi de söz sırası Sayın Veli Ağbaba'nın.

Buyurun lütfen.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkanım, Nilgün Hanım, çok teşekkür ederim ilginiz ve alakanıza.

Sayın Bakan, bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Şimdiye kadar hep öğrencilerle ilgili konuştuk. Ben müsaade ederseniz, biraz öğretim üyeleriyle ilgili bir şeyler söylemek istiyorum. Buradaki mesele şu: Üniversite öğrencisi de aç, ilkokul öğrencisi de aç. Şimdi, bakın, bir profesörün maaşı -Sayın YÖK Başkanımız da burada- 97.500 lira. Yoksulluk sınırı TÜRK-İŞ'in verilerine göre 92.547 lira. Doçent 83.626 lira alıyor, öğretim üyesi 76 bin, araştırma görevlisi yaklaşık 70 bin lira alıyor. 2015 yılında yani bundan on yıl önce bir profesör maaşıyla yaklaşık 190 kilo dana eti alınabiliyorken bugün 130 kilo bile alınamıyor. 2015'te aldığı tavuk miktarının bugün neredeyse yarısını alabiliyor. Et ve Süt Kurumunun 2023 verilerine göre et tüketiminde dünya ortalaması kişi başı 28,5 kilo, bizde ise 18 kilo. İki günde bir etli yemek yiyemeyenlerin oranında Türkiye Avrupa'da ilk sırada. Bizim akademisyenlerimiz, Avrupa'daki meslektaşları gibi bilimsel çalışmasını değil buzdolabının nasıl dolacağını düşünüyor.

Yine alım gücü düşüşü sadece etle sınır değil tavuktan bala, çaydan şekere kadar tüm gıda ürünlerinde geçerli. Yıllar önce asgari ücretin 7 katı maaş alan profesör bugün ancak 4 katını alabiliyor. Yatırım hayal, birikim imkânsız. Bir profesör üç beş kuruşu kenara koyayım dese durum yine vahim. On yıl önce maaşıyla 36 çeyrek altın alabilirken bugün sadece 10 altın alabiliyor. Siz altın hesabını çok sevmiyorsunuz, bir de arabaya bakalım. Bir dönem 101 maaşla alınabilen ev bugün 172 maaşla bile alınamıyor. Araba dersiniz 2015'te 12 maaşla C sınıfı bir araba alınabilirken bugün 23 maaşla alınabiliyor. Evin, arabanın yarısı nereye gitti, kim el koydu bilemiyoruz.

Ben her gelen bakanlığa söylüyorum; bu maaşlarla sizin arkanızda oturan bürokratların da YÖK Başkanının da bir ev alabilmesi mümkün değil. Biraz sonra özel okul fiyatlarına geleceğim. Akademisyenler geçim sıkıntısının yanında bir dizi de yapısal sorunlarla boğuşuyor. Tasarruf tedbirleri kapsamında bazı akademisyenler kağıdını, kartuşunu, tahta kalemni bile cebinden almak zorunda. Bir başka örnek: Akademik camianın buluşma noktası olan kongreler ve sempozyumların ücretleri, yol ve konaklama masrafları artık akademisyenlerin cebinden çıkıyor. Yurt dışını geçtik, artık yurt içinde bile kongrelere gidemiyorlar. Oysa orası bilimin nefes aldığı, fikirlerin paylaşıldığı, üretimin gerçekleştiği yerler. Ve yayın meselesi. Uluslararası dergilerde yayın yapmak için artık çoğu dergi açık erişim ücreti talep ediyor. Bizim akademisyenimiz o parayı ödeyemediği için kaliteli çalışmaları yayınlamıyor. Bilimsel üretimimiz ekonomik engellere takılıp rafta kalıyor.

Bitmedi, daha neler var? Özlük haklarında yaşanan haksızlık, iç yükselmelerde kadro sorunları had safhada. Doçentliği kazanan, profesörlüğü hak eden akademisyen rektörün insafına bırakılıyor. Her üniversite yükselmede kendi kriterini uyguluyor, kurallarını koymuş, mağduriyetler büyüyor.

Özel üniversitelerde maaş eşitliği sağlamak için çalışma yaptınız ama özel üniversitede çalışan araştırma görevlileri hâlâ devlettekilerden çok daha düşük ücret alıyor. Artık köle gibi kullanıyorlar.

Vakıf üniversiteleri... Bir kitap var, okudunuz mu bilmiyorum: Ne Ders Olursa Veririz. Akademisyenler vasıfsız emeğe mahkûm; düşük maaş, yüksek ders yükü. Araştırma imkânı, teknolojik yatırım yok. Üstelik araştırma görevlileri -adı üzerinde araştırma görevlisi- yeşil pasaport alamıyor. Oysa iş insanları, avukatlar bile bu haktan faydalanırken araştırma görevlilerine bu hakkın verilmemesi ülkemiz açısından büyük handikap, büyük haksızlık.

Bir akademisyenin kira derdi, kalem parası olmamalı. Ne düşünümeli? Araştırma düşünümeli, tartışmalı, üretmeli ama bugün akademisyenlerimiz sadece hayatta kalmaya çalışıyor. Bilimin onurunu, akademisyenlerin emeğini koruyacak adımlar atmalıyız hep birlikte. Akademisyenlere zam şarttır. Özlük haklarının korunması, kadrolarının zamanda verilmesi şarttır çünkü bir ülke bilim insanına verdiği değer kadar ilerleyebilir ve her akademisyenin sesi kısılsa o ülke tamamen susar.

Bir başka gerçek, Anadolu üniversiteleri; maalesef tarikat, cemaat kadrolaşmaları yoğun; aile kadrolaşması var. Rektör, dekan olunca enişte, evlat, damat herkesi kadroya alıyor. Bunu da sizlerle paylaşmak istedim.

Şimdi, biraz önce söyledim, bazı okul fiyatlarını paylaşacağım. Bakın, ilköğretimle ilgili bazı okul fiyatları var, reklam olmasın diye söylemiyorum. Ortalama 4 yaş için okulların fiyatı 1 milyon ile 1 milyon 200 lira arasında; 1'inci sınıf 1 milyon 380 bin lira, 1 milyon 600 bin lira olan var, 1 milyon 400 olan var, 1 milyon 100 olan var. Ankara'daki bir özel kolej de fiyatı 800 bin TL. Bakın, bu özel okul fiyatlarıyla ne sizin bürokratlarınızın ne bir profesörün ne bir doçentin bir evladını özel okullarda okutması mümkün değil.

Yine, üniversite fiyatlarına bakın. Sayın Bakan, bakın, karşıda karşılaştırmaları var. Bizim okul fiyatları ile yurt dışındaki okul fiyatları arasında neredeyse yarı yarıya fark var. İngiltere'nin önemli üniversiteleri orada sıralanmış ve Türk üniversitelerine bakın.

Burada maalesef mesele, değerli arkadaşlar, bir alım gücü sorunu var. Türkiye'de eskiden sadece asgari ücretli, emekli yoksulken bugün beyaz yakalılar da çok iyi eğitim almış insanlar da yoksul durumda, maalesef geçim derdinde. Sizin önemli makamları emanet ettiğiniz bürokratlara bir denk gelirse sorun ya da sağınızda kine, solunuzda kine, YÖK Başkanımıza sorun; kendi maaşıyla geçinebiliyor mu veya bir evladı olsa onu özel okulda okutabiliyor mu? Onu da sizin takdirlerinize sunuyorum.

Okullarda problem çok. Ben de kendi evimden aldığım bilgileri sizlerle paylaşmak istiyorum. Maalesef temizlik personeli yok. Kağıt vesaire kırtasiye masrafları için öğretmenlere eylül ayında 4 bin TL para yatırıyorlar. Bunun yetmesi mümkün değil. Sınıflar 40 kişi. Önemli bir Anadolu lisesinin 11'inci sınıfında 40 kişi öğretim yapmaya çalışıyor. Bu çocuklara İngilizce dersi nasıl öğretilecek?

Ayrıca, Çankaya gibi yerlerde çocuklar kantinden alışveriş yapamıyor, evlerinden bulabildikleri gıdayı, ekmek arası peyniri, dünden kalan ekmeği getirerek beslenmelerini gerçekleştirmeye çalışıyor.

Özel okulda özel okul öğretmenlerine 2013'e kadar düzenlemeye "Devletteki taban öğretmen ücretinden az olamaz." kuralı vardı. Sanırım sizin müsteşarlığınız döneminde bu kural kaldırıldı. Özel okul öğretmenleri asgari ücrete mahkûm edilmiş durumda. Çok iyi üniversiteleri bitirmiş öğretmenlerimiz atanamadığı için koca koca okullarda asgari ücret seviyesinde çalışıyor.

Şimdi, tabii, bu köy okullarından hocam söz etti. Çok da katılıyorum Hocamın görüşlerine, İlyas Hocamın görüşlerine. Çok güzel şeyler söyledi ama maalesef AK PARTİ'li vekiller sizi dinlemedi. Bir de size bir laf vurayım Sayın Hocam. Siz, biliyorsunuz, iktidarın önemli ortağısınız. Keşke bu söylediklerinizi yapabilseniz, yaptırısanız.

İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Yapacağız.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bakan burada, Bakana çok teşekkür ettiniz...

İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Başladı, yapacaklar.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bakın, o saz konusuna katılıyorum, o köy okulları konusuna katılıyorum, önemli ölçüde katılıyorum ama maalesef, çocuklarımız bırak saz çalmayı, karınlarını doyuramıyorlar.

Şimdi, biraz Malatya meselesine geleyim. Malatya meselesinde ağır hasarlı okullar yıkılırken az hasarlı okullar onarıldı ancak Malatya'da hâlen eğitim öğretim anlamında ciddi sıkıntı var. Ben hemen hızlı hızlı okuyayım size: Battalgazi ilçesindeki YİBO Şehit Kemal Özalper Endüstri Meslek Lisesi, Farabi İmam Hatip Ortaokulu, Elif Şireli İlkokulu, Yunus Emre Endüstri Meslek Lisesi atölyeleri, Turizm Lisesi, Cumhuriyet Anadolu Lisesi, Hasan Varol İlkokulu, 30 Ağustos İlkokulu; Yeşilyurt ilçesinde Gazi Lisesi, Cumhuriyet İlkokulu, Kolukısa Anadolu Lisesi, Akçadağ Öğretmenevi, Doğanşehir Öğretmenevi, Hekimhan İmam Hatip Lisesi pansiyonuyla ilgili belirsizlik devam ediyor. Bu saydığım okulların henüz ihalelerinin yapılmadığı belirtiliyor. Gazi Lisesini Bakanlığın dış yatırım fonundan yapacak mısınız? Bölge için önemli bir eğitim kurumu olan Gazi Lisesi ve diğer okulların da yapımının hızlandırılmasını sizden rica ediyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Alabilir miyim kağıdı?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Veririm.

Yine, birazdan onu da belirteceğim. Bakın, Atatürk ülkenin kurucusu. Dünyanın hiçbir ülkesinde kurucu babalarla uğraşılmaz, katılırsınız katılmazsınız, beğenirsiniz beğenmezsiniz; İngiltere'de hiç kimse kurucusuyla uğraşmaz, Amerika'da kimse uğraşmaz ama maalesef Türkiye'de uğraşılıyor. Ben birazdan bir dosya vereceğim, bir öğretmenin ismini de vermek istemiyorum, burada söylediklerini de söylemek istemiyorum, öğretmenlere büyük hakaret olur. Maalesef, Atatürk'e, partimize, Cumhuriyet İttifakı dışında herkese küfrediyor, onu da size vereceğim, o da Millî Eğitimde öğretmenlik yapmaya devam ediyor.

Şimdi, aradan bir yıl geçti. Geçtiğimiz yıl Bakanlığınızın bütçesinde öğretmenlerini söz vermiştiniz, sizden önceki, şu anın Komisyon Başkanı Sayın Mahmut Özer, Komisyon toplantısında "Malatya'ya bu müjdeyi verebilirsiniz." demişti. Bakan Yardımcısı Kemal Şamlıoğlu, Vekilimiz konuşurken "Hemen ilgili arkadaşımıza sorduk, öğretmenlerini yatırım programı aldık." demişti. Ancak öğretmenleri yatırım programına alındı, ihalesi yapıldı ama henüz temeli atılmadı, bir çivi çakılmadı, sanırım yer teslimi yapılacak, bunun da hızlandırılmasını istiyoruz çünkü öğretmenlerin maalesef Malatya'da sosyalleşeceği bir alan, bir mekân yok.

Öğretmenler konteynerden atılmak isteniyor, bunu da sizin dikkatlerinize sunmak istiyorum. AFAD İl Müdürlüğü tarafından Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı öğretmenlerin kaldığı konteyner kaldırılmak isteniyor, 15 Kasım 2025 tarihine kadar tahliye işleminin gerçekleştirilmesi istendi. Öğretmenler de önemli, depremzede, evleri yıkıldı, evleri teslim edilemedi, yerinde dönüşüm daha tam bitmedi, hiç olmazsa TOKİ kuraları çekilip evlerine yerleşinceye kadar bunun ertelenmesini istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ben geldim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Nilgün Hanım iyiydi de.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Daha önce de gündeme getirdim, Malatya Spor Lisesi 348 öğrenci ve 24 derslikle eğitim vermeye devam ediyor. Malatya Spor Lisesinin Kapalı Spor Salonu depremde önce ağır hasar gördü, orta hasar ve en son hafif hasar raporları alındı, güçlendirme verildi. Nihayetinde "Güçlendirmeye gerek yoktur." diye bir karar verildi ancak maalesef Spor Lisesiyle ilgili hâlâ bu bekliyor. Pansiyon da depremde zarar gördü, güçlendirme yapıldı, bilirkişi "güçlendirme ret kararı" verdi, yeni ihale yapıldı, sil baştan 2'nci güçlendirme yapılacak. Pansiyonun öğrencileri Sosyal Bilimler Lisesi, Muhammed İkbâl Anadolu İmam Hatip lisesi öğrencileri bu pansiyonda kalıyor; yol sıkıntılı, ceplerinde para yok, bunu da dikkatlerinize sunuyorum.

Okulun önündeki uyuşturucuyu arkadaşlar konuştu. Bir de bizim Şehit Kemal Özalper Endüstri Meslek Lisesi Metal ve Mobilya Bölümleri ilin önerisi ve Bakanlığın kararıyla Ayşe Kazancı Endüstri Meslek Lisesine aktarıldı. Müfettiş raporuyla bu aktarım için okul atölyelerinin yetersizliği nedeniyle yer uygun bulunmadı. Bakanlık buna rağmen mayıs ayında ilgili bölüm öğrencileri, ekipmanlar ve öğretmenler bir birleşme kararını verdi. Bu karara rağmen öğrenci ve ekipmanları Ayşe Kazancı Endüstri Meslek Lisesine aktarılıp öğretmenleri aktarılmadı. Böylece öğretmenler farklı okullara gönderilirken sonra tekrar okul bünyesine alınmaları riske girdi. 48 dönümlük Şehit Kemal Özalper arazisinde farklı planlar olduğu iddia ediliyor. Malatya'nın çok eski bir binası, siz de bilirsiniz, kanal boyunda; bu binanın da tarihi dokusunun korunmasını sizden rica ediyoruz.

Usta öğreticiler, fiilî olarak öğretmen olarak sınıfa giren, ders anlatan, defter dolduran, hatta görev yaptığı kuruma bağlı olarak nöbet bile tutan usta öğreticiler, halk eğitim merkezlerinde, mesleki eğitim merkezlerinde ve yaygın eğitim alanlarında yıllardan beri öğretmen açığının tek ve en etkin çözümü oldular. Ancak 90 bini aşkın usta öğreticinin tek geçim kaynakları kurslar çok zor şartlar altında açılıyor, açamayınca büyük mağduriyet yaşanıyor. Usta öğreticiler kadrolu öğretmenlerle aynı işi yapıyor ancak eşit haklara sahip değil, sadece ek ders ücreti alıyor, asgari ücretin altında ücret alıyorlar, resmî tatillerinde çalışmak harici ücret almıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU - Veli Bey, tamamlayalım lütfen.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Kıdem tazminatı, iş güvencesi ve yıllık izinleri yok, hastalık durumunda ders ücreti kesiliyor, usta öğreticiler sorunların çözülmesini bekliyorlar.

Yine, konteynerlerde sosyal yaşam yok, internet yok; buradaki çocukların maalesef büyük bir kısmı sosyalleşemiyor, onların internetinin desteklenmesi gerekiyor.

Şimdi, hemen bu PISA'yla ilgili birkaç şeyi de anlatmak istiyorum: Türkiye maalesef eğitimde... AK PARTİ'ye oy verenlerin, MHP'ye oy verenlerin, DEM'e oy verenlerin, İYİ Parti'ye oy verenlerin en büyük şikâyeti eğitim arkadaşlar. Eğitimden hiç kimse, hiçbir aile memnun değil. Bakın, PISA'ya göre Türkiye'de öğrencilerin yüzde 61'i matematikte 2'nci seviyede, en düşük seviyede; bu oran OECD ülkelerinde yüzde 69. Bu öğrenciler en basit matematiksel algı seviyesinde olan öğrenciler ve bu oran diğer ülkelerde çok daha yüksek. Matematikte en iyi performansı gösterenler, Türkiye'deki öğrencilerin yaklaşık yüzde 5'i, PISA matematik sınavında seviye 5 veya seviye 6'ya ulaştıkları anlamına geliyor. Bu, OECD ülkelerinde neredeyse 2 katı, 9 civarında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Başkanım, hemen bitiriyorum.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU - Evet, teşekkür ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hemen bitiriyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU - Sayın Ağbaba, yeter artık.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Başkanım, Nilgün Hanım altı dakika veriyor.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU - Çok çok teşekkür ediyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Mehmet Muş'tan beter çıktınız.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU - Sayın milletvekilleri, öğle yemeği için F Blok Tören Ara Salonu'nda Sayın Bakanımız, milletvekillerimiz, Bakan Yardımcılarımız, kurum başkanlarımız ve genel müdürlerimiz için yemek ikramımız olacak. Diğer bürokratlar ve katılımcılar için alt kattaki Üyeler Üst Lokantası'nda yemek olacaktır.

Saat 14.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.26

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.35

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın milletvekilleri, toplantıyı açıyorum.

Komisyon üyelerinin söz taleplerini karşılamaya devam ediyoruz.

Sayın Cevdet Akay, buyurun.

Süreniz on dakika.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Sayın Başkanım, Kıymetli Komisyon üyeleri, Kıymetli Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, değerli bürokratlar; ben de hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığının bütçesiyle ilgili olarak genel bir değerlendirme yapıp diğer konulara geçeceğim. Bakanlık bütçesi bu yıl 1 trilyon 943 milyar, genel bütçe büyüklüğü içerisinde de yüzde 10,26'ya tekabül ediyor. Geçen yıl bu 1,4 trilyon civarındaydı, yüzde 9,84'e tekabül ediyordu. 492 milyarlık bir artış var yani yüzde 33,92 civarında bir artış söz konusu olmuş. Şimdi, başlangıç ödeneğine göre bir aşım var, 2024 yılı için konuşuyorum; 13 milyarlık ara aktarmalarla aşım giderilmiş durumda. Başlangıç ödeneklerinin düzgün belirlenip aşımaya sebep vermeden ilerlenmesi iyi olacak. Bütün bakanlıklar için ben bunu söylüyorum. Cari transferler var, 38 milyar. Bunun alt hesapları, kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferler, hane halkı ve işletmelere yapılan transferler, yurt dışına yapılan transferler. Şimdi, detay rakamları vermiyorum ama bunlarla ilgili biraz bize açıklayıcı bilgi verilirse mutlu olacağız. Yani bu harcamalar neyle ilgili, nerelere yapılmış? Sermaye giderleri yani yatırım harcamaları, yatırım ödenekleri 160,4 milyar, yüzde 8,27. Bu tutarın, bu oranın daha da artırılması Mili Eğitim Bakanlığı bütçesi açısından daha iyi olacaktır yatırımların yerine getirilmesiyle ilgili. Alt kırılımları da bunun gayrimenkul büyük onarım gideri, menkul sermaye üretim gideri gibi kalemler. Şurada dikkatimi çeken bir şey sermaye transferlerinde oldu. 2026 yılında 968 milyonluk bir ödenek teklifi var ama 2024 yılında harcama olarak 3 milyar 423 milyonluk bir harcama yapılmış; yüksek bir rakam, 2024 yılı için daha da yüksek bir rakam "Kurum işletme ve hane halkına yapılan transferler." diye. Ben bunun mahiyetini, detaylarını sizden rica ediyorum. Nerelere, nasıl, ne miktarda dağılım nedir, hangi kuruluşlara, kişilere yapılmış diye.

Şimdi, az önceki Genel Başkan Yardımcımız Suat Bey konuşurken bu 768 milyarlık bir rakamla ilgili bir konuşma oldu, onu biraz netleştirmek istiyorum. Şimdi, bu 768 milyar şu: Vergi harcamaları diye bir kalem var bütçede, geçen yıl bu 3 trilyon 5 milyardı. Bunun 701 milyarı da kurumlar vergisiyle ilgiliydi . Yani vergi harcaması şu: Muafiyet, istisna ve indirim yoluyla devletin tahsilinden vazgeçtiği vergilerden bahsediyoruz. Bu yıl 768 milyar ama tamamına baktığınız zaman 3,5 trilyon. Bu 768 milyarın da büyük bir bölümü yap-işlet-devret projesi yapan, KÖİ projesi yapan bu 44 firma. Bunlar zaten teşvik belgesi yoluyla -ki Ticaret Bakanının bize verdiği cevaptır- 128 kez vergi, resim, harç istisnası belgesi yoluyla muafiyet, istisna, indirim almış. Bizim talebimiz şu: Buradaki 768 milyarın -geçen yıl 701 milyar olanın- 460 milyarını okullarımızda öğrencilerimize bir günlük yemek bedeli için tahsis edilmesi; Millî Eğitim Bakanlığına kaynak yaratılması.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Yani affedilen bir vergi yok, değil mi?

CEVDET AKAY (Karabük) - İşte onu açıkladım zaten. Muafiyet, istisna ve indirimlerin verimli kullanılmasını talep ediyoruz ya Vekilim; muafiyet, istisna ve indirimleri daha verimli kullanalım, aşağı çekecektik zaten, öyle de bir şeyimiz vardı, öncelikli tercihimiz buraya aktarılması. Buraya aktarılmıyorsa da en düşük emekli aylığına aktarırsanız her birine bir asgari ücret tutarı kadar maaş verebilirsiniz; bedel, ikramiye verebilirsiniz.

Bakin, bu Sağlık Bakanlığının beslenme çantası Sayın Bakanım; bunu şöyle size göstereyim. Burada haftalık bir program var; işte, pazartesi, salı, çarşamba, cumaya kadar gidiyor; börek, poğaça, ayran, meyve, meyve de işte, elma, portakal veya 2 mandalina, su gibi ürünler. Bunun biz maliyetini hesapladık, bir öğrenci için haftalık maliyeti 885 TL. Baktığınız zaman, işte, ayı yirmi gün olarak hesaplarsanız 3.540 TL bir öğrenci için maliyet yani 5 çocuk olduğu zaman aylık maliyet burada 17.700 TL oluyor. Şimdi, burada asgari ücret belli, en düşük emekli aylığı belli; 16.881 TL, asgari ücret 22.104 TL, bir de ara zam da yapılmadı. Yılbaşından bu yana 6 bin TL'yi aşan şekilde ücrette erime var yani bu vatandaşın cebinden çıkan giden bir para da var. Şimdi, zaten bunlar hayatlarını zor devam ettiriyor ve bu beslenme çantası da çok zayıf zaten, çok yetersiz; çocuklarımız zaten bodur kalmaya başladı, iki yıl içerisinde mevcut çocukların bodurluk oranı yüzde 10'a çıktı yani beslenmede sıkıntı var. Bu, ileriye dönük bir ülke bekası esasında, çocuklarımız verimli beslenemiyor. Şimdi, biz bu kaynağın mutlaka Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine, buradaki bahsettiğimiz ödeneğin üstüne aktarılmasını talep ediyoruz. Bu ödenekle alakalı talebimizle ilgili önergemizi de vereceğiz.

Ben Karabük'le ilgili birkaç soruna hızlıca değinmek istiyorum. Son on yılda Karabük'e yapılan toplam eğitim yatırımı -ben tek tek çıkarttım- 1 milyar 387 milyon TL. Ama aynı dönemde belli kurumlara yapılan... Örneğin, Cumhurbaşkanlığının sırf hizmet alımıyla ilgili harcaması bir yılda 1 milyar 277 milyon TL. Yani on yıllık bir yatırım miktarına tekabül eden bir yıllık bir hizmet alımı harcaması da var. Burada, bütçedeki kaynakların dengeli dağılımı önemli; bir şehrin çocuklarına, gençlerine, geleceğine daha fazla değer verilmesi ve eğitime ilgili tutarların daha fazla aktarılması lazım. Biz vergimizi de Karabük olarak ödüyoruz, 4 milyar 93 milyon kamuya gelir sağlamışız ama buna mukabil 391 milyon TL'lik yatırım var, tüm yatırımlardan bahsediyorum. Eğitim yatırımlarının on yıllık rakamını söyledim. Bunların düzeltilmesini talep ediyoruz çünkü okullar eksik, binalar eski, onarılması gereken yerler var bölgemizde. Karabük'te yıllardır tamamlanamayan okul projeleri var, Safranbolu Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi -Millî Eğitim camiası biliyor- yani bunun düzenlenmesi, toparlanması gerekiyor.

Türkiye genelinde eğitime ayrılan pay 2018'de yüzde 12,9'lardayken -az önce size ifade ettim- yüzde 10'ların biraz üzerinde, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi oranı olarak söylüyorum, bunu yanlış değerlendirmeyin. Gençlerin üçte 1'i ne eğitimde ne istihdamda, genç kadınların yüzde 42'si sistemin tamamen dışında, çocuk işçiliği artıyor. 2025'te 68 çocuk işçi hayatını kaybetti.

Bakin, Sayın Bakanım, Yağız Yıldız, bu genç evladımız -burada tarih de var- 5 Eylül 2025'te lise stajyerlik kapsamında Kardemir'de -Kontinü Kütük Haddehanesi var orada- çalışırken hayatını kaybediyor. Bulunmaması gereken bir yerde çalıştırılıyor. Ben bu konunun takibini de yapıyorum, bulunmaması gereken yerde bulunan bu evladımız 17 yaşında hayatını kaybediyor. Bunun sorumlusu kimse hesap vermek zorunda. Bunun takibinin yapılmasını ben sizden de özellikle rica ediyorum Sayın Bakanım. Çünkü

bu tip hayat kaybetmelerin, vefatların önünü almalıyız; bu tip olaylarla bir daha karşılaşmamalıyız, bunun için de gerekli yaptırımların mutlaka olması gerekir diye düşünüyorum.

Akran zorbalığıyla ilgili konuya ben değinmiştim, vaktim kalırsa daha sonra ona değineceğim.

Karabük'le ilgili sorunların toparlamasını yapmak istiyorum. İlçeler arasında da fırsat eşitsizliği büyüyor. Yani örneğin Safranbolu ile Eflani aynı standartta değil. Burada ilçeler arası standartların da mutlaka sağlanması gerekiyor Sayın Bakanım.

Türkiye'nin eğitime ayrılan payının gün geçtikçe daha artırılması gerekirken dünyayla kıyasladığımızda, OECD ülkelerinde gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 4,9'una tekabül ederken Türkiye'de bu oran yüzde 3,3 seviyesinde. Öğrenci başına yapılan kamu harcamasına baktığımızda, OECD'de 11-12 bin dolar ama Türkiye'de 1.800 dolar, yani OECD ortalamasının altıda 1'i. Bu tablonun mutlaka değişmesi lazım.

Enflasyonun da bu bütçeye ekstra yükleri var. Nasıl var? Okulların enerji giderleri üç yılda yüzde 120'nin üzerinde arttı. 2024'te 55 bin TL olan aylık doğal gaz gideri 2025'te 100 bin TL'ye dayandı, böyle okullar var. Okulların temizlik, kırtasiye, bakım ve güvenlik giderlerinde yüzde 70'e varan artışlar var. "Bütçeyi arttırdık." deniyor ama bir taraftan da okullarda ışık kapatma, ısıtamama, güvenlik personeli çıkarma gibi birtakım tedbirlere başvuruluyor.

Öğretmen açığı önemli bir sorun. Resmî rakamlara göre öğretmen açığı 68 bin, sendikalara göre 150 binin üzerinde olduğu söyleniyor. 93 bin ücretli öğretmen var, bunlar asgari ücrete yakın maaş alıyorlar. Bir öğretmenin baktığı öğrenci sayısı bazı bölgelerde yani 40'ı-45'i buluyor. Bütün bunların düzenlenmesi lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Bir dakika uzatıyorum.

CEVDET AKAY (Karabük) - 20 binden fazla okul deprem riski taşıyor. Son on yılda güçlendirilen okul oranı sadece yüzde 17, inşaatı yarım kalan okul sayısı 800'ün üzerinde, 1.400 okulda hâlen ikili eğitim devam ediyor. Bütün bu problemlerin mutlaka çözülmesi gerekiyor. Öğretmen açığını kapatamıyoruz, kapatmalıyız; okullar arasındaki uçurumu azaltmalıyız. Deprem riskine çözüm bulmalıyız. Yatırım kalemlerini daha da güçlendirmeliyiz. Gençlerin işsizlik krizine yanıt veremiyoruz, genç işsizlik oranı artmış durumda. Üniversiteden mezun olanların iş bulma oranı üçte 1. Bütün bunların toparlanması, öğretmen atamalarının yapılması, yatırım bütçesinin en az 2 katına çıkartılması, kırsalda internete erişim sorunlarının çözülmesi gerekiyor. Fen, teknoloji, mesleki eğitim ve bilim alanlarının da gerçek manada kaynağa ihtiyacı var, kaynak aktarılması gerekiyor.

Ben teşekkür ediyorum, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Necmettin Erkan...

NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Sayın Komisyon Başkanım, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Bakanlığımızın kıymetli yöneticileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2026 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçemizin ülkemize, milletimize ve geleceğimizin teminatı evlatlarımıza hayırlı olmasını diliyorum.

Bugün burada sadece bir bütçe değil, bir milletin istikbalini, bir medeniyetin eğitimle yeniden inşasını konuştuğumuzu bilmenizi isterim. Çünkü eğitimin bütçesi bir ülkenin geleceğine dair iradesinin aynasıdır. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde başlatılan "Türkiye Yüzyılı" vizyonu bu iradenin en somut yansımasıdır.

Türkiye'nin eğitim seferberliğinin omurgasını Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli oluşturmaktadır. Bu model sadece yeni bir müfredat değil, medeniyetimizin köklerinden beslenen bir değerler sistemi, çağın ihtiyaçlarına cevap veren bir bilgi ve beceri düzenidir. Bu model, bilgiyle ahlakı, teknolojiyle hikmeti, eğitimle irfanı yeniden buluşturmaktadır. Bu modelde çocuklarımızın sadece meslek sahibi değil, aynı zamanda iyi birer insan, iyi birer vatandaş olarak yetişmesi hedeflenmektedir. Unutmayalım ki bu hedefler, memlekete sevdalı herkesin ortak medeniyet tasavvurudur.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidarları döneminde eğitime yapılan yatırımlar, cumhuriyet tarihimizin en kapsamlı eğitim yatırımlarıdır. Derslik sayısından öğretmen kadrosuna, okul öncesinden yükseköğretime kadar her alanda büyük mesafeler katedilmiştir. Öyle ki 2002 yılında 40'lara varan derslik başına düşen öğrenci sayısı, bugün ülke ortalamasında 16'lara gerilemiştir. Kırşehir'de de 2002 yılında 2.731 olan öğretmen sayısı, bugün 4.300'ü aşmıştır. Derslik sayısı 1.663'ten 2.534'e, derslik başına düşen öğrenci sayısı ise ilköğretimde 25'ten 18'e, ortaöğretimde 33'ten 15'e düşmüştür. Bu anlamda, Türkiye, uluslararası normları yakalamış, çağın gereklerine uygun eğitim altyapısına ulaşmıştır. Bu gelişme, sadece fiziki yatırımların değil, aynı zamanda insan kaynağına, öğretmen emeğine ve çocuklarımızın geleceğine yapılan yatırımların da göstergesidir. Bugün, Türkiye'nin her köşesinde çocuklarımız daha modern binalarda, daha donanımlı öğretmenlerle, daha güçlü bir eğitim altyapısına sahip şekilde öğrenim görmektedir. Bu güçlü tablo inanıyorum ki Türkiye'yi muasır medeniyet seviyesine taşıyacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 21'inci yüzyılın dünyasında ülkeler arası rekabet artık sadece ekonomik değil, aynı zamanda eğitim odaklı bir rekabettir. Bu rekabette güçlü bir şekilde var olabilmek için eğitimin bir beka meselesi, bir kalkınma stratejisi, bir millî güvenlik unsuru olarak görülmesi elzemdir. Bu anlayışın tezahürü olarak hazırlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'yle bilgiyi üretime dönüştüren, değerleriyle bağ kuran dijital çağı yönetecek nesiller yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Bu amaçla; kodlama, yapay zekâ, uzay teknolojileri, tarım, enerji, sanayi gibi alanlarda da yeni nesil müfredatlar hazırlanmış, okullarımız bilim, sanat, üretim merkezleri hâline getirilmeye çalışılmaktadır. Elbette eğitim alanında biraz önce saydığım adımlar atılırken sürecin toplumun tüm paydaşları tarafından da sahiplenilmesi, desteklenmesi gerekmektedir. Topyekûn bir başarı ancak böyle bir bakış açısıyla sağlanabilir. Bu anlamda, Millî Eğitim Bakanlığının toplumsal iş birliği için Şule Yüksel Şenler Vakfı gibi vakıflarla yürüttüğü projeleri önemsiyor ve destekliyorum. Özellikle de okuma kültürünün gelişimi adına bu yöndeki iş birliklerinin toplumun tüm kesimini kapsayacak biçimde geliştirilmesi sadece eğitim camiası için değil ülkemizin kültürel zenginliği ve geleceği açısından da hayati bir öneme sahiptir. Özellikle okul kütüphanelerinin sayısının artırılması, yenilikçi modern, fiziki ortamlarıyla eğitim ve öğretim faaliyetlerini destekleyecek niteliğe erişmesi gerekmektedir. Bu sayede çocuklarımızın okuma kültürü desteklenirken kütüphane deneyiminin kazanılmasıyla hayat boyu bilgi edinme, anlama, hayal kurma ve bilgi kullanıma deneyimi kazandırılacaktır. Böylelikle,

çocuklarımızın sadece eğitimleri boyunca değil yaşamları boyunca kütüphane kullanma alışkanlığını kazanmalarını sağlanacaktır. Son yıllarda başta Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi olmak üzere şehirlerimizde inşa edilen kütüphanelere olan ilgi bunun en güzel göstergesi niteliğindedir. Eğitim altyapısı konusunda önemsenen bir diğer husus ise çalışma atölyeleridir. Bu atölyelerin artırılması ve desteklenmesi çocuklarımızın yeteneklerinin keşfedilmesini sağlarken becerilerinin artırılmasını sağlayacaktır. Elbette, başta okul kütüphaneleri olmak üzere belirttiğim husustaki tüm yükü Millî Eğitim Bakanlığımızın üstlenmesi beklenmemelidir. Zira eğitim alanı pek çok paydaşı olan bir memleket meselesidir. Hayırsesverlerimiz başta olmak üzere gerçek ve tüzel kişilerin bu meselede sorumluluk almaları ve bu seferberliğe omuz vermeleri gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, daha önce de belirttiğim gibi, 21'inci yüzyıl dünyasında rekabet sadece ekonomik değil aynı zamanda eğitim odaklı bir rekabettir. Bu noktada, Millî Eğitim Bakanlığımız küresel dinamikleri dikkatle takip etmekte ve eğitim teknolojilerinin dönüşümü çağın gereklerine uygun biçimde büyük bir titizlikle yürütülmektedir. Bu vizyonla, yurt genelinde tüm okulların teknolojik altyapıları güçlendirilirken öğretmenlerin ve öğrencilerin dijital becerilerinin çeşitli uygulamalarla artırılması hedeflenmektedir. EBA gibi uygulamalar, güçlü internet altyapısına entegre etkileşimli tahtalar ve yürütülen dijital iş birlikleri bu vizyoner bakış açısı niteliğindedir. Dijital dönüşümde son yıllarda öne çıkan bir diğer husus ise yapay zekâ uygulamalarıdır. Millî Eğitim Bakanlığı Yapay Zekâ Eylem Planı ve Politika Belgesi'ni hazırlayan ilk Bakanlıktır. Yine, bu noktada, Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde Yapay Zekâ ve Büyük Veri Uygulamaları Daire Başkanlığı kurulmuştur. Bu Başkanlık tüm verileri bünyesinde analiz etmekte, modeller ve simülasyonlarla Türkiye'nin eğitim altyapısını çok daha hızlı güçlendirmektedir. Kurulan bu birimin geliştirdiği yapay zekâ uygulamaları ve verileri analiz ederek eğitime yaptığı katkının önümüzdeki yıllarda daha da anlaşılacağı kanaatindeyim.

Sözlerime son verirken Sayın Bakanımıza Kırşehir'e gösterdiği ilgi ve eğitim altyapısının güçlenmesi için verdiği kıymetli desteklere teşekkür ediyorum.

Millî Eğitim Bakanlığımızın 2026 bütçesinin ülkemize, milletimize ve geleceğimizin teminatı evlatlarımıza hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Tahsin Ocaklı...

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanı ve heyetini, değerli milletvekillerimizi saygıyla selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi görüşmelerindeyiz, 2002 yılından beri 9'uncu Millî Eğitim Bakanı olarak görev yapıyorsunuz Sayın Bakan. Ama Millî Eğitim Bakanlığı âdeta yazboz tahtasına döndü ve Millî Eğitim Bakanlığında ne yazık ki sadece cemaatlara yararlı olmak dışında başka bir şey olmadı. Bu milletin çocuklarının gittiği okullara, ne sizlerin ne de başkasının çocukları bizim okullarımıza gitmiyor, yurt dışında eğitim almaya devam ediyor. Madem kalitelidir, niye sizin çocuklarınızın burada olmadığını bir sorgulamak lazım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - İnsaf ya!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - En önemlisi bu ÇEDES meselesi, bu ÇEDES meselesiyle ilgili gerçekten çocuklar ucuz iş gücü olarak -birçok milletvekili arkadaşımız da söz etti- kullanılmaya devam ediliyor, bundan vazgeçilmesi lazım. Yine, Millî Eğitim Akademisiyle ilgili Öğretmenlik Meslek Kanunu kötü sonuçlar ortaya çıkaracak, akademide beş yüz elli saatlik bir eğitim verilecek ancak bunun hangi merkezlerde, kimler tarafından verileceğine ilişkin doğru dürüst bir şey yok. Merakla bekleniyor bununla ilgili kararlar. Okullarda çok ciddi bakım sorunu var, temizlik görevlileri yok, güvenlik görevlileri yok, onların çalıştırılmamasıyla ilgili velilerden gelen ciddi şikâyetler var. "Okullarımızın temizliğini biz yapalım." diyen belediyelere karşı da okullara yazı gönderdiğinizi biliyoruz. İtibarınızın düşeceğini düşünüyorsunuz herhâlde, sanıyorum. Ve yine başka bir sorun da çocuklara bir öğün yemek verebilmek meselesi, bunun için de "Bütçe yok." gibi bir gerekçeye sığınmak kabul edilebilir bir şey değil. Bizim belediyelerimiz bunu vermeye hazır, ona da izin vermiyorlar. Mesleki eğitim merkezi ilkökul çağında sanayide çıraklık yapan çocuklar için, mevsimlik işçi olarak çalışan çocuklar için ucuz iş gücü olarak hâlâ gösterilmeye devam ediliyor.

Şimdi, Sayın Bakan, sabahleyin bu salona girdiğinizde önemliydi, size "Karneniz sıfır." dediğimizde, hemen dediniz ki: "İstanbul'da yapılan yolsuzlukları konuşalım." Buyurun, konuşalım, çok uzun zaman geçti, İstanbul'da yolsuzluk iddianamesi ortaya çıktı. Bu iddianamenin içeriğinin boş olduğu da yine ortada. Niye bunu söylüyoruz? Çünkü iddianamenin yayınlanması, vatandaşın duymasıyla ilgili açtığımız "web" sitelerine erişim engelini 8'inci defa getirdiniz. Bu iddianamelerin içinde neler olduğunu herkesin görmesi gerekiyor. Mesela, Sayın Bakan, 1999 yılında Pınarhisar Cezaevinde tutuklu bulunurken Sayın Cumhurbaşkanının kullandığı cümleler var. Ne diyor orada: "Burada hedef benim, çamur at, izi kalsın. Bu tür operasyonlara ben maruz kalmam, beş yıldır denetlendik, hiçbir şeyimiz çıkmadı, yolsuzluk yok, bunlar hepsi hayal, canlı yayın yapılması şartıyla cevap vermeye hazırım." Biz bunu size defalarca söylemedik mi? Buyurun, canlı yayın yapalım, Ekrem İmamoğlu canlı yayında, bir televizyon kanalında iddialara cevap versin. İddiaların duyulmasına ilişkin kısıtlama getirmek için ciddi maharetiniz var, bunları önlüyorsunuz, X hesapları kapatılıyor. Kapatıldı mı? Aynı zamanda iddianameyle ilgili 4 bin sayfa, bir düşünün, avukatlar 4 bin sayfa iddianameyi okuyacak, buna cevap verecek. Burada da ortaya çıkan suçlara bir baktığımızda, komik yani. Neymiş? Ekrem İmamoğlu suç örgütü kurmuş, Cumhuriyet Halk Partisine aday olmak üzere plan yapmış. Ya, bir insanın kendi partisinden Cumhurbaşkanı adayı olmak kadar güzel ve gururlu bir şey, gurur verici bir şey olabilir mi? Elbette ki bununla ilgili çalışma yapacak. Bunun için örgüt kurduğu iddiası toplumda hiçbir yerde kabul görmüyor arkadaşlar. İddianamelerde gene ortaya çıkan bir şey var, ona bir özellikle de ben de dikkat çekmek istiyorum. Mesela, bir yöneticinin şoförü bilgisayar, tablet vesaire gibi şeyler götürdüğüne dair gözaltı yapılıyor, tutuklanıyor, sonra yöneticiye soruyorlar, o da "Evet, ben bu PC'leri ve bilgisayarları ihtiyacı olan sahiplere dağıttım." diyor, o yönetici serbest kalıyor, o PC'yi ve bilgisayarı taşıyan şoför tutuklu şu anda. Şimdi, ilk başta ortaya çıkan iddiaları ortaya koyan bu gizli tanıklar... Ya, bir iddianamenin içinde aynı, noktası virgüline kadar iki aynı ifade gizli tanıklarda aynı olabilir mi? Biri, Meşe, iddiasından vazgeçmiş, İlke gelmiş, İlke de aynı virgülle, aynı iddialarla... İlk çıktığında ne demiştiniz, iktidar ne demişti? "560 milyar yolsuzluk var." Şimdi, bunlarla ilgili hiçbir şey söyleniyor mu? Yok. 160 milyar yolsuzluk varmış, 400 milyar uçtu gitti şu anda.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Az mı?

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Az mı çok mu meselesi değil Vekilim, söylediğiniz şeyin olup olmaması meselesidir, Az mı çok mu meselesi değil. Burada yolsuzlukla ilgili şimdiye kadar sizin bu iddianamenin içinde, bu saatten sonra da gösterebileceğiniz herhangi bir belgeyle mali yolsuzluklara ilişkin bir tane söyleyebileceğiniz tutarlı bir şey var mı? Varsa buyurun, söyleyin, çıkarın, bir tane belge çıkarın, deyin ki: Şurada, şu oldu.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Biz söylemedik, basında iddialar çıktı yani.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Biz davanın tarafı değiliz ki.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - İBB'nin kreş yaptırmaya talepleriyle ilgili bazı müteahhitlere davet çıkarmasını "rüşvet alma" olarak kabul ediyorsunuz; olmaz.

Yurt yapmayla ilgili... Vatandaşa yurt yaptırıyor, vatandaşa kreş yaptırıyor; bunlarla ilgili... Şişli Belediyesinde ne oldu, düşünelim. Bir müteahhit çıktı -ismini söylemeyeyim buradan- E.T. isimli, televizyonlarda boy boy gösterdi, dedi ki: Benden bu kadar rüşvet alındığının belgesidir. Sonra, o belgenin Şişli Belediyesi tarafından ruhsat ve eklerine aykırı olarak inşaat yapıldığı için düzenlenmiş ceza tutanağı olduğu ortaya çıktı.

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Harç.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - "Harç" diye düzeltiyor Belediye Başkanım, Vekilim.

Sürekli olarak, ortada algı üzerinden, bir operasyon üzerinden... Bunun nedeni şudur: Değerli arkadaşlar, kabul edin, Ekrem İmamoğlu Cumhurbaşkanını 3 kere geçti ve bir daha yarışmak istemiyor. İki kere iki, dört; bunun tek sebebi budur ama buna emin olun, bu halk -önünde sonunda- bunun farkındadır, yapılacak olan ilk seçimde bizim adayımız hâlâ Ekrem İmamoğlu'dur, Ekrem İmamoğlu bu ülkeyi yönetecektir, yakın tarihte bunu göreceksiniz. Biz onun için hodri meydan diyoruz, hodri meydan!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Hayrını görün.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Hayrını biz değil, Türkiye görecektir.

SEDA GÖREN (İstanbul) - Nereden biliyorsunuz seçimi?

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) - Savcıların arkasına saklanmayın, savcılarla siyaset yapmayın; eleştiri yapıyorsunuz bir zamanlar bunu.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Siz de rahat edeceksiniz, merak etmeyin, çocuklarınızı yurt dışına göndermeye mecbur olmayacaksınız, o yüzden rahat olun bununla ilgili.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Bırakın okutmayı, çocuğuna şirket kurduruyor.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Şirket mirket... Şirket kurduruyorsa, niye nereden buldun yasasını kabul etmiyorsun o zaman? Para gönderdiğini söylüyorsun, "Bunu nereden buldun?" diye bir sor bakalım. O yasayı getirin, kimin ne olduğu belli olacak ama nereden buldun yasası yok, ispat yok; "Çocuğuna para gönderdi."

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Onun ne olduğunu çok iyi biliyorsunuz ya!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Yaşar Bey, karşılıklı konuşmayalım.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Gönderir tabii, dedesidir gönderecek ama siz "Bu bir rüşvet belgesidir." diyemezsiniz. Bu bir rüşvet değildir, bir ailenin bir çocuğa transferidir, ortada olan bir şeydir; gizli değil. Bunlar oldu diye gidip şoförünün kasasını, babasının tarlasını... "Parkenin altında 2 milyon dolar para var." diye böyle iddialarda bulundunuz, bunların hepsi yok oldu, fos oldu.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Yargının kararı.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Oldu mu? Oldu. Ya, demek ki mesele Ekrem İmamoğlu'nun Cumhurbaşkanı adaylığı meselesinden ibarettir ama korkmaya devam edin, bence de korkun.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Niye korkalım ya? Korkulacak bir şey mi var?

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Korkmuyorsanız da sandık getireceksiniz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Tehdit mi ediyorsun?

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sandıkta vatandaşın ne yapacağını hep birlikte göreceğiz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Tehdit mi ediyorsun?

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bu bütçenin bizim için bir yararı yoktur. Ben bu bütçede vatandaş yararına, kamu yararına bir fayda görmüyorum. O yüzden bu bütçeyi kabul etmiyoruz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Kamuran Tanhan, süreniz on dakika.

Buyurun.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, Bakanlığın bürokratları, değerli basın emekçileri ve kıymetli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de konuşmamda iki konuya değineceğim: Birincisi, çocukların yetersiz beslenme sorunları ve bir öğün, ücretsiz yemek hakkıyla ilgili. Diğeri de ataması yapılamayan ve geçim sıkıntısı yaşayan öğretmenlerle ilgili olacak.

Birinci konuda, bildiğiniz gibi, çocukların yetersiz beslenmesi hususunda... Başta belirtelim, bu konu, tıpkı çocukların işçileştirilmesi, ihmal ve istismara maruz bırakılması, MESEM'lerde yaşam haklarının ellerinden alınması, kanunla ihtilafı hâle getirilmesi ve okul terkleri gibi konularda olduğu gibi çocuk yoksulluğuyla ilgilidir. Çocukların yoksulluk koşullarında yaşamaya zorlandığı ülkede çocuklar işlemedikleri bir suçun cezasını çekiyor esasında ve iktidar da bu soruna sahici ve samimi çözümler üretmek yerine, yabancı gibi izlemeye devam etmektedir.

Dikkatinizi çekeyim, bir çocuğun yoksulluk içinde yetişmesi demek beslenmesi, sağlığı, eğitim gibi temel hizmetlere ulaşması önünde en büyük engellerin olması anlamına geliyor. Ne yazık ki çocukluk döneminde yaşanan yoksulluk, çoğu zaman yetişkin döneminde yaşanan yoksulluğun da habercisi anlamına gelmektedir. EUROSTAT tarafından yapılan bir değerlendirmeye

göre, Türkiye'de çocukların yüzde 45,2'si yoksulluk ve sosyal dışlanma riski altındadır. Üstelik, bu durumdaki çocukların oranı 2015'ten beri artmaya devam etmektedir. TÜİK'in 2023 yılında ilk defa hazırladığı Çocuk Sağlığı ve Yoksunluğu verilerine göre Türkiye'de 0-17 yaş arası 9,4 milyon çocuk yani neredeyse her 2 çocuktan biri yoksulluk koşulları içerisinde yaşamaktadır ve yetersiz beslenmektedir. Bu durum okul terklerinden çocuk işçiliğine, zihinsel gelişimden okul başarısına, gelecekte doğabilecek kronik sağlık sorunlarından istismara kadar çok yönlü sonuçlar doğurabilmektedir. Bu çok yönlü sonuçların yarattığı tahribatla beraber, okul sıralarının dışına itilen işçileştirilmiş çocuk sayısı artarken özellikle kız çocukları "evlilik" adı altında cinsel istismara maruz kalabilmektedir. OECD'nin Ağustos 2025 raporuna göre, gıda enflasyonu OECD ülkeleri arasında ortalama 4,1 civarında iken, Türkiye'de yüzde 33,3'le bu ülkeler arasında yine, ilk sırada yer almıştır.

2019'dan bu yana Türkiye'de gıda fiyatları yüzde 790 artmıştır. Bu göstergeler bilhassa dar ve orta gelirli hanelerdeki çocukların yeterli, sağlıklı, güvenilir ve besleyici gıdaya erişiminin oldukça zorlaştığına işaret etmektedir. Örneğin, EĞİTİM SEN "Türkiye'de çok sayıda öğrenci kahvaltı okula yapmadan gitmektedir." diyor. Yine, "Birçok öğrenci okulda yemek yemeden günü tamamlayarak eve dönmektedir." tespitini yapmıştır. Türkiye'de çocuklar derin yoksulluk sınırlarıyla karşı karşıyadır ve çocuklar yeterli ve besleyici gıdaya ulaşamamaktadır ne yazık ki. Yeterli beslenme ile çocuğun gelişimi, eğitimi ve iyi olma hâli arasında bir ilişki göz önünde bulundurulduğunda, çocukların beslenme durumu çocuğa yönelik tüm politika ve uygulamalarda dikkate alınmalıdır. Çocuk yoksulluğuyla mücadelede ve çocukların sağlıklı beslenmesini güvence altına almaya ilişkin bu temel eğitim politikaları kapsamlı okul yemeği programlarını öne çıkarıyor. Okul yemeği programlarının temel amacı yeterli besleme olanağı olmayan çocukların öncelikli olmak üzere, öğrencilere okulda ücretsiz beslenme imkânı sağlamaktır. Her ne kadar etkililik düzeyi farklı olsa da bütün okul yemeği programlarının çocuk yoksulluğunun önüne geçilmesi ve okulu terk etme ve devamsızlığın azaltılması, akademik performansın iyileştirilmesi, kronik hastalıkların ve obezitenin engellenmesi, cinsiyet temelli ayrımcılığın azaltılması gibi pek çok olumlu katkısı olduğu söylenebilir.

Dünya Gıda Programı tarafından yapılan maliyet-fayda analizinde de okul yemeği programların beşeri sermaye, sosyal koruma ve yerel tarım ekonomisi gibi birçok alanda ekonomik getiriler sağladığını gösteriyor. Bu da okul yemeği programına yapılacak her 1 ABD doları yatırımının 9 ABD doları olarak ekonomiye getirisi olmaktadır. Dünya örneklerine bakıldığında, Avrupa'da İsveç, Finlandiya, İskoçya ve Galler'de bütün çocuklara; İngiltere, Slovenya, Portekiz, Fransa, İtalya'da ise ailelerinin gelir durumuna göre okullarda ücretsiz yemek ve su sunuluyor. Bu programların çok büyük bir kısmında yemeklerin sadece ücretsiz sunulmasına değil, sebze, meyve ve protein ağırlıklı gıdaların payının artırılmasına, atıkların asgariye indirilmesine, yerel yönetimlerin teşvik edilmesine de öncelik veriliyor. Türkiye'de verilerin ortaya koyduğu gıdaya erişim riskinin boyutları düşünüldüğünde, okul yemeği programının ne kadar hayati bir uygulama olduğu konusunda şüphe yoktur. Ancak Türkiye'deki uygulamaya bakıldığında, Millî Eğitim Bakanlığı Şubat 2023'ten itibaren okul öncesi ve yatılı okullarda bir öğün ücretsiz yemek verme kararını sadece bir yarı dönem sürdürmüş. Sonrasında, nedeni anlaşılmaz bir şekilde, ani bir kararla uygulama kaldırılmıştır.

Bugün, dünyada 109 ülkede okul çağındaki çocuklara en az bir öğün ücretsiz ve sağlıklı yemek ve su veriliyor. Bu nedenle, 2026 bütçesinde her çocuğa en az bir öğün ücretsiz sağlıklı ve besleyici yemek ve su hakkı sağlanmalıdır. Hem daha önce kabul edilmiş hakkın uygulanması hem de ekonomik krizden etkilenen ailelerin desteklenmesi açısından bu elzem bir durumdur.

Bir diğer husus da ataması yapılamayan ve geçim sıkıntısı yaşayan öğretmenlerle ilgilidir. Bildiğiniz gibi, Türkiye'de öğretmenler birçok sorunla karşı karşıyadır; atanmama, çalışma koşullarının güvencesizliği, yetersiz maaşlar, intiharlar, ihraçlar. Eğitim alanındaki sendikaların yapmış oldukları çalışmalara göre bugün, bu ülkede öğretmen açığı 100 binin üzerindedir ve atama bekleyen öğretmen sayısı da 1 milyona yaklaşmıştır. Bu verilerin elbette pek çok anlamı vardır ancak karşımızda duran gerçeklik eğitimin çok büyük bir yapısal krizin içinde olduğu gerçekliğidir. Tekçi, ayrımcı, kutuplaştırıcı ve piyasacı bir bakış açısıyla eğitim politikalarını şekillendiren siyasal iktidar, kendi eliyle yaratmış olduğu ataması yapılamayan öğretmen sorununda da aynı hattı tahkim etmeye devam etmektedir. Atanmadığı için zaten ciddi boyutlarda travma yaşayan öğretmenlere dayatılan çalışma koşulları insanlık dışıdır. 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında öğretmen atamalarında mülakat sınavının benimsenmesi ve bundan sonra öğretmen istihdamlarının sözleşmeli olarak yapılmaya başlanması ve son olarak da eğitim fakültelerini dışlayıcı, yok sayıcı bir akılla devreye alınan millî eğitim akademileri öğretmen atamaları ve istihdamın açık bir şekilde politik güvencesizleştirmeye dönüştüğünün kanıtıdır. Yüksek KPSS puanı alan birçok öğretmen sözlü sınavda, komisyon mülakatlarında keyfî biçimde verilen düşük puanlarla emekleri gasbedilerek elenirken öte yandan, düşük puanlı bazı adaylar yüksek sözlü puanlarıyla göreve başlatılmıştır. Bu husus bölgeler arasında, iller arasında, hatta ilçeler arasında da farklılıklara meydan vermektedir. Bakın, ataması yapılmayan öğretmen sayısının 1 milyona ulaşması karşısında kamuda öğretmen istihdamı planlaması aynı oranda yapılmamaktadır. Böylece, binlerce öğretmen mezuniyetinin ardından uzun yıllar boyunca atanmayı beklemektedir, sermaye tarafından ucuz iş gücü hâline getirilerek geçici ve güvencesiz işlerde çalışmak zorunda bırakılmaktadır. Bu süreç eğitimciler için hem politik hem psikolojik açıdan yıpratıcı bir hâl almıştır. Atama bekleyen öğretmenler için geçim sıkıntısı artık bir istatistik değil, bir yaşam gerçeğidir. Yıllarca eğitim alıp mesleğini yapamayan binlerce öğretmen marketlerde kasiyer oluyor, kuryelik yapıyor, inşaatlarda veya geçici işlerde çalışmak zorunda kalıyor, bazıları ise ağır iş koşulları nedeniyle intihar ediyor. Son yıllarda sendika ve dernek raporlarında ataması yapılmadığı için yaşamına son veren en az 300 öğretmenin bulunduğu belirtiliyor. Bu tablo, eğitim politikalarının bir bütün olarak iflas ettiğinin belgesi değil midir? Siyasal kadrolaşmanın zirve yaptığı, öğretmenlerin düşük ücretle esnek ve güvencesiz çalışmaya zorlandığı, giderek daha fazla değersizleştirildiği, ataması yapılmayan yüz binlerce öğretmene her geçen gün yenilerinin eklendiği gerçekliğini bir bütün olarak değerlendirdiğimizde, bu eğitim sisteminin sağlıklı bireyler yetiştirmesi mümkün değildir. Bakın, bütün bu nedenlerle, her şeyden önce eğitim fakültelerinde kontenjan planlaması ülkenin gerçek öğretmen ihtiyacına göre düzenlenmelidir. Eğitim fakültelerini dışlayıcı bir biçimde konumlandırılan ve kurumsal bölünmeyi artıran Millî Eğitim Bakanlığı akademilerinin derhâl kapatılması gerekmektedir. Atama bekleyen öğretmenlerin sayısı ve branş bazlı ihtiyaçlar kamuoyunda şeffaf bir biçimde açıklanmalıdır. Mülakat sistemi derhâl kaldırılmalıdır. Öğretmen atamaları yalnızca sınav başarısı ve liyakat esasına göre yapılmalıdır. Sözleşmeli ve ücretli öğretmenlik uygulaması kaldırılmalıdır. Tüm öğretmenlerin kadrolu ve güvenceli istihdamı esas alınmalıdır. Yine, ataması yapılmayan bütün öğretmenlerin bir planlama çerçevesinde daha fazla vakit kaybedilmeden atamaları yapılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Bir dakika ek süre veriyorum.

Buyurun.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Sayın Bakan, ücretsiz yemek konusunda Sulukule Gönüllüleri Derneğinin yaptığı bir çalışma var. İstanbul'da 200 çocuğa 4 kişi tarafından her gün ücretsiz bir öğün yemek verildi; 4 kişi bunu yapabiliyor, 200 kişiye ulaşıyor ve bunu çok basit bir yöntemle yapıyor. Yine, sabah konuşmanızda ortaöğretimde sınıf sayısının ortalama 20, ilkokulda ise 18 olduğunu ifade ettiniz. Benim bir çocuğum ilkokulda, biri ortaokulda; ilkokulda olan 36 kişilik bir sınıfta kalıyor, ortaokulda olan daha vahim, 45 kişilik bir sınıfta kalıyor. Dolayısıyla bu ortalamalar hangi illerde, hangi ilçelerde veya nerededir, açıkçası bunu da merak etmiyor değiliz.

Dolayısıyla sözlerime son verirken öğrencilere verilecek bir öğün ücretsiz yemek ve su hakkı temel insani bir haktır, Anayasal bir haktır. Bir an önce bunun hayata geçirilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Tanhan, teşekkür ederim.

Sayın Ayyüce Türkeş Taş, süreniz beş dakikadır.

Buyurun.

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, kıymetli bürokratlar, kıymetli milletvekilleri, basın mensupları; ben de hepinize hoş geldiniz diyorum. Bütçeniz hayırlı uğurlu olsun.

Öncelikle, 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü kutlayarak söze başlamak istiyorum. Millî Eğitim Bakanlığının ana unsurunun bence öğretmen olması çok önemli yani Bakanlığın, bütçesini yaparken de stratejisini belirlerken de yatırımlarını yaparken de önceliği, önemi öğretmene vermesi gerekiyor çünkü öğretmen bir eğitim sisteminin temeli, taşıyıcı kolonu ve sonuçlarını belirleyen en kritik bileşen çünkü eğitim yalnızca müfredat ve fiziki okul yapılarından ibaret değil, eğitimi hayata geçiren insan, öğretmen. Dünyadaki tüm araştırmalar bir öğrencinin başarısını etkileyen en önemli değişkenin öğretmenin niteliği olduğunu açıkça gözler önüne seriyor. OECD, UNESCO ve Dünya Bankası çalışmalarına göre aynı okulda aynı sınıf düzeyinde bile farklı öğretmenler öğrencinin başarısını yüzde 40'a kadar değiştirebiliyor. Bir çocuğun hayatında en kalıcı öğrenme etkisi 1'inci ve 2'nci sınıf öğretmenin niteliğine direkt bağlı. Öğretmen niteliğindeki artış, öğrencinin yaşam boyu gelirini ve başarı ihtimalini bile yükseltiyor. Bir öğretmen öğrenciye yani vatandaşa özgüven kazandırıyor, merakı teşvik ediyor, öğrencinin yeteneklerini fark ediyor, zor durumdaki çocuğu topluma bağlıyor. Yine, bir araştırmaya göre, öğretmen-öğrenci bağı güçlü olan çocukların derse katılımının, okulda kalma oranının ve sosyal uyumunun daha yüksek olduğu da gözler önüne seriliyor. Dünyanın en başarılı eğitim sistemlerine baktığımızda, yine, ortak noktaları, en iyi öğrenciler öğretmen olma hayali kuruyor, hatta öğretmen oluyor, en iyi imkânlar da öğretmenlere sağlanıyor. Bu ülkelerde öğretmenlik yüksek prestijli bir meslek; güçlü bir eğitim, sürekli mesleki gelişim ve iyi çalışma koşullarıyla destekleniyor. Bir okulun fiziki şartları zayıf olabilir, müfredat eksik olabilir, sosyal imkânlar da sınırlı olabilir ama iyi bir öğretmen bu eşitsizlikleri önemli ölçüde telafi ediyor. Nitekim, bizim analarımızın babalarımızın yaşadığı dönemler bu şeyin ispatıdır; Türkiye'deki her türlü sosyal dengesizliği de her şeyi eşitleyip herkesi aynı noktada, eşit seviyede hayata hazırlayan eğitim sistemini Türkiye bu millete sunmuştur. Özellikle kırsal bölgelerde dezavantajlı aile çocuklarında, göçmen ve yoksul öğrenci gruplarında öğretmen kesinlikle toplumsal eşitliğin gerçek bir aktörü. Öğretmen, ekonomi politikalarının niteliğini etkiliyor çünkü o öğrenciler iş gücüne dönüşüyor, demokrasi kültürünü oluşturuyor, ulusal kimliği gelecek nesillere taşıyor, bilimsel düşünceyi öğretiyor, ülkenin inovasyon kapasitesini yükseltiyor. Bu nedenle, dünyada eğitime yatırım aslında direkt öğretmene yatırım olarak görülüyor. Türkiye'de de bunu gözlemledik, demin de söyledim. Eğitim politikalarının merkezine konulması gereken tek gerçek bir ülkenin öğretmenleri çünkü bir ülke, öğretmenleri ne kadar güçlüyse o kadar güçlü oluyor. Öğretmenin motivasyonu öğrencinin başarısıyla, öğretmenin eğitimi ülkenin bilim kapasitesiyle, öğretmenin itibarı toplumun kültür seviyesiyle ve öğretmenin çalışma koşulları da eğitimde eşitlikle birebir orantılı. O yüzden, öğretmenlerle ilgili de eğitimle ilgili de bir sürü şey konuşuldu ama atanamayan öğretmen ya da sadece dört yıl bir fakülteyi okuyup öğretmen olma zihniyetini, işin açıkçası, ben doğru bulmuyorum, kabul etmiyorum çünkü öğretmen gerçekten özel yetişmesi, özel yetiştirilmesi, özel kabiliyetlere sahip olması gereken bir insan.

Sayın Bakanım, resmî tatillere önem vermenizi ben de buradan rica ediyorum. Ben kendi çocukluğumdan hatırlıyorum, hafta sonunu gelse bile -30 Ağustos hariç hani o yaz tatili- biz okula gidip resmî tatili kutlardık hatta kutlamayanlara, okula gelmeyenlere yaptırım bile vardı okullarda. Bunun ben çok önemli olduğunu vurguluyorum. 10 Kasım ile ilgili, o atlamayı zaten kabul etmek mümkün değil. "Türkiye Yüzyılı" başlığını kabul etmiyorum, Millî Eğitim Bakanlığında bunu söylüyorum çünkü sizin Türkçeye -ne diyeyim- sahip olduğunuz şey daha fazla. Türkiye bir coğrafyanın adı, bir toprağın adı; bir toprağın yüzyılı olmaz, bir milletin, bir toplumun yüzyılı olur. Bu ne maksatla konulmuş bir şey bunu anlamıyorum, bir de bunu eğitimin stratejisi olarak kullanıyoruz yani. "Türkiye Yüzyılı" diye bir şey yok, "Türk yüzyılı" olabilir ama coğrafyanın, toprağın yüzyılı olmaz. Ayrıca, biz daha okullarda Andımız'ı okutamıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Bir dakika ek süre veriyorum.

Buyurun.

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Andımız'ı kaldırdık, niye kaldırdığımız belli değil, onu anlayamıyoruz, diyoruz ki: "Türkiye Yüzyılı." Nasıl olacak, onu anlayamıyorum; inşallah, tabii ki en büyük bizim de isteğimiz odur.

Üniversite sınavlarıyla ilgili de yani aşılamayan şeyler var. Eğitim sistemi kesinlikle ezbere dayalı olmamalı yani insanların bütün hayatı üç saatlik bir sınavda olmamalı. 4 yanlışın 1 doğruyu götürdüğü sınavlar için hazırlandık, hep hata yapmaktan korktuk. Ben kendi çocuklarımda bunu şey yapıyorum. Bir süre yurt dışında yaşama imkânım olmuştu, orada çocuklarım okula gitmişti. Daha okul öncesi okuluna giden çocuğum bir yerde hata yaptığında "Kızım, hata yapmışsın." dediğimde "Anne, hata yapmak çalışmanın bir parçasıdır." dedi ve benim o an beynimde bir açılım oldu çünkü neden? Hep "4 yanlış 1 doğruyu götürecek." diye hata yapmamak

üzerine "Üç saatte şu kadar soru cevaplayacağız." diye disipline olmaktan kendinizi bulmayı kaybediyoruz; bu da bence çok önemli. Bir günde değişmez ama uzun vadede değişmeli diye düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Vehbi Bakırlıoğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, Millî Eğitim bütçesini konuşuyoruz. 2026 yılı bütçeniz 1 trilyon 944 milyon lira. Personel ve SGK primleri bu bütçenin, her sene olduğu gibi, yüzde 80'lerini doldurmakta, bu sene de yüzde 82'sini oluşturuyor, tam 1 trilyon 609 milyar lira. Geçmiş yıllarda da benzer tablo söz konusuydu.

Kesin hesaba baktığımız zaman 2024 yılında personel ve sigorta giderlerinin yüzde 80 olduğunu görüyoruz. Ancak daha önceki milletvekili arkadaşlarımızın belirttiği gibi, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin hem bütçe içerisinde hem de millî gelirden aldığı pay her geçen yıl azalmakta. 2016 yılında eğitim harcaması gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 4'üne denk gelmekteyken 2026 yılında planlanan yüzde 3,4. 2024 yılında -benim dikkatimi çeken- kesin hesapta mal ve hizmet alımı giderlerinde başlangıç ödeneğinin çok üzerinde harcama yapılmış; başlangıç ödeneği 79 milyar lira, harcama 103,8 milyar lira ve burada baktığımız zaman da tüketime yönelik mal ve hizmet alımlarından kaynaklandığını görmekteyiz. Bu konuda bir açıklama yapmanızı bekliyoruz.

Ayrıca, mesela, sermaye giderlerine, gayrimenkul sermaye üretim giderlerine baktığımız zaman da 2024 yılında 80,9 liralık ödenek ayrılmış olmasına rağmen -yani bu okul bina yapımı için ayrılmış olan tutar- yapılan harcamanın 56,9 milyar lira olduğunu görmekteyiz. Oysa ülkemizde ciddi bir derslik ihtiyacı var yani sizin sunumlarınızda da bulunmakta. İlköğretimde mesele öğrencilerimizin yüzde 35'i ikili öğretimde okumak zorunda kalıyorlar. Manisa'da, mesela, ilköğretimde ihtiyaç olan derslik sayısı 1.384 -tek tek, ilçe ilçe saymayacağım- 7.139 derslik varmış ilköğretimde, 1.383 tane yeni dersliğe ihtiyaç var ama benim anladığım doğruysa 2024 yılındaki ödeneğinizi yani gayrimenkul sermaye üretim giderleriyle ilgili ödeneğinizi harcamamışsınız. Bunun gerekçesi nedir? Onu öğrenmek istiyorum sizlerden.

Bütçe belgelerini incelediğimiz zaman da ilginç birkaç husus var; TÜİK verileri ve PISA çıktıları da bu hususlarla örtüşmekte, mesela benim dikkatimi çeken devamsızlık. İlköğretimde yirmi gün ve üstü devamsızlık yapan öğrencilerin oranı yüzde 13,33. Ben hatırlıyorum, ben ilkokuldayken beş yıl boyunca bir gün devamsızlığım vardı, ortaokuldayken bir gün devamsızlığım vardı, arkadaşlarım da aynı şekildeydi. Yüzde 13,33 çok fazla bir oran. Liselerde bu oran daha da dikkat çekici bir noktaya ulaşıyor. Bütün lise türlerinde ortalama yüzde 27,74. Okul türlerine bakarsak mesela meslek liselerinde devamsızlık yapan öğrenci sayısı yüzde 49,78 yani öğrencilerimizin neredeyse yarısının devamsızlık problemi var. Evet, okullaşma oranı artıyor ancak çocuklar okula gitmiyor, benim buradan görmüş olduğum sonuç bu. Benzer soruyu -sizin de sunumunuzda bahsettiğiniz- PISA 2022'de de sormuşlar ve şu soruluyor; üst üste, kesintisiz, üç ay boyunca okula gitmeyen çocuklarımızın oranı yaklaşık yüzde 5. En önemli gerekçe ise sağlık sorunları. Bu rakamlar gerçekten de yüksek rakamlar.

Bir diğer sıkıntı, benim gördüğüm, 9'uncu sınıf tekrar oranı. Tüm okul türlerinde problem var ancak yine teknik meslek liselerinde ciddi problem var. Mesela, meslek liselerinde 9'uncu sınıfı tekrarlama oranı yüzde 38, neredeyse yüzde 40 yani bunlar devam edenler. Ayrıca, 9'uncu sınıfta kalıp da devam etmeyen, işte MESEM'lere giden çocuklar da var. Yani özellikle benim gördüğüm en büyük problemlerden bir tanesi eğitim hızla, adım adım, dolu dizgin özelleştiriliyor ve bu özelleşme de -siz sık sık fırsat eşitliğinden bahsettiniz ama- çok ciddi bir adaletsizliği beraberinde getiriyor. TÜİK verisine göre, buna göre 1'inci gelir grubu yani en yoksul yüzde 20'lik kesim toplam eğitim harcamalarının sadece yüzde 2,3'ünü yapabiliyor; bakın, en yoksul kesim toplam eğitim harcamalarının sadece 2,3'ünü yapabiliyor. En zengin, en varlıklı kesim ise yüzde 64'ünü yapmakta. İşte, en büyük eşitsizliğin olduğu yer ne yazık ki eğitim.

PISA 2022, gene bakıyoruz, orada da benzer bir soru sormuşlar, Kapsayıcılık Endeksi'nde akademik kapsayıcılıkta 37 ülkede 35'inci sıradayız; sosyal kapsayıcılıktaysa 32'nci sıradayız.

Evet, puanlar artmış, yıllar içerisinde puanlarda bir artış var ancak fen lisesinde okuyanların matematik ortalama skoru 598, meslek liselerinde okuyanların 395. Aralarında on yıllık bir öğretim farkı, öğrenim fark olduğu söylenmekte.

Ekonomik, Sosyal, Kültürel Durum Endeksi'ne baktığımız zaman Türkiye 36 ülke arasında sonuncu sırada yer almakta. Öğrencilerimizin yüzde 33'ü yani üçte 1'i en düşük yüzde 20'lik dilimde ve ne yazık ki Sayın Bakan, öğrencilerimiz mutsuz. Türkiye örneklemindeki öğrencilere "Mutlu musunuz?" diye soruluyor "1 ila 10 arasında puanlama yapın." diyorlar. OECD'nin skoru 6,8; Türkiye'de 4,9, en düşük puan yani en mutsuz öğrenciler ne yazık ki Türk öğrenciler.

Biraz meslek liselerinden bahsetmek istiyorum. Meslek liselerinde devamsızlıktan bahsettik, sınıf tekrarından bahsettik yani mesleki eğitim memleket meselesi diyoruz fakat meslek lisesi sayısı azalmakta, öğrenci sayısı azalmakta. 2011-2012'de 1 milyon 825 bin öğrenci varmış meslek liselerinde; bu, 1 milyon 498 bine düşmüş, okul sayısı düşmüş. Artan bir şeyi var burada; o tarihte 45 olan özel meslek lisesi sayısı 308'e çıkmış, 4 bin olan öğrenci sayısı da 144 bine çıkmış. Gerçekten de burada önemli bir sorun var ve ne yazık ki bu çocuklarımız MESEM'lere gitmek zorunda kalıyor. Gerçi rakam azalmış, 400 binlere düşmüş ancak biz bu çocuklarımıza sahip çıkıyoruz.

Sayın Bakan, Manisa ili Yunussemre ilçesinde Muradiye Mahallesi'nde bir ortaokul müdürü aynı zamanda eski EĞİTİM-BİR-SEN Şube Başkanı kendi çocuğunu sınavda yeterli puan alamamasına rağmen merkezî sınavla öğrenci yerleştirilen, puanla öğrenci yerleştirilen Fatih Anadolu Lisesine yerleştiriyor. Nasıl oluyor bu? Nakil ve Yerleştirme Komisyonu kararıyla yapıyor bunu. Üstelik doğal afet sebebiyle yerleştirme maddesini kullanarak yapıyor. Bizim Manisa'da Allah'a şükür, bir doğal afet olmadı, bir deprem olmadı, aile deprem mağduru değil yani hıleyle, hülleyle Müdür Bey kendi çocuğunu Komisyon kararıyla yerleştiriyor. Bunu sendikalar ortaya çıkarıyor, soruşturma başlatılmış herhâlde, biz de bu konunun takipçisi olacağız.

Şimdi, o zaman aklımıza şöyle bir soru geliyor: Acaba bu doğal afet sebebiyle yerleştirme maddesiyle, örnekte olduğu gibi, haksız yere başka nakiller yapıldı mı? Bunun için tüm nakillerin, tüm Komisyon kararlarının gözden geçirilmesi lazım. Esasında, çok acı bir tablo bu; gerçekten de acı, gerçekten de üzülüm yani bir öğretmenin, bir eğitimcinin hıleyle, hülleyle hak yemesi gerçekten acı

ve utanç verici ama geriye dönüp baktığımız zaman artık bu olaylar ne yazık ki ülkemizin normal hâline gelmeye başladı, bu ve buna benzer olaylar yaşıyor ne yazık ki ülkemizde.

Bir şey söyleyeyim size Sayın Bakan: Belki de daha acısı, şu anda Millî Eğitim Bakanı olarak oturuyorsunuz ve rektör olurken de yasal şartları taşımadığınız hâlde adrese teslim, kişiye özel bir yasal düzenlemeyle rektör oldunuz ve o yasal düzenlemeden benim bildiğim kadarıyla sizden başka kimse faydalanmadı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ahmet Bey, Ahmet Bey...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yani sizde hülle yapmış oldunuz. O zaman şöyle düşünüyorum: Kusura bakmayın, kusuruma bakmayın, lütfen kusura bakmayın yani şimdi, böyle bir Bakan Millî Eğitim Bakanlığında oturuyor, o zaman böyle ortaokul müdürlerinin olması da normaldir diyorum.

Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın İsmail Faruk Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sunumunuz için teşekkür ediyor, başarılar diliyorum.

Konuşmamın başında, cumhuriyetimizin kurucusu Başöğretmen Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, aziz şehitlerimizi ve ebediyete irtihal eden tüm öğretmenlerimizi rahmetle ve saygıyla anıyorum.

Eğitim, sürdürülebilir kalkınmanın en önemli unsurlarından biri, millî yükselişin teminatıdır; nitelikli insan, güçlü aile, sağlıklı toplum vizyonunun ana omurgasıdır. 2026 yılında eğitim hizmetlerinin yaygın ve erişilebilir olması, fırsat eşitliğine katkı sağlanması için bütçeden en büyük pay yüzde 15,3'le eğitime ayrılmıştır. Öğrenci, öğretmen ve diğer bileşenleriyle eğitim, toplumun geniş bir kesimini yakından ilgilendirmektedir. Bu büyük kitlenin etkin koordinasyonu çocuklarımızın en üst düzeyde imkânlarla kavuşturularak güvenli ortamlarda nitelikli eğitime ulaşmaları, geleceğimiz adına en büyük arzumuz ve beklentimizdir. Türkiye, eğitimde, eğitim yatırımlarında önemli mesafeler katetmiş; okul, derslik, öğretmen sayısı gibi niceliğe bağlı sorunlar büyük ölçüde aşılmıştır. Bununla beraber eğitimin niteliğinin artırılması ihtiyacı devam etmektedir. Eğitimci, eğitim araçları, laboratuvar ve uygulamaların kalitesi, ülkemizi rekabette öne çıkaracak, başarıyı daha da artıracaktır.

İkincisi, okul öncesi eğitimde yüzde 100 kapasiteye erişme hedefidir. Okul öncesi eğitimde disiplin, düzen, öz bakım becerileri geliştirilmekte, çocuklarımızın okul dönemine hazırlanması, bazı temel değer ve kavramları öğrenmesi ve eksikliklerinin tamamlanması adına bu zaman dilimi önemli fırsatlar sunmaktadır.

Üçüncüsü, mesleki eğitimin planlanması, yaygınlaşması, Türkiye'nin ihtiyaçları ve kalkınma hedefleri doğrultusunda düzenlenmesidir. Beşerî sermayenin ekonominin ihtiyaçlarıyla uyumlu bir şekilde geliştirilmesi ve becerilerin güncellenmesi hususunda mesleki eğitimin kritik bir rolü bulunmaktadır. Mesleki ve teknik eğitim süreci bütüncül bir şekilde planlanarak eğitim kademeleri arasında birbirini tamamlayıcı programlar geliştirilmelidir.

Dördüncüsü, yükseköğretimin Türkiye'nin, geleceğine yön verecek alanlarda nitelikli insan gücünü bugünden hazırlaması ihtiyacıdır. Geleceğin mesleklerine geç kalınmamalı, Türkiye'nin önümüzdeki yılları planlanarak eğitim-istihdam ilişkisi kurulmalıdır. Kalite ve sonuç odaklı bir yönetim anlayışıyla ülkemizin ihtiyaçları doğrultusunda evrensel bilgi üretimine katkı sunacak yetkinlikte akademik kadroların ve nitelikli insan gücünün yetiştirilmesidir. Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda vurgulandığı üzere, ilk kademelerde olduğu gibi yükseköğretim kademesinde de eğitime erişim sorunu ortadan kaldırılmış, kalitenin artırılmasına odaklanılmıştır.

Beşincisi, okul çağındaki çocukların şiddete, suça karıştırılması, uyuşturucu ve madde bağımlılığı tehditidir. Bu konuda ilgili diğer bakanlık ve kurumlarla eş güdüm içinde ailelerin desteğiyle başta önleyici tedbirler olmak üzere bütüncül bir mücadele planının ortaya konulması mücadele başarısını da artıracaktır.

Değerli milletvekilleri, temel eğitim her Türk vatandaşının hakkıdır ve eğitim kurumlarımız hiçbir ayırım gözetmeksizin herkese açıktır. Çocuklarımıza dinî inanç, etnik köken ve felsefi düşüncelerine bakılmaksızın eğitim ve öğretimde imkân ve fırsat eşitliğinin sağlanması esastır. Bize göre, Türk milletine mensubiyetin gurur ve şuuruna sahip, düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, sorumluluk duygusu ve toplumsal duyarlılığı yüksek, yeni gelişmelere açık, bilim ve teknoloji üretimine yatkın, girişimci, demokrat, kültürlü, erdemli ve inançlı nesillerin yetiştirilmesi eğitim politikamızın temel amacı olmalıdır. Eğitim politikaları, yüksek medeniyet perspektifine dayanan bir anlayışla kurgulanmalıdır. Öğretim programları, bilgiyi analiz edip işleyerek değer süreçlerine aktarma yetenekleri geliştirilmiş uyumlu bireylerin yetiştirilmesi hedefine dönük olarak ele alınmalıdır. Çocukların ruhsal ve bedensel gelişimlerini gözetken, güvenliğini ve iyi olma hâlini destekleyen eğitim ortamlarıyla eğitimin dışına çıkma ve okuldan kopma riski bulunan öğrencilere yönelik önleyici mekanizmalar oluşturulmalıdır. Erken yaşlarda yenilikçi düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik eğitim teknolojileri yaygınlaştırılmalı, herkesin ilgi, yetenek ve becerileri doğrultusunda öğrenim görmesi sağlanmalıdır.

Özel eğitim ihtiyacının karşılanması amacıyla bu kurumların artırılması, desteklenmesi, denetlenmesi ve iyileştirilmesi gerekmektedir. İhtiyaçlar doğrultusunda özel eğitim öğretmeni ve yardımcı personelin yetiştirilmesine önem verilmelidir.

Ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin eğitimden istihdama geçişinde kopukluk yaşanmakta, önemli bir kısmı çalışma hayatına başlayamamaktadır. Bu aşamada kendi çabalarıyla iş bulamayan gençlere yardımcı danışma mekanizmaları artırılmalı ve yaygınlaştırılmalıdır.

Ulaştığımız üniversite zenginliği ve kontenjanlar dikkate alındığında mevcut üniversite giriş sınavının kaldırılabileceğini düşünüyoruz; yerine, ilköğretim ve ortaöğretimde öğrencilerin ilgi, yetenek, beceri ve kabiliyetlerini dikkate alan bir yönlendirmeyle herkesin istediği alanda okuyabileceği, fırsat eşitliğini gözetken üniversiteye geçiş sisteminin uygulamaya konulabileceğini öngörüyoruz. Bu şekilde çocuklarımızın okul öncesi eğitimden başlayarak etkin ve rehberlik desteğiyle yüksek öğrenimde istedikleri

bölgelere sınavsız girebilmelerini mümkün kılan adımların atılabileceğini, üç saatlik tek sınavla Türk gençliğinin geleceğinin şekillenmesinin doğru olmadığını değerlendiriyoruz.

Öğretmenlerimiz, eğitim sisteminin en temel ögesi, istikbalin mimarlarıdır. Sorunları çözülmüş, beklentileri karşılanmış, huzurlu bir çalışma ortamı tesis edilmiş öğretmenler, mutlu ve başarılı öğrencinin ve huzurlu ailenin de teminatıdır. Bu doğrultuda, öğretmenlerimizin ve akademik personelin mali ve sosyal haklarının iyileştirilmesini, beklentilerinin mümkün olan en üst seviyede temin edilmesini, atılan önemli adımlarla birlikte verimliliği ve kaliteyi artıracak, kendilerini geliştirme ve yenilemelerine imkân sağlayacak araştırma geliştirme desteği verilmesini gerekli görüyoruz. Bunun yanı sıra, atanamayan öğretmen sorununun kademeli olarak çözülmesini ve bu yöndeki beklentilerin cevaplanması gerektiğini değerlendiriyoruz.

Eğitim müfredatından eğitim araç ve yöntemine, öğretmen kalitesinden fiziki ve teknolojik donanım kapasitesine kadar eğitimin her alanında uyumlaştırmaya dönük değişikliklerin de dinamik bir şekilde yapılması gerekmektedir. Nitekim, sunumunuzda da vurguladığımız gibi, Türkiye maarif modelinin sürdürülebilirliği için izleme, değerlendirme ve yenileme çalışmasının yapılması memnuniyet vericidir.

Sayın Bakan, sayın milletvekilleri; Türkçenin doğru ve güzel kullanımını teminen ana sınıfı ve ilköğretim kademesinde Türkçenin iyi öğretilmesi hayati önemdedir; bu konuda attığınız adımları takdir ediyor, değerli buluyoruz. Çocuklarımıza erken yaşlarda vatan ve millet sevgisinin, doğal kaynak kullanma bilincinin, feragat ve fedakârlık duygularının, sevgi ve hoşgörünün, devlet malına sahip çıkmanın, ahlaklı, dürüst, iyi insan olma erdeminin öğretilmesi ve bu şekilde hayata hazırlanmaları gerektiğini düşünüyoruz. Türklüğün ve İslam'ın millî ve manevi değerlerini yaşayan ve yaşatan Hoca Ahmet Yesevi, Hacı Bektaş Veli, Mevlâna, Hacı Bayram Veli ve Yunus Emre gibi şahsiyetlerin hayatı ve felsefesinin ortaöğretimde seçmeli ders olarak okutulmasını, manevi ve kültürel yozlaşmaya ve sapkın akımlara karşı Anadolu'da mayalanan bilgi ve hikmetin genç kuşaklara aktarılmasını gerekli görüyoruz.

Şehit ve gazi çocuklarının her kademedeki eğitim harcamalarının devlet tarafından karşılanmasını ve yükseköğretime girişlerinde kendilerine kontenjan ayrılmasını, ayrıca yurt dışındaki Türk çocuklarının millî kimliklerini korumaları ve geliştirmeleri için eğitim imkânlarının artırılmasını ve özendirici programlar uygulanmasını öngörüyoruz.

Üniversitelerin, ülkemizin ihtiyaç duyduğu insan gücünü yetiştiren, bilim ve teknoloji üreten, toplumsal gelişmeye önderlik eden, Türkiye'nin meselelerine bilimsel yöntemlerle çözüm üreten, aynı zamanda da bilgiyi sanayileştiren ve ticarileştiren bir yapıya büründürülmelerini rekabet edilebilirlik açısından önemsiyoruz. Bilimsel bakış açısının üniversite, toplumsal katkı ve uluslararasılaşma eksenli olarak hâkim kılınması, akademiye yabancı sistemsel şartlara hapsedilmeyecek, gençlerin önünü açacak, millî yenilik ve yaratıcılığı teşvik edici bir yükseköğrenim anlayışıyla hareket edilmesinin gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Sayın Bakanım, son olarak, seçim bölgem İstanbul Esenyurt'ta -geçen yıl gündeme getirmiştım- sınıf mevcutlarının 60 kişiyi geçtiği Akçaburgaz'da ilave okul binaları bitmek üzere, o sorun çözülüyor, bunun için teşekkür ediyoruz. Ancak, örneğin, Nihal Delibalta İlkokulu, İbrahim Özaydın Ortaokulu, Fevzi Daniş İlkokulu gibi okullarımızda sınıf mevcutları 50'nin üzerindedir ve buralarda ikili eğitim yapılmaktadır. Ülke ortalamasının üzerindeki bu durum İstanbul'a yakışmamaktadır. Buna yönelik bir çözüm üretilmekte midir, bunu sormak isterim.

Bu düşüncelerle bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Aksu, teşekkür ederim.

Sayın Yaşar Kırkpınar, buyurun.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Çok teşekkür ediyorum Başkanım.

Çok Saygıdeğer Bakanım, çok kıymetli milletvekillerimiz, değerli bakan yardımcılarımız, Kıymetli YÖK Başkanımız, çok değerli bürokratlarımız, basınımızın saygıdeğer mensupları, kıymetli hanımefendiler, beyefendiler; ben de hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Bakanım, bütçenizin hayırlı ve bereketli olmasını temenni ediyorum.

Tabii, Millî Eğitim Bakanlığına gerçekten çok önemli bir Bakanlık diyoruz ama en önemli Bakanlık, çok da zor bir Bakanlık çünkü milyonlarca eğitim kadrosu, öğretmen, 10 milyonlarca öğrenci dolayısıyla ülkemizin geleceği, bu yüzden işiniz çok zor. O yüzden, size ve ekip arkadaşlarınıza gerçekten başarılar diliyorum.

Tabii, sunumunuz için de teşekkür ediyorum. Özellikle sunumunuzda eğitimde fırsat eşitliğiyle ilgili rakamlar verdiniz. Tabii, geçmişle kıyasladığımızda Türkiye'yi, gerçekten eğitimde fırsat eşitliği noktasında hem OECD ülkeleri içerisinde hem de diğer istatistiklere baktığımızda çok önemli mesafeler katettiğimizi görüyoruz. Bunun için teşekkür ediyoruz.

Tabii, önemli olan eğitimin sürdürülebilir olması, bundan da bahsettik. Her geçen gün eğitim düzeyimiz artıyor, eğitimde fırsat eşitliği artıyor. Bunun çok önemli, ölçülebilir metotları var, yöntemleri var, bunları ifade ettiniz.

Yine, tabii, Millî Eğitim, eğitim ve öğretim dışında manevi değerlerin özellikle korunması... Bu anlamda, maarif modelin çok ciddi anlamda destekçisi olduğumuzu, özellikle seçim çalışmalarımızda vatandaşlarımızla birlikte olduğumuzda bu modele çok ciddi bir destek aldığımızı buradan bir kere daha sizin huzurlarınızda ifade etmek istiyorum.

Yine, bütçeden eğitime ayrılan payın yıllar içerisinde çok ciddi anlamda yükseldiğini... Tabii, bu konuyla ilgili muhalefetin bazı istatistikleri var, o istatistiklere herkes istediği pencereden, çerçeveden bakabilir. Bizler iktidara geldiğimizde Türkiye'nin gayrisafi millî hasılası 238 milyar dolardı, bugün baktığımızda 1,5 trilyon dolara ulaşmış bir gayrisafi millî hasılamız var, yüzde 15 civarında Millî Eğitime, eğitime ayırmış olduğumuz bir bütçe var. Bu gerçekten çok ciddi rakam, çok büyük bir rakam.

Yine, okullaşma oranlarına baktığımızda, hem OECD ülkelerine baktığımızda hem de diğer ülkelere baktığımızda ülkemizin çok ciddi bir ivme kaydettiğini de ifade etmek istiyorum.

Yine, PISA verilerini verdiniz, onun dışında başka verileri bizimle paylaştınız. Buradaki gelişmeleri görmek gerçekten bizim için umut verici.

Diğer taraftan, eğitim teknolojileriyle ilgili yapılanlar, yapay zekâyla ilgili yapılanlar, eğitimde yapay zekânın kullanılması ve yeriyile ilgili çok ciddi paylaşımlar var sunumunuzda.

Onun dışında, tabii, ülkemiz bir deprem bölgesi. 6 Şubatta 11 vilayetimizin yıkıldığı, tamamen tüm eğitim birimlerinin yeniden gözden geçirilmesi gerektiği... Bu çok büyük, ağır bir yük ülkemiz için. Buradaki gelişmeleri bizler de sizler de çok yakından takip ediyoruz, ediyorsunuz. Sayın Cumhurbaşkanımız geçen hafta 350 bininci konutun teslimini yaptı. Tabii, burada yapılanlar sadece konutlardan ibaret değil, burada eğitim kurumları, okullar, okulların bağlantılı birimleri, inşaatları, altyapısı, üst yapısı; bunların bütçe açısından çok büyük bir önemi var, çok büyük bir anlamı var. Tabii, doğal afetlerin özellikle ülkemizde zaman zaman ciddi anlamda olmasıyla buralardaki depreme dayanıklı ya da dayanıksız eğitim kurumlarının tekrar gözden geçirilmesinin, güçlendirmenin yapılmasının, yenilerinin yapılmış olmasının burada çok büyük bir yük olduğunu ifade etmek istiyorum.

Tabii, bunun dışında en önemli meselelerden biri de benim şahsen önem verdiğim, bugüne kadar muhalefet partilerinin de çok önem verdiği bir meseleydi. Bu sene beni şaşırtan bir paylaşım oldu bazı muhalefet konuşmacılar tarafından, mesleki eğitim. Gerçekten ülkemizin en önemli ihtiyaçlarından biri mesleki eğitim, mesleki eğitimin tam manasıyla ülkemize yerleştirilmesi. Tabii, mesleki eğitim deyince sadece öğrencilerimizin meslek kazanmasıyla olay bitmiyor çünkü mesleki eğitimin verilmesi istihdamdan tarıma, sanayiye bütün alanları, bütün sektörleri ilgilendiriyor. Biz ülke olarak son zamanlarda özellikle çok ciddi anlamda büyük bir mesafe katettik çünkü geçmiş yıllarımızda, 28 Şubat sürecinden sonra özellikle sırf imam-hatipleri kapatmak bahanesiyle mesleki eğitime çok büyük bir darbe vurulmuştu, ülkemizin ve ülke insanımızın, çocuklarımızın yılları çalınmıştı dolayısıyla şimdilerde bunun da telafisini yapıyoruz çünkü Sanayi Devrimi'ni ıskalamış bir milletiz biz. O yüzden mesleki eğitime geç de olsa çok büyük bir önem vermemiz gerektiğinin altını özellikle çizmek istiyorum.

Tabii, mesleki eğitimde, MESEM'lerde mutlaka şartlar iyileştirilmeli, ücretler iyileştirilmeli, daha da iyi projeler hazırlanmalı. Bu noktada, özellikle organize sanayi bölgelerindeki meslek liselerinin sayısının artırılması, desteklenmesi ve ayrıca meslek liselerinin itibarının artırılması, özellikle meslek liselerinin özendirilmesi... Çünkü gelişmiş toplumlara baktığımızda, gelişimini tamamlamış toplumlara baktığımızda, başta Avrupa olmak üzere mesleki eğitimde çok ciddi anlamda mesafe katetmiş ülkeler. Bu bizim yükseköğretimimizi de yakından ilgilendiren bir konu, bir mesele. Tabii, mesleki eğitimin güçlendirilmesi sadece Millî Eğitim Bakanlığının meselesi, konusu değil, burada yükseköğretilimin de etki analiziyle birlikte bunun planlanması, programının yapılması gerekiyor. Eğitimde fırsat eşitliği kapsamında bizler üniversite sayımızı 80'lerden 208'lere çıkardık. Burada Yükseköğretim Kurulumuzun da son zamanlarda kontenjanlarda kısıtlamaya gittiğini memnuniyetle görüyoruz. Dolayısıyla, bizim bu mesleki eğitim konusunda, MESEM'ler konusunda biraz daha gayret sarf etmemiz gerektiğini özellikle ifade etmek istiyorum.

Yine, burada muhalefet konuşmacılarından biri özellikle bu MESEM'lerle ilgili, mesleki eğitimlerle ilgili çok üzen, bizi üzen bir konuşma yaptı. Sanki korku filmi seyrediyormuşuz gibi, çocukların kıyma makinesine atılması gibi, buna benzer konulardan bahsetti. Çok ürkütücüydü, buradan onu da özellikle belirtmek istiyorum. Değerli arkadaşlar, şimdi, hem genç işsizlerden bahsedeceğiz, istihdamla ilgili konuları özellikle burada konuşuyor, tartışıyor olacağız, diğer taraftan da mesleki eğitimi ve MESEM'leri burada şeytanlaştıracacağız. Dolayısıyla, bunun doğru olmadığını ben özellikle ifade etmek istiyorum.

SALİHA SERA KADİGİL (İstanbul) - Çocukların oralarda ölmesi doğru mu Sayın Vekilim sizce?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Denetim yok Yaşar Bey. Ne iş yerleri denetleniyor adamakıllı ne...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Hayır, şartlarının daha iyileştirilmesi gerektiğini, ücretlerin iyileştirilmesi gerektiğini, iş yerlerine kontrolün ve denetimin çok iyi yapılması gerektiğini özellikle ben ifade etmek istiyorum.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yani bu, Almanya'daki "dual" eğitim değil, bize onu kaktırmaya çalışıyorlar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Tabii, yine, ben tam da o noktaya gelmiştim Kıymetli Vekilim. Sayın Bakanım, yine, bir milletvekilimiz "Milletvekilleri çocuklarını meslek liselerinde eğitsinler, okutsunlar..." Benim 3 çocuğum var -herkesin çocuğunu Allah başışlasın- çocuklarımin birisi üniversiteyi bitirdi, bir tanesi de üniversiteye hazırlanıyor, ikisi de meslek lisesi çıkışlı, hatta bir tanesi organize bölgelerindeki makine bölümünden mezun oldu. Dolayısıyla, bizim mesleki eğitimin, az önce konuşmamda da ifade etmiştim, itibarını artırıp özellikle özendirmemiz gerektiğini de ifade etmek istiyorum. Almanya örneğinin de bu arada iyi bir örnek olduğunu da vurgulamak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Tamamlayalım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, tabii, o kadar çok şey yaptık ki yirmi üç yılda bunları on dakika gibi kısa bir süre içerisinde anlatmak mümkün değil. Okullaşma oranıyla ilgili, üniversitelerle ilgili, mesleki eğitimle ilgili, yapılaşmayla ilgili. Ben bu noktada, bugüne kadar Millî Eğitim camiasında çalışan, emeği geçen işçisinden Bakanına kadar, başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere hepinize en kalbî şükranlarımı, teşekkürlerimi arz ediyorum, 2026 yılı bütçenizin hayırlı ve bereketli olmasını temenni ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kırkpınar, teşekkür ederim.

Sayın Adalet Kaya.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hepinizi selamlıyorum.

Şimdi, Millî Eğitim Bakanlığında bütçeden ayrılan pay ve bunun harcama dağılımı yani Bakanlığın içerisindeki harcama dağılımı her sene tartışma konumuz ve biz her sene Bakanlığın politikalarının ve bütçe tercihlerinin eğitim hakkını aşındırdığını, çocukları ve eğitim emekçilerini ne yazık ki büyük bir krize sürüklediğini ifade ediyoruz. Bu sene de bunu söylemek durumundayız, üzgünüz, yani bu ne yazık ki aynı durumun, eşitsizliğin daha da derinleştiğini gösteriyor. Sistemin yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda ideolojik ve insani olarak da derin bir çöküşe doğru sürüklendiğini görmekteyiz Sayın Bakan.

Şimdi, 2026 yılı bütçe teklifinde MEB'in bütçesi toplam merkezî yönetim bütçesinin yüzde 10'una tekabül ediyor. Bu oldukça büyük bir oran gibi görünüyor ama dağılıma baktığımız zaman bunun çok büyük bir kısmı personel giderlerine gidiyor ve ne yazık ki yatırım giderlerine ayrılan pay giderek düşmekte. Yatırım giderlerine ayrılan payın düşüyor olması da eğitimdeki eşitsizliğe, eşitsizliğin derinleşmesine aslında göz yummak demek. 2026 yılı için MEB bütçesinde yatırımlara ayrılan pay oranı sadece yüzde 8,25; oysa bu oran 2002'de yüzde 17,8 düzeyinde, yani her yıl artması gerekirken ne yazık ki şu anda yüzde 8,25 gibi bir orana

gerilemiş. Şimdi, kamusal haklara ayrılan bütçelerin daraltılmasıyla beraber okullaşma oranlarındaki geriye gidişler, lise çağındaki çocukların okul dışı kalmasındaki artış, özel okulların oranlarındaki artış ne yazık ki eğitimde yaşanan sınıfsal kırılmayı gözler önüne seriyor hatta buna "yarılma" bile diyebiliriz, yani o kadar derinleşmiş durumda.

Şimdi, bu bütçe yetersiz. Eğitim alanında yaşanan ekonomik sorunlar ve okullarda yaşanan temizlik ve hijyen sorunu artık kronik hâle gelmiş durumda. EĞİTİM-SEN'in de belirttiği gibi, okullarda yaşanan temizlik krizi, öğrenci yoksulluğu ve beslenme problemleri gibi en temel sorunlar ne yazık ki çözümsüz kalıyor. Sayın Bakan, okullarda temizlik görevlisi yok, okullarda güvenlik görevlisi yok ve ne yazık ki bunlarla ilgili, istihdam yaratmakla ilgili bir çaba yok çünkü enflasyon ve düşük ücretle ilgili bir istihdam yaratmak istediniz fakat bu esnek ve güvencesiz koşullarda da kimse çalışmak istemiyor. 60 bin okula toplamda 49 bin temizlik personeli istihdamı yapıldığı düşünüldüğünde her okula bir temizlik görevlisi bile düşmüyor totalde baktığımız zaman. Birçok okulda temizlik görevlisinin ücretinin velilerce karşılanıp hatta okullarının kapısında velilerin nöbet tuttuğu bilgisi var EĞİTİM-SEN raporlarında. Geçtiğimiz yıl uygulanan İş Gücü Uyum Programı ise kısmi zamanlı çalışma sistemi ve asgari ücretin dahi altında ücretle çalıştırma, istihdam etme meselesi de ne yazık ki... Yani iyi ki aslında, haklı olarak başarısızlığa uğradı, 12-13 bin liraya kimse çalışmak istemedi elbette. Ya, bu sorunu çözmenin bir tane yolu var; güvenceli ve kadrolu istihdam alanı açmak yani temizlik görevlisi ve güvenlik görevlisi istihdamı yapmak gerekiyor, buna bütçe ayrılması gerekiyor.

Ayrıca, yine, bu yetersiz bütçeler nedeniyle kimi okullarda sıvı sabun bile bulunmamakta. Tuvaletlerdeki hijyen sorunu çok ciddi bir sorun. Ne yazık ki velilerin aktardıklarını aktarıyorum, benim de 12 yaşında ortaokula giden bir çocuğum var. Çocuklar tuvalete gidemiyor sabun olmadığı için, okulda tuvalete gitmekten imtina ediyorlar. Bir veli demiş ki: "Çocuğumu okula temyiz gönderip pis alıyorum. En büyük kaygımız hastalık." Bunu söyleyen veli Ankara'nın Mamak ilçesinde bir okula gönderiyor çocuğunu yani Ankara'nın, başkent merkez göbeğinde bu yaşanıyorsa ben taşrayı düşünmüyorum, siz düşünün Sayın Bakan.

Yine, ben Diyarbakır'dan bir talep aktarmak istiyorum Sayın Bakan. Bağlar ilçesinde Mevlana Halit Ortaokulu depremde hasar gördüğü için yıkıldı ve ne yazık ki hâlâ bir okulu yok mahallenin. Mevlana Halit en yoksul mahallemizdir ve biz mahallenin talebini iletiyoruz. Mahalle yeni bir okul yapılmasını bekliyor.

Yine, engelli ve sığınmacı çocuklardan bahsetmek istiyorum. Engelli öğrenciler hâlâ sistemin dışında veya ihtiyaçlarına uygun koşullar sağlanmıyor. 2024 itibarıyla eğitime erişebilen engelli öğrenci sayısı yaklaşık 254 bin 705; 252 bin otizmli çocuktan sadece 21 bini eğitim alabilmekte. Şimdi, engelli çocukların neredeyse yüzde 90'ı nitelikli eğitime erişmekte zorlanıyor çünkü okulların büyük çoğunluğunun servisleri, merdivenleri, kantinleri, sınıfları, asansörleri engellilerin erişimine uygun değil ve öğretmenler engelli öğrencileri eğitim ortamına eşit düzeyde dâhil etme konusunda yeterli bilgi, beceri ve kaynağa sahip değiller. Bunun giderilmesi gerekiyor. Otizm spektrumu içinde olan ve öğrenme güçlüğü çeken çocuklar için öngörülen eğitim süresi ayda sadece 12 ders saati, üstelik Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Komitesi Türkiye'nin eğitim müfredatının özellikle matematik ve bilgisayar alanlarında engelli çocukların ihtiyaçlarına uygun olmadığını tespit etmiştir. Türkiye yüzde 60'la Avrupa Birliği ülkeleri içerisinde ilkokuldan sonra engellilerin okulu bırakma oranlarında 1'inci sırada ne yazık ki. Erişilebilir olmayan toplu taşıma araçlarının evrensel normlara kavuşturulmaması bu çocukların ne yazık ki okullaşma oranını etkiliyor. MEB, 2026 bütçesiyle bu çocukların eğitim hakkını kâğıt üzerinde kalan bir vaat üzerinden çıkaracak mı Sayın Bakan? Bunu soruyorum size.

Öte yandan, UNICEF'in 2024 raporuna göre Türkiye'de yaklaşık 400 bin mülteci çocuk okul dışı kalmış durumda. Ekonomik krizin derinleşmesiyle beraber okul dışında kalma oranı yüksek seyretmekte. Mültecilerin yüzde 71'i yoksulluk sınırında yaşarken, bu çocukların dil engeli, çocuk işçiliği ve ulaşım sorunları nedeniyle okullaşma konusunda bariyerlere takıldığı tespit edilmiş durumda. Bununla ilgili de çözüm öneriniz var mı diye sormak istiyorum? Bugün 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü. Türkiye, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni imzalarken çocukların eğitim, ifade özgürlüğü, kendi kültürünü yaşatma ve kendi dilini kullanma haklarını içeren 17, 29 ve 30'uncu maddelerine çekince koydu. Çocukların gelişim hakkının önünde engel olan bu çekinceler nedeniyle çocuklar kendi kültürlerine ait, kendi dillerine ait ürünlere ulaşamıyor, gelişimlerini sağlayacak olanaklardan yoksun kalıyor. "Orta dereceli okullarda seçmeli ders var." diye propagandası yapıldı yıllarca. Kurmancı ve Zazaki seçmeli ders olarak seçilebilmesine rağmen eğitim verecek öğretmen istihdamının sağlanmaması nedeniyle öğrenciler ana dilinde ders seçemiyorlar, Kürtçe dersleri seçmek isteyen öğrenciler seçmeli din dersine yönlendiriliyor. Üniversitelerde bu bölümleri bitiren öğretmenler atanmadıkları için şimdi bu bölümler ne yazık ki tercih edilmemek gibi bir durumla karşı karşıya. Dolayısıyla, burada ana dilde eğitim bilinçli ve ne yazık ki sistematik bir şekilde engellenmekte.

Eğitimdeki eşitsizlik nedeniyle yoksulluk en önemli meselelerden biri, hem eşitsizlik hem yoksulluk ne yazık ki bazı aileleri cemaat yurtlarına yönlendiriyor, mahkûm ediyor ve siz bu cemaat yurtlarını savunuyorsunuz Sayın Bakan. Denetimsiz bu yurtlarda istismar, şiddet ve ihmalle karşılaşıyoruz, sürekli gündemimize düşüyor ve bu suçların da üstü örtülmek isteniyor. Birgün gazetesinde bugün yayınlanan bir haber, İsmail Arı'nın haberi: Kayseri'de Süleymancılar cemaatine bağlı olduğu belirtilen Özel Mustafa Setenci Ortaöğretim Erkek Öğrenci Yurdunda 15 yaşındaki bir öğrenci Haziran 2024'te soğuk hava deposuna kapatılmış, akranları ve bazı yetişkinler tarafından darp edilmiş, tehdit edilmiş ve görüntüleri kaydedilmiştir; babası söylüyor bunları. Suç duyurusunda bulunmuş ve baba, çok uzun bir süredir oğluna işkence yapıldığını, küfür ve şiddetle tehdit edildiğini ve durumu kendisine söylemeye cesaret edemediğini belirtmiştir ve suç duyurusunda bulunmuştur. Şimdi, soruşturma sonucunda 1'i yetişkin, 1'i çocuk 2 kişi hakkında iddianame hazırlanırken o yurdun müdürü ve orada çalışan hiçbir yetkili hakkında kovuşturma yürütülmemiş, delil yetersizliği de gerekçe olarak gösterilmiş.

Sayın Bakan, sürekli savunduğunuz bu yurtlarla ilgili ya, tedbir... Hani, gerçekten sormak istiyorum: Daha kaç çocuğun hayatı karacak? İhmal, istismar, şiddet gibi pek çok durumla karşılaşıyoruz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Son bir konu var. Yine, Diyarbakır'dan İsmail Arı'nın bir haberi yine. Şimdi, okullarda, üniversitelerde öğrenciye ayrılmayan, eğitim emekçilerine ayrılmayan ödenek nelere harcanıyor? Diyarbakır'da deprem sonrası

yıkılan Dicle Üniversitesi Rektörlük Binası yapılacak, 123 milyon liraya yeniden yapılıyor. Projede rektörün makamına banyo ile özel dinlenme odası eklenecekmiş. Şimdi, eğitimde temel ihtiyaçlar, öğretmen atamaları, okullardaki fiziki eksiklikler giderilmezken, deprem güçlendirmeleri yapılmazken bunu kabul etmemiz mümkün değil. Şimdi, biz bu önceliklendirmeyi eleştirmeyelim mi Sayın Bakan? Şimdi, bu planlama, bu bütçe dağılımı adaletli mi? Yani engellileri saydım, mültecileri saydım, yapılan harcamaları ve projeleri saydım; bu adaletsiz bir dağılım ve biz buna itiraz ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Bu bütçenin çocuk hakları için yeniden eşit, güvenceli ve bilimsel eğitim alabilecekleri biçimde yeniden düzenlenmesini istiyoruz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Hakkı Saruhan Oluç...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, Sayın Bakan, Bakan Yardımcıları, YÖK Başkanı ve değerli bürokratlar; hoş geldiniz. Sunumunuz için teşekkür ederiz.

Şimdi, Türkiye'deki üniversitelerle ilgili birkaç cümle söylemek istiyorum. Biliyorsunuz, her sene yapılır, uluslararası alanda da üniversitelerle ilgili bir sıralama olur ve bu esas itibarıyla da akademisyenleri saygın, yabancı bilim dergilerinde yayın yapmayla ilgili olarak bu endeksleri oluştururlar. Şimdi, bu ilk 500 üniversite içinde Türkiye'den hiçbir üniversite yok, bu ciddi bir mesele. 2024 verilerinden bahsediyorum, üstelik verileri de aldığım yeri de söylerim isterseniz, sizin eski bir vekilinizin verileridir aynı zamanda. 2024 verilerine göre İstanbul Teknik Üniversitesi 737'nci sırada yer alıyor bu sıralamada; 836'ncı sırada yer alan Bilkent Üniversitesi var yani Türkiye'deki sıralama açısından baktığımızda 2'nci; 3'üncü sırada Koç Üniversitesi geliyor ama dünya sıralamasında 961'inci sırada; efsane ODTÜ dünya sıralamasında 1.039'uncu sıraya düşmüş vaziyette, ODTÜ 4'üncü sırada; onu da vereceğim Sayın Başkan; Boğaziçi Üniversitesi 1.089'uncu sıraya gelmiş, 5'inci sırada Türkiye'de. Yani daha fazla uzatmayayım, tablo ortada ve önemli bir durum bu. Geçmiş yıllarda ilk 500'ün içine giren üniversitelerimiz vardı fakat belli ki gittikçe geriye düşen bir eğilim çok açıkça yaşanıyor. "Bu endeksler, bu tür endeksler neden önemli?" dersiniz, şundan önemli: Eğitim açısından baktığımızda, yüksek eğitim açısından baktığımızda, dünyanın gittiği yönü ve dünyada esas olarak liderlik mücadelesinin -ekonomik anlamda da baktığımızda, demokrasi açısından da baktığımızda- hangi alanda, kimler arasında sürdüğünü gösteren bir endekstir bunlar aslında, o yüzden önemli; yoksa yani bu sıralama başka bir önemi yok. Baktığımızda, Türkiye'deki üniversiteler maalesef bu sıralamanın ve bu yarışın çok gerisinde yer alıyorlar. Bu, Türkiye'deki araştırma kültürü açısından ve üniversitelerin kalitesi açısından ciddi bir sorun olarak ortaya çıkıyor. Yani evet, 208 üniversitemiz olması şüphesiz önemli yani ben bunu küçümsemiyorum fakat sayıdan daha önemli olan şey, bu üniversitelerde kaliteli eğitimin olması. Kimse iddia edemez, siz iktidarda olsanız da bütün sayıları önümüze getirip başka bir şey anlatmaya çalışsanız da kimse "Türkiye'de bugün üniversitelerdeki akademik eğitim kalitesi geçmiş yıllara göre, 60'lı 70'li, 80'li yıllara göre daha üst düzeydedir." iddiasını kimse öne süremez; bunu açıkça tartışmak lazım. Bu acı bir şey, ben bundan dolayı sadece sizin iktidarınızı eleştirmiyorum; genel olarak baktığımızda, bu açıdan Türkiye'de ciddi bir sorun var, ona işaret etmek istiyorum.

Bir de bir araştırmaya denk geldim, onda da üzuldüm yine. Biliyorsunuz, dünyada bir de bir makale sahteciliği de var, hele hele son dönemlerde özellikle bu yapay zekâ vesaire meselesiyle birlikte artmış vaziyette, genel olarak dünyada artmış vaziyette. Hani, bizim eski dilde "intihal" dediğimiz fakat şimdi başka yollara da başvuruluyor. Orada da Türkiye bayağı önde geliyor yani dünyadaki ilk 3 ülkeden 1'i hâline gelmiş; makale sahteciliği açısından Hindistan, Nijerya ve Türkiye olmuş yani o konuda demek ki toplumumuzda ilginç eğilimler var.

Şimdi, bu neden bu hâle geldi ve bu nasıl düzelir? Hani, bu öyle bir senede, iki senede düzelecek bir şey değil şüphesiz yani bunun düzelmesi için bayağı ciddi bir planlamaya ihtiyaç var.

Akademik kadrolar açısından baktığımızda, kaliteli akademik kadrolarda çok büyük bir erozyon yaşandı; bir kısmı biçildi, bir kısmı yurt dışına gitti çeşitli nedenlerle; ekonomik nedenler de olabilir, araştırma özgürlüğünün yeterince bulunamamasından kaynaklı da olabilir, özgür bilim yapmanın önünde bariyerler olmasından da kaynaklanabilir ama kaliteli akademik kadrolarda çok büyük bir erozyon yaşandı, açık ortada. Yani yurt dışında çok nitelikli bilim insanları var Türkiye'den gitmiş olan, zaman zaman onların ortaya koydukları çalışmaları, eserleri hep beraber gururla izliyoruz elbette ama Türkiye'de durum gerçekten biraz vahim demek gerekiyor yani bu konuya eğilmesi gerekiyor gerçekten Millî Eğitim Bakanlığının ve şu ana kadarki ortaya çıkan tabloda bu konunun vahameti fark edilmiş ve ona uygun adımlar atılıyor demek mümkün değil. Peki, topluma bakacak olursak bunun yansımaları, üniversitelerdeki bu durumun yansımaları nasıl oluyor? Yani ilginç araştırmalar yapılmış, yine çok ciddi bir kurumun yaptığı araştırma var, çok kapsamlı bir araştırma; üniversiteler ve üniversite öğrencileri, lise öğrencileri üzerine yapmış bu araştırmayı: Mesela, toplumun yarısından çoğu üniversite okumak yerine meslek sahibi olmanın doğru bir karar olduğunu düşünüyor -toplumda bu araştırmayı yapmışlar- yüzde 50'nin üstünde bir oran var, olabilir yani ben meslek eğitiminin, mesleki eğitimin -biraz evvel Yaşar Bey de söyledi- çok önemli olduğunu, Almanya örneğinin çok önemli olduğunu biliyorum; onu bir kenara koyuyorum, küçümsemek için söylemiyorum fakat daha ilginç olan şey, toplumun yarısı "Meslek kazanmak daha önemli üniversitede okumak yerine." demiş. Daha ilginç şu: Üniversite öğrencileri arasında ve lise öğrencileri arasında da bu eğilim güçlü ve bayağı güçlü, üniversitede okuyor öğrenci, "Burada okuyacağıma istihdam açısından gidip bir meslek eğitimi alsam daha iyidir." diye düşünüyor ve bu oran da çok yüksek Sayın Bakan. Yani küçümsemeyecek kadar yüksek bir oran bu, lise öğrencilerinde biraz daha düşük ama üniversite öğrencilerinde oldukça yüksek bir oran olduğunu görüyoruz. Yani bu, şunu gösteriyor bize bir taraftan da üniversite eğitiminin toplumsal meşruiyeti düşüyor aslında Türkiye'de; bunu gösteriyor bize ve bu açıdan da gerçekten meselenin ele alınması ve düşünülmesi gerekiyor. Yani üniversite eğitimi çok vasatlaştırılmış vaziyette, vasat olmuş vaziyette; bu durumun mutlaka değişmesi gerekiyor. Benzer birçok sonuç var, vaktim kısıtlı olduğu için bunların hepsini tabii ki paylaşamayacağım. Bunun şöyle bir yanı da var, hep konuşuluyor, çeşitli örneklerle sormuşlar ailelere: "İmkânınız olsa çocuğunuzun eğitim için yurt dışına gitmesini ister misiniz?" diye. Türkiye ortalaması çok yüksek, yüzde 73 Türkiye ortalamasına baktığınızda; sosyal pozisyonlar açısından sormuşlar, orada da çok ilginç, mesela,

kendisini dindar muhafazakâr olarak değerlendirenlerde yüzde 55 bu oran, geleneksel muhafazakâr olarak değerlendirenlerde yüzde 74 bu oran yani "İmkânım olsa çocuğumu dışarıda okuturum." diyenler. Alt gelir dilimlerine göre de sorular var, cevapları var. Partileri de sormuşlar "Hangi partiye oy veriyorsunuz?" diye, araştırmanın kırılımı. Mesela, AK PARTİ'ye oy verenlerin yüzde 48'i "İmkânım olsa çocuğumu yurt dışında okuturum." demiş; yüzde 48, yüksek bir oran. Milliyetçi Hareket Partisine oy verenlerin yüzde 61'i, CHP'de oran yüzde 90'a çıkmış ve diğer partilerde de oranlar görünüyor. Bunu söylememin nedeni de -en başındaki konuya döneceğim- yani bu toplumda yükseköğrenim, eğitim meselesindeki kalitesizleşmenin ve vasatlaşmanın yarattığı sonuç topluma nasıl yansıyor, onun için bu örnekleri verdim ve bu konuda hakikaten bir şeyler yapmak gerekiyor. Özellikle vurguluyorum, Türkiye'de AR-GE'nin gelişmesi -bunu diğer bakanlıklarda hep tartıştık- AR-GE'ye yeterince kaynak ayrılmaması, bunun yeterince önemsenmemesi, bunun yarattığı üretimdeki sorunlar, ekonomi açısından baktığımızda yüksek teknoloji ürün üretiminin düşük olması ve bunun ekonomiye yarattığı sonuçlar çok önemli. İhracat açısından da bunları tartıştık diğer bakanlıklarla. Ama bütün bunların dönüp dolaştığı, geldiği yer aslında şu oluyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun, iki dakika süre veriyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Yani siz AR-GE'ye yeterince önem vermiyorsanız, siz yüksek teknoloji üretime yeterince değer vermiyorsanız o zaman üniversite alanında da eğitime yeterince değer vermiyorsunuz ya da tersinden bakalım; üniversitelerdeki akademik kaliteyi yükseltmiyorsanız AR-GE'nizi geliştiremiyorsunuz, yüksek teknoloji üretime ağırlık veremiyorsunuz ve bunun Türkiye'ye sonuçları ekonomik açıdan da ticari açıdan da son derece ağır oluyor ve hep beraber bütün toplum bunu çekiyoruz. O yüzden, hani son cümlem, Millî Eğitim Bakanlığının üniversite eğitimi hakkında, akademik çalışmalar hakkında çok daha fazla kaynak yaratması, aktarması ve bu konudaki özeni geliştirmesi, kaliteyi artırması gerekiyor. Aksi takdirde bunun zararını hep birlikte çekiyoruz.

Teşekkür ediyorum dinlediğiniz için.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Mustafa Bey, buyurun.

Süreniz on dakika.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basın emekçilerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, 2026 yılı için sunulan Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin geçmiş yılların bütçelerinde olduğu gibi eğitimin gerçek ihtiyaçlarını karşılamaktan çok uzak olduğunu söylemek zorundayım. Millî Eğitim Bakanlığı 2026 yılı bütçesi 1 trilyon 944 milyar lira, yükseköğretim de dâhil edildiğinde bu rakam 2 trilyon 896 milyar lira. Dünya Bankası verilerine göre, Avrupa ülkelerinde kamunun eğitim harcamalarının millî gelire oranı yıllar içinde yüzde 4,5-5 bandında seyrederken Türkiye'de bu oran yüzde 4'ten 3-3,5 seviyesine düşmüş. Millî Eğitim Bakanlığının bütçe içindeki payı 2016 yılında yüzde 13,4 iken 2026'da yüzde 10,3'e gerilemiş. Şimdi, gelelim "Eğitime aslan payı ayırıyoruz." masalına; Millî Eğitim toplam ödeneğin yaklaşık yüzde 74'ünü personel harcamalarına ayırmış, yüzde 9 sosyal güvenlik destek primini de eklediğimizde personel giderleri yüzde 83'e ulaşmakta yani Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin büyüklüğü ülkede eğitime ve yatırıma verilen önemi değil personel sayısının gerektirdiği bir bütçe olduğunu ortaya koymakta. AKP'li arkadaşlar çok seviyor 2002 kıyaslamasını, biz de kıyaslayalım: Bakın, arkadaşlar, 2002'de yatırıma ayrılan pay yüzde 17,8 iken 2026 itibarıyla bu oran tam yarıya düşmüş; 8,25.

Şimdi, Sayın Bakan, size sormak istiyorum: Bugün, 15 milyon 366 bin 143 öğrenci, 1 milyon 900 bin 671 öğretmen ve 59.336 okulun ihtiyaçlarını bu bütçeyle karşılamak mümkün müdür? Bakın, yemek ihtiyacı olan 14 milyon 275 bin 309 öğrenciye bir yıllık öğle yemeği verilse maliyeti 235 milyar, açık öğretimi de dâhil ederseniz 252 milyar oysa biz 2026 bütçesinden 2 trilyon 741 milyar lira faiz ödemesi yapıyoruz. Kamu-özel iş birliğiyle yapılan köprü ve otoyollara yapılan ödeme 101,3 milyar lira ama öğrenciye bir öğün yemek yük oluyor. Tüm öğrencilere bir öğün sağlıklı ücretsiz yemek ve temiz su sağlayamayan bir AKP iktidarı ve Millî Eğitim Bakanı var ortada değerli arkadaşlar. İşte, tasarruf öğrencilerden ve eğitim emekçilerinden yapılmakta. Yine, yeni okul ve derslik yapımı son derece kısıtlı. Bilimsel, teknolojik altyapıya yönelik kaynaklar yetersiz; okullarda temizlik malzemesi yok, temizlik görevlisi yok, güvenlik yok; sabun yok, sabun; velilerin sırtına binmiş durumda tüm bu masraflar. Veliler okullara bağış yapmaktan, tuvalet kâğıdı, temizlik malzemesi taşımaktan yoruldu. Kaynaklar yandaş müteahhitlere, şatafata, israfa... Ama çocukların, eğitim emekçilerinin ve bilimin hizmetine sunulmuyor.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de kamusal eğitim kaynakları azaltılırken dinî ağırlıklı eğitim kurumları vakıflar, dernekler ve tarikatlarla yapılan protokoller üzerinden ayrıcalıklı bir konuma taşınmaya devam ediyor. 2020'den bu yana Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'nün bütçesinde yaşanan artış planlı bir tercih olmaktan öteye geçmiş, eğitim politikasının merkezine yerleşmiştir. Bakın, 2020'de 10,1 milyar, 2024'te 82,6 milyar, 2025'in yalnızca ilk dokuz ayında 53 milyar TL ek artış yapılmış, yıl sonu bütçesinin 90 milyar TL'yi aşması beklenmekte. Bakanlık bütçesindeki kaynak dağılımı genel eğitimin değil din ağırlıklı eğitimin güçlendirilmesini hedeflemektedir. Kamusal kaynaklar çocukların eşit nitelikli eğitim hakkı için değil tarikat ve vakıfların örgütlenme kapasitesini büyütme için kullanılıyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sizin dinle derdiniz ne?

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Efendim, ne oldu?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - "Dinle, diyanetle ne derdiniz var?" diyor.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Derdimiz yok, açıklama yapıyoruz.

Kamusal kaynaklar çocukların eşit nitelikli eğitim hakkı için değil tarikat ve vakıfların örgütlenme kapasitesini büyütme için kullanılıyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Dinle, diyanetle derdiniz ne?

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Tarikatla derdimiz var, diyanetten oraya geçiyorsunuz ya!

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Sonra "Kandırıldık." diyeceksiniz!

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Bu düzen Anayasa'nın laik, bilimsel eğitim ilkesine açıkça aykırıdır.

Yine, imam-hatiplere öğrenci talebi azalırken ayrılan kaynaklar artmakta. Okul başına öğrenci lise genelinde 515, imam-hatip liselerinde 281; derslik başına öğrenci lise genelinde 27,8; imam-hatip liselerinde 12,8'dir. Burslarda, pansiyon sayısında öğrenci başına düşen öğretmen sayısında durum paralel.

Sayın Bakan, devletin görevi belli okul türlerine ayrıcalık tanımak değil tüm çocuklara eşit, nitelikli, bilimsel bir eğitim sunmaktır. Sayın Bakan, tüm bu ayrıcalıklarla birlikte diyorsunuz ki: "İmam-hatipler marka değerimizdir." Peki, size soruyorum: Milyonlarca veliden imam-hatipleri tercih etmelerini beklerken ve hatta zorunlu bırakırken kendiniz niye çocuğunuzu özel okula gönderiyorsunuz? Sizin yönettiğiniz Bakanlığın devlet okulları yetersiz mi? Sınıflar kalabalık mı? Temiz değil mi? Güvenlik, spor salonları ve laboratuvar yok mu Sayın Bakan? Çünkü AKP iktidarı döneminde eğitim piyasalaştırılmıştır, parası olanın kalite eğitim aldığı bir eğitim düzeni kurulmuştur. 4+4+4 öncesi 4.664 olan özel öğretim kurumu sayısı 14.700'e yükselmiş, artış oranı yüzde 207, öğrenci sayısı ise yüzde 215 oranında artmıştır. Burada da fahiş fiyat politikası var ama siz buna bir düzenleme getireceğinize "600 binin altında birçok okul var, oraya gönderin, illa 1-1,5 milyonluk okula mı göndereceksin?" diyorsunuz. Eğitimi iyice ticarete döktünüz Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, bu bütçede personele ayrılan pay yüzde 83'leri bulsa da bu, öğretmenlerin ücretlerine bir iyileştirme olarak yansımamakta. Bugün öğretmenler 93 bin lirayı bulan yoksulluk sınırının altında ücrete mahkûm edilmektedir. Tüm öğretmenlere insan onuruna yakışır ücretle sağlıklı, güvenli çalışma koşulları sağlanmalıdır. Eğitime hazırlık ödeneği tüm eğitim ve bilim emekçilerine en az bir maaş tutarında, dönem başlarında olmak üzere yılda 2 kez ödenmelidir.

Sayın Bakan, atanamayan öğretmen krizi her geçen gün derinleşiyor. Öğretmen atamaları yetersiz kaldı, KPSS mağduru öğretmenlerin sesini duymuyorsunuz, 500 bin mağdur var, kapıları yüzlerine kapatıyorsunuz. Diğer taraftan, ücretli öğretmenlik uygulamasını yaygınlaştırarak öğretmenleri güvensizliğe mahkûm ediyorsunuz. Yazın işten çıkarılıyorlar, sigortaları kesiliyor, garsonluk yapıyorlar, inşaatta çalışıyorlar. Öğretmenlerin tümü kadrolu olmalı ve özlük hakları verilmelidir.

Şimdi bir de "Millî Eğitim Akademisi" diye bir uygulama getirdiniz. KPSS sistemi sona erdi, yerine Akademi Giriş Sınavı getirdiniz. Öğretmeler sınav sonuçlarına göre Akademiye kabul edilecek. Öğretmenler on dört ay bir eğitim alacak ve başarılı görülürlerse atanacak. KPSS'de, mülakatlarda bile onlarca şaibe varken öğretmenlik mezunu birinin başarısına kim karar verecek Sayın Bakan? Bu sistem atama sorunlarını daha da büyüteceği gibi, ideolojik kadrolaşmanın da önünü açacaktır; belki de zaten istediğiniz de bu.

Değerli milletvekilleri, bu yıl LGS'ye 964 bin öğrencimiz katıldı, bir sene boyunca emek verdiler, hayal kurdular; aileler dışından tırnağından artırdı, dershanelere gönderdi çocuklarını. Bu iktidar döneminde her şey şaibeli olduğu gibi, şaibe ortaokul öğrencilerinin sınavına kadar indi. Bu sene LGS sınav sorularının sızdırıldığına dair iddialar var, sınav anında kitapçıklar paylaşıldı. Geçtiğimiz yıl 352 öğrenci tam puan almıştı ama tüm uzmanların "Son beş yılın en zor sınavı." dediği bu sınavda 719 öğrenci tüm soruları doğru yanıtlayarak 500 tam puan aldı. Bir de ilk yüzde 5'lik-10'luk dilimi var daha bunun, bu son sekiz yılın rekoru. "Soruşturma başlatıyoruz." dediniz, sonuç ne Sayın Bakanım? Bu çocukların emeklerini ve umutlarını kim çaldı?

Siz "LGS zorunlu bir sınav değil, biz öğrenciyi Adrese Dayalı Kayıt Sistemi'ne göre de yerleştiriyoruz." diyorsunuz. Bu Adrese Dayalı Sistem'le yerleştirilen öğrenciler, istekleri dışı imam-hatiplere yerleştiriliyor. Anadolu lisesi, fen lisesi sayısına bakın, imam-hatip sayısına bakın; öğrenciler YGS'ye keyfine girmiyor, imam-hatibe gitmek zorunda olanlar okulu bırakıyor ya da özel okullara yönelmek zorunda kalıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Erdem, bir dakika süre veriyorum.

Buyurun.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Sayın Bakan, Türkiye'nin birçok yerinde olduğu gibi Antalya'da da okul ihtiyacı var. Antalya'nın göbeği Yenigün Mahallesi'nde, Kızıltoprak Mahallesi'nde ortaokul yok; okul yeri var, okul yapılmıyor. Yine, Kepez'de, Muratpaşa'da okul ihtiyacı var. Buralarla ilgili ihtiyaçlara destek olursanız seviniriz.

Yine, Kaş bölgesinde veliler servis bulamadığı için büyük mağduriyet yaşıyor. Kaş'ın birçok beldesinde sorun var. Gömbe'de taşımali eğitim için 2 kilometre zorunluluğu konmuş. Veli diyor ki: "Benim evim 1,7 kilometre olduğu için evin önünden geçen servis çocuğu almıyor." Servise binen ilk ve ortaokul çocukları saat uyuşmazlığından dolayı birbirlerini bekletiyor. Bu sorunlara da bir çözüm bulursanız seviniriz diyor, teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakan, başarılar diliyoruz öncelikle çünkü Millî Eğitim ülkemizin geleceği açısından en önemli bakanlıklardan biri; o nedenle, millî eğitimde ülke adına başarılı olmak zorunda olduğumuzu ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Sayın Bakan, cumartesi ve pazar günleri Halk TV'de "Görkemli Hatıralar" diye bir program var, eğer vaktiniz olursa -Serhan Asker tarafından yayınlanmakta- izleyin yani bu programdan habersizmiş gibi davranmayın.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yok, haberim yok.

CAVİT ARI (Antalya) - Bundan sonra size tavsiye ediyorum, pazar günleri Serhan Asker tarafından "Görkemli Hatıralar" saat onda, her cumartesi-pazar.

Orada, özellikle bu köy enstitüleriyle ilgili çok güzel program yapılmakta. Eğer izlerseniz şunu göreceksiniz: Balıkesir-Gönen Köy Enstitüsü, Konya-Ereğli-İvriz Köy Enstitüsü ve Ankara Hasanoğlu Köy Enstitüsü'nün maalesef yıpranmış olduğu ve bakıma ve tadilata ihtiyaç olduğu çok açık. Örneğin, Belediye Başkanımız Mansur Yavaş Hasanoğlanın tadilatını yapmak istedi, önce izin verildi, sonra iptal edildi. Dolayısıyla tarihe saygılı olmaya davet ediyorum, bu okulları ya siz onarın ya da bırakın belediyelerimiz onarsın.

Sayın Bakan, Antalya'da sadece bir ilçemizle ilgili ihtiyaç olan okulları size sıralamak istiyorum, bunların bir kısmını geçen yıl da buradan açıklamıştım; bir tanesiyle ilgili şu an girişimde bulunuldu, bir okul inşaatı başladı ama diğer sorunlar devam ediyor.

Antalya ili Kepez ilçemizde Kazım Karabekir Mahallesi ile Yavuz Selim Mahallesi, iki mahalle için ortak bir ilkököl ve ortaokula ihtiyaç var. İki mahalle sınır ve iki mahalle için ayrılmış okul yeri var, eğer ayrılan okul yerine ilkököl ve ortaokul yapılırsa bu mahallelerin sorunu çözülecek.

Yine, Kepez ilçesi Göksu Mahallesi'nde 30.542 ada 1 ve 2 parselde okul alanı var, sürekli üçüncü şahıslar tarafından işgal edilmekte, bir an evvel buraya bir okul yapılması gerekmektedir.

Yine, Kepez ilçesi Kütükçü Mahallesi'nde Şehit Ali Yılmaz İlkokulu var; tuvaletleri dışarıda, yazın ve kışın çocuklar problem yaşıyor; çok güzel bir anaokulu var ama ilkökölün sorunlu olması nedeniyle anaokulunu bitiren çocuklar başka okullara gidiyor. Mahallenin acilen bir okula kavuşturulmasına ihtiyaç var. Özellikle de askerî lojmanların yapımı da başladığı için, buraya bir okul ihtiyacı var; 29.038 ada 11 parsel okul alanı olarak ayrılmış durumda.

Yeni Emek Mahallesi Şehit Ali Daniyar Ortaokuluna yıkım kararı çıktı, yenisi yapılacak ancak aradan uzun bir süre geçmiş olmasına rağmen, "Buraya okul yapılacak." denilmesine rağmen de herhangi bir hareket yok.

Yine, Kepez Barış Mahallesi'nde ortaokul yeri var "Yatırım programına alındı." deniliyor ama aradan geçen zamana rağmen herhangi bir girişim yok. Kepez Varsak bölgesinde nüfusu en çok olan mahallelerden Varsak Aydoğmuş Mahallesi'nde bir park alanı okul alanına çevrilmiş durumda, imar yönünden de bir sorun kalmamış dolayısıyla burada, Aydoğmuş Mahallesi'nde bir okul ihtiyacı var. Şu an okulla ilgili sorun olduğu için en yakındaki mahalle okuluna gidilmekte dolayısıyla o okulun sınıfları 47-48 öğrenciyi bulmakta, mahallenin yaklaşık 1.100 öğrencisi var dolayısıyla Varsak Aydoğmuş Mahallesi'ne acilen bir okul yapılması gerekiyor.

Kepez Altınova Menderes Mahallesi 32 derslik bir okula kavuşturuldu, eski okul binası şu an orada duruyor, enkaz vaziyette, bir an evvel yıkılması gerekiyor.

Kepez Altınova Sinan Mahallesi'nde okul yeri hazır ve buraya acilen bir okul yapılması gerekiyor.

Yine, Kepez Zeytinlik Mahallesi'nde çocuklar 06.30'da okula gidiyor, 18.30'da geriye dönüyor, burası tarım bölgesi aynı zamanda, dolayısıyla hem ilkököl, ortaokula ve liseye ihtiyaç var. Özellikle en yakın lise 10 kilometre mesafede.

Yine, Erenköy Mahallesi'nde ortaokula ihtiyaç var, okul için ayrılmış bir taşınmaz var, acilen buraya bir okul yapılması gerekiyor.

Kepez Çamlıbel Mahallesi 100. Yıl Ortaokulunun duvarı göçtü, göçmek üzere; öğrenciler, çocuklar maalesef genel anlamda ülkenin bütün okullarında olduğu gibi ekonomik nedenlerle sınıflara aç geliyor. Bu okulun ayrıca güvenlik görevlisi sorunu var, acilen bir güvenlik görevlisine ihtiyaçları olduğu ifade edildi. Sınıflar 35, ortalama 45 kişi seviyesinde; eğitim kalitesi kalabalık olması nedeniyle düşüyor; kantinlerle ilgili şikâyetler var, fiyatların çok yüksek olduğuna dair; okul bahçelerinde spor alanları yetersiz, öğrenciler teneffüslerde sportif faaliyetlerde ya da spor dersinde etkinlikte bulunacak alanları bulunmadığı için şikâyetçi bulunmaktalar.

Sayın Bakan, bu sadece Antalya'nın ulaşabildiğimiz belli mahallelerinde yaşanan okul sorunu. Yani Antalya gibi Türkiye'nin büyükşehirlerinden, en büyük büyükşehirlerinden bir tanesinde bile sayısız okul sorunu var. Bu konulara el atmanızı tavsiye ediyorum. Antalya'nın Kepez'le ilgili sorunlarını çözmenizi bekliyoruz.

Sayın Bakan, Millî Eğitim önemli dedik, evet, çok önemli, eğitimin kalitesi her şeyden daha önemli. Eğitimin daha modern, daha çağdaş, daha bilimsel, özellikle teknik ve sayısal ağırlıklı olmak üzere ilkökölde, ortaokulda, lisede çocuklarımızın daha kaliteli eğitim alabilmesi için uğraşmalıyız. Ancak sizler daha modern bir eğitimle, daha çağdaş bir eğitimle uğraşacağınız yerde maalesef, okullarımızda neredeyse liseden başlayarak geriye doğru sayarsak, ortaokula hatta ilkököl kadar din eğitimine dönük çocuklara eğitim aldırma çalıştığınızı görüyoruz. Dinî eğitime karşı değiliz, tabii ki çocuklar dinî eğitim de alacak yeri geldiğinde ancak artık okulları tarikatların etkisi altına sokmaktan vazgeçin. Diyanet İşlerinden gönderilen görevlilerle çocuklara birtakım empozeler yapıldığını görüyoruz. Yaşı gelsin, din eğitimi de alır, dil eğitimi de. Siz ilkököl, ilkököl öncesine kadar bu işleri uzandırdınız. Burada çok söylendi, geçmişte de tarikatlara, cemaatlara bu ülkeyi teslim ettiniz. İşte, yaşanan süreçleri hep beraber gördük. Bu ülke sizin yarattığınız bu süreçte maalesef çok şeyler çekti. Bu eğitimde özellikle bu konuya dikkat etmek zorunda olduğumuzu bir kez daha ifade etmek zorundayım.

Zorunlu eğitimde kısaltmaya dönük algı yarattığınızı da görüyoruz. İşte, yarattığınız birtakım ortamla, size yakın sendikaların veya belli kuruluşların yaptığı açıklamalarla zorunlu eğitim süresini kısaltmaya çalıştığınızı görüyoruz. Zorunlu eğitim süresinin kısaltılması fiilen çalışma yaşının düşürülmesi ve çocuk işçiliğinin devlet eliyle yasalaşması anlamına gelecektir. Eğitim süresini kısaltma girişimi uluslararası sözleşmelerin ve çocuk haklarının açık ihlalidir. Çocukları eleştirel düşünceden, sorgulayıcı eğitimden, bilimsel bilgiye erişimden mahrum bırakmak onları patronların kâr hırsına teslim etmek anlamına gelecektir. Böyle bir politika yoksul ailelerin çocuklarını daha da derin bir eşitsizlik döngüsüne sokacaktır.

Sayın Bakan, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda ve özellikle de son olarak 10 Kasım'da mevzuata aykırı bir şekilde okullarda Atatürk resminin yanında bayrak ve Sayın Cumhurbaşkanının portresinin asılmasıyla ilgili talimatlar verildiğini gördük. Bakın, zaten 29 Ekim ve diğer bayramlarda asılması doğru değil ama 10 Kasım'da asılması hiç doğru değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen, tamamlayın.

CAVİT ARI (Antalya) - Ya, bu konulardaki talimatları kim veriyor Sayın Bakan, bu konulardaki talimatları kim veriyor? 10 Kasım'da oraya Cumhurbaşkanı resminin asılmasının ne anlamı var? Ben size soruyorum: Eğer böyle bir talimat vermediyseniz, böyle bir talimat verilmediyse o afişleri asanlar hakkında soruşturma açmanızı talep ediyorum ve bundan sonra da asılmamasını talep ediyorum ve okullara da gerici yazarların gelerek "gençlerin değer ve manevî dünyasına bakış" adı altında yapılan panellerle gençlerin etki altına alınmasının da önüne geçmenizi talep ediyorum Sayın Bakan.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Ümit Özle...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basınımızın çalışanları, Meclisimizin emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İlk önce, herkes konuştu ama okulda yemek projesiyle ilgili bir not düşmek istiyorum. Sayın Bakan, biz sizinle de bir uçakta yan yana düştüğümüzde konuşmuştuk ve ben sizin okulda yemek projesini asla ve asla bütçeden dolayı reddetmediğinizi biliyorum. Bugün bütün partiler çocuk yoksulluğuna bence aynı derecede hassasiyetle yaklaşıyor ama burada benim anladığım kadarıyla, operasyonda doğabilecek olan bir riski üstlenmek istemeyebilir Bakanlık, doğaldır, çok riskli bir operasyon. İşte, biliyorsunuz, İstanbul'un orta yerinde, Ankara'nın orta yerinde gıda güvenliğini sağlayamıyoruz. Ben sunumuma başlamadan önce şöyle bir teklifle başlayacağım: Gelin, bütün siyasi partilerin ortak bir şekilde riski üstleneceği bir yapı üzerinde çalışalım. Bakın, bu çocuk yoksulluğu ve okulda yemek projesini kime anlattıysak -muhafazakârandan sekülerine kadar- hangi bölgede anlattıysak bir karşılık buluyor. Bunun bütçede yer almamasının sebebi para olamayacağına göre, bütçe olamayacağına göre, eğer operasyon ve bu operasyonun getirdiği siyasi risklerse eğer, o zaman benim buradaki tavsiyem, gelin, bir çalışma grubu oluşturalım, bu çalışma grubunda bütün bu riskler tartılsın ve ondan sonrasında bir model üzerinde konuşalım. Bugün biz Sulukule Gönüllüleri Derneğini dinledik, onlar çok güzel bir modelle gelmişler, kendi içlerinde gayet de uygulanabilir bir model. Biz bunu belki bir ülke çapında, STK'lerin, yerel yönetimlerin katılımıyla yapabiliriz ve böylelikle Türkiye'nin gerçekten önemli problemlerinden bir tanesini çözebiliriz diyorum.

Şimdi, sunuma geçecek olursak, eğitime biz yıllar içerisinde daha çok kaynak ayırmadık, sabit seyretti bu. Demografik özelliklere baktığınız zamanda da öyle hissedilir reel anlamda bir artış yok. Reel anlamda şu düşüyor yalnız Sayın Bakan: KYK burslarına baktığımız zaman, tabii, bunu gıda endeksiyle beraber değerlendirmemiz gerektiğinde, belki 300 liradan 3 bin liraya çıkan bir KYK bursu var, 10 kat ama "300 lira 2014'te ne alıyor, şimdi 3 bin lira ne alıyor?" diye bir gıda endeksine göre endekslediğimiz zamansa maalesef bu bursların reel değerinin, satın alma gücünün, en azından gıdayı satın alma gücünün yüzde 50 düştüğünü görüyoruz yani burada bir düzeltme mutlaka şart. Şimdi, bu TÜİK'in yayınladığı "eğitim hizmetlerinden memnuniyet" ciddi şekilde azalmış görünüyor. Benimse dikkatinizi çekmek istediğim yer şu: Hangi yaş grupları eğitim hizmetinden daha fazla memnuniyetsiz? Ve gördüğünüz zaman, çocuklarını ilkokul, ortaokul ve liseye gönderen ailelerin çocuklarının eğitim hizmetlerinden duyduğu memnuniyetsizlik çok daha yüksek. O yüzden, burada bence bizim mutlaka dikkat etmemiz gereken bir başarısızlık hikâyesi var. Şimdi, bunlardan bir tanesinin sebebi de ilkokul ve ortaokul düzeyinde derslik başına öğrenci sayısı. Biz burada sizin Millî Eğitim Bakanlığımızın verilerine baktık, hem resmî devlet okullarında hem de özel okullarda derslik başına düşen öğrenci sayısına baktık ve 30'un üstünde çok fazla yer olduğunu gördük. Bunların bir kısmı güneydoğuda ama özellikle İstanbul'da ve hele ilçe düzeyinde baktığınız zaman, İstanbul'un göbeğinde de bir derslik problemi var. Buna da nereden baktık? İlçe millî eğitim müdürlüklerinin "web" sayfalarını araştırdık. Buradan, bakın, Sultangazi gibi, Esenyurt gibi yerlere baktığınız zaman, buradaki derslik başına öğrenci sayısı oldukça yüksek, daha sonrasında da tabii, Urfa ve Diyarbakır dikkatimizi çekiyor. Dolayısıyla bizim hâlâ bir derslik problemimiz var ve eğitime ayrılan bütçenin sadece yüzde 15'i sermaye giderlerine gideceği için burada bizim mutlaka ek bir bütçe yaratmamız gerekiyor.

Ben biraz okul öncesine değinmek istiyorum Sayın Bakanım. Eğitim getirisinin en yüksek olduğu düzey okul öncesidir. Bu, yıllardan beri yapılan çalışmaların bütün dünyada gösterdiği yerdur, 1 lira harcadığınız zaman 7 liralık bir getiri elde edersiniz. Biz maalesef, burada çok iyi durumda değiliz. "Bizden kötü İsviçre varmış." diyecek olursanız çok iyi bir örnek değil çünkü İsviçre'de bu zorunlu eğitim, onlar 4-5 yaşında zorunlu eğitime başlıyorlar. Dolayısıyla bizim okul öncesi eğitime daha fazla kaynak ayırmamız gerekiyor. Peki, hangi şehirlerde? Şimdi, bakınız, bu net okullaşma oranına baktığımız zaman, son dört beş sene içerisinde ciddi bir artış yok hatta az da olsa bir azalma var. Yani bizim okullaşma oranımızda son dört beş sene içerisinde kayda değer bir artış yok. Sonra şöyle bir analiz yaptık, dedik ki... 3-5 yaşta yani okul öncesinde esas büyük problemin nerede olduğuna baktık ve toplam nüfus içerisinde 3-5 yaş arası çocukların olduğu yerleri aldık; yüzde 34. Bakınız, Şanlıurfa, Şırnak, Mardin, Diyarbakır gibi şehirlerde okul öncesine daha fazla kaynak ayırmamız ortada. Burada, çeşitli bakanlıklar geldiği zaman, bu Meclis çatısında oluşturulan bir komisyon var ve biz bu çözümleri konuşuyoruz. Burada, önemli olan şeylerden bir tanesi olarak her seferinde şunu söylüyoruz: Bölgesel kalkınma ve fırsat eşitliği. Eğer fırsat eşitliğini çocuklarımızın hayata geldiği ilk andan itibaren yaşamasını istiyorsak okul öncesi eğitimi bizim güneydoğu şehirlerinde başlamak üzere arttırmamız gerekiyor.

PISA çok konuşuldu ama bu çok fazla konuşulmadı. PISA'da üç alanda da başarı gösterebilen öğrencilerimizin oranı sadece yüzde 0,8. Dolayısıyla bu da bizim eğitimimizde "Acaba sadece bir alanda uzmanlaşıyor muyuz, diğer alanlarda çok fazla uzmanlık gösteremiyor muyuz?" sorusunu akıllara getiriyor ve ondan sonrasında da eğitim sistemine bakıyoruz.

Şimdi, Hocam, burada yatay ekseninde yıl bazında eğitimde geçen ortalama süre, dikey ekseninde -sol tarafta- ise öğrencilerin ortalama PISA skorlarına baktığımız zaman şunu görüyoruz biz: Türkiye'de insanlar yıl olarak aslında ortalamanın üstünde okula gidiyorlar fakat orada verilen eğitim bize çok fazla bir şey sağlamıyor. Yani burada bir verimsizlik problemi var. O yüzden, bizim mutlaka müfredat üzerinde daha fazla kafa yormamız lazım. Yani okul okula gitme süresi değil önemli olan, okula gittiğiniz zaman hangi becerileri elde ettiğinizdir. Mesela, bakın, benim çok ilginçime giden bir şey, burada da paylaşmak istedim sizinle. Ben 1972'de doğdum, Almanya'da; annem babam işçiydi. İzmir'de devlet okullarına gittim ve Bornova Anadolu Lisesinde ve İzmir Fen Lisesinde çok iyi bir İngilizce eğitimi aldım, devlet okullarıydı. Şimdi, buraya baktığınız zaman, yaş gruplarına baktığınız zaman, bunlar Avrupa Birliği ülkeleri ile Türkiye'de en iyi bildiği yabancı dilde yeterlilik oranları. Şimdi, Hocam, baktığınızda şunu görüyorsunuz: Benim yaş gurubum 45-54, 55-64 yaş arası. Bunların İngilizce ya da ikinci bir yabancı dil bilme oranı 18-24 ve 25-34 yaş aralığına göre daha fazla. Ya, bu bile aslında, bizim 1980'lerdeki, 1990'lardaki o eğitim sisteminde, en azından çocuklara yabancı dil öğrettiğimiz eğitim sisteminde daha başarılı olduğumuzu gösteriyor. Burada kesinlikle özel okulları da devlet okullarından ayrı tutmuyorum. Ben 3 vakıf üniversitesinde idareci pozisyonunda da çalıştım. Burada gördüğüm şeydu: Kolejlerden gelen öğrencilerin de İngilizce bilgisi korkunç düzeyde. Bu sırada şunu söylemek gerekiyor: Kolejler de maalesef, orta ve orta üst gelirli ailelerin gruplarını devlet okullarına vermesinler diye yüksek paralarla çektiği ama eğitim kalitesinin devlet okullarının bile altında olduğu yerler. Dolayısıyla burada da bizim çok büyük bir problemimiz var.

Şimdi, bu mesleki eğitimden çok bahsedildi, ben biraz bundan bahsetmek istiyorum. Nüfusta mesleki eğitim mezunu sayısına ve mesleki eğitim mezunlarının istihdam oranına baktığımız zaman, iyi durumda değiliz. Peki, ne yapmalıyız yani bunun için neleri çözmeliyiz? Hatırlarsanız, sizinle orada bir şey konuşmuştuk biz, o da şu: Kampüslerimizi daha iyi kullanmamız lazım. Şimdi, 200'ün üstünde üniversitede bu kampüslere baktığınız zaman, bunların altyapısı iyi, internet bağlantısı, sınıflar hepsi çok iyi. Eğitimin kalitesinden bahsetmiyorum, altyapıdan bahsediyorum. O zaman şöyle bir şey var: Ben sizin sunumunuzda daha çok görmeyi isterdim aslında, yaşam boyu öğrenmeyi. Çünkü neden? Yeni bir sanayi dönemindeyiz. Bakın, 40 yaşındaki bir üniversite mezunu da beş sene, on sene sonra belki işsiz kalacak. Dolayısıyla gelin, biz bu kampüsleri sadece kartla girilen yerler hâline getirmeyelim; yaşam boyu öğrenmenin, o bölgedeki özel sektörün, o bölgedeki kurumların hangi nitelikte becerilere ihtiyaç duyacağını anladıktan sonra, onların o kampüslerde verildiği teknoloji kampüsleri hâline getirelim. Bakın, bu hâliyle, bu üniversitelerin çoğu -3 üniversitede çok uzun yıllar bulunmuş birisi olarak söylüyorum- kent ekonomisine talep yaratıyor ama biz o kampüsleri daha iyi kullanabiliriz. Bunun bir yolu da o kampüsleri herkese açmak, o kampüslerde kısa süreli, o bölgenin iktisadi faaliyetlerinde ihtiyaç duyulan becerileri, ilk başta gençlere, ev gençlerine, sonrasında da 40 yaş üstüne, 50 yaş üstüne de vermek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Teşekkür ederim.

Yaşam boyu öğrenme bizim önümüzdeki dönem, bu dijital dönüşüm döneminde çok ama çok ihtiyacımız olacak şeylerden bir tanesidir diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ediyorum

Şimdi, son konuşmacı Orhan Yegin. Ona geçmeden önce, Komisyonumuz dışında söz talepleri var, öncelikle grubu olmayan partilere söz veriyoruz. Sevdâ Karaca ve Sera Kadıgil'le başlayacağız, sonra Ömer Fethi Gürer, Nurten Yontar, Hikmet Yalım Halıcı, Ali Karaoba, Ali Fazıl Kasap, Kezban Konukçu, Hüsmen Kırkpınar, Metin Ergun, Elif Esen, Tamer Osmanağaoğlu, Levent Uysal, Mustafa Adıgüzel, Yüksel Taşkın, Semra Dinçer, Kayıhan Pala, Bülent Tezcan, Beritan Güneş Altın, Yılmaz Hun, Yüksel Selçuk Türkoğlu, Zuhal Karakoç, Mevlüt Karakaya, Mehmet Tahtasız, Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Aylin Yaman, Sibel Suiçmez, Elvan Işık Gezmiş, Gizem Özcan, Özgül Saki, Selcan Taşcı, Ahmet Erbaş, İnan Akgün Alp, Fethi Açikel, İsmet Güneşhan, Hasan Ekici, Şengül Karslı olarak devam edeceğiz.

Sayın Orhan Yegin, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanımızı, bütün misafirleri ve salonda bulunan herkesi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, yirmi üç yıllık AK PARTİ iktidarlarının bütün alanlarda olduğu gibi eğitimde de temel maksadı bütün hizmetleri, ortaya koyduğu her şeyi ulaşılabilir kılmak, memleketin her bir tarafına, gelişmiş bölgelerde ne varsa gelişmemiş bölgelere de şehirlere de aynısını götürerek o fırsat eşitliğini yakalamaya dönük hem altyapı yatırımları, tesisleri yapmak hem de ona uygun, onun ihtiyacı olan diğer nitelikli hizmetleri, ürünleri ortaya çıkarmaktır. Eğitimde de fırsat eşitliği üzerinde durmamız, bu anlamda gerekli. Hem artırdığımız derslik sayıları hem okul sayılarımız, o "atanamayan öğretmen" diye sürekli söylediğiniz, altını çizdiğiniz konuda Cumhuriyet tarihi boyunca alınan öğretmen sayısından çok daha fazla öğretmen alarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Sayın Cumhurbaşkanı "Atanamayan öğretmen mi olur?" diyordu, oldu işte.

ORHAN YEGİN (Ankara) - ...1 milyon 300 binlerin üzerine çıkarak ve bu arada emekli olanlarla beraber büyük bir eğitim ordusu kurarak bu fırsat eşitliğini oluşturmaya çalıştı AK PARTİ; taşınabilir eğitimle, pansiyonlarla, burslarla, okul yemekleriyle, ücretsiz ders kitaplarıyla, yardımcı malzemelerle ailelerin yükünü hafifleterek ve öğrenme materyallerine zamanında ve adil erişimi artırarak hem ailelerimizin sırtındaki yükü almaya hem de bu fırsat eşitliğini üretmeye çalıştı.

Hepimiz okullarda okuduk. Biz, hepimiz sınıf bittiği zaman üst sınıf ağabeylerin, ablaların kitaplarını alabilmek için nasıl bir gayret ortaya koyardık; aylar öncesinden ailelerimiz bunların görüşmelerini yapardı. Bugün, hamdolsun, okullar açıldığında kitapları çocukların masasına koyan; hatta yardımcı kaynakların bile, daha sonradan bazı okullarda öğrencilerden istenen yardımcı kaynakların bile yaygınlaştığı görülünce onları dahi bugün öğrencilerine ücretsiz olarak veren bir eğitim sistemimiz var. Hatta ortaöğretimde MEB'yle, öğrencinin derse dair materyallerle, soru bankalarıyla ücretsiz eğitiminin önünü açan; EBA ve etkileşimli tahtayla; MEB ve benzeri uygulamalarla bilgiye erişimde, eğitimde coğrafi ve sosyoekonomik farklılıkların etkisini ortadan kaldıran bir eğitim sistemimiz var Allah'a sonsuz şükürler olsun; bunda emeği geçen herkesten Allah sonsuz kere razı olsun, çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi, dediğim gibi, bir yandan altyapıyı güçlendiriyoruz; derslik sayılarımız artıyor, öğrenci sayılarımız artıyor, öğretmen sayılarımız artıyor; bunun yanında, okullaşma oranlarımız da çok ciddi anlamda artıyor her kademede. Sürekli PISA konuşmaları yapardınız, TIMSS verileri üzerinden konuşmalar yapardınız geçmiş bütçelerde ama görüyoruz ki üst üste gelen verilerde çok iyi noktalara gidiyor ülkemiz, OECD ortalamalarını yakalıyor, hatta bazı başlıklarda OECD ortalamalarını aşıyor. Hatta Türkiye'nin eğitim modeliyle ilgili bütün ülkelere bir bilgilendirici eğitim verilmesine, bir sunum yapılmasına dair talepler de oluyor ve bunlar da yapılıyor ama siz, tabii, bunları AK PARTİ iktidarı yaptığı için ülkenizin bir başarısı gibi görmeyip olumsuz tarafından bakmaya çalışıyorsunuz arkadaşlar.

Şimdi, okullarda sorunlardan bahsediliyor. "Okullarda şunları yaptık, bunları yaptık." diyoruz, çıkıyorlar diyorlar ki: "Ya, elbette, yirmi üç yıllık iktidarsınız, yirmi üç yıldır iktidar olan bir partinin hizmet etmesini bekleriz elbette, elbette bunları yapmanız lazım." Arkadaşlar, AK PARTİ'den önce de yirmi üç yıl geçti bu ülkede yani yüzyılı aşan bir cumhuriyeti yönetiyoruz, AK PARTİ'den önce de başka yirmi üç yıl oldu. Ayrıca, sizin de aşağı yukarı yirmi yıl yönettiğiniz belediyeler var. Yani madem yirmi yıldır yönetimi

elinde tutan birilerinden bu kadar hizmet beklenir, bunlar bir şey değilse, ya, yirmi yılı aşkın yönettiğiniz belediyeler var, hâlâ çöpünü toplayamadığınız belediyeler var, hâlâ musluğundan içilebilir bir su akıtamadığınız belediyeler var arkadaşlar.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Nerede ya, nerede?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - İzmir.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Dolayısıyla, bu işler öyle yılların geçmesiyle olmuyor arkadaşlar.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, bu ne, biliyor musun? Millî eğitimle alakalı bir şey söyleyememenin ne yazık ki acısından. Çaresizlik, vallahi çaresizlik ya!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bu işler işin üstüne düşmeyle, her başlığı önemsemeyle, birini birine tercih etmeden, "Üniversite yapacağınıza kreş yapın." demeden, işte "Gidip orada imam hatip yapacağınıza burada bunu yapın." deyip birini önemsemek için öbürünü küçültmeden, bayağılaştırmadan...

CEVDET AKAY (Karabük) - Hepsini yapmak lazım.

ORHAN YEGİN (Ankara) - ...her şeyin öneminin altını çizerek, her şeyin bu toplum için bir kazanım olduğunun altını çizerek her şeyi yükselten, her şeyi ayaklandıran bir yönetim anlayışıyla yolumuza devam ediyoruz.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Orhan, musluklardan su akmasaydı çocuklar susuzluktan öldü ya.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Okullarda temizlik yokmuş.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Maalesef. Var mı?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Belediyeler gelmişler, okullarımızı temizlemek istemişler, biz buna müsaade etmemişiz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Etmediniz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bak, Orhan Bey, şunu kabul edin: Gerçekten kötü manzaralar var her okul açılışında ya.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ne yaptı sizin belediyeleriniz? Geldiler illere, ilçelere, 1 tane, 2 tane okula temizlik ekiplerini soktular -sırtlarında belediyelerinin isimleri yazılı- 2-3 tane fotoğraf aldılar, 1-2 tane okulu ya temizlediler ya temizlemediler.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Bırakın temizlesinler, neden korkuyorsunuz? Bırakın temizlesinler.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sanki bütün şehrin okulları temizleniyormuş gibi izlenim verdiler. Kardeşim, gidersiniz millî eğitim il müdürlüğüne, gidersiniz Millî Eğitim Bakanlığına, dersiniz ki: "Biz bunu yapmak istiyoruz."

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, bundan niye rahatsız oluyorsunuz? Türkiye Cumhuriyeti devletin bir belediyesinin temizlik hizmeti vermesinde sizi rahatsız eden şey ne?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Otursunuz; koşulları, şartları, her şeyi belli olur, çerçevesi belli olur, yaparsınız, şehrin okullarını temizlersiniz, biz de teşekkür ederiz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Neden rahatsız oldunuz bundan, niye rahatsız oldunuz?

SERKAN SARI (Balıkesir) - Bakan burada, talimat versin, buyursun, talimat versin. Bakan burada.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Koskoca devlet belediyeye muhtaç mı Orhan? Koskoca devlet belediyeye muhtaç mı olmuş?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Öyle 2 tane okula gidip, fotoğraf çektirip "Bütün okulların temizliği yaptık." uyanıklığı yok. Sizi uyanıklar sizi! Öyle işler yok.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Ya, bizim belediyelerimiz olmasa siz bir iş yapamazdınız.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ondan sonra, bütün okullarda yiyecek, içecek dağıtacaklarmış da çocuklara, biz mâni olmuşuz(!)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Bakan burada, söyleyebilir. "Biz çocuklara yemek veremiyoruz, su veremiyoruz, temizliğimizi yapamıyoruz." desin Bakan, açıklasın.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ya, İstanbul'da süt dağıttığınız okullarda çocuklarımız o süttten zehirlendi, kalkıp onları söylemiyorsunuz, sürekli engellerden bahsediyorsunuz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Açıklasın işte ya, Bakan burada. "Temizliği yapamıyoruz, güvenliği sağlayamıyoruz, yemeğini veremiyoruz bu çocukların. Gelsin, belediyeleriniz bize destek olun." desin. Utanmayın arkadaşlar, yapamıyorsanız açıklayın.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Arkadaş, bu memlekette askeriyelerde yüzlerce, binlerce asker zehirlendi, yurtlarda çocuklar zehirlendi, öğrenciler zehirlendi. Neyin muhabbetini yapıyorsunuz?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, lütfen...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Arkadaşlar, yüksek vasıflı işler konusunda Avrupa'nın gerisinde olduğumuz söylendi ve bunu üniversitelerin verdiği eğitimlere bağladılar; yükseköğretimdeki eğitimin kalitesizliğinden bahsettiler. Soralım arkadaşlara: Avrupa'da o örnek verdiğiniz, bahsettiğiniz üniversiteler; bir, kaç yıllık üniversiteler; iki, en önemlisi, o üniversitelerde daha yakın yıllara kadar ve uzunca, yıllarca süren bir şekilde akademi yerine öğrencilerin giyim kuşamlarıyla uğraşanlar, yönetimler, akademiler olmuş mu?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Aynı şeyleri tekrar ediyorsunuz! Türbanın sizden çektiği nedir ya?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Mezhepleriyle, etnik kimlikleriyle, yaşam tarzıyla aşağılanan öğrenciler olmuş mu o okullarda, bir soralım bakalım o arkadaşlara.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Türbanın sizden çektiği nedir ya? Başka konu bulama, ancak türban! Faydalan bakalım türbandan!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ama son zamanlarda Türkiye'de hem bilimsel yayınlarda hem üniversite-sanayi iş birliklerinde hem teknokent, teknoparklarda çok nitelikli işler ve ürünler karşımıza çıkıyor arkadaşlar.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Ya, daha çocukların sorunlarını çözemediniz siz; barınma sorununu çözemediniz, beslenme sorununu çözemediniz, temizlik sorununu çözemediniz; daha temel ihtiyaçları çözemiyorsunuz siz ya!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Minik bir bilgi de ekleyeyim size: Dünyada en fazla bilimsel yayın istatistiğinde 14'üncü sıradayız; bu sıraya da Türkiye'nin bilimsel yayın sayısını bir yılda 9 binden 50 bine çıkartarak gelmişiz. Sizin tesirinle geride

olduğumuz ne varsa aşmaya, öne geçmeye çabalıyoruz; sizin dönemlerinizde sizin tesirinle geriye düştüğümüz ne varsa hepsini aşarak ilerliyoruz ve ülkemizi büyütüyoruz.

CEVDET AKAY (Balıkesir) - Pozitif tesirimle büyütüldü.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Türkiye'de üniversiteler boşmuş, eğitim sıfırmış, öyle mi?

CAVİT ARI (Antalya) - Evet.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Çocukların hepsini sıfırlıyorsunuz, işte sonuç bu.

ORHAN YEGİN (Ankara) - O "Boş eğitim veriyor." dediğiniz, "sıfır" dediğiniz üniversitelerden, 190 üniversiteden sadece TÜBİTAK programlarına yapılan başvurular arasından 10 bin proje destek almaya hak kazanmış ve destek almış.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Kaç milyon üniversite öğrencisi işsiz? Kaç milyon üniversite öğrencisi kurye, kasiyer, tezgâhtar, pazarcı? Kaç üniversite mezunu öğrenci aldığı eğitimin karşılığında çalışabiliyor?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Başvuranlar demiyorum ha, bu sayı başvuran sayısı değil; desteklenmeyi hak etmiş, destek almış proje sayısı. Oradan öyle konuşmak kolay geliyor sizlere.

Arkadaşlar "Vakıf üniversiteleri açılıyor, buraların, işte, ne bileyim, eğitim payı artırılıyor; zenginlere, işte, şöyle yapıyor, böyle yapıyor..." Bu vakıf üniversitelerimiz vesilesiyle...

SERKAN SARI (Balıkesir) - İşsiz diplomalıları yarattınız, işsiz diplomalıları. Bir de paralarını aldınız özel üniversitelerde çocukların, istihdam da sağlayamadınız. Ailelerin elindeki umutları, paraları, varlıkları el değiştirdi sizin yüzünüzden! Eğitimin özeli mi olur? Nerede devlet, nerede kamucu anlayış?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Sarı, lütfen...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şart koşuyoruz. Kontenjanları belli zaten, bizim yükseköğretimde sayımız ne kadar artarsa artsın onların oranları belli. Biz bu vakıf üniversitelerinde aynı zamanda 34 yaşın üzerindeki kadınların, aynı zamanda depremzede öğrencilerimizin, aynı zamanda şehit yakınlarımızın, gazilerimizin, gazi yakınlarımızın, başarılı sporcularımızın, olimpiyat sporcularımızın ücretsiz veya çok düşük ücretlerle öğrenim almasını sağlamaya çalışıyoruz ama siz orada, işte böyle, bağırıp çağırıp duruyorsunuz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sağlığı devret, eğitimi devret, her şeyi devret, özelleştir! Cebinde para olmayan eğitim alamaz hâle geldi!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Sarı, lütfen...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Ya, bunlara cevap versenize! Paralı eğitime döndürdünüz ülkeyi, parası olmayan çocuk okuyamıyor!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Son yıllarda hayata geçirdiğimiz istihdam odaklı dönüşüm hamleleri 2025 YKS yerleştirme sonuçlarıyla somut bir başarıya dönüşmüştür. Geleceğin mesleklerine yönelik olarak bu yıl ilk kez açılan lisans ve ön lisans programlarının tamamında yüzde 100 doluluk oranına ulaşılmıştır.

SERKAN SARI (Balıkesir) - İşe yerleştirmedeki başarı oranınız kaç? O çocuklar mezun oldu, bırak da kaç iş bulabiliyor? Her şeyiniz hikâye, her şeyiniz tiyatro!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Başarı sıralamasında üst dilimde yer alan adayların dahi yapay zekâ, siber güvenlik, dijital sağlık, yenilenebilir enerji ve tarımda dijital dönüşüm gibi alanları tercih etmeleri yükseköğretim planlamasının ihtiyaçlarla doğru şekilde örtüştüğünü de bu vesileyle ortaya koymaktadır. O beğenmediğiniz "boş", "sıfır" dediğiniz üniversitelerin 2018 yılında ulusal hakemli dergilerde yayımlanmış yayın sayısı 20 bin civarında iken 2024 yılında bu sayı 75 bine çıkmıştır arkadaşlar.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Üniversiteler işsiz mezun yetiştiriyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Dolayısıyla, bakın, sizin temel sorunuz şu: AK PARTİ'ye muhalifsiniz. İktidar olmaya talip olduğunuzu söylüyorsunuz, eyvallah; iktidarı övmek istemiyorsunuz, eyvallah; yapılan işlerde birtakım eksiklikleri bulup "Ya, onu yaptın da şunu da eksik yaptın..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERKAN SARI (Balıkesir) - İşte, söylüyoruz arkadaş, cevap ver! Orhan Bey, bu sorulara cevap verebilirsiniz, çok bir şey değil; başka yerde konuşmuyoruz, yüzünüze konuşuyoruz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Orhan Bey, bir dakika ek süre veriyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) - ...demek istiyorsanız, demeye çalışıyorsanız eyvallah ama siz AK PARTİ karşıtlığını, siz Cumhur İttifakı'nın başarısına olan hasedinizi...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Ya, işsiz üniversite öğrencisinin AK PARTİ karşıtlığıyla ne alakası var? Okulda yemek veremediğiniz çocukların AK PARTİ karşıtlığıyla ne alakası var?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Siz devleti kötülemeye, devletin kurumlarını kötülemeye, devletin ürettiği hizmetleri kötülemeye...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Devlet, babanın malı ya(!) Devlet, babanın malı ya(!)

ORHAN YEGİN (Ankara) - ...devletin yirmi üç yılda yaşadığı, aldığı mesafeleri, aştığı dağları basitmiş gibi, küçükmüş gibi, kötüymüş gibi, çirkinmiş gibi göstermeye çalışıyorsunuz ve birçok konuda da maalesef bunu iftira atarak yapıyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Devlet, babanın malı ya(!)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - "Ben devletim." mi diyorsun?

SERKAN SARI (Balıkesir) - Okulun temizliğini yapamaz, güvenliği sağlayamaz!

ORHAN YEGİN (Ankara) - İmam-hatiplerin sayısındaki artıştan duyduğunuz rahatsızlığı, dine, diyanete ilişkin konulara duyduğunuz rahatsızlığı ve bunu yansıtmak için sınavlarda "Bursa'daki şu imam-hatipten şu kadar öğrenci 1'inci çıktı, tam puan aldı." gibi iftiralarla hem kurumlarınızı hem değerlerinizi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Kendi işini yapan kaç üniversite mezunu var?

ORHAN YEGİN (Ankara) - ...kuşku uyandırarak devlet ile öğrenciler arasında güvensizlik oluşturmaya çalışıyorsunuz.
(CHP milletvekillerinin laf atmaları)
OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Yegin, teşekkür ediyoruz.
(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)
OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ediyorum.

Sayın Seveda Karaca...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Kibir kötü bir şey!
(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)
OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Orhan Bey, tamam.

Seveda Karaca Hanım'a, Vekilimize söz veriyorum.

Buyurun...

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Ya, sizin hasediniz ve kininiz öğrencileri öldürüyor, farkında mısınız?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sizin bu dine, diyanete olan kininiz nedir arkadaş!

(CHP milletvekillerinin laf atmaları)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Kimsenin böyle bir niyeti yok arkadaş, nedir bu sizin tiyatronuz, bitmedi yıllardır ya!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, milletvekilimiz konuşacak.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Dine değil din tüccarlarına düşmanız biz, din tüccarlarına!

(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Orhan Bey... Orhan Bey...

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - "Allah" "Kitap" diye fakir çocuklarını öldürenlere düşmanız, biz onlara düşmanız.

(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Orhan Bey, lütfen...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Yazıklar olsun ya!

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - İmam-hatiplerde ateist yetişiyor, ateist!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Söz verdim Seveda Hanım'a.

Tekrar süreyi başlatıyorum.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Ateist sayısı artıyor, sayenizde ateist sayısı artıyor!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, lütfen...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Gidin, LGBT bayrağı açın, gezin ortalıkta!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Onu sen açıyorsun.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Ağbaba...

Buyurun Sayın Karaca, başlayın...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Fakir fukara çocuklarını söylesene! 16 yaşındaki ölen türbanlıyı söyle, 16 yaşında! Yaktığın türbanlıyı söyle... Onu konuş, onu konuş, savunacaksan onun hakkını savun!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ne konuşacağız kardeşim?

VELİ AĞBABA (Malatya) - 16 yaşında, 15 yaşında ölen çocukları konuş. Utanmadan hâlen dini kullanıyorsun!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Onların hepsiyle ilgili, nerede, ne olursa hepsiyle ilgili yargı süreci işliyor.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Ağbaba... Orhan Bey... Lütfen dışarıda da beraber konuşabilirsiniz bu konuları.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Okula gidemeyen türbanlı çocukları söyle, onu söyle sen!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Siz kendi belediyelerinizde yaptığınız çirkinlikleri örtmek için...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Kur'an-ı Kerim, kutsallarımız sizin pisliklerinizi örtmek için kullanacağınız bir alet değil! Sizin hırsızlığınızı...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Ağbaba...

(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, bakın, böyle olursa yine ara vereceğiz, bizden gidiyor.

Lütfen Orhan Bey...

Kapatıyoruz bu konuyu.

Sayın Karaca, buyurun.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Siz bu ülkede adı en çok bilinen Bakansınız Yusuf Tekin, sadece bugün değil, yarın da gayet fazlaca anılacaksınız bu memlekette ama yarattığınız yıkımla anılacaksınız, "Devlet eliyle çocukları en çok ölüme gönderen Millî Eğitim Bakanı." olarak anılacaksınız, çocukluklarını ellerinden aldığınız yurttaşların ahiyla anılacaksınız, sadece bugün değil, gelecekte de anılacaksınız.

Her şeyi 2002'yle kıyaslıyorsunuz. 2002'de eğitimde yatırıma ayrılan pay yüzde 17'yken yüzde 8'e kadar geriletmişsiniz. Sizin kendi Bakanlığınızın strateji belgesi bile "Eğitime ayrılan ödeneklerden yatırım ödeneği yetersiz." diye bas bas bağırıyor ama "Binlerce derslik yaptık." diye burada bize açıklama yapıyorsunuz. Okul sayısı 2024-25 Eğitim-Öğretim Dönemi'nde bir önceki döneme göre 1.500'e yakın azalmış; anaokulu sayısı yarı yarıya düşmüş, 4-6 yaş Kur'an kursu sayısının yarısına kadar inmiş ama derslik sayıları artıyor. Bu matematikle çocuklar tabii ki PISA'da, TIMSS'de, hatta yerli millî ABİDE'de de sınıfta kalır. Lafı dolandırmaya hiç lüzum yok. Sizin kendi belgeleriniz eğitimdeki yatırımın iki temel kanala aktığını açık açık söylüyor, biri imam-hatipler, diğeri meslek liseleri. Derslik başına düşen öğrenci sayısı imam-hatiplerde az ama okul, pansiyon olanağı, ekonomik destekler gırla. Sizin en büyük övüncünüz bu ülkenin en büyük utancı olan meslek liseleri. Kamuda meslek lisesi sayısı akademik lise sayısını geçti, hâlâ konteyner okullarda öğrenciler var ama 258 sanayi bölgesine bir parmak şıklatmayla mesleki eğitim büroları

kurdunuz, okul kondurdunuz; şimdi yetmiyor, bir de OSB'lere toplama kampı gibi yurt yapmaya niyetleniyorsunuz; çocuklar patronun, ustanın başka bir şey görmesin istiyorsunuz.

2002'yle bir kıyas daha yapalım. 2002'de devletin eğitim yalanıyla ölüme gönderdiği çocuk sayısı sıfırdı. Geçen hafta Alperen'le birlikte 16 oldu bu sayı. Birinin bile adını anmadınız siz burada. Önce ortaokula indirdiniz resmî çocuk işçiliğini, şimdi de "bölge okul", "ihtisas okulu", "sektör içi okul", "sektöre entegre okul" diye bir rezaletle el yükseltiyorsunuz. Bakın "ülkenin ilk sektör içi okulu" diye reklamını yaptığınız şeyin ne olduğunu buradan söylüyorum: Memleketin yer altı kaynaklarını yağmalamak için zeytinlikleri yok eden Ahlatcı'nın tornası Çorum OSB'nin ortasına bir bina dikmiş, kendisine kuyumculuk elemanı yetiştiriyormuş. Bu memleketin taşını, toprağını, zeytinini, her türlü rantını yedi, doymadı; bir de 2,5 trilyon liralık cirosu olan dostunuza altı yıl boyunca 200 çocuğun bedava emeğini bir imzayla armağan ettiniz. "Sınıf" diye kurduğu yere bakın fabrikanın içinde, işte çocuklara "sınıf" diye verdiğiniz yer burası gerçekten de! Çocuk başına her birine çırak ücreti ödense aylık 1,3 milyon lira İşsizlik Fonu'ndan bunun cebine akıyor. Daha çok çok var bundan. Buna karşılık ne yapacaktı beyefendi? Altın rafinerisinde gençleri istihdam edecekmiş, işe alınan öğrencilerin bedelli askerlik ücretini karşılayacakmış. Siz yoksulun çocuğunu Ahlatıcılara köle edip bir de üstüne para veriyorsunuz, sonra "Çocukları çalıştıracamız." diye övünmesi Ahlatıcılara düşüyor.

Sektöre entegre okulun ilk imzasını biriyle daha attınız, İsmet Kazıcıoğlu Otomotiv Sanayi Şirketi. Fabrika binasının içine iki oturak atmışsınız, adına "okul" diyorsunuz. Çocukları 14 yaşında ensesinden tutup patronlara emanet ettiğiniz, ömrünün tamamını fabrikaya sıkıştırdığınız yeni düzen gerçekten bu. Meslek lisesi öğrencileri üzerinden katlanan ciroları neden açıklamıyorsunuz Sayın Bakan? Biz burada meslek lisesi öğrencileri üzerinden ne kadar ciro kâr yapıldığını öğrenmek istiyoruz çünkü üretim ve ciro kârları kırılıyor orada, arkasında çok büyük bir çocuk sömürsü var. Çocukların üstünden milyonlar kazanılıyor. Özel meslek lisesi patronlarına öğrenci başına 77 bin liraya kadar para vermeyi biliyorsunuz ama "Çocuklara bir öğün ücretsiz yemek vermeye bütçe yok." diyorsunuz, geçen yıl 948 meslek lisesine 421 milyon lira öğle yemeği parası ödemişsiniz, demek ki var.

Sayın Bakan, 3 Aralıkta davamız var, davalı olan sizsiniz, kadınlar sizi dava etti "Bir öğün ücretsiz yemek hakkımızdı, bir dönem bu hakkımız sağlandı, sonra gereksizce, mesnetsizce bu hak elimizden alındı." dediler. Gelin, burada yaptığınız konuşmaları çocukları aç aç okula gönderen annelere de anlatın o davada, davet ediyorum sizi. Size, buraya 10 binlerce imza getirdik bir öğün ücretsiz yemek için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - ...ama siz onlarla hiçbir şey yapmadınız.

Tamamlıyorum sözümü.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - "Kamuoyu, kamuoyu" deyip sürekli okulların süresini kısaltmaktan bahsediyorsunuz, alın size kamuoyu.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Karaca...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Bugün herkes bir öğün ücretsiz yemek için ses yükseltiyor. Gelin, davada, 3 Aralıkta deyin ki...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Karaca...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - ..."Ben o parayı sermayenin çocukları kul etmesi, köle etmesi için ayırdım, yok size bir öğün ücretsiz yemek falan." Kadınların yüzüne söyleyin, haydi bakalım.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı Orhan Erdem'in, Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in Millî Eğitim Bakanlığının 2026 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Karaca, siz her gün konuşuyorsunuz, usulü de biliyorsunuz ama bunu yapmayın lütfen. Ayrıca konuşmanızı bölmek istemedim. "Devlet eliyle çocukları ölüme götüren Bakanlık" ifadesi yakışmıyor.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Nedir MESEM, MESEM nedir? 16 çocuk nerede öldü, 16 çocuk?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Burası kaba ve yaralayıcı...

(DEM PARTİ milletvekillerinin laf atmaları)

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - 16 çocuk nerede öldü?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sizler de mi katılıyorsunuz? Devletinize böyle bir itham olur mu? Yargıya gidersiniz...

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Ya, tespit ya, yapmayın!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Bu hiçbirimize yakışmaz.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Nerede öldü bu çocuklar, nerede öldü?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Bu ifadeleri lütfen kullanmayalım.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Nerede öldü bu çocuklar? Anasının babasının evinde mi öldü bu çocuklar?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Bizim yemin ettiğimiz Genel Kurulda, uyduğumuz İç Tüzük'te temiz dille konuşmamız bize ifade ediliyor.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - İnsanlar ölüyorsa, çocuklar ölüyorsa bunun hesabı sorulur, başka yolu yok!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Bunu ifade etmeye, yazılı almaya da gerek yok.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Sayın Başkan, nerede öldü bu çocuklar? MESEM öğrencisi bu çocuklar.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Böyle bir şey olamaz!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Hepimizin bu Mecliste, bu ülkenin en kaymak, en önemli tabakasında sözlerimize dikkat etmemiz gerekiyor...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - MESEM programıyla gönderdikleri işletmelerde öldü, nerede öldü bu çocuklar!

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Ölen çocuklara karşı sorumluyuz en başta.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Tekrar ifade ediyorum, buna karşı gelecek bir şey yok.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ve 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Millî Eğitim Bakanlığı (Devam)

b) Yükseköğretim Kurulu (Devam)

c) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (Devam)

ç) Yükseköğretim Kalite Kurulu (Devam)

d) Üniversiteler (Devam)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Söz sırası Sera Kadıgil'de.

Buyurun.

Süreniz beş dakika.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Bugün 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü. Az sayıda kalan, sizin çocuklarınız gibi özel okullarda okuyan çocuklar bugün böyle Dünya Çocuk Hakları Günü üzerine kompozisyonlar yazacaklar, süslü püslü resimler yapacaklar boyası olanlar falan ama sadece bu sene sizin yarattığınız yoksulluk yüzünden okulsuzlaşan 1 milyon çocuğun böyle bir imkânı olmayacak, sizin yüzünüzden devlet eliyle çocukları ölüme gönderdiğiniz MESEM'lerde sayısı 3 milyona dayanan çocuk işçilerin böyle bir lüksü olmayacak, sadece bu sene çalışırken katledilen 82 çocuğun böyle bir lüksü olmayacak.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kadıgil, yeni uyarmıştık.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Hiç düzeltmeyin Sayın Başkan, beş dakikam var zaten.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Aynı ifadeleri kullanmanız hoş değil.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Aynı ifadeleri kullanıyorum ve altını da çiziyorum.

82 çocuk öldü bu ülkede, 16'sı siz Bakanken öldü. Daha ağırını söylüyorum: Bu 16 çocuğun doğrudan faili Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'dir! Var mı? Var mı? Elimde görüyorsunuz, elimde görüyorsunuz...

(Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in ayağa kalkması)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sayın Başkan, kusura bakmayın.

Böyle terbiyesizlik olmaz!

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Sensin terbiyesiz! Elimdeki çocuğun suratından utanacaksın ilk önce!

(Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in Komisyon toplantı salonunu terk etmesi)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.11

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.22

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, 18'inci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum. Müzakerelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

3.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, milletvekillerinin görüşlerini ifade ederken İç Tüzük'ün ilgili maddelerine uygun davranmasını rica ettiğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bütün milletvekillerinden, görüşlerini ifade ediyorken İç Tüzük'ün ilgili maddeleri gereğince şahsiyetle uğraşılması ve temiz bir dil ve üslup kullanılmasını tüzüklerimizin ilgili maddesi gereği rica ediyorum. Fikirlerinizi, eleştirilerinizi her türlü yapabilirsiniz ama kurallarımız var, bu kurallar çerçevesinde kalmak kaydıyla.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ve 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Millî Eğitim Bakanlığı (Devam)

b) Yükseköğretim Kurulu (Devam)

c) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (Devam)

ç) Yükseköğretim Kalite Kurulu (Devam)

d) Üniversiteler (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kadıgil, size dört dakika vereceğim. Konuşmanızı lütfen tamamlayın.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Teşekkür ediyorum.

Bana diyorsunuz ki çok sinirlisin, çok sinirli konuşuyorsun. Arkadaşlar, bu ülkede bir senede 82 çocuk öldü, bu çocukların 14'ü MESEM'liydi. MESEM geldiğinden beri 16 çocuk öldü. Bu ne demek biliyor musunuz? Bu ülkede her hafta çalışırken 2 çocuk ölüyor demek. Ve bu MESEM'i kim savunuyor? Gerçekten ben bunu çok merak ediyorum, baktım, araştırdım, kim savunuyor biliyor musunuz? Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu savunuyor, Müslüman İşadamları Derneği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, bir de buradaki vekiller savunuyor ya. Hadi bana inanmıyorsunuz, benim söylediklerimi dinlemiyorsunuz, MESEM'li bir çocuğun mektubundan kısa bir kesit okuyacağım size. Hani övüp duruyorsunuz ya mesleki eğitim falan diye... "Sabah beşte gün doğmadan uyanıyorum, ev buz gibi, otobüse biniyorum, iki saat sürüyor, iniyorum patron tepemde. Ben siber güvenlik ve yazılım okuyorum ama yaptığım şey kablo taşımak ve inşaatlarda çalışmak. Elimdeki elektrik 220 volt, hata lüksüm yok. Saat 13.00, yemek zaten yok, çantamdaki poğaçayı çıkarıp yiyorum. 'Arkadaşım bugün de maaş yatmadı.' diyor, gülüyoruz. Saat 22.00 oluyor, mesai anca bitiyor. Ben daha 17 yaşındayım ama içimde 40 yaşında birinin yorgunluğu var. Siz bu mektubu okurken ben bir günümü daha 200 TL'ye satmış olacağım." Bakın, bana kızılıyorsunuz, hadi bu çocuğa da kızın ya, 17 yaşında, öve öve bitiremediğiniz MESEM'lerden bir çocuğun mektubu. Meslek eğitimi diyorsunuz ya siz, bu çocuklar gidip orada yazılım falan mı öğreniyor sanıyorsunuz? Öyle bir şey olmuyor ya. Hiçbir kafeye, restorana falan gidiyor musunuz siz? Gerçekten merak ediyorum. 15 yaşında çocuklar ya, on beş saat ayakta çay, kahve taşıyorlar. Neyin mesleği, neyin eğitimi? Ve bunları savunanları size saydım: Türkiye İşadamları Derneği, İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Odalar ve Borsalar Birliği; bunları ne kadar çok dinliyorsunuz ya siz. Hadi mesela birilerini dinlemeye bu kadar meraklısınız, biraz da buradaki vekilleri bir dinlesenize. Sabahtan beri burada oturuyorum. Her söz alan vekil, ben Türkiye İşçi Partisi vekiliyim, CHP sıraları, DEM PARTİ sıraları, İYİ Parti sıraları, YENİ YOL sıraları, bağımsız vekiller, EMEP partisi, yatıp kalkıp herkes size bu komisyonda ne söylüyor? "Bu çocukların okullarda bir öğün yemeğe ihtiyacı var." diyor ya. Sunum dosyası yerine, maşallah, kitap yazmışsınız, iddianameler gibi herhâlde, ne kadar uzarsa içi o kadar boşalıyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bu konuda haklı.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - O sunum dosyasında şöyle diyorsunuz: "İnsanı hangi ilke ve değerler doğrultusunda yetiştirmek istediğimizi konuşuyoruz. Bizim derdimiz millî, manevi değerlerimizi içselleştirmiş nesiller." Ben de bizim derdimizi söyleyeyim mi? Her şeyden önce bu nesillerin doyması, doyması. En az sizin çocuklarınız kadar her sabah bir yumurta yemesi, et yemesi, süt içmesi, mandalina yemesi ya, bak, geçiyorum artık eti, sütü, tavuğu, mandalina yemesi. Buradaki bu kadar vekilin söylediğinin altında bir şey var. Yine, yalan söylerseniz diye, 2002'den beri ben bu Komisyonda aynı şeyi konuşuyorum, bu çocuklara okullarda, devlet okullarında bir öğün ücretsiz yemek verin diyorum ya, bir bildiğim var. Daha dün gittim, yine, yalan söylerseniz bana diye, dün gittim bir lisenin bahçesine, bir çocuğun kahvaltısını gözümle gördüm, dün akşamdan kalan pilavı, salatanın suyuyla karıştırmış kahvaltı ediyor. Bu çocuk şanslı ha, şanslı bu çocuk, elinde kahvaltısı var en azından çünkü. Kantinlerine gittim, böyle kâğıt gibi incecik bir dilim kaşar içinde bir tost 100 lira. İki sene önce bu Komisyonda konuşmuşum, bir şişe su 5 lira oldu diye, şu an bir şişe su 15 lira, 15 lira ve siz bu çocuklara bunu vermiyorsunuz ya, vermiyorsunuz. Haberlerde gördüm bir özel okulun şartlarını, kahvaltı, öğlen yemeği dâhil 2 öğün yemek, açık, kapalı spor salonu, güvenlikler, temizlik görevlileri, piyanolar, bale dersleri, hepsi var. Allah bağışlasın, sizin kızınız bu okula gidiyormuş, hiç gözüm yok ama iki çift sözüm var: Neden diğer çocuklar bu kadar şanslı olamıyor ya bu ülkede, neden? Neden yoksul çocukları 3 poğaçayla, o da bulabilirlerse, günü geçirmek zorunda kalıyor? Para mı yok? Bu nasıl güçlü devlet, bu nasıl büyük devlet ya? O sizin bütçenizin...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Bitiriyorum Sayın Başkan otuz saniye içinde, çok bölündü çünkü.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bitti, sürenizi verdim Sayın Kadıgil.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Elinizdeki bütçenin sadece yüzde 1,5'ile bütün çocuklara bütün devlet okullarında ücretsiz bir öğün yemek verebilirsiniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum...

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Ama yapmıyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kadıgil, anlaşıldı mesele.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Bu yüzden de bu ülkede özel okul sayıları yüzde 200 artmış durumda, devlet okulları yerinde sayıyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Süre bitti.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Güner, buyurun lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkür ederiz Sayın Başkan.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Hayır, bir saniye Sayın Güner, Fethi ağabey, özür diliyorum.

Sayın Başkan, durduk yere böldünüz beni ve otuz saniye borcunuz var bana, üzgünüm.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kadıgil, konuşmanızı yaptınız, size süre verdim, sonra da size nezaketle davrandım.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Sayın Başkan, üç buçukta durdurdunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Güner'e geçtik, lütfen, bir milletvekili konuşuyorken bölmeyelim. Buyurun, Genel Kurulda görüşlerinizi ifade edersiniz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Bakan, sunumunuzda Türk dilinin ve Türk kültürünün öğretilmesi amacıyla 35 ülkede 1.740 öğretmen ve 45 ülkede 149 okutmanın görev yaptığını belirtiyorsunuz. Türkiye Maarif Vakfıyla da 180 ülkede resmî temas, 64 ülkede faaliyet göstermişsiniz. Yabancı uyruklulara da Türkçenin öğretilmesi konusunda gayretlerinizi anlatıyorsunuz ama Bulgaristan- Türkiye maçı bitti, 20 futbolcumuzdan 2'sinin görüşleri alınmak üzere spiker mikrofon uzattı, Kenan Yıldız ile Ferdi kardeşimiz İngilizce konuştular. Yani yurt dışında bu kadar yatırım yapıyorsunuz da oradaki Millî Takım'a kadar yükselen 2 futbolcunun Türkçe konuşamamasının yapılan bu çalışmaların kim için yapıldığı sorusunu gündeme getireceğini düşünüyorum. Çok üzıldüm Türk Millî Takımı'nda oynayan ama Türkçe bilmeyen 2 futbolcumuzun varlığına.

Sayın Bakan, geçen dönem de söyledik, köy okullarının durumları gerçekten vahim. 7 bine yakın köy okulu kapalı ve bu köy okullarının bir kısmı da yeni süreçte hayırseverler tarafından yaptırılmış, taşınmalı eğitimle buradaki çocuklar gidiyor, 1 milyona yakın çocuk taşıyor. Bunların okulla ilişkisi, veli, okul ilişkisi ortadan kalktığı gibi, belli bir dönem sonra kız çocuklarının okuldan alınmasına da yol açıyor. Sabah erken saatte gün doğmadan yola çıkan çocuğun başarılı bir eğitim alması ya da başarılı olması ne kadar olası. Ayrıca bunlara öğlen doğru dürüst beslenme sağlanamıyor. Anne-baba ilişkilerinden mahrum kalıyorlar. Bu konuda taşınmalı eğitimin sona erdirilmesini, köy okullarında öğrenci sayısı kaç olduğuna bakılmaksızın, eğer okul varsa eğitimin sürdürülmesini önemseyeceğimizi ifade etmek istiyorum.

Staj gören çocuklarımız var. Bunlara iş yerlerinde büyük bedenlere yüklenen iş gibi iş yaptırıldığı için bu yıl özellikle staj çocuklarında ölümler arttı. Bu çocuklar işe başladığında yaşlılık sigortası yapılmıyor, yalnız iş yerlerinde kaza sigortası yaptırılıyor ama ekonomik krizden ucuz işçi olarak bunlar sömürüldüğünden, büyük işlerde de kullanılıyor. Onun için TÜİK bunları işçi sayıp "Genç işsizliği azalttık." diyor. Çalışma Bakanlığı "Bunlar öğrenci, bunların işe başladığı gün stajla ilgili süreci yaşlılık sigortasına saymıyoruz." diyor. Bu bir haksızlık ve bu bir hak gasbı. Bu konuda sizin de girişimlerinle işe başladığı gün yaşlılık sigortası başlasın, primleri ödensin.

Tarım işçilerinin çocuklarını soruyorsunuz. Sayın Bakan, gidelim, Niğde'de birlikte gezelim. Tarım işçilerinin çocuklarının ayağı çıplak, üstü başı yırtık pırtık, ne okula giden var okulu açıldığı hâlde ne de okulun son döneminde okul eğitimini sürdürüyorlar. Bu çocuklar gerçekten eğitimden mahrumlar ve konuştuğumuzda çoğu bunların eğitim alamadığını söylüyor.

Okullarda madde bağımlılığı: Öğretmenlerle konuşun, öğretmen müdahale dahi edemiyor. Tuvaletin kapısı açık, oturup içeride madde çekenlerin olduğunu diğer arkadaşları söylüyor. Bunu aile, Emniyet, okul üçgeninde ele almak lazım çünkü 10 yaşına kadar indi. Anadolu'nun çoğu kentinde, akşam sokağa çıktığınızda bu çocuklara rastlıyorsunuz, içiniz acıyor. Bire bir tanık olduğum için söylüyorum.

PIKDES'de gerek çalışanın gerek öğretmenlerin kadroyla ilgili talepleri sürekli var. Bunlar öğretmen ve 657'ye tabiler ama kadro olaylarında beklenen düzenleme yapılmadı. Toplum Yararı Projesi kapsamında alınan daimî işçiler var. Bunları sürekli işçi kadrosunda çalıştırmak ihtiyaç çünkü bunlar okulda çocuk eğitimci arasındaki ilişkide de önemliler. Bizim dönemimizde tanımlama olarak "hademe" denirdi ama hademe de öğretmen kadar değerliydi, bizim bir ağabeyliğimizi yapardı. Ama şimdi bunlar alınıyor, belli bir süre sonra işten çıkarılıyor. Özellikle -güvenlik de dâhil- bunların sürekli işçi kadrosuna alınmalarının gerekli olduğunu düşünüyorum.

Çok arkadaşımız değişti, okullarda çocuklara bir öğün yemeğin verilebileceğine inanıyorum. Geçen yıl burada size bir önermede bulunmuştum, fakir-zengin çocuğu arasında kılık kıyafetle ortaya çıkan problemlerden dolayı tek tipe dönülmesinin gerekli olduğunu ifade etmiştim, not almıştınız. Bu konuda bu yıl tek tipe dönüldü, teşekkür ederim. Bu kere, bu çocukların tek tip giyimlerinde, ailelerden uygun kıyafet alamayanlarına kitaplar gibi çocuklara ücretsiz sağlanması yolunda da bir çalışma yapılırsa çünkü, ekonomik krizin etkilediği çoğu ailede, özellikle de asgari ücretli ailelerde eğitim masrafları artı bir yük oluşturuyor. Bu konuda da bir çalışma yapılmasının gerekliliğine inanıyorum. Eğitim sistemindeki çeşitlilik bir kopukluğu da beraberinde yarattı. Yeterli eğitim alınamamasının yarattığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Güner.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Bir cümle söyleyeceğim.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Açamıyorum, söyleyin cümlelerinizi.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Bugün konuşulduğu için söylüyorum: Benim çocuğum endüstri meslek lisesinde okudu, ben de endüstri meslek lisesi mezunuyum. Ben okuldan çıkınca mühendis olacak dolulukta eğitim almıştım ama çocuğumla konuştuğumda "Baba bizde matematik diye bir kavram yeterli ölçüde yok." dedi. Çocuğumu endüstri mesleğe gönderdiğim için üzüntü duyan bir babayım.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ederiz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Endüstri meslek liselerinde özellikle yalnızca staj ya da meslekle ilgili değil, bir üniversiteye girebilecek kadar da eğitim kalitesinin artırılmasının gerekli olduğunu bir kez daha vurgulamak istiyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyorum, Sayın Gürer.

Şimdi de söz sırası Sayın Nurten Yontar'da.

Buyurunuz lütfen.

Süreniz beş dakika.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; 2026 yılı için toplam eğitim bütçesi 2,9 trilyon lira olup yüzde 83'ü maaş ve SGK giderlerine gidiyor. Eğitimi ileri taşıyacak yatırım payı sadece yüzde 8,25, 1998 yılında bu oran yüzde 30'idi. Bu bütçeyle yeni bir okul yapamazsanız, ikili eğitime son veremezsiniz, taşınmalı eğitimi bitiremezsiniz. Yirmi üç yıllık AKP iktidarı süresince tam 14 kez eğitim sistemi, 9 kez de Millî Eğitim Bakanı değiştiren bu sistem maalesef ki değişime doymuyor. Şimdi de zorunlu eğitimi kısaltarak çocukları ucuz iş gücüne sürmeye, kız çocuklarını okuldan koparmaya, yoksul halkın çocuklarını kaderine terk etmeye çalışıyorsunuz. Biz acilen köy okullarının açılmasını talep ediyoruz. Her yıl değişen sınavlar, müfredatlar, uygulamalar sayesinde çocukların kaderi sizin masa başı deneylerinize terk edilmiş durumda. Bir ülkenin eğitim sistemi deney tahtası değildir. Liseye geçiş muamma, üniversiteye giriş bir bilinmezlik. Herkesin kafasında "Bu sene de sorular çalındı mı?" var.

2026'da bir öğrenci için bir öğün yemek maliyeti 91,63 lira. Devlet okullarında öğle yemeği ihtiyacı olan öğrenci sayısı ise 14 milyon 275 bin, yıllık maliyet 235 milyar lira. Bu tutar MEB bütçesinin sadece yüzde 12'si. Sayın Mahmut Özer döneminde bir öğün ücretsiz yemek uygulaması başladı, bütçeden pay ayrıldı. Taşınmalı eğitim kapsamındaki bütün çocuklara düzenli verilmesi talimatı yayınlandı ama sizin döneminizde Sayın Bakan, bu proje askıya alındı, neden? Çünkü sizin öncelikleriniz başka. Kaynaklar protokollere, vakıf etkinliklerine, tarikat burslarına, prestij projelerine akıyor. Yani bir öğün yemek gibi temel bir sosyal politika kalemini masraf statüsünde görüyorsunuz. Okullara ödenek gönderilmiyor. İl, ilçe müdürlükleri topu birbirine atıyor. Yönetici "Kaynak yok." deyip konuyu kapatıyor. Cumhurbaşkanı "3-5 çocuk yapın." diyor ama siz çocuklarımızı bir öğün yemekten mahrum bırakmakta bir sakınca görmüyorsunuz.

Sayın Bakan, sizin bahsettiğiniz gibi, bir Fatih Projesi vardı, 2010 yılında başladı, 2014'te de tamamlanması hedeflenmişti. "İnteraktif eğitim öğretim dönemini başlatıyoruz." dendi. Dört yılda da tamamlanacaktı. Bir milyondan fazla tablet çöp oldu, tahtalar kullanılmaz oldu. Milletin milyarlarca lirası çöpe gitti. Sayın Bakan, sizin sayenizde cemaatler ve tarikatlar anında STK oluverdi. Bugün Türkiye'de tarikat ve cemaatlerle yapılan protokoller eğitimdeki en büyük güvenlik tehdididir. MEB'in görevi çocuklarımızı korumaktır, çocukları ideolojik yapıların kollarına bırakmak değil. Size soruyorum Sayın Bakan: Bir ülkenin eğitim sistemi bir Bakanın inanç dünyasına göre mi şekillenir? Çocuklar bilimden uzaklaştırılırken siz neden susuyorsunuz? Pedagoji yerine ideoloji dayatmak hangi çağın politikasıdır? Bugün, Türkiye'de bir milyon öğretmen işsiz ve umutsuz şekilde atama beklerken okullarda öğretmen açığı kapatılamayacak boyuta gelmiştir. Kapı gibi diplomaları, mesleğine adanmış öğretmenlerimiz varken ücretli öğretmen adı altında asgari ücret bile olmayan bir kölelik sistemi yarattınız. Ders başına 120-150 lira vermek, sonra da eğitimde başarı beklemek tamamen hayal ürünüdür. Bu, resmen öğretmenlerimizin emeğine saygısızlıktır.

Sayın Bakan, Tekirdağ'da öğretmen evlerimiz yıkıldı, yok. "Deprem" dediniz, öğretmen evlerini kapattınız, on yıldır Şarköy'de mevcut olan, Süleymanpaşa'da mevcut olan öğretmen evlerimizi. Bugün 12.500 aktif öğretmeni olan Tekirdağ, bir bu kadar da emekli öğretmene sahip şehrimiz her ilçesinde bir öğretmen evi talep etmekte. Şarköy'de özellikle, yazın 300-400 bin nüfusa varan bir yerde gelen öğretmenlerimizin kalacak yeri olmadığını da buradan söylemek istiyorum. Halk eğitim merkezlerini de tasarruf tedbirleri kapsamında kapattınız, burada da bir yığın öğretmen açıkta kaldı. Şehrimin 11 ilçesinde BİLSEM'lerin, anaokullarının, spor liselerinin, güzel sanatlar lisesinin açılmasını istiyoruz. Bu benim talebim değil Sayın Bakan, bu, Tekirdağlıların talebi. Anaokullarımız, kreşlerimiz eksik, okullarımızın başlangıç... Sizin vaat ettiğiniz kreşler yok şu anda, bunu bizler sadece hayırseverlerden talep etmeyelim Sayın Bakan, sizin desteğinizi bekliyoruz, şehrimizin 11 ilçesinde bunları talep ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Yontar.

Şimdi de söz sırası Sayın Hikmet Yalım Halıcı'da.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

HİKMET YALIM HALICI (Isparta) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar ve basın mensupları; bugün, burada Türkiye'nin geleceğini yani Millî Eğitim Bakanlığı bütçesini konuşuyoruz ama ne çağdaş eğitimi konuşabiliyoruz ne de eğitimde fırsat eşitliğini çünkü AKP iktidarının kâr odaklı, çocuklarımızı müşteri gören yaklaşımıyla eğitim artık bir kamu hizmeti değil, parası olanın ulaşabildiği bir ayrıcalığa dönüşmüş durumda. Tam da Millî Eğitim Bakanlığı bütçesini görüştüğümüz bugün 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü ama biz milyonlarca çocuğu nasıl okul dışına ittiğinizi, yarattığınız sefalet düzeniyle çocukların neden okula aç geldiğini, yine yarattığınız sömürü çarklarıyla çocukların nasıl atölye ve fabrikalarda can verdiğini konuşuyoruz maalesef. TÜİK verilerine göre, ülkede her gün ekmek ve makarna tüketen çocukların oranı yüzde 62, her gün et, tavuk ve balık yiyen çocukların oranı ise sadece yüzde 12. 2017, 2018'den beri ortaokuldan mezun olan ama liseye kayıt yaptırmayan veya yaptıramayan öğrenci sayısı her geçen gün artıyor. Peki, bu çocuklar nerede? Sokakta mı, atölyede mi, maden ocağında mı, tarlada mı? Dilovası'nda 15, 16, 17 yaşındaki çocuklarımız maalesef yanarak öldü. Şanlıurfa'da 14 yaşındaki bir çocuğumuz kompresörle öldürüldü. Isparta'da Turhan Karabulut -kendi ilimde-

16 yaşında traktör hidroliği tamir ederken Haziran 2025'te maalesef hayatını kaybetti. Bu ülkenin çocukları okulda olması gerekirken denetimsiz atölyelerde çalıştırılıyor, ölüyor ve öldürülüyorlar. "Vatanın dağlarında, bayırlarında, kırlarında hatta en ücra yerlerinde kendi başına açıp solan çiçek bırakmayacağız." diyordu efsane Millî Eğitim Bakanımız Hasan Ali Yücel. Bugün çiçeklerimiz daha açmadan koparılıyor, kimi yoksulluğa, kimi tarikat yurtlarına, kimi suç örgütlerine, kimi de paslı bir makinenin altına terk ediliyor maalesef.

Bildiğiniz üzere, Isparta'da depreme dayanıksız 13 tane okul var, bu okullar güçlendirme sonrası yeniden riskli çıktılar. İki yıldır bu konuyu defalarca Meclis gündemine taşıdım, size de defalarca önerge verdim. Çok büyük bir skandal, binlerce öğrenci, öğretmen, emekçi depreme dayanıksız okullarda risk altında kalmışlar. Geçtiğimiz günlerde buna bir cevap vermişsiniz. Cevapta İl Özel İdaresi ve Isparta Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü teknik ekiplerince denetimlerin yapıldığını ve Valilik tarafından idari soruşturma başlatıldığını söylemişsiniz. Evet, bu olumlu fakat burada siyasi sorumlular ve bu işi yapan müteahhitlerin de unutulmaması gerektiğini özellikle ve tekrar hatırlatıyorum.

Yine, Sayın Özvar yanınızda bugün, Sayın YÖK Başkanı Erol Özvar. Geçen hafta AKP Isparta İl Başkanı Furkan Cem Er kendisini ziyaret etti. Ben Isparta'daki üniversitelerimizle ilgili destek istediğini düşünmek isterdim ancak bugün Isparta yerel basınında çıkan haberlere baktığımda Isparta İl Başkanının Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesindeki öğretim görevlisi olan dayısı Haluk Songur için geldiğini öğrendim. Bu kişiyle ilgili hem idari soruşturma hem de hukuki soruşturma devam ediyor. Sayın Başkan, bunu siz de biliyorsunuz, bu konuya sizin de hassasiyetle yaklaşacağınızı ve konuyu takip edeceğinizi düşünmek istiyorum açıkçası.

Bir konu daha var sizinle paylaşmak istediğim. Dün Türkiye Yurt Dışı Eğitim Vakfı Başkanı geldi, her yıl 152 bin çocuğumuz ülkemizden ayrılarak yurt dışına eğitim almaya gidiyor. Her ne kadar siz "Giderlerse gitsinler." deseniz de bu beyin göçü dolayısıyla şu anda 400 bin gencimiz yurt dışında. Bu çocuklar orada sahipsiz, ne yapıyorlar, nerelerde kalıyorlar, ne tarz sıkıntıları var; bunların da gündeme alınıp bu çocukların Türkiye için bir elçi olarak orada donatılması, eğitilmesi, onlara destek olunması gerektiğini düşünüyorum ve teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyorum Sayın Halıcı.

Şimdi de söz sırası, Sayın Ali Karaoba'da.

Buyurunuz lütfen.

ALİ KARAoba (Uşak) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri ve değerli bürokratlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Atatürk'ün sözüyle başlamak istiyorum: "En büyük savaş cahilliğe karşı yapılan savaştır." Bu sebeple bütçe görüşmelerinin en önemli bakanlıklarından birini görüşüyoruz. Ancak bütçenizi konuşmadan önce sizin döneminizde yaşanan liyakatsizliklerden, tutmadığınız sözlerden ve faaliyetlerin birkaç tanesinden bahsedeyim. "Mülakat kaldırılacak." dediniz; Sayın Bakan, ne oldu, mülakat kaldırılmadı, rafa mı kaldırdınız? LGS'de kopya, sınavlardaki soru skandallarının sonuçları ne oldu? Sayın Bakanım, bu gençlerin hakkını yerken utanmıyor musunuz?

Akademi Projesi'yle yeni atanacak pırl pırl öğretmenlerimize asgari ücret vermenin eğitim sistemimize ne katkısı var? Siz eğitim fakültelerine mi güvenmiyorsunuz, öğretmenlere mi güvenmiyorsunuz? Millî Emlak arazisine yapılan kütüphaneyi kebabçıya çevirdiğiniz için 3 çocuklu öğretmenimiz İbrahim Kılıçer'in canına kıydığını hatırlıyor musunuz, yüzü gözünüzün önüne geliyor mu? Sahte diploma konusunda bir türlü gerekli yanıtları vermiyorsunuz. Biz diplomalarımızı sorduğumuzda, siz bunları bırakmışsınız, bizim Cumhurbaşkanı adayımızın diplomasını iptal etmeye çalışıyorsunuz. 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü'nü ara tatile getirmenin temel amacı nedir, Atatürk'e özel bir alerjiniz mi var Sayın Bakan? İmam-hatipleri dünyaya örnek gösteriyorsunuz, durumu iyi olan herkes neden çocuklarını koleje gönderiyor; hiç bunu oturup sorguluyor musunuz? Sadece Cumhurbaşkanını dinliyorsunuz, burada konuşan hiçbir milletvekilinin sözünü önemsemiyorsunuz. Laik, bilimsel eğitimi baltalayan tarikat, cemaat yapılanmalarına bir an önce son vermeniz gerekiyor. TÜRGEV, TÜGVA gibi siyasi ve dinî oluşumlar, dayatma olarak getirdiğiniz ÇEDES gibi projeleri derhâl sonlandırmalısınız Sayın Bakan. Siyasi ve kötü bir Millî Eğitim Bakanı olarak tarihe geçeceksiniz.

Sayın Bakan, sarı sendika Bakanlığı ele geçirmiş durumda, kamu emekçilerimiz sendikal haklarını kullanamıyorlar. Atamadan tutun da görevlendirmelere kadar, yöneticilik sınavlarına kadar, her konuda öğretmenlerimizi sarı sendikaya mahkûm bıraktınız. Millî Eğitim Bakanlığı AKP sendikasının değil, Türkiye Cumhuriyeti'nin Millî Eğitim Bakanlığıdır. Hâlen 1,5 milyon okuma yazma bilmeyen, eğitime ulaşamamış kız çocuğumuz var, karma eğitime karşı olduğunuz için yürüttüğünüz politikaların sonucu olabilir mi, hiç değerlendirdiniz mi Sayın Bakan? Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Öğretmenlik Meslek Kanunu konuları, siz bu kritik kararların hiçbirinde öğretmenlerimizin, akademisyenlerimizin, eğitim paydaşlarının fikrini almıyorsunuz; hani milletvekillerini dinlemiyorsunuz, bari bunları dinleyin Sayın Bakan. Millî Eğitim Bakanlığı öğrenci ve öğretmenleriyle yönetilmelidir, sarayın arka koridorlarında değil, itaat ve biat kültürünü içselleştiren bir model bir an önce geri çekilmelidir.

Türkiye'de çok sayıda KPSS 1'incisi ve 2'ncisi atanamamıştır Sayın Bakan, bununla ilgili elinizde bir istatistik var mı? Bunları liyakat deyip bir taraftan mülakatla elerken vicdanınız sızlıyor mu Sayın Bakanım? Okulların yeterliliği, dayanıklılığı ve temizliği de çok önemli, Uşak'ta birçok okul depreme dayanıklı olmamasına rağmen, güçlendirme yapılması ya da yıkılıp yeniden yapılması gerekirken parasızlıktan, ödeneksizlikten yapılmıyor ama Suriye'de 800 okul yaparken Uşaklı hemşerilerim ya da Türkiye'deki öğrenciler daha mı az kıymetli Sayın Bakan? Herkes bir öğün yemekten bahsediyor, vermiyorsunuz, çıkın söyleyin "Paramız yok, herkes bir yerden çalışıyor, biz ondan veremiyoruz." deyin, biz de susalım Sayın Bakanım. Bu çocukların bir öğün yemek hakkı var. Türkiye'nin en kırılgan çocuklarının, özel gereksinimli evlatlarımızın sesi olmak zorundayız. Ülkemizde 33.700 özel eğitim öğretmeni norm açığı varken bu çocuklar nitelikli eğitimden mahrum bırakılıyor. Aileler gecesini gündüzüne katıyor, maddi manevi yük altında eziliyor ama Bakanlık hâlâ gereken atamaları yapmıyor. Özel eğitim geçici çözümlerle yürütülemez Sayın Bakan. Özel gereksinimli çocuklarımızın yanında mutlaka alanında uzman bir öğretmen olmak zorunda, bu nedenle 4.500 özel eğitim öğretmeni ataması acil bir hâle gelmiştir Sayın Bakanım. Bu sadece bir istihdam talebi değil, çocuklarımızın eğitim hakkı, ailelerin nefes alması ve toplumun vicdani bir kuralıdır.

Soru önergelerimizde sorduk, bakın "Uşak'ta kaç tane revir var?" diye. Merkezde 3, ilçelerde 2 olmak üzere revir bulunduğunu ve Uşak ilinde toplam 8 tane hemşirenin çalıştığını söylüyorsunuz, bunların sayısının tüm Türkiye'ye yaygınlaştırılmasını ve artırılmasını talep ediyoruz. Uşak Banaz ilçemizde 2020 yılında söz verdiğiniz Şehit Vehbi Demir İlkokulu yapımı beş yıl oldu Sayın Bakan, Bozkuş'taki okul tadilatlarının hiçbirisi tamamlanmadı.

Son olarak da norm fazlasını, norm sayısını bir düşürüp puanı yüksek olanı getirip norm sayısını artırarak, arkadan dönerek puanı yüksek kişiye torpil yapmayı bırakın, mevzuatı bir an önce değiştirin.

Saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyorum Sayın Karaoba.

Şimdi de söz sırası, Sayın Ali Fazıl Kasap'ta.

Buyurunuz lütfen.

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) - Sayın Bakan, değerli Komisyon; şimdi süre beş dakika, bu beş dakika zarfında bu dağınık eğitim sistemi ve onun aksaklıklarını nasıl dile getireceğiz bilmiyorum ama şöyle başlayayım: Herhâlde Gençlik ve Spor Bakanlığıyla aranızda çok uzak mesafe var, o konuda koordinasyon bozukluğunuz da var.

Bakın, Sayın Bakan, Türkiye'de 4,5 milyon örgün üniversite öğrencisi var. Almanya'da -nüfusumuz hemen hemen aynı- 1,5 milyon üniversite öğrencisi var. Şu anda 500 binin üzerinde eğitim fakültesi mezunu, 500 binin üzerinde mühendislik fakültesi mezunu, bir o kadar hukuk fakültesi mezunu, eczacılık fakültesi mezunu var ve bunların büyük bir çoğunluğu da ev genci olarak yaşamlarını idame ettirmeye çalışıyorlar ve siz hâlâ bu okullardaki kontenjanları düşürmeyi planlamıyorsunuz.

İlim Kütahya'nın Dumlupınar ilçesinde -ki bin nüfuslu bir ilçedir- bir meslek yüksek okulu açmışsınız, o meslek yüksek okuluna gelen çocuklar, öğrenciler kayıt yaptırmadan gidiyorlar Sayın Bakan. Bir tek orada bunların ikamet edebilecekleri bir konut dahi yok, bir yurt yok, KYK yurdu yok. Aynı şekilde, Domaniç ilçesinde bir KYK yurdu yok, 3 bin nüfuslu ilçe, meslek yüksek okulunun kapasitesi 500. Ha, ben kapatın demiyorum ama bu plansızlık nedendir, ben onu anlayamıyorum. Siz anlıyor musunuz, bilmiyorum. Yirmi beş yılda düzenleyemediniz, planlayamadıysanız, bundan sonra planlama imkânınız da yok gibi geliyor. Gerçekten, bu meslek dallarında on yıl mezun vermesek herhâlde Türkiye'nin ihtiyacı olmayacak.

Taşımalı öğretimle ilgili çocukların yaklaşık bir iki saatini mazot kokusuyla yollarda geçirmesine sebep oluyorsunuz. Okulları kapattınız, köy okullarını. İl merkezlerinde servissiz çocukların okula gitme imkânı yok, okulları yıktınız "Yeniden yapıyoruz." bahanesiyle, çoğunu iş merkezine çevirdiniz merkezdeki kupon yerleri.

Özel kurslar vasıtasıyla artık fırsat eşitliğini yok ettiniz. Süre de ha bire gidiyor ama... Kütahya'da bile internet erişimi olmayan 150'ye yakın köy var, öğrencilerin buna ulaşması çok zor, araştırma imkânı çok zor. Ücretli öğretmenler -ki öğretmen fazlasına rağmen, eğitim mezunları olmasına rağmen- o sizin facianızdır; yazıktır, günahtır, yapmayın Sayın Bakan. Kadroya almanız çok mu zor?

Üniversite öğrencileri af bekliyor. Öğrencilerin -ben bir çocuk hekimiyim- beyin gelişimi için çocukların beslenmesi gerekiyor, beslenemiyorlar. Öğle arasında bir yemek vermeniz çok mu zor? Biraz itibardan tasarruf etseniz herhâlde o olur. Aslında ideali, ekonomik olarak refahı toplumun tüm kesimlerine yaymak ve o öğrencilerin gayet rahat bir şekilde tok olarak okula gelmesi.

Şimdi, Sayın Bakan, bu Millî Eğitimin millî olmadığını da biliyoruz ama ben biraz da ortamı yumuşatayım, biraz gerginlik oldu. Dertli Divani'den bir iki dörtlük okumak istiyorum:

"Yaşanılasi dünyanın ne tadı ne tuzu kaldı.

Ömür denen şu zamanın çoğu gitti, azı kaldı.

Çalışmadan yiyenlerin, derimizi giyenlerin

Nice benim diyenlerin ne izi ne tozu kaldı.

Çürük ökçe yırtık taban, kurdu kuşu ettik çoban.

Gariban daha da gariban, ne çulu ne bezi kaldı."

Sayın Bakan, baki kalan bu kubbede hoş bir seda imiş. Yani yanlışları siz de görüyorsunuz. Ücretli öğretmenden tutun, bu çarpık taşımalı öğretim sistemi, eğitim sistemi; ondan sonra, bu 15 yaşındaki çocukların -ki benim ilimde suntanın altında kalan bir çocuk ile kaynakçı olarak çalışan ve iskeleden düşen bir 15 yaşında çocuğumuz vefat etti- ağır, tehlikeli iş kollarında bunların çalıştırılması yasak, İş Kanunu'na göre de yasak, denetimsiz çalışması yasak.

Bunları inşallah düzeltirsiniz, düzeltmek için artık yirmi beş yılda yapamadınız ama bundan sonra yaparsınız diye düşünüyorum. Bütçe ülkemize ve çocuklarımıza eğitim olarak da inşallah hayırlı olur ama inşallah diyorum.

Teşekkürler Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Kasap.

Şimdi de söz sırası, Sayın Kezban Konukçu'da.

Buyurunuz lütfen.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Ben hazır Bakan Bey'in yanında, 12 Eylül darbesinden yadigar kalan YÖK'ün Başkanı varken üniversite öğrencilerinin sorunlarından bahsetmek istiyorum. Ülkemizde şu anda 8 milyonu bulan üniversite öğrencisi var ancak bunları yerleştirmek için sadece 877 tane yurt yapılmış. 8 milyon çocuğu buralara nasıl yerleştireceksiniz, çok merak ediyorum.

Şimdi, şöyle: Özel yurtlar var, buyursunlar, oraya, oralara gitsinler; tarikatların yurtları var, buyursunlar, oralara gitsinler diyebilirsiniz. Vallahi, bu özel yurtların fiyatlarına baktık, 17 ile 58 bin lira arasında değişiyor buradaki aylık ücretler. E, kiraya çıksın diyebilirsiniz, kiraya baktık, 25 ile 35 bin arasında değişiyor. Bir öğrencinin aylık maliyeti 20 bin lira en az ama diyebilirsiniz ki burs veriyoruz, buyursunlar, faydalansınlar; o da 3 bin lira. Bilmiyorum matematikten ne kadar anlıyorsunuz ama biz bu hesabın içinden çıkamadık.

Peki, bu KYK yurtları, var olanlar güvenli mi? Kadın öğrenciler için özellikle kesinlikle güvenli değil. Üniversite yerleşkeleri, KYK yurtları kadın öğrenciler için hiçbir şekilde güvenlik arz etmiyor. Ben tekrar hatırlatmak istiyorum: Gülistan Doku nerede? Rojin Kabaiş'e ne oldu? Tekrar tekrar, her zaman, her gördüğümüz yerde sizlere hatırlatacağız.

Üniversite öğrencilerinin yaşadıkları zorluklar bununla da bitmiyor. Çalışan öğrenci sayısı her geçen gün artıyor çünkü çok ciddi bir geçim sıkıntısı yaşıyor üniversite öğrencileri. Hakkını arayan, demokratik, bilimsel bir üniversite isteyen öğrenciler ise baskıya maruz kalıyor, soruşturmalara maruz kalıyor, yetmiyor, elinde bıçağı, palası olan sivil faşistlerce saldırıya maruz kalıyor. Hacettepe Üniversitesinde yaşananları unutmamak, bunları araştırarak mısınız, soruşturarak mısınız? Bir bakıyoruz rakamlara, 1.300 öğrenci gözaltına alınmış 2025 yılı boyunca, 200 öğrenci tutuklanmış, 700'den fazla öğrenci hakkında ise disiplin soruşturması yapılmış.

Bir diğer önemli konu, ihraç edilen KHK'li öğretmenler. Ben de KHK'li bir öğretmen olarak onların sorunlarını dile getirmek istiyorum. Kesinlikle haksız, hukuksuz bir şekilde, haklarında hiçbir somut delil olmadan on binlerce eğitim emekçisinin işine bir gecede bir imzayla son verdiniz. Vicdanınız rahat mı diye sormak istiyorum. En az 70 tane intihar vakası var KHK'liler içerisinde ve sivil bir ölüme mahkûm ettiğiniz KHK'li öğretmenler hakkını aramaya devam ediyor. Bütün KHK'liler amasız fakatsız derhâl görevlilerine iade edilmeli ve hakları teslim edilmelidir. Aynı zamanda burada tekrar barış akademisyenlerini hatırlatmak isterim. Bu ülkede barış süreci varken hadi buyurun, barış akademisyenlerinin hepsini görevine iade edin, biz de sizin samimiyetinizi görmüş olalım demek istiyorum buradan.

Bir diğer önemli konu ise özel okul öğretmenleri. Özel okul öğretmenleri örgütlendiler, sendikalaştılar, dertlerini anlattılar, dediler ki: "Biz mevsimlik işçi gibi çalıştırılıyor, on aylık süreli sözleşmelerle çalıştırılıyor. 2014 yılında taban maaş hakkımızı elimizden aldınız, bunu geri verin." Buralara geldiler ve sizler söz verdiniz "Bu taban maaş hakkı geri gelecek." dediniz ama bu sözleri tutmadınız. Biz nedenini biliyoruz ama sormak istiyoruz: Acaba neden tutmadınız? Özel okulu, dershaneler zincirleri olan milletvekilleri ve bürokratların baskısı yüzünden mi taban maaş uygulamasını tekrar getirmediğiniz? Tekrar tekrar bunu sormaya devam edeceğiz.

Bir öğretmen olarak ücretli öğretmenlerin sorunlarına da mutlaka yer vermek istiyorum. Ücretli öğretmenlerin aylık fiilî sigortaları sekiz ila on iki gün arasında yatırılıyor. Aylık gelirleri asgari ücretin altında, bazen 15 bin liraya kadar düşebiliyor. Aynı işi yapan kadrolu öğretmenlerle aralarında yüzde 300'e varan farklar oluşabiliyor. Bu duruma tekrar tekrar dikkat çekmek istiyoruz. Ücretli öğretmenlik uygulaması derhâl kaldırılmalıdır, bütçeden pay buralara ayrılmalıdır. Taban maaş tekrar... Biz, buradan, bütün talepleri onlar adına, öğretmenler adına tekrar dile getirmek isteriz. Taban maaş uygulaması geri getirilmelidir. Güvencesizliğe bir an önce son verilmeli, bütün öğretmenler kadrolu olarak çalışmaya başlamalıdır. 2026 yılı için de kadrolu atamalar ihtiyaca göre artırılmalı, bu konuda şeffaf ve net bir takvim açıklanmalıdır. Norm kadro yönetmeliği bilimsel kriterlere göre tekrar güncellenmelidir.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyorum Sayın Konukçu.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, çok kısa bir söz talebim var.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Veremiyorum Sayın Ağbaba, lütfen...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, çok önemli bir konu var.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Lütfen rica ediyorum, çok rica ediyorum ama herkes...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Müsaade edin, çok önemli bir konu var Sayın Millî Eğitim Bakanımıza iletmemiz gereken.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Veremiyorum, şimdi Sayın Hüsmen Bey konuşacak.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Korsan konuşma bu ya.

VELİ AĞBABA (Malatya) - EĞİTİM-İŞ'in bir eylemi var Sayın Kadem Özbay'ın Başkanlığında, şu anda Millî Eğitim Bakanlığının önünde şiddet içermeyen bir eylem. Talepleri MEB'in bütçesiyle ilgili, düşüncelerini aktarmaya geliyorlar, kendilerini ifade etmek için Meclisin önüne gelmeye çalışıyorlar, maalesef polis izin vermiyor. Bu eyleme izin vermeyenleri kınadığımı söylemek istiyorum. Siz o insanların hukukundan sorumlusunuz Sayın Bakan ve buradan EĞİTİM-İŞ'in eylemini selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz.

Evet, şimdi de söz sırası Sayın Hüsmen Kırkpınar'da.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurunuz lütfen.

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, kıymetli hazırun; iktidarınızın 2026 yılı için açıkladığı tükeniş bütçesinin bırakın eğitimde nitelikli dönüşüm yaratmayı, sistemin en temel zorunlu ihtiyaçlarını bile karşılamaktan uzak olduğu ortadadır. Öncelikle belirtmek isterim ki 10 Kasım ara tatile denk getirerek Atatürk'ü çocukların hafızasından silmeye çalışıyorsanız nafîle yere çabalıyorsunuzdur. Bu millet cumhuriyetin kurucusuna sahip çıkmayı hiçbir takvim oyununa bırakmaz. Bunu tesadüf diye geçiştirme gayretinizle kimseyi kandıramazsınız. Sayın Bakan, her yıl "Eğitime en büyük payı ayırdık." ezberini tekrarlıyorsunuz ama bütçe millî gelirin yüzde 5'lik OECD ortalamasının yarısına bile ulaşmıyor. Bakanlık bütçesinin yüzde 83'ü zorunlu giderlere harcanıyor yani öğrenci, öğretmen ve okulların gerçek ihtiyaçlarına neredeyse hiçbir katkı sağlayamıyor. Türkiye'de öğrenci başına harcama ilköğretimde 3,9 bin dolar, OECD'de 10,8 bin; ortaöğretimde 3,9 bin dolar, OECD'de 11,9 bin; yükseköğretimde 7,6 bin dolar, OECD'de ise 15 bin dolardır. OECD'yle aramızdaki fark uçurum olmuştur.

Sayın Bakan, eğitimde kritik kararlar uzman olmayanlarca alınırken her yeni yönetim öncekinin hedeflerini rafa kaldırıp sanki ilk kez yeni hedefler açıklıyor havasında. Bu hedefleri takip eden bir sistem var mı ya da kenarından bile geçmeyenlere hesap soran bir mekanizma? Mevcut Bakanlık ve Cumhurbaşkanlığı eğitim kurulunda kaç eğitimci var? Yeni yol haritası açıklanıyor "2030'a doğru Türk Yükseköğretimi" deniyor. Peki, bu defa farklı olacak mı? Önce şunu açıklayın: Tek öğrencinin bile tercih etmediği bölümleri açmaya devam edecek mısınız? Kalitenin dibe vurmasına hâlâ seyirci kalacak mısınız? Yüz binlerce boş kontenjan ve işsiz mezun gerçeğini görmezden gelecek mısınız? Sahte diplomalara müdahale edecek mısınız? Sayın Bakan, gerçek şu ki üniversite sayısını artırdınız ama kaliteyi yükseltemediniz, eğitimin ve diplomanın itibarını yerle bir ettiniz, bilim üretemediniz, üniversiteleri kalkınmanın lokomotifine hâline getiremediniz. Aksine, siyasi baskı gölgesinde üniversiteleri bilimin değil, biatin merkezi hâline dönüştürdünüz. Akademisyenlerden idari personele herkesi güvencesiz, düşük ücretli ve baskı altında bıraktınız. Hatadan dönme

gibi bir erdemimiz de yok. Köy Enstitülerini hatırlayın; sorgulayan, üreten, sorun çözebilen, halkıyla bütünleşen, memleketine sahip çıkan ve cumhuriyet değerlerini özümseyen bir nesil mi, yoksa her söyleneni sorgusuz kabul eden itaatkâr bir kuşak mı? Siz eğitimde neyi başardınız? Geçen hafta kaybettiğimiz Alperen'in ardından, dün Şanlıurfa'da, 15 yaşında, çırak olarak çalışmak zorunda kalan evladımızın atölyede işkenceyle öldürülmesi yalnızca bir suç değil, hem derinleşen yoksulluğun hem de çökmüş eğitim politikalarının korkunç sonucudur. Yirmi günde 10 evladımızı kaybettik ancak bu bütçede çocuk işçiliğini durduracak tek bir adım bile yok. 4+4+4 uygulamasında geldiğiniz nokta ise tam bir kaos. Deneme-yanılma politikasıyla mezun ettiniz ama işsiz bıraktınız. Okul öncesinden doktora kadar bütüncül plan yerine sistemi yamalı bohçaya döndürdünüz. Pedagojik dengeler altüst, 42.500 sınıf öğretmeni norm fazlası oldu. Bugün aynı hatayı tekrarlıyorsunuz. Artık güvenle çocukları gönderecek devlet okulu bulmak şans oldu, özel okullar ise lüks.

Sayın Bakan, Millî Eğitim Akademisiyle yılların akademik deneyimini yok sayıyor, süreci ideolojik bir eleme mekanizmasına çeviriyorsunuz. Bugün milyonlarca öğretmenimizin gözü kulağı burada; otuz yıl çalışıp emeklilikte aylık sınırına yakın bir maaşa mahkûm ediliyor, ek dersleri emekliliğe yansımıyor, norm kadro açığı ise her yıl büyüyor. Tek tip kadro, haklı zam, refah payı, bir maaş ikramiye, aile birliği ve tüm desteklerle eğitim emekçisinin haklarını teslim etmelisiniz.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Kırkpınar.

Şimdi de söz sırası, Sayın Metin Ergun'da.

Buyurunuz lütfen.

METİN ERGUN (Muğla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi bize göre yalnızca mali tablolardan ibaret değil, çocuklarımızın ve ülkemizin geleceğini şekillendiren bir iradenin ifadesi olması gerekir. Bu anlayışla bakınca 2026 yılı bütçesinin sadece yüzde 33 arttığı ve bu oranın da enflasyonun altında olduğu görülmektedir. Dahası, Bakanlığın genel bütçeden aldığı pay son on yıldır düzenli bir biçimde azalmaktadır. Bu durum, iktidarın söylemlerinin aksine eğitime karşı süregelen ihmalkârlığının açık göstergesidir. Bu tablo karşısında İYİ Parti olarak bu bütçeyi desteklememiz, onay vermemiz mümkün değildir.

Muhterem milletvekilleri, eğitim sistemimizle ilgili Türkiye genelinde çok büyük sıkıntılar vardır. Ülkemiz genelindeki sıkıntılarla ilgili partimizin görüşleri, diğer partilerin görüşleri milletvekili arkadaşlarımızca yeterince ifade edildiği için ben Muğla'da yaşanan bazı problemlere dikkatinizi çekmek istiyorum. İlimizde ciddi bir taşınmalı eğitim sorunu vardır. 30 kilometreden uzak yerleşimlerdeki -özellikle dağ köylerindeki- öğrenciler servis hizmetinden yararlanamamakta, ulaşım, beslenme ve içme suyu gibi temel ihtiyaçları ailelerinin kısıtlı imkânlarıyla karşılanmaktadır. Bu durum, birçok öğrencinin örgün eğitimi terk etmesine yol açmış durumdadır. Muğla yoğun bir şekilde göç alan bir il olduğu için okul ve derslik planlamasında yetersizlikler vardır Sayın Bakan. Bu sebeple, birçok okulda derslik eksikliği nedeniyle sınıflar birleştirilmekte, meslek lisesi öğrencileri güvencesiz koşullarda çalışmaktadır. Bunun yanında, Muğla yüksek deprem riski altındadır ve pek çok okul binası henüz güçlendirilmemiştir. Burada Sayın Bakana sormak isteriz: 2026 sonuna kadar ildeki tüm okulların dayanıklılığının yüzde 100'e çıkarılması için somut bir plan ve bütçe mevcut mudur? Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullar yıllardır yetersiz temizlik hizmetleri, hijyen sorunu ve temiz su ihtiyacı gibi problemlerle anılmaktadır. Okullardaki temizlik hizmetleri sorunu niçin yıllardır çözülememiştir ve Bakanlığınız bundan sonrası için herhangi bir adım atacak mıdır? Muğla bunun en güzel örneklerinden biridir.

Öğretmenlerimizin de ciddi sıkıntıları vardır ve bunların başında da çektikleri geçim sıkıntısı gelmektedir çünkü öğretmen maaşları yoksulluk sınırındadır. Muğla gibi yaşam maliyetinin yüksek olduğu illerde görev yapan öğretmenlerin geçim sıkıntısı çok daha büyüktür. Artık ertelenemez bir şart hâline gelen öğretmenlerimizin alım gücünün yükseltilmesi için Bakanlığınız hangi adımları atacaktır? Ayrıca, hâlâ 100 binden fazla öğretmen ücretli öğretmenlik yapmaktadır ve atama sayıları oldukça yetersizdir. Norm fazlası ve zorunlu yer değiştirme sorunu, tayin ve nakillerde güçlük, ailelerin farklı yerlerde çalışarak ayrı düşmesi gibi sorunlar hâlen devam etmektedir. Mülakatlardaki torpil iddiaları sürekli olarak gündemdedir ve gün geçtikçe de artmaktadır. Sayın Bakana sormak isteriz: Bu sorunların çözümü için bugüne kadar hangi adımlar atılmıştır? Bu sorunların çözümü için planınız var mıdır?

Son olarak, Muğla için özel bir beklentimizi ifade etmek istiyorum. Çok fazla göç alan Ortaca'mızın, yine, çok fazla göç alan Yerbelen Mahallesi'nde anaokulu ve ilkokul yoktur. Bu nedenle, Yerbelen Mahallemizin okul ihtiyacını karşılamak için Bakanlığınızın bir an önce harekete geçmesini talep ediyoruz.

Muhterem milletvekilleri, İYİ Parti olarak biz siyasetten arındırılmış, bilime dayalı, fırsat eşitliğini esas alan bir eğitim modelini savunuyoruz. Bu kapsamda öğretmenlerin ekonomik ve mesleki koşulları iyileştirilmeli, rehberlik ve psikolojik destek hizmetleri yaygınlaştırılmalı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

METİN ERGUN (Muğla) - Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyorum Sayın Ergun.

Şimdi, birleşime on dakika ara veriyoruz.

Kapanma Saati:18.11

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.20

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

----- 0 -----

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım; 18'inci Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Şimdi, Sayın Elif Esen, süreniz beş dakikadır.

Buyurunuz lütfen.

ELİF ESEN (İstanbul) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, kıymetli bürokratlar, Sayın Başkanım, çok kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini konuşurken yalnızca rakamlar değil, bu rakamların gerisindeki çocukların gerçek hayatlarını da konuşmamız gerektiğini düşünüyorum çünkü eğitim politikası dediğimiz zaman aynı zamanda çocuğun karnındaki açıklıkla, çeşmesindeki suyun temizliğiyle, okulun koridorundaki temizlikle ya da çocuğun karşılaşacağı zorbalıkla kader ortaklığı kurulmadığı sürece yalnızca kâğıt üzerinde kalacak politikalardan bahsediyoruz. Geçtiğimiz yıl açılan okul yemeği davasında mahkeme Millî Eğitim Bakanlığını sorumlu tutmadı, kararda "Devletin çocuklara ücretsiz yemek sağlamak gibi pozitif bir yükümlülüğü yoktur." kararı yer aldı. Bu karara göre gerçekten Millî Eğitim Bakanlığının sorumluluğu yoksa ben buradan açıkça sormak zorundayım: Sayın Bakan, o hâlde bu ülkenin çocuklarının açlık riskinden kim ya da kimler ya da hangi bakan, bakanlık ya da bakanlıklar sorumlu olmalıdır? Bu sorumluluk tam olarak nerededir, kimdedir, kimin masasında beklemektedir? Bırakın tüm çocukları, özel eğitim öğrencilerinde bile öğle yemeği bütçesine baktığımızda bütçenin yıllar içinde düştüğünü görüyoruz. 2025'te 934 milyon lira olan ödenek, 2026'da 789 milyon liraya geliyor. Bu nasıl açıklanabilir? Yani bu enflasyonist ortamda, fiyatların 3-4 katına çıktığı, bazen 5 katına çıktığı ürünlerde bunu açıklamak, bu düşmeyi açıklamak mümkün mü? Yani en kırılgan olan özel gereksinimli çocuklarımızın öğününe ayrılan kaynağın azalması "Burada kaynak yok." cümlesinin ardında saklanan bir devlet aklını da burada bize göstermekte midir?

Öğrenciler derse aç giriyorsa bunun fizyolojik etkilerinin yanında pedagojik etkileri de var ne yazık ki. Eşit fırsat ve haklara erişemeyen çocuklar aynı zamanda öğrenme geriliği, kalıcı başarısızlık ve öğrenmede eşitsizlikle de mücadele etmek zorunda kalıyorlar. Türkiye'de 2022 yılı itibarıyla 5 yaş altı çocukların gelişim düzeylerine baktığımızda bodurluk oranının arttığını görüyoruz yeterli beslenememe sebebiyle, yüzde 5; 5 yaş altı çocuklarda yüzde 5,5. O zamandan bu yana güncellenmiş resmî verilere de ulaşamadığımız için yaşadığımız ekonomik kriz, derinleşen yoksulluk, tüm bunları hesaba kattığımızda bu oranın çok daha fazla seviyelere çıktığını ne yazık ki tahmin etmek zor değil. 100 çocuktan 6'sı zayıflık riskiyle karşı karşıya iken 100 çocuktan 13'ü fazla kilolu, hatta 100 çocuktan 10'u obez ancak bunda sağlıklı beslenme etkili değil elbette çünkü her gün en az beş porsiyon meyve sebze tüketen çocuk oranı ne yazık ki sadece 100 çocuktan 2'si. Bu nedenle soruyorum Sayın Bakan: Türkiye'de her bir çocuğun en az bir öğün sağlıklı yemeğe erişimi için merkezî bir politika yürütülüyorsa Millî Eğitim Bakanlığının bu konudaki anayasal sorumluluğunu sizler nasıl tanımlıyorsunuz?

Bir başka başlık, temiz suya erişim. Belgelerde su altyapısına ayrılmış özel bir bütçe kalemi göremiyoruz. Bu, şu anlama gelir: Okulda temiz suyun olup olmamasından kimse mali olarak sorumlu değil. Türkiye'de yüzlerce okulda hâlâ içilebilir nitelikte su yok. Bu yalnızca hijyen değil, dikkat, öğrenme, sağlık ve devamsızlığı da belirleyen temel faktörlerden biri.

Bir başka kritik konu da akran zorbalığı. Rehberlik bütçesi artıyor ama ne yazık ki yetmiyor. Bu artış elbette olumlu ancak rehberlik hizmeti yalnızca bütçe değil, okul başına düşen uzman sayısı, erken müdahale, zorbalığın izlenmesi, raporlanması, tedbirler ve yaptırımlar demektir. Bugün Türkiye'de öğrenci başına düşen psikolojik danışman sayısı OECD normlarının çok altındadır. Bu koşullarda hangi zorbalık vakası erken fark edilebilir, hangi öğrenci kendini güvende hissedebilir?

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Esen.

Şimdi söz sırası, Sayın Tamer Osmanağaoğlu'nda.

Süreniz on dakikadır.

Buyurunuz lütfen.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, saygıdeğer milletvekilleri, Bakanlığımızın kıymetli bürokratları; hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Ahlak, beşerî ilişkilerin temeli, toplumu doğru şekilde tanzim etme sorumluluğunun motivasyon kaynağıdır ancak millî kültürün ve millî şuurun oluşmasını sağlayan insani hasletlere uygun bir ahlak anlayışının hâkim olması için ise doğru eğitim metotlarının icrası gerekmektedir. Öğretmen ise merhametiyle, bilgisiyle ve diğer ulvi meziyetleriyle geleceği şekillendirebilecek olan evlatlarımızın arkasındaki yalçın bir dağdır. Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli "Öğretmen bir şahıstan şahsiyet çıkaran, insana insanlığın inceliklerini anlatan, hamlığı olgunlaştıran sanatkârdır." diyor. İnsana, hayvana hatta her türlü cisme karşı şiddetin yabancı kaynaklar ve sosyal medya aracılığıyla telkin edildiği, Türk milletinin cevheriaslisi olan beşerî hasletlerin Türk milletine yabancılaşmış referanslarla hedef alındığı bir çağda eğitimcilerimize ve elbette Bakanlığımıza büyük görevler düşmektedir. Tabii ki eğitim öğretim etkinliğinin yapıldığı okullarımızın fiziki şartlarının ve altyapısının yeterli seviyeye ulaştırılması, çağın gereksinimlerine cevap verebilecek kabiliyete eriştirilmesi ve imkân ölçüsünde eğitim refahının en yüksek seviyeye çıkarılması da ağır sorumluluklar arasındadır. Türk milletinin merhamet ve adaletle yoğrulmuş değerlerinin yaşanması ve yaşatılması ancak bu şekilde mümkündür. Asrın aktığı istikameti anlamak, millî olan ile evrensel olanı değerlendirebilme kabiliyetini haiz olmak ancak bu şekilde sağlanabilir. Eşrefimahluk olan insanı yaşatmak, dolayısıyla devleti yaşatmak, insanı insan yapan merhamet ve ahlaktan uzaklaşmadan yani insanlıktan çıkmadan mümkün olabilecektir. Kendinden başkasına yaşam hakkı tanımayan, eşrefimahlukat güzellemesi yaparken çeşitli saplantılarla ve medeniyet zorlamasıyla kutuplaşma ve ayrışma tohumları eken urlar ancak bu şekilde sökülüp atılacaktır. İnsan ilişkilerine mesafeli, hayvan sevgisinden mahrum, doğaya saygıdan yoksun bireyselleşmenin ve cinsiyetsizleştirme operasyonlarının etkisine bir millet dayatması elbette bu topraklarda mayası tutmayacak bir dayatmadır çünkü köklerine bağlı eğitim ordumuzun her bir neferi yurdumuzun dört bir yanında âdeta bir seferberlik ruhuyla çalışmakta, emek vermekte, Türk ve Türkiye Yüzyılı'nın temellerini en güçlü harçla, eğitime atmaktadır. Bu minvalde bir anlayışla temelini millî tarihin ve millî şuurun da kapsadığı

bir eğitim anlayışının tatbik edilmesi yolunda atılan her bir adım kıymetli, her bir çalışma değerlidir ve elbette her aşamasında da destek bulacaktır.

Yurdumuzun tamamını ilgilendiren bir husus olan bağımlılığın her türlüyle mücadele konusunda radikal önlemlerin alınması gereken bir süreçten geçtiğimiz de ortadadır. Sağlıklı internet kullanımı konusu başta olmak üzere hem eğitimcilerimizi hem de ailelerimizi zor durumda bırakan dijital bağımlılıkla mücadelede daha fazla ve daha hızlı mesafe kat edilmesi tercihten çok zorunluluk olarak önümüzde duruyor.

8 Eylül sabahı İzmir'de 1'inci sınıf Emniyet Müdürümüz Muhsin Aydemir'in ve Polis Memurumuz Hasan Akın'ın şehit edilmesine sebep olan 16 yaşındaki saldırganın dijital mecralar aracılığıyla bu saldırıya motive olması durumun ciddiyetini göstermesi açısından sadece bir misaldir.

Diğer yandan, bugün sıkça gündeme gelen, suça sürüklenen çocuk probleminin ortadan kalkmasına katkı sunacağını düşündüğümüz, disiplin cezası alan gençlerin aileleriyle birlikte rehabilite edilmesine vesile olacak projelerin hayata geçirilmesi de ertelenemez bir ihtiyaçtır. Çünkü bugün disiplin cezası alan çocuğun yarın "suça sürüklenen çocuk" olarak anılması işten bile değildir.

Diğer en büyük tehditlerden biri de maalesef yasaklı madde kullanımı ve yasaklı madde bağımlılığıdır. Bu konuda alınan ciddi tedbirleriniz olduğunun farkındayız lakin birçok yerde kurumlarla iş birliği de geliştirilerek aileleri de içine alan bir mücadele mekanizmasının tesis edilmesi, bu mücadeleye daha da ağırlık verilmesi daha iyi sonuçlar alınmasında elbette etkili olacaktır.

Sayın Bakanım, seçim bölgem İzmir'de gerçekleştirdiğim çalışmalarda vatandaşlarımızın şahitlik ettiğim bazı beklentilerini de bir vesileyle ifade etmek isterim: Bayraklı'da yıkımları gerçekleştirilen Ticaret Borsası Ortaokulunun, Fatma Hikmet Kaşerci Okulunun, Durmuş Yaşar İlkokulunun yeniden inşasıyla ilgili çalışmaların 2026 yılında gündeme alınması beklentiler arasındadır.

Yine, Bayraklı Postacılar Mahallesi'nde yapımı planlanan, 2019 yılında programa alındığı bilinen okulun inşaatı, inşa edilmesi; Bornova Çamkule Mahallesi'nde ve Birlik Mahallesi'nde deprem riski sebebiyle yıkılan okulların yerine yenisinin yapılmasının 2025 yılında gerçekleştirilen tasarruf tedbirlerinin ardından programa alınması vatandaşlarımızı ziyadesiyle mutlu edecektir.

Diğer yandan, Aliağa ilçemizde bir öğretmen evi ihtiyacı uzun zamandır bilinmektedir. Bunun yanında, öğretmen evinin verdiği hizmeti verebilecek, eğitime katkı için de büyük bir fark yaratacak turizm otelcilik meslek okulunun, turizm uygulama otelinin de ilçeye kazandırılması vatandaşlarımızın en büyük beklentileri arasındadır. Söz konusu talebe ilişkin projelendirme çalışmalarının yapıldığını da bilmekteyim. Bundan dolayı teşekkür ediyorum.

Yine, Aliağa ilçemizde Anadolu liseleri ve mesleki teknik liseleri ile imam hatip liseleri bulunmaktadır ancak ilçede fen lisesi bulunmamaktadır. Öğrenciler, en yakını 40 kilometre uzaklıkta olan Bergama, Menemen, Çiğli, Bornova veya İzmir merkezindeki fen liselerine eğitime gitmek zorunda kalmakta, bu da ulaşım, zaman ve mali yük oluşturmaktadır. Bölgede artan liman turizmini, konaklama hizmet ve işletme alanlarındaki istihdam ihtiyacını karşılamaya büyük katkı sunacağı düşünülen turizm meslek lisesinin açılmasını da takdirlerinize sunmak isterim.

Kemalpaşa ilçesine bağlı Ulucak Mahallesi de 35 bin vatandaşımızın yaşadığı ve okul ihtiyacının iyiden iyiye hissedildiği yerleşim yerlerinden biri arasındadır.

Menemen ilçemizde hem 9 Eylül Mahallemizi hem de 29 Ekim Mahallelerimizi rahatlatacak Ulukent İlkokuluyla ilgili çalışmaların başlatılması vatandaşlarımızı sevindirecektir.

Ayrıca, Menemen ilçemize bağlı Irmak Mahallesi'ndeki 32 derslikli 100. Yıl Ortaokulu yaklaşık altı yıl önce yıkılmıştır. Okulun yerine yenisinin yapılmasına dair beklentiyi de sizlere arz etmek isterim.

Sayın Bakanım, kırsal mahallelerimizde sıkça karşılaştığım bir hususu müsaadelerinizle arz etmek istiyorum. Malum, birçok yerde köy okullarımız var. Kullanılmayan bu binalardan kullanılmaya müsait olanların -muhtarlıklarımızın, kaymakamlıklarımızın koordinasyonunda- sosyal aktivitelerde kullanılmak üzere kazandırılması yönünde büyük bir beklenti vardır.

Diğer yandan, 2020-2024 döneminde olumlu sonuçlanan patent ve tasarım sayısında yüzde 267, YKS kılavuzunda akredite olan lisans programı sayısında son beş yılda yüzde 106, TÜBİTAK tarafından desteklenen ulusal ve uluslararası proje sayısında yüzde 6.012 artış elbette ki sevindiricidir. Buradan sizler vasıtasıyla YÖK Başkanlığına ve eğitim ordumuza bu vesileyle teşekkür eder, bütçemizin milletimize, devletimize ve sizlere hayırlara vesile olmasını dilerim.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz.

Şimdi de söz sırası Sayın Levent Uysal'da.

Buyurunuz lütfen.

LEVENT UYSAL (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sözlerime, Aziz Atatürk'ün bizlere emaneti olan çocuklarımızın Dünya Çocuk Hakları Günü'nü kutlayarak başlamak istiyorum efendim.

Sayın Bakanım, Mersin eğitim açısından çok büyük ve dinamik bir şehir. İlimizde 1.600 okul 440 bin öğrenci ve 32 bin öğretmen bulunmaktadır. 2025 yılında 12 okulun yapımı tamamlanmış, şehrimize 260 yeni derslik kazandırılmıştır. Çok teşekkür ederiz.

Diğer yandan, 4 üniversitemizde 60 bin öğrencimiz eğitim görmektedir şehrimizde. Bu üniversitelerimizin, ortak bir tarım araştırma merkezi kurularak Mersin'imizin ekonomisine çok büyük bir değer katacağını düşünüyoruz.

Sayın Bakanım, Mersin'in bir teknoloji ve inovasyon merkezi, şehri olmasını hedefliyoruz. Bu kapsamda, Anamur'a tarım teknolojileri lisesi, Silifke'ye yazılım Anadolu lisesi, Tarsus'a spor ve güzel sanatlar lisesi, Toroslar'a bilişim teknolojileri lisesi kurulmasını talep ediyoruz.

Ayrıca, bütçe takibine ve sistemine girilmiş 64 okulun yapımını ve özellikle Erdemli Ayaş Öğretmenevi Projesi'nin yapımıyla ilgili bir an önce sisteme girilmesini talep ediyoruz.

2026 yılı bütçemiz hayırlar ve uğurlar getirsin efendim.

Saygılarımla.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Çok teşekkür ediyoruz Sayın Uysal.

Şimdi de söz sırası Sayın Mustafa Adıgüzel'de.

Buyurun lütfen.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Sayın Bakan, birçok arkadaşımız burada, millî eğitim konusunda teknik veriler, analizler içeren sunumlar yaptı, siz de öyle yaptınız ama millî eğitimdeki asıl sorun bu değil ki. Asıl sorun millî eğitimdeki siyaset, asıl sorun millî eğitimdeki paralel yönetim anlayışı. Kim bu paralel yapılar? TUGVA, TURGEV, İlim Yayma Cemiyeti, Ensar gibi yapılar. Sözüm ona, size göre toplum yararına dernek ama geçmişte Gülen'e de aynen öyle diyordunuz hatta "hoca efendi" diyorsunuz. Türkiye Cumhuriyeti bugün F tipi tehlikeden çok daha büyük bir tehlikeyle karşı karşıyadır. TUGVA'nın yaz okulları da aynı FETÖ'nün Türkçe Olimpiyatları'dır.

Sözüm ona, bu eğitim tercihleri ve iş birliği protokolleriyle millî, manevi değerleri içselleştiriyorsunuz. Nasıl ahlaki değerler, söyleyeyim: Organize kaçakçılık yapan Ordu TUGVA İl Başkanınız var. Sözüm ona, bu iş birliğiyle çocukların dağa çıkmasını engelliyorsunuz. TUGVA yöneticisinin bagajında Kaleşnikof var. Herhâlde çocuklar dağa çıkmasını diye dağ koşullarını çocukların ayağına getirmiş olmalı(!) TUGVA Ordu İl Kurucu Şube Başkanı evinde kaçak mal ticaretinden suçüstü yapılarak Emniyete alınıyor, hem de TUSAŞ bandrollü koliler içerisinde kaçak mal. TUSAŞ ne, biliyor musun? Havacılık ve uzay sanayisinin göz bebeği kurumumuz. Bunun resmî bandrollerinin bu TUGVA yöneticisinin elinde ne işi var? Ertesi gün talimatla bırakıldıktan sonra da Ordu'nun en işlek caddesinde bize meydan okuyarak "İşte, burada, dışarıdayım, okullara girmeye devam edeceğim, kaçakçılık yapmaya da devam edeceğim. Emniyet de tutamaz beni, adliye de tutamaz beni." dedirten bu yapıları okullara sokup şımartan sizsiniz. İşte, sizin iş birliği yaptınız kurumlar bunlar, Bakanlığın paraleli olarak paylaştığınız yapılar da bunlar. Biz de bu yapıları hem de size karşı durmaya devam edeceğiz.

10 Kasım'da okulları tatil edip okullara Erdoğan posterini asma talimatı vermek de nedir? Kimsenin böyle bir derdi yokken, siyasette en geride durması gereken Millî Eğitim Bakanının bu çabası neden? Vaktinizi biraz da okulda öğün atlayan çocuklara, okul temizliğine, güvenliğine harcasanıza.

Çocuk istismarı yüzde 1.500 artmış; bunların çoğu da sizin "STK" dediğiniz tarikat yurtlarında. Çocuklar beslenme bozukluğuna gidiyor. Okulları cemaatlere vereceğinize çocuklara su verin, süt verin, bir öğün yemek verin Sayın Bakan.

Bugünkü sunumunuzun giriş kısmında Atatürk'ün resminin Anıtkabir'de 2024 yılında 10 Kasım'da sergilendiğini, sadece bir günde yaklaşık 1 milyon ziyaretçi aldığını söylemişsiniz. İşte, doğru olan bu. Size 10 Kasım'da ve 29 Ekim'de okul binalarına hangi resmini asmanız gerektiğini işte millet işaret ediyor bir günde 1 milyon 90 bin ziyaretçiyle. Siz hiç tarihi de okumuyor, Atatürk'ü de anlamıyorsunuz. Atatürk Türkiye Cumhuriyeti'nde eğitimin neden dinî değil de millî olması gerektiğini 1925 yılında şöyle açıklamıştı: "Yeryüzünde 300 milyonu geçen Müslüman vardır. Bunlar ana, baba, hoca eğitimiyle terbiye ve ahlak almaktadırlar fakat acınarak söylüyorum, gerçek hadise şudur ki: Bütün bu milyonlarca insan şunun veya bunun esaret zinciri altındadır. Aldıkları manevi eğitim ve ahlak onlara bu esaret zincirlerini kırabilecek insan meziyetini vermemiştir, veremiyor çünkü eğitimlerinin hedefi millî değildir."

Okullarımız içler acısı durumda; temizlik yok, güvenlik yok. Temizliği öğrenciler, öğretmenler yapıyor. Tarım Bakanı kokarca getiren çocuğa bisiklet verecekti. Ama o yine de emeğine karşılık en azından bisiklet veriyordu. Siz de temizlik yapan çocuklara ve öğretmenlere her lavaboya 1 kalıp sabun verseydiniz çünkü yok, öğretmenler temizlik malzemelerini de aralarında topluyor Sayın Bakan.

Türkiye, OECD verilerine göre çocuk yoksulluğunda Kosta Rika'dan sonra dünya 2'ncisi. 22 milyon çocuğun yaklaşık 7 milyonu, her 3 çocukta 1'i okulda açlık ve susuzluk çekiyor. İşte, zaten bu yüzden kaybedeceksiniz. Okul kantininde arkadaşının elindeki tosta bakan, lavabodaki çeşmeden su içen çocukların ahına yenileceksiniz; okul çantasına bir ekmek koyamayan annelerin vahına yenileceksiniz; yurtlarda öldürülen, evde, MESEM'de, işte öldürülen, hastanede yoğun bakımda öldürülen çocukların günahına yenileceksiniz.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Adıgüzel.

Şimdi de Sayın Yüksel Taşkın.

Buyurunuz lütfen.

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Değerli hazırım, YÖK Başkanımızın da burada olmasını gayet dilerdim. Sanıyorum burada değil, kendisiyle de alakalı şeyler söyleyeceğim. Kendisi zaten çok...

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Burada. Sizin sözlerinizin sonuna yetişir belki.

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Burada olduğunu görüyorum da salonda olmadığını tespit ettim.

Öncelikle Millî Eğitim Bakanımıza ve YÖK Başkanına şunu söylemek istiyorum: Yirmi yıl üniversitede çalıştım, üniversitelerimizi şiddet ortamından kurtarmamız gerekiyor. Üniversitede farklı düşünen öğrencilere saldıranlara yönelik maalesef sistematik olduğu görüntüsü veren cezasızlık politikası derhâl terk edilmelidir. Herkesi bir düşünmeye davet ediyorum. Kızılay'da bir vatandaş elinde palayla, satırla birisine saldırırsa ne olur? Tutuklanır ama üniversitede bunu yapanlar cezasızlıkla ödüllendirilebiliyor. Bu, kesinlikle ama kesinlikle aşılması gereken bir şeydir. Hem YÖK Başkanını hem Millî Eğitim Bakanını bu konuda çok daha duyarlı olmaya davet ediyorum.

Yine, YÖK'ün ve İstanbul Üniversitesi'nin Ekrem İmamoğlu'nun diplomasının iptal edilmesi sürecinde üstlendikleri rolü utanç verici bulduğumu söylemek istiyorum. Bu durum iktidar partisine oy vermedi diye Kırşehir'i ilçe yapmakla benzer bir tarihî ayıp olarak hatırlanacaktır. Kısa süre önce iktidar Anayasa Mahkemesi kararına rağmen rektör seçimlerini ortadan kaldıran ve Cumhurbaşkanının atama yetkisini esas alan bir kanun geçirdi. 12 Eylül cuntası bile Anayasa'ya "seçme" ve "atama" ifadelerini koymuştu. Siz cuntacılarıdan bile geriye gittiniz. Yurttaşlarımız muhtar seçebiliyor ama üniversite bileşenleri rektör seçemiyor. İşte, bu, sizin eseriniz. Avrupa'da Cumhurbaşkanının rektör atadığı yegâne ülke Türkiye Cumhuriyeti'dir. Yarattığınız ultra vesayetçi atamalar

rejiminde dekanları bile Ankara'dan atıyorsunuz, bu konuda bile üniversitelere güvenmiyorsunuz. Oldu olacak apartman yöneticilerini de Cumhurbaşkanı atasın, sistem tamamlanmış olsun. Elbette böyle bir ortamda akademik özgürlüklerden bahsedilmesi imkânsızdır.

Akademik Özgürlükler Endeksi 2025 bulgularına göre Türkiye'de akademik özgürlüğün son on yılda belirgin bir şekilde gerilediğini görüyoruz. Türkiye en düşük akademik özgürlüğe sahip ülkeler arasında, E kategorisinde bulunmaktadır ve tamamen kısıtlı olarak sınıflandırılmaktadır Afganistan'la beraber. İşinize gelen endeksleri kullanıyorsunuz ama bu endeksleri hiç referans vermiyorsunuz. Yine Varieties of Democracy kurumunun kurumsal özerkliği ölçtüğü bir endekste ülkemiz 179 ülke arasında 154'üncü sırada çıkmaktadır. Kurumsal özerklik yok, üniversite bileşenlerine güven yok, vesayetçiliğin Türkiye'de zirvesini sizin iktidar sayesinde gördük.

Tabii, bu ortamda öğrenciler açısından bakarsak, niteliği düşen, sayısı artan üniversitelerden büyük bir kaçış söz konusudur. Dahası, niteliği düşüren bir uygulamanız da barajın kaldırılması. Bakın, şimdi, sıfırın altında, eksi netlerle gençleri üniversiteye alıyoruz. 2024 YÖK Atlas verilerine göre tam 203 bölüme eksi netle girilmiş durumda. Eksi 8,75 netle bilgisayar programcılığına giren gençlerimiz oldu. Elbette, bu koşullar altında üniversite diplomaları değersizleşti. 2025 yükseköğretim kurumları sınavına başvurular bir önceki yıla kıyasla 600 bin kişi azaldı, toplum doğru dürüst bir kamusal eğitimle kültürel formasyon ve mesleki formasyon sunamayan üniversitelere artık çocuklarını göndermek istemiyor. Üniversite eğitimiyle daha iyi bir hayata sıçrama olanağı sınırlanıyor. Üniversite eğitimi varlıklı kesimlerin sınıfsal avantajlarını sürdürdükleri bir ayrıcalık adasına dönüşüyor. Niteliksiz, derme çatma üniversitelerimizden mezun olanlar iş bulamıyor. Üniversite mezunları arasında işsizlik yüzde 40. Beyaz yakalı işsizliğini anlatan bir kitabın başlığını anımsatayım. Kitabın başlığı şu: "Boşuna mı okuduk?" YÖK tabii, bunu gördü, palyatif çözümlere yöneldi. Ne yaptı? Kontenjanları azaltarak krizi örtmeye çalıştı. Ne yaptı? Üç yılda üniversiteyi bitirme gibi bir uygulama getirdi. Aslında, bu makyaj tedbirlerle sorun çözülüyor, sorun çok daha yapısal. Tüm bu sorunların sonucunda beyin göçü de kaçınılmaz oluyor. TÜİK 2024 yılı yükseköğretim beyin göçü istatistikleri açıklandı. Buna göre, üniversite mezunlarının yüzde 2'si yurt dışına gidiyor; görünüşte düşük bir rakam ama en çok gidenler bilişimciler, mühendisler, doktorlar. Bu tür kategorilerde Türkiye'den kaçış var.

Yine vakıf üniversiteleriyle ilgili sorunlar dev gibi. Vakıf üniversitesi çalışanları neredeyse mevsimlik işçi gibi. YÖK'ü defalarca uyarıyoruz, biraz daha aktif olun diyoruz, denetiminin ötesine geçin, yaptırım uygulayın diyoruz, gerekirse TBMM de devreye girerek YÖK'ü bu konuda güçlendirsın. Bakın, bazı vakıf üniversiteleri açıkça merdiven altı kurumları olmaya doğru gidiyor. Yani bunlar -tırnak içinde söylüyorum- mahsul azsa yani az öğrenci girmişse o sene üniversiteye, çok sayıda öğretim üyesini atıyorlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - ...bir yıllık sözleşmelerle, hiçbir iş güvencesi olmayan insanlarla bir kurumun üretken kurumsallaşması mümkün değildir.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkürler Sayın Taşkın.

Şimdi de söz sırası Sayın Semra Dinçer'de.

Buyurunuz lütfen.

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; bugün konuştuğumuz şey kuru rakamlar değil, bu ülkenin evlatlarının geleceğidir ama Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine ve Bakan Yusuf Tekin'in yönetimine baktığımızda karşımızda laik, bilimsel ve kamusal eğitimden uzaklaşan, şeffaf olmayan, denetimsiz bir tablo görüyoruz. Açık söylüyorum: Yusuf Tekin Türk eğitim sistemine yapılmış bir suikasttır. AKP iktidarı son yirmi üç yılda daha kötü ne yapabilir diyorduk, eğitim sisteminin başına Yusuf Tekin'i getirdiler. Sayın Bakan eğitimi bir hak olarak görmek yerine tarikat ve cemaatlara olan, açılacak bir saha gibi değerlendiriyor, "Protokollere devam edeceğiz." diyerek Anayasa'daki laiklik ilkesini de çocuklarının geleceği için kaygı duyan milyonlarca anne babayı da hiçe sayıyorsunuz. Okullar bilim üreten yer olmaktan çıkıyor, karanlık odakların cirit attığı alanlara dönüşüyor.

Şimdi, size Ankara, kendi bölgem Altındağ ilçesinden bir örnek vermek istiyorum: Altındağ'da yaşanan okul skandalı bu anlayışın ete kemiğe bürünmüş hâlidir. 2021'de Bakanlık Altındağ'da 2 okul için ihaleye çıkıyor; biri Çiçin'de 24 derslikli ilkökul, diğeri Yenidoğan'da 24 derslikli ortaokul. İhale yaklaşık 67 milyon liraya veriliyor "Üç yüz altmış günde de tamamlanacak." deniliyor, üstelik KDV istisnası tanınıyor. Kâğıt üzerinde her şey dört dörtlük. Peki, bugün, 2025'te ne var? Altındağ'a gidin, arsalar bomboş, ne kazılmış bir temel ne dökülmüş bir beton ne de bir duvar var; sıfır. İhaleyi alan firma konkordatoya gidiyor. Yıllar geçiyor, Bakanlıktan tık yok. Ne kadar ödeme yapıldı, kamu zararı var mı, cezalar uygulandı mı; millet bilmiyor. Yetmiyor, aynı iş 2025'te bu kez "ikmal yapım işi" diye yeniden ihaleye çıkıyor. Dikkat edin, ortada tek bir tuğla bile yok ama adı "ikmal" yani sanki başlamış da tamamlanamıyormuş gibi gösteriliyor ve bu defa ihale yaklaşık 465 milyon liraya veriliyor. 67 milyondan 465 milyona, neredeyse 7 kat artış ama arsalar hâlen boş, çocuklar hâlen okulsuz ama rakamlar şişmiş durumda. Bu şişirilen rakamlar nereden karşılanıyor sanıyorsunuz? Cevap çok açık: Bu devasa fark yoksulun cebinden alınıyor, ekmek parasından kesilen vergilerden, akaryakıt zamlarından, KDV'lerden, ay sonunu getiremeyen vatandaşımızın lokmasından kesilen paralar. O şişkin ihaleler ise birilerine peşkeş çekiliyor. Millet in aklıyla dalga geçmeyin.

Bu tabloyu tamamlayan acı bir örnek de Aksaray Eski'den. İlçe Millî Eğitim Müdürü İbrahim Kılıçer yıllarca orada görev yaptı, çocuklar için kütüphane kurdu. AKP'li Belediye Başkanı o kütüphaneyi kapatıp binayı kebabçıya çevirmek isteyince Kılıçer buna karşı çıktı ve tartıştı. Sonuç ne oldu? Bakan Yusuf Tekin tarafından görevden alındı. Bu mu sizin eğitimciye saygınız? Bu muameleyi gururuna yediremeyen İbrahim Kılıçer, ağır bir bunalımın ardından bir sabah yaşamına son verdi. Geriye 1'i engelli, 3 çocuk kaldı; 3 yetim ve kebabçıya çevrilen bir kütüphane. Bir tarafta kütüphaneyi lokantaya çeviren, itiraz eden cezalandıran anlayış, diğer tarafta Ankara Altındağ'da yıllardır bitirilmeyen okul ihaleleri, boş arsalar, tarikatlara peşkeş çekilen şişmiş faturalar. Ortak nokta şu: Eğitimi hafife alan, öğretmeni yalnız bırakan, çocukların hakkını hiçe sayan bir zihniyet.

Sayın Bakan, atanmayı bekleyen, umudu sönmüş 500 bin öğretmenin durumuna bakın; böyle acı bir tabloda siz hâlâ hangi eğitim reformlarından bahsediyorsunuz? Yarım milyon gencimiz... Siz bu pırl pırl öğretmen adaylarımızın umutlarını çalarak gelecek

nesilleri nasıl inşa edeceksiniz? Ücretli öğretmenlik adı altında öğretmenlik mesleğini de taşeronlaştırma politikanızdan ne zaman vazgeçeceksiniz? Öğretmenlerimizin yaşadığı ekonomik ve psikolojik dramın sorumlusu sizsiniz, bu sorumluluktan kaçamazsınız. Bizim derdimiz, koltuk sahipleriyle değil, bu ülkenin çocuklarıyla tarikat protokollerini savunan, müfredatı kapalı kapılar ardında hazırlayan, öğretmenleri mülakatla eleyen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Dinçer, sağ olun.

Şimdi de söz sırası Sayın Zuhul Karakoç'ta.

Buyurunuz lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

ZUHAL KARAKOÇ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Bugün Millî Eğitim Bakanlığı bütçesini görüşürken evlatlarımızın geleceğinin, geleceği inşa eden devlet aklının ve bu aklın hangi usulle kullanıldığının hesabını da veriyoruz aynı zamanda. Eğitim ve öğretim sadece 2 sıra, 1 masadan ibaret değildir, bir milletin istiklal ve istikbal mücadelesidir.

Kahramanmaraş'ımızda depremin üzerinden geçen neredeyse üç yıla rağmen ortaya çıkan eğitim yatırımlarıyla ilgili tablo ne yazık ki depremzede çocuklarımızın mağduriyetini gidermeye yönelik diğer alanlarda gösterilen hıza yakışır bir seviyeden çok uzaktır. Planlama, icra ve tamamlanma süreçleri maalesef birbirine karışmıştır. 2023-2025 döneminde 91 proje tamamlanmıştır. Bu projelerle 1.368 derslik, 8 atölye, 1 lojman ve 1 spor salonu hizmete açılmıştır. Şehrimizdeki yıkım düzeyi düşünüldüğünde elbette ki yeterli değil. 53 projenin yani 917 dersliğin yapımı hâlen devam etmektedir. Yani şehrin eğitim omurgası aradan geçen üç yıla rağmen hâlâ düzene oturmuş değildir. Bunun yanında 159 proje yatırım programına alınmış, 2.545 derslik, 7 pansiyon, 28 atölye ve 2 spor salonu bütçede bir umutla yer almayı, takvimi belirsiz bir bekleyişe mahkûm hâlde beklemektedir. Bu durum, Kahramanmaraşlı evlatlarımıza borç bildiğimiz sürecin ağır işlediğinin maalesef bir göstergesidir. 21 proje, 352 derslik, 3 pansiyon ve 2 öğretmen evi gibi kritik yatırımların hâlâ ihale aşamasında olması ise bu üzücü tablonun başka bir tarafıdır. Pazarcık ilçemizde yalnızca 48 derslik tamamlanmış, buna karşılık 121 dersliğin yapımı devam etmekte, 120'yi aşkın derslik proje aşamasında bulunmaktadır. Türkoğlu ilçemizde 153 derslik tamamlanmış, 160 derslik yapımı sürmekte, 72 derslik yatırım planına yeni alınmıştır. Bu rakamlar evlatlarımızın hâlâ bir enkazın içinden eğitim hizmeti almaya çalıştığını bizlere gösteriyor.

Yani Kahramanmaraş genelinde toplam tablo şudur: Tamamlanan 91 projeye karşılık tamamlanmayı bekleyen 250'den fazla proje vardır. Derslik olarak ise hizmette olan 1.368 dersliğe karşılık yapım, proje, ihale ve maliyet sürecinde bekleyen derslik 4.000'e yaklaşmaktadır. Eğitimde bir yıllık kaybın ne demek olduğunu iyi bilen biri olarak üç yılın ardından bu aşamada oluşumuz en çok sizi üzmelidir Sayın Bakan.

Öğretmenlerimiz için lojman desteğinin planlar arasında bile bulunmamasına sıra bile gelemiyor maalesef.

Kahramanmaraş'ımızda eğitim öğretimin böylesine ağır bir bürokratik tikanıklığa mahkûm edilmesinin elbette bizler açısından bir izahı yoktur. Geciken her derslik bir çocuğun kaybolan yılıdır. Geciken her pansiyon, projesinin bahsi bile geçmeyen her lojman bir öğretmenin Kahramanmaraş'ta tutunamamasıdır. Bekleyen her proje geleceğimizi muğlak bir vakte ertelemektedir.

Sayın Bakan, emekli öğretmen maaşlarının düşüklüğü ve çalışırken kazanılmış hakların -başöğretmenlik, uzman öğretmenlik gibi- emeklilikte kaybedilmesi sebebiyle öğretmenlerimiz emekli olmayı düşünememekte, öğretmen atamaları için ayrılan kontenjanlar azalmakta, üniversitelerimizde eğitim fakültelerinin plansızca açılması bu sorunu katlamaktadır. Öğretmen atamalarında binlerce gencimiz maalesef mağdur oluyor. Millî Eğitim Bakanlığı'nda sizinle birlikte çalışırken Daire Başkanı olarak görev yaptığım zamanda da aynı konular gündemdedi; bugün karşınızda milletvekili olarak bulunuyorum, maalesef, gündemimiz hâlen değişmedi Sayın Bakan.

Sayın YÖK Başkanım, geçtiğimiz yıl Divan Kurulunda yer aldığım Kadına Karşı Şiddet ve Ayrımcılığı Araştırma Komisyonunda gerçekleşen YÖK sunumunda -hatırlarsanız tam da bu salonda- kadın temsiliyetine üst yönetim kademelerinde yer verilmediğini üzüntüyle dile getirmiştik. Yakın dönemde YÖK Genel Sekreter Yardımcılığı görevine Sayın Gonca Demirel Uçacak'ın atanması yükseköğretim alanında kadın temsiliyetinin güçlenmesi bakımından oldukça sevindiricidir. Bu anlamda atamadan ötürü kutluyor, Sayın Uçacak'ı tebrik ediyorum ve bürokraside yeterince cam tavanlara takılmış eski bir kadın bürokrat olarak da bu atamanın, başta üniversitelerimiz olmak üzere, tüm kamu kurum ve kuruluşlarımızda kadın yönetici sayısının artmasında bir mihenk taşı teşkil etmesini diliyorum.

Sayın Bakan, 2026 bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum ve hatırlatmak istiyorum ki eğitim öğretimde geciken her proje, ihmal edilen her öğrenci, görmezden gelinen her öğretmen millî beka meselesidir; evlatlarımızın geleceğinde ihmale, ertelemeye ve keyfiliğe yer yoktur.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Karakoç.

Şimdi de söz sırası Sayın Bülent Tezcan'da.

Buyurunuz lütfen.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri, değerli milletvekilleri; bugün bir haber düştü. Bakın, haberin başlığını okuyorum: "Yaklaşık 400 kişinin sahte diplomalarla doçent ve profesör olduğu iddiasında herkes topu birbirine attı." Kim bu topu birbirine atanlar? İşte, oturuyor; Sayın Millî Eğitim Bakanı burada, YÖK Başkanı burada. Eskişehir Milletvekilimiz Sayın İbrahim Arslan bir soru önergesi veriyor; YÖK ile Millî Eğitim Bakanlığı 400 sahte diplomalı doçent ve profesörle ilgili top gezdiriyorlar. Yani bununla ilgili bir dertleri yok, bununla ilgili bir "Acaba nedir bu problem?" diye üzerine gitme dertleri yok ama başka bir şeyle uğraşıyorlar. 400 sahte diplomanın hesabını veremeyenler bir gerçek diplomanın peşine düşmüşler, bir gerçek diplomanın. Kimin diploması? Cumhurbaşkanı adayımız Ekrem İmamoğlu'nun diploması; 15,5 milyon seçmenin oyuyla Cumhurbaşkanı adayı yapılmış Ekrem

İmamoğlu'nun gerçek diplomasının, anasının ak sütü gibi helal diplomasının peşine düşmüşler. Niye? E, çünkü Cumhurbaşkanlığı seçimi var, çünkü Cumhurbaşkanlığı koltuğunu kaybetme korkusu var, sandıkta yenemediğini diploma oyunlarıyla yenme hesabı var.

Şimdi, bakın, cumhuriyet savcısı -cumhuriyet savcısı ne yapar? Ceza soruşturması yapar- İstanbul Üniversitesi Rektörlüğüne yazı yazıyor, diyor ki: "Acele bu diploma konusunda karar ver." Yahu, sana ne! Sen kimsin? Sen ceza soruşturması yapacaksan idari işle ilgili karar verme talimatını hangi güçle, nereden kendinde bulup da istiyorsun? Bu bir de diyor ki, dikkat edin, zaten yakalandıkları yer orası. Diyor ki: "Herhangi bir yerde kullanılabilir bu diploma."

Değerli arkadaşlar, üniversite diploması nerede kullanılır? Belediye başkanlığı seçiminde kullanılmaz. Mesela "Yüksek Seçim Kurulunda." diyor. Bir tane yerde Yüksek Seçim Kurulunda kullanılıyor; Cumhurbaşkanlığı seçimi. Cumhurbaşkanlığı seçimi var mı? Hayır, yok ama ne var? Cumhuriyet Halk Partisinin Cumhurbaşkanı adayını belirlemek üzere 23 Martta yapacağı ön seçim var. Alelacele telaşa düşmüşler, ön seçimden önce biz bu diplomayı nasıl iptal ettirebiliriz hesabındalar. Ne oldu? 18 Mart 2025 günü yetkisiz İstanbul Üniversitesi Yönetim Kurulu alındıktan otuz bir yıl sonra diplomayı iptal etti. Bakın, fakülte yönetim kurulunun yetkisinde olan bir konu, üniversite yönetim kurulu karar verme yetkisine sahip değil ama savcının talimatıyla "Acelelerimiz var." diye diplomayı iptal etti. Şimdi, fakülte yönetim kurulundan alamadılar iptal kararını, yetkili olan orası. Niye? 2020'de fakülte yönetim kurulu demiş ki: "Hukuka uygundur bu diploma." Peki, yine baskı yaptılar belki alırız diye, 2025'e geldi, beş sene geçti. Fakülte dekanı namuslu adam çıktı, dedi ki: "Ben bunun altına imza atmam kardeşim." İstifa etti. İstifa edince bu sefer üniversite yönetim kurulu yetkisiz bir şekilde diplomayı iptal etti. Bakın, biz bunu, yönetim kurulunun kendisini yetkisiz gördüğünü nereden anlıyoruz? İdare mahkemesindeki davaya bir cevap yazdılar, savunma yazdılar. Savunmada diyor ki üniversite yönetim kurulu: "Fakülte dekanı istifa etti, acelemiz vardı, yeniden dekan atamaya zamanımız yoktu. Onun için fakülte yönetim kurulu oluşmadığı için biz iptal ettik." Yani diyor ki: "Aslında bu yetki fakültenindir ama biz oraya atayacak adam yoktu, savcı da bizi sıkıştırdı, apar topar iptal etmek zorunda kaldık." diyor. Bu ikrar savunma dilekçesindeki ikrarları.

1988 yılında okula girmiş Ekrem İmamoğlu, 1990'da yatay geçiş yapmış, 1982 tarihli yatay geçiş yönetmeliğine göre yapmış. O yönetmelikte herhangi bir şekilde "tanıma şartı" diye bir şart yok ama bir korku var. O korku ne? "Ekrem İmamoğlu aman Cumhurbaşkanı olabilir." diye o kaygıyla apar topar hukuku ayaklar altına alarak bir yargı ve üniversite operasyonu bir hak böyle göz önünde ihlal edildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Tezcan.

Şimdi de söz sırası Sayın Özgül Saki'de.

Buyurunuz lütfen.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Teşekkürler.

Değerli milletvekilleri ve Sayın Bakan; ben Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nizin müfredatından söz etmek istiyorum. 26 Nisan 2024'te 3 bin sayfalık taslağı açıkladınız. Sadece yirmi altı gün verdiniz görüş açıklamasına, 24 Mayısta onayladınız, 9 Eylülde uygulamaya koydunuz. "Sadeleştirme ve seyreltme" dediniz, bakın, nelerden sadeleştirdiniz: Fen, matematik, dil bilgisi -dil bilgisi çıktı müfredattan- felsefe, sanat tarihi, bunları sadeleştirdiniz. Din bilgisi dersleri, Hazreti Muhammed'in hayatı, "manevi değerler" diyerek dinî referanslı ne kadar ders varsa müfredata aldınız ve bu müfredatınızın 2 temel ayağı vardı: ÇEDES ve MESEM. Ve siz ÇEDES'le tarikatlara mürit, MESEM'le sermayeye köle yetiştirme modelinizi gerçekten başarıyla uyguluyorsunuz. Bu konuda takdire şayansınız. Sermayeye köle olan çocuk işçiler ölmüş, ne gam! Tarikatlarda öğrenciler cinsel istismara uğruyor, ne gam! Siz, tam hızla bunu uygulamaya devam ediyorsunuz. 2017 yılında zaten evrim teorisini müfredattan çıkartmıştınız, cihat kavramını din bilgisi dersine olumlu bir kavram olarak koymuştunuz. Yeni müfredatınızda bu tür kavramlardan o kadar çok var ki ama "dayanışma", "eşitlik" gibi, "özgürlük" gibi, "bilimsel kavram" gibi herhangi bir kavram bu müfredatta ara ki bulasınız.

Sonra, bunları zaten çok açık açık yapacağınızı ilan ettiğiniz için ben "Değiştirin." deme şeyini hiç bulmuyorum kendimde yani "Değiştirin." demiyorum, onu biz değiştireceğiz, eğitim emekçileri değiştirecek, bilimsel, laik, ana dilde eğitim isteyenler değiştirecek.

Bakın, siz, tarikat ve cemaatlerle âdeta eğitim sisteminin gizli bakanlığını inşa ettiniz, bunu örgütlediniz. Yurtlar, pansiyonlar, kurslar tarikatların eline geçti. Diyanet imamı, cemaat abisi okulda manevi danışman oldu. İstanbul'da ve çeşitli devlet okullarında TÜGVA, TÜRGEV, Ensar Vakfı gibi kuruluşlara tahsis ettiniz binaları.

Peki, bunların sonuçları ne oluyor? Bunların sonuçları çok ağır, biraz önce MESEM'ler konusundaki ağır sonuçları, çocukların yaşamları pahasına o sermayeye peşkeş çektiğiniz öğrencileri konuştuk. TÜGVA, İlim Yayma Cemiyeti, Türkiye Maarif Vakfıyla mesela Gaziantep ve İstanbul'u pilot iller ilan ettiniz; 237 okul İstanbul'da, 136 okul Gaziantep'te vakıfların eline teslim edildi. 1.745 protokol imzaladığınızı da çok keyifle söylüyorsunuz.

Peki, eğitim emekçileri sizi zaten çok iyi tanıyor. Nereden tanıyoruz? Ben o dönemlerde fizik öğretmenini olarak İstanbul'da görev yapıyordum, siz müsteşardınız. Müsteşar olarak zaten bu Maarif Modeline yani sermayeye köle, tarikatlara mürit yetiştirme müfredatının mimarlığına başlamıştınız ve size özel kanunla, müsteşarken üç yıl profesörlük şartı kaldırıldı ve size, kişiye özel bir gün arayla, 13 Eylülde karar çıktı, 14 Eylülde siz rektör atadınız ve sonrasında Millî Eğitim Bakanı oldunuz. Dolayısıyla, siz zaten bunları yapmakla övünüyorsunuz.

E, kaliteli eğitim zaten hiçbir koşulda Millî Eğitimin sizin döneminizde bir talebi olmadı. Olmadığı gibi, bakın, ne yapıyorsunuz? 2014-2015'te ortaokul öğrencilerine hafızlık eğitimiyle başladınız, örgün eğitimle birlikte hafızlık projesiyle başladınız ve bu eğitime hâlâ devam ediyorsunuz. Ve 2017'de yine cihat kavramını din bilgisi dersinde meşrulaştırmıştınız, sonra bu yetmedi, yeni müfredatla bu cihat kavramının daha geniş eksende alınması gerektiğini satırlarınıza yazdınız. Ve bu arada aynı zamanda ne yaptınız? Tasarruf tedbirleriyle taşınalı eğitim yönetmeliğinde değişiklik yaptınız, servisleri kaldırdınız. Ve bu çocukluk kavramını, çocukluğu AKP iktidarı hem yargı kararlarıyla hem Millî Eğitim müfredatıyla zaten ortadan kaldırdı. Çocukluk kavramının ortadan

kalkmasının, çocukluğun yok sayılmasının ağır sonuçları var. Nedir onlar? Mesela, artık 12 yaş-18 yaş arasına "çocuk" demezseniz, cinsel istismara "cinsel istismar" demezseniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Saki.

ÖZGÜL SAKI (İstanbul) - "Rıza var." dersiniz; 12 yaş ve 18 yaşındakilere "çocuk" demezseniz eğer onların MESEM'lerde öldürülmesine ses çıkartmazsınız.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkürler.

Şimdi de söz sırası Sayın Yılmaz Hun'da.

Buyurunuz.

YILMAZ HUN (İğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli hazırun; AKP iktidarında eğitim her düzeyde, her türde amaç, yapı, içerik ve işleyiş açısından piyasalaştırılmış, ticarileştirme kriterlerine göre yeniden düzenlendi maalesef. AKP'nin eğitimi piyasalaştırılması ve ticarileştirilmesine yönelik politikalarının öğrenci ve velilere yansması "paran kadar eğitim" şeklinde olmaktadır. Ailelerin eğitim harcamaları her geçen yıl daha da artmakta, eğitime dair her şeyin özelleştirildiği bir dönemdeyiz. Türkiye'de özel okul ve devlet okulları sayıları neredeyse eşitlenmiş Sayın Bakan. Özel okul, özel öğretmen, özel ders, özel kitap, özel kurs, özel servis gibi onlarca giderle ve sürekli artarak devam eden enflasyon nedeniyle aileler çocuklarını okula gönderemez duruma gelmişlerdir.

Sayın Bakan, okullardan uzaklaşan çocuk sayısı birkaç büyük şehir hariç, ülkedeki tüm şehirlerden daha fazladır nüfus olarak. Bunun nedenini hiç sorguladınız mı, irdelediniz mi; merak ediyoruz.

Bugün Dünya Çocuk Hakları Günü ama Türkiye'de çocuklar eğitim hakkından yoksun bir şekilde iş cinayetlerinde ölüyorlar. Eğitimden uzaklaşan çocuklar fabrikalarda, sanayi sitelerinde, tarım işçileri olarak sürekli iş cinayetlerine uğramaktadırlar. Ne acıdır ki Türkiye'de çocuk işçi ölümü âdetâ sıradan bir olay hâline dönüştürülmüş durumdadır. Daha dün Urfa'da, 15 yaşındaki bir çocuk işçi iş yerinde öldü.

Sayın Bakan, sizin Bakanlığınız döneminde devam ettirdiğiniz MESEM uygulamasıyla yaşanan çocuk işçi cinayetlerine yenilerini ekliyorsunuz maalesef. Haftada sadece bir gün okula giden öğrenci olmaması lazım. MESEM kapsamında çocukları çalıştırmak, çocuk emek sömürüsünün meşrulaştırmış hâlden başka bir şey değildir. Öğrencinin eğitimi düşünen değil sermayeyi hedefleyen politikalarınızla yaşanan çocuk işçi ölümlerinin bir numaralı sebebi sizlersiniz Sayın Bakan. MESEM uygulaması daha fazla can almadan derhâl bu uygulamadan vazgeçilmelidir.

Türkiye'de öğrenci başına eğitim harcamaları OECD ortalamasının çok altındadır. OECD'nin her yıl yayımladığı "Bir Bakışta Eğitim Raporu"nda Türkiye'nin ilköğretim eğitim harcaması OECD ortalamasının yaklaşık yüzde 36'sına denk gelmektedir. Bu derin fark, eğitime harcanan bütçenin yetersizliğini aslında net bir şekilde ortaya koymaktadır. Türkiye'de yeni okul ve yeni derslik yapımı yok denecek kadar sınırlıdır. Bilimsel, teknolojik altyapıya dönük kaynaklar yetersizdir.

Sayın Bakan, birçok okulda sınıflar kalabalık, laboratuvarlar yok, kütüphaneler yetersiz, spor alanları sınırlı, yardımcı personel eksiktir. Çocuklara bir öğün öğrenci yemeğini çok gören bir Bakanlıkla karşı karşıyayız. Tüm okullarda bir öğün ücretsiz yemek ve temiz su sağlanmasının Bakanlığa maliyeti ne kadardır, merak ediyoruz. Bunu çocuklara çok görmenin gerekçesi nedir?

Sayın Bakan, Millî Eğitim Bakanlığı hak gasplarının odağı hâline gelmiş durumdadır maalesef, daha önce "Mülakatları mülakat gibi yapacağız." diyerek kabul ettiğiniz mülakat sistemindeki haksızlıkları hâlen devam ettiriyorsunuz. "Norm kadrolar dolu." diyerek öğretmen atamasını gerçekleştiriyorsunuz, onun yerine okullardaki öğretmen açığını yüz binlere yaklaşan ücretli öğretmenle kapatmayı tercih ediyorsunuz. Açlık sınırının altında ücretlerle güvencesiz çalıştırılan öğretmenler Millî Eğitim Bakanlığında büyük bir hak gasbına uğramaktadır.

Türkiye'de çeşitli nedenlerle üniversite öğrenimini yarıda bırakmak zorunda kalan ve ilgili yükseköğretim kurumlarıyla ilişkisi kesilen çok sayıda genç bulunmaktadır. Bu gençlerin önemli bir bölümü eğitim hayatlarını kendi arzuları dışında ekonomik, sosyal, sağlık ya da ailevi nedenlerle sürdürememiş durumdadır. Özellikle 6 Şubat depremleri, deprem bölgesindeki binlerce gencin öğrenim hayatına devam edememesine neden oldu. Bu gençlerin gelecek umutlarının yarım kalmaması için bir an önce öğrenci affı hayata geçirilmelidir. Kamusal, bilimsel, cinsiyet eşitlikçi ve ana dilde eğitimi esas alan bir program düzenlenerek bütçeleme bu ilkeler üzerinden değerlendirilmelidir. Okullardaki öğretmen açığı ücretli öğretmenlikle değil kadrolu öğretmen istihdamıyla sağlanmalıdır. MESEM uygulamasına son verilmelidir. ÇEDES programıyla hiçbir pedagojik formasyonu olmayan kişilerin okullarda ders vermesine son verilmelidir.

Millî Eğitim Bakanlığının bütçesi OECD ortalamasına denk getirilmelidir, o seviyelere çıkarılmalıdır. Özel okullara teşvik ve kaynak aktarımına son verilerek kamu kaynakları devlet okullarının güçlendirilmesi için kullanılmalıdır. Tüm okullarda öğrencilerin bir öğün ücretsiz yemek ve temiz su ihtiyacı karşılanmalıdır diyoruz.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Hun.

Şimdi de söz sırası Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu'nda.

Buyurun lütfen.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Sayın Bakan, Sayın Bakan Yardımcıları, kıymetli bürokratlar; efendim, Sayın Bakanım, göreve geleli iki buçuk yıl oldu ama iki buçuk yıldır icraattan çok polemik, tartışma, kavgalık ve kutuplaşmayla... Geriye doğru bakıp da Allah aşkına, "Şu konu da gerçekten iyi oldu ve bu konuda toplumun bütün kesimleri mutabık kaldı, öğrencilerimiz için de çok faydalı bir iş yaptık." dediğiniz bir şey, samimiyetle, var mı? Veya şöyle soralım... Aslında bu, sizden de bağımsız değil, Adalet ve Kalkınma Partisinin genel olarak millî eğitim politikası öğrenci yetiştirmek üzerine değil, seçmen yetiştirmek üzerine olduğu için tabii böyle bir sonucu da göremiyoruz. En büyük sıkıntı aslında şurada çıkıyor: Bu beğenmediğiniz ve sürekli hakaret ettiğiniz eski Türkiye'de eğitimde bir fırsat eşitliği vardı. O zamanlar özel okul sayısı yüzde 1 oranındaydı, şimdi bunun 10 katına çıktı. Öğrenci sayısı özel

okullarda şu an, o döneme göre tam 10 kat fazla hâle geldi; oranı genel öğrenci içerisinde yüzde 12-13'lere dayandı. Ee, zaten nitelikli yükseköğretim kurumlarına geçişlerin de büyük bir çoğunluğu buradan oluyor. Oysaki devletin asli görevi vatandaşlarına, öğrencilerine, eğitim çağındaki fertlere nitelikli, parasız, eşit eğitim fırsatını sunmaktır. En büyük haktan bu memleketin evlatları mahrum kaldı.

Efendim, defaaten uyardık, geçmişte de uyardık ama bir türlü... Siz ha bire bu işlere "STK" diyorsunuz ama bu gerçeği kabul edin artık, bunu bir samimi uyarı olarak neden almıyorsunuz? Paralel yapılar bitmedi, 15 Temmuzdan önce olan paralel yapılar isim değiştirerek bugün de var. Kamuya siyasetin müdahalesini bir yere kadar kabul edebiliyoruz. Yani bu bir Türkiye gerçeği ama döneminizde işin tabiri caizse suyu çıktı ya, kendi doğal akışında olan bir iş ve eylem kalmadı.

Ya, bu malum örnek 2023'te vardı, birini söyleyeyim de: İlçe millî eğitim müdürlüğüne atanmış, beyefendi, sosyal medyada paylaşım yapıyor, diyor ki: "İlçe millî eğitim müdürlüğüne başladık. Bizi buraya görevlendiren başta AK PARTİ Kütahya milletvekillerimiz -işte Adil Bey, İsmail Bey, Mehmet Bey- AK PARTİ İl Başkanı ve ondan sonra MEMUR-SEN Başkanı..." Sonra, sıra, efendim, Millî Eğitim Müdürlüğüne de gelmiş. Hatta şu atamada "millî eğitim"in adı bile geçmiyor. "Bugün itibarıyla -2023'te bu atama-Ereğli İlçe Millî Eğitim Müdürü olarak göreve başladım. Göreve gelmeme katkı sunan Konya Milletvekilimiz, AK PARTİ İlçe Başkanımız ve MEMUR-SEN'le EĞİTİM-BİR-SEN Başkanı..." Efendim, atama yetkilisi kim, imza kimde?

Bunun yanı sıra, bu paralel yapıların olduğunu Allah da biliyor, siz de biliyorsunuz, bütün bürokratlar biliyor, herkes biliyor. Yarın "demedi" demeyin, bu işten de tıpkı bir öncekinde pişman ve bizar olduğunuz gibi olacaksınız ama olan yine memleketin evlatlarına olacak.

Bakın, mülakat mağdurları meselesinde ne dediniz biliyor musunuz? Sizi millet şöyle hatırlıyor Sayın Bakan: "Megaloman, terbiyesiz, ahlaksız..." dediniz bir yıl boyunca her gün ağlayarak hak arayan mülakat mağdurlarına. Ondan sonra, bunu dile getirenlere, milletvekilleri için de "Geri zekâlıya anlatır gibi anlatıyorum." dediniz. Hâlen bu sözlerinizin arkasında mısınız? Ben şimdi -hepsi bir tarafa- Allah için şunu bir daha sorayım ya: Yani hangi değer yargısı sizin için kıymetliyse, Sayın Bakan, Sayın YÖK Başkanı, kıymetli bürokratlar; Allah için şuna bakar mısınız ya? 2023 KPSS puanlarıyla 2024 yılında mülakata aldığınız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Türkoğlu.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Efendim, benim on dakikaydı, orada yazıyor.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Öyle mi? Evet, doğru...

Buyurunuz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Örneğini vereyim: Ya, işte din kültürü ve ahlak bilgisi için 1.594 öğretmen alımı gerçekleşecek, bu sayının 3 katı çağırılıyor. Erzurum ilinde 75 öğretmen bu kontenjan içerisinde olup mülakata giriyor, 74'ü atanıyor ama ne yazık ki Bursa'da girenlerden -aynı kontenjanda olup orada- 23 kişi atanabiliyor. Niye biliyor musunuz? Herkese aynı puanları verdiler, mahkeme belgeleri ortaya çıktı. Burada buz gibi bir kul hakkı var ya! Siz kul hakkından korkmuyor musunuz ya! Bu devlet, hak kazanmış 1.600 mağdur öğretmenin bu hakkını vermekten aciz mi ya? Tavassut istemiyor, torpil istemiyor, ayrıcalık istemiyor; bir ton hayal kurdum, çoluk çocuk, anne, baba kış boyunca burada, bir yıl boyunca Millî Eğitim Bakanlığının önünde ağladılar. Bu memleketin evlatlarına bunları niye çok görüyorsunuz? Bunu düzeltmeyi düşünüyor musunuz ya? Buradan bir şey kaybetmezsiniz, buradan ancak size büyüklük çıkar, hatadan geriye dönmek çıkar. Bu inattan niye vazgeçmiyorsunuz?

Şimdi, efendim, birkaç konu daha var, süre azaldı. Şimdi, mesela bu PICTES Projesi'nde yaşananlar doğru mu? "Tasarruf tedbirleri" diyerek binlerce personeli işten çıkarmışsınız. Şimdi, bakın, biz kamu görevlisiyiz, kamu adına biz de öyle görev yapıyoruz; hesap verebilir olacağız, şeffaf olacağız, denetlemeye de açık olacağız; millet adına soracağız bunları. "Tasarruf tedbirleri" diyerek binlerce personeli işten çıkardınız ama aynı anda Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı Eğitim Politikaları Daire Başkanınız Hacı Ali Okur'un -ki kendisi de sizin bacanağınızmış- kızını PICTES kapsamında büro elemanı olarak aldınız ve çalıştırdınız mı? Bitmedi, aynı Genel Müdürlükte Mali İşler Başkanı Sedat Seçkin Bozkurt da kendi eşini işe aldı mı? Bunlar önemli. Yoksa tesadüf mü? Başka sorular da var. Mesela, Bakanlık bürokratlarınızla ilgili -gazetelere düştü- lüks araçlar, lüks villalar... Yani bunlar gerçekten açıklanmalı ve bu dedikodulara son verilmeli. Diğer taraftan, Bakanlık olarak otellerdeki lüks organizasyonlara milyonlarca lirayı boca ettiniz. Allah aşkına, bunları hangi kalemden ödediniz?

Bir de son olarak kamuoyuna yansıdığı için sormak istiyorum -döneminizde bu skandal uygulamalar bitmiyor da- Millî Eğitim Bakanlığını, eğitim kurumundan çıkıp da kişisel PR ofisine çevirmeye çalışıyorsunuz? Güzel sanatlar liselerinde sahnelenen "Kim Var?" adlı tiyatro oyunu öğrencilerin eğitim ortamına değil, sizin şahsi tanıtımınıza hizmet eden bir propagandaya dönüştü. Üstelik, bu oyun için öğrencilerden, velilerden, öğretmenlerden de para toplanıyor, katılımı fiilen zorunlu hâle getirdi il müdürlükleriniz. Okul bütçelerini, valilik ödeneklerini, kamu kaynaklarını bu PR organizasyonuna bırakmak, adınızın da geçtiği bir oyuna bırakmak doğru mu? Ve yine, bir Millî Eğitim Bakanının, öğrencileri kendi kişisel tanıtımına hizmet ettirmesi gerçekten şık değil. Dahası var: Bu oyun bir eski AKP milletvekili tarafından yazılıyor, muhteremin kendisi hem yazıyor hem yönetiyor hem de gelir elde ediyor hem de güzel sanatlar lisesinde turneye çıkıyor.

Ezcümle, bizim orada bir söz var, derler ki: "Bir ambar buğdayın bir avuç mostrası olur." Ben şimdi size burada bin tane daha mostra yazarım ama bu örnekler yeterli olsun. Millî Eğitime yakışmadığını düşünüyor, bu soruların cevaplarını beklerken ümidim olmamakla birlikte Millî Eğitim bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyorum Sayın Türkoğlu.

Şimdi de söz sırası Sayın Kayıhan Pala'da.

Buyurunuz lütfen.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Rektör atamaları yetkinlik gözetilmeksizin gerçekleşiyor Sayın Bakan, siz de farkındasınız; hatta bugün artık birçok rektörün profesör olması bile tartışılıyor. Çok sayıda örnek var, biri de sizsiniz Sayın Bakan; biliyorsunuz, profesörlüğe atanmanız "kişiye özel bir uygulama" diye hukuk profesörü Kemal Gözler tarafından yazılmış bir makale bile var.

Şimdi, siz konuşmanızda akademik kadro sayısının hızla arttığından söz ettiniz ama nitelik konusuna hiç değinmediniz. Birkaç şeyi söyleyeyim: AKP iktidarı döneminde akademik kadrolar için dil barajı aşağı çekildi, doktora sonrası doçentliğe başvuru süresi kaldırıldı ve doçentlik sınavlarında kolokyum kaldırıldı. Bunların sonuçları gerçekten uzun yıllar boyunca çok olumsuz bir şekilde yükseköğretime yansıyor. Dosya üzerinden yapılan birçok atamanın sorunlu olduğu her geçen gün görünüyor; çok sayıda doçent oldu ama maalesef, çok sayıda bilim insanının varlığından söz etmemiz mümkün değil. Niye böyle düşündüğümü birazdan size bir kanıtla da aktaracağım.

Profesörlük atama dosyalarında yasada olmasına rağmen aynı uzmanlık alanında jüri üyesi görevlendirme zorunluluğu görmezden gelindi. Örneğin, Uludağ Üniversitesi, YÖK'e yapılan başvurularda YÖK burada sessiz kalmayı tercih etti; rektörlerin yasa tanımayan tutumlarına herhangi bir yaptırım uygulanmadı. Bu arada, akademik yükseltmelerde karşımıza çıkan yayın yapılan dergilerle ilgili çok sayıda sorun dile getirilmiş olmasına rağmen burada da herhangi bir işlem yapılmadığını üzülerken görüyoruz. Bu arada, ne oldu peki bu kadar "vasıfsız" diyebileceğimiz çok sayıda doçentin ve profesörün akademik kadrolara atanması sonucunda? Söyleyeyim birkaç örnek: Örneğin hemen her öğrencinin okumak istediği, hemen her öğretim üyesinin de çalışmak istediği Boğaziçi Üniversitesindeki duruma bakın; size iki tane rakam: Times Higher Education'ın 2014 sıralamasında Boğaziçi Üniversitesi dünyada 199'uncu sıradaydı, 2025'te 600 ile 800 arasına geriledi. Gelelim URAP'a siz de kullanıyorsunuz, URAP sıralamasında; bakın, Boğaziçi Üniversitesi 2015 yılında dünyada 575'inci sırada. Peki, 2025'te kaçınıcı sırada Sayın Bakan? 1.371'inci sırada, 796 sıra gerilemiş durumda. Bu korkunç bir utançtır! Türkiye'nin gözdesi, herkesin gıptayla baktığı Boğaziçi Üniversitesinin getirildiği durum gerçekten kabul edilemez. Uludağ Üniversitesine geleyim: URAP'ta 2012 yılında 946'ncı sıradaydı, 2025'te 1.437; benim üniversitem, 491 sıra geriledi. Şimdi, siz bu gerilemeler ortadayken...

Bilmiyorum beni dinliyor musunuz, yoksa konuştuklarımız boşa mı gidiyor bilmiyorum Sayın Bakan ama özellikle dinlemenizi ve yanıt vermenizi çok isterim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Dinliyorum.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Çünkü üniversitelerin gerilemesi yalnızca o üniversitedeki öğretim üyelerinin sorunu değil. Bu ülkenin geleceği tartışılırken eğer bilimsel sıralamalarda üniversiteler herhangi bir noktada 1 sıra bile geriliyorsa bunun masaya yatırılması lazım. Çağdaş ülkelerde bir üniversite dünya sıralamasında bırakın böyle yüzlerce basamak geriye düşmesini, 1-2 sıra geriye düşse büyük bir tartışma çıkar. Oysa ne YÖK -Sayın YÖK Başkanı da burada- ne siz Sayın Bakan, bu konuyu ciddi bir şekilde gündeme getirip, bunun kök nedenlerini ortaya koyup çözmek için bir çaba içerisinde maalesef değilsiniz.

Geldiğimiz ortama bakın, üniversitedeki öğrenciler büyük bir umutsuzluk ve geleceğe büyük bir kaygıyla bakma durumunda; üniversitedeki öğretim üyeleri de hem kendilerini çok mutsuz hissediyorlar hem de artık çok geriye düşen özlük hakları nedeniyle ne yapacaklarını şaşırılmış durumdadır.

Bu arada, söz edildi; yine, son zamanlarda Ankara başta olmak üzere üniversitelerde şiddet eylemleri baş gösteriyor. Burada hem Sayın Bakan sizin hem Sayın YÖK Başkanı sizin mutlaka devreye girmeniz lazım. Üniversitede kaynağı ne olursa olsun, kim olursa olsun şiddetin ortaya çıkmasını önleyecek önlemlerin mutlaka alınması gerekir.

Bu arada, Sayın YÖK Başkanının verdiği yanıtta, 34 sahte belgeyle tıp fakültelerine yatay geçişin gerçekleştiğini öğrenmiş oluyoruz. Bakın, 34 diyorum -ki bunlar saptananlar- 1 kişinin bile sahte belgeyle bir yatay geçiş yapması ya da 1 kişinin bile kendisine sahte bir diploma verilmesi hem YÖK'ün hem Millî Eğitim Bakanlığının utancısıdır. Bu utancı ortadan kaldırmak için neler yapmaya çalıştığınızı eylem planlarıyla birlikte lütfen paylaşın. Kimsenin sahte belgeyle bir başkasının hakkını alması kabul edilemez.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Pala.

Şimdi de söz sırası Sayın Ahmet Erbaş'ta.

Buyurunuz lütfen.

AHMET ERBAŞ (Kütahya) - Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Kıymetli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar; zamanı yetiştiremediğimiz için ben baştan bütçemiz hayırlı uğurlu olsun diyerek başlamak istiyorum.

Sayın Bakanım, 2030 yılı gelmez derken dört yılımız kaldı. İklim değişikliği, savaşlar, bütün dünyanın içindeki kaos bizi başka bir yere doğru götürüyor. 2030 yılına gelindiğinde 170 milyon yeni iş kolu yaratılırken yaklaşık 90 milyon iş kolunun da kapatılacağı öngörülmüyor. Yine, bütün dünyadaki genç nüfusun yüzde 40'ının Afrika kökenli olacağı söyleniyor. Bizim ülkemize gelince, önümüzdeki on yıl içinde ilkokullarımızda ve anaokullarımızda, kreşlerimizde yüzde 20'lik veya 30'luk bir kaybın olacağı söyleniyor çünkü bu, nüfus artışımızın son yüz yılın en düşük seviyesinde olmasından sebep. Tabii, bunlara bir çözüm bulmamız lazım. Bunu bulurken de şehirlerimiz doluyor, küçük kasabalarımız, beldelerimiz çok ciddi bir nüfus kaybına uğruyor. Köylerdeki okullarımızı... Mesela, Kütahya için Sayın Valimiz bir projeye halka ve köye kazandırmak için orayı sosyal konut hâline getiriyor fakat küçük ilçelerde Sayın Bakanım, oldukça boş miktarda okullarımız var. Mesela, çok basit bir örnek vereyim Kütahya'nın Çavdarhisar ilçesinden. 6 katlı bir ilkokulumuz var; yalnızca 1 katı dolu, diğer katlar boş. Bu arada bir katını hastane kullanıyor, deprem bölgesi olduğu için şu anda Kaymakamlığımızın yıkım kararı var, oraya yeni bir kaymakamlık yapılacak. Merkezdeki okullar da ağızına kadar dolu çünkü vatandaş hızlı bir şekilde merkezî illere geçiyor.

Küçük ilçelerde anaokullarında kreşlerin kapanış saatleri Sayın Bakanım, saat 14.00 diye biliniyor. Burada konuşacağımızı duyan bütün memur arkadaşlarımız özellikle bu kapanış saatinin 17 olmasını istiyor çünkü saat 14.00'te o çocuğu nereye verecekler? Anne, baba çalışıyorsa küçük bir ilçede nereye verecekler? En büyük sıkıntılarından biri o.

Diğer sıkıntı, kış saati uygulamasından dolayı bütün velilerimiz çocukların sabah alaca karanlıkta okullara gitmesinden yakınıyor. Biz de biliyoruz ki aslında illerdeki mesai saatleri, okul giriş-çıkış saatleri valilik tarafından ayarlanıyor, mesailer valilikler

tarafından ayarlanıyor. Kış ve yaz saati uygulamasının şimdi gerekli veya gereksiz olduğu tartışmasını yapmak istemiyorum ama biz mesela yarım saat bu mesailerle oynayabiliriz, öğrencilerin okula gitmesi için diyorum, valiliklere böyle bir genelge verebiliriz diye düşünüyorum.

Üniversitelere gelince Sayın Bakanım, şu anda YÖK Başkanımızın ve yönetiminin kademeli olarak üniversite öğrenci sayısını azaltmaya yönelik çalışmalarını takdir ediyoruz. Bugün itibarıyla 6 milyon 922 bin üniversitede okuyan öğrencimiz var. Bu korkunç bir rakam yani bu rakamda Avrupa'da ve dünyada 40'a yakın ülke var; bizim yalnızca üniversitede okuyan öğrenci sayımız. Bunun kademeli olarak geriye çekilmesinde bir fayda var. Şöyle: İş gücü yok, meslek liselerine yönlendirmemiz lazım. Bugün işçi bulamıyoruz çalışacak. Bu, üniversitedeki, liseyi okuyanların hepsi işçi olsun demiyorum ama bu arkadaşları; ortaokulda, lisede okuyanları artık bir de meslek sahibi olmaya yönlendirmemiz lazım. Herkesi üniversite mezunu yaptığımız andan itibaren üniversite mezunu iş gücü kaybının ne kadar olduğunu gördük ve her taraf üniversite mezunu öğrenci arkadaşlarımızla dolu. Öbür tarafta, geliyorsunuz, organize sanayilerde, esnaf arkadaşlarımızda, iş dünyasında çalışacak eleman bulamıyoruz. Bu ara yolu bulmamız lazım. MESEM örneğinde olduğu gibi, organize sanayilerin içinde meslek liseleri yaparak bunları yönlendirmemiz lazım. Yoksa Türkiye'de okuyan bütün arkadaşlarımızı üniversite mezunu yapmaya kalkarsak bunların beklentisini dünyada hiçbir devlet karşılayamaz. Mutlaka, bir şekilde, bu arkadaşlarımıza başka mesleklerin de olduğunu söylememiz lazım, anlatmamız lazım. Yoksa bu arkadaşlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Erbaş.

AHMET ERBAŞ (Kütahya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Şimdi de söz sırası Sayın Mehmet Tahtasız'ın.

Buyurunuz lütfen.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Bakan, kıymetli milletvekilleri; az önce biz Millî Eğitim Bakanlığının önündeydik. Millî Eğitim Bakanlığının önünde kimler vardı? EĞİTİM-İŞ Genel Başkanı ve 50 civarında öğretmenimiz vardı ve o öğretmenlerimiz ne istiyordu? Çocuklarımızın iyi eğitim almasını, okula aç gitmemesini, MESEM uygulamasının kapatılmasını, ücretli öğretmenliğin son bulmasını. 65 binlerden aldığınız atanmayan öğretmenlerin 1 milyon 200 bine çıktığını... Siz kendi öğretmenlerinizin yürüme hakkını ve kendi Millî Eğitim Bakanlığınıza girmesini engellediniz Sayın Bakan. Ve bakın, Sayın Bakan, bu tarikatlar İstanbul'da cirit atarken, rahat rahat yürürken siz, bu laik Türkiye Cumhuriyeti'nin Atatürkçü öğretmenlerini, çocukların daha iyi eğitim almalarını isteyen, bir bardak temiz su içmesini isteyen öğretmenlerini maalesef yürütmediniz. Apar topar Güvenpark'a kadar polis eşliğinde öğretmenlerimizi maalesef derdest ettirdiniz Sayın Bakan. O talimatı kim verdiyse onu buradan kınıyorum.

Biz çağdaş eğitim olsun istiyoruz. Bakın, Sayın Bakan, kendi ilimden bir okul örneği göstereyim. Bu okulda çocuklar, maalesef, masa sandalye olmadığı için, siz bir öğün yemek vermediğiniz için bu çocuklar duvar kenarlarında, koridorlarda yemek yemek zorunda kaldılar. Bir tarafta bakanın oğlu, diğer tarafta da halkın çocukları var Sayın Bakan. Bu eğitimi siz, özel ve paralı eğitime muhtaç ettiniz. Bu, Çorum'da yaşandı Sayın Bakan. Evet, sizin çocuklara reva gördüğünüz bu. İşte, çocuk işçi. Bu çocuk işçilerin birçoğu sizin uyguladığınız sistemden dolayı hayatını kaybediyor Sayın Bakan. Bu çocukların asıl olmaları gereken yer okullar ama sizin yaptığınız bu düzende bu çocuklar nerede? Sanayide can çekişiyor Sayın Bakan, hayatını kaybediyor.

Evet, sabah da söyledik Sayın Bakan. Bakın, bir okulda 4 tane tabela var, bir okulda 4 tane tabela var. Bu yüzden çocuklar... Az önce sayın milletvekili de söyledi, sizin uyguladığınız bu yaz saati uygulamasından dolayı sabahın köründe okula gitmek ve okuldan gelirken köpek saldırısına uğramak zorunda kalıyorlar. Sayın Bakan, aynı zamanda bizim çocuklarımız da iyi eğitim görmek, aynı o bakanların, o Cumhurbaşkanı torunlarının Amerika'da okuduğu gibi rahat, temiz okullarda okumak istiyor.

Ben kendi ilimden de 81 ilde yaşanan sorunlardan da bahsetmek istiyorum. Çorum'da deprem güçlendirmesi amacıyla yıkılan okullar hâlen yapılmadı. Bu nedenle birçok okulda ikili eğitime geçilmiş; öğrenciler sabah güneş doğmadan okula gidiyor, karanlıkta gelmek zorunda kalıyor. Pek çok okul fiziki olarak hazır olmadan eğitim öğretim yılına başladı. Bazı okullarda öğrencilerin yemek yiyecekleri masa bile bulunmuyor, az önce gösterdim. 5'inci sınıf bir öğrencimizin köpek saldırısı sonucu parmağı koptu.

Liselerde sınıf birleştirmeleri yapılmış, meslek liselerinde bölümler kapatılmış. Bu nedenle Çorum'da her 10 öğretmenden 1'i norm fazlası durumuna düşmüştür.

İki yıl önce merkezdeki taşınmalı eğitim kapsamındaki okullarda Millî Eğitim Bakanlığının gönderdiği yemekten öğrenciler zehirlendi.

Çorum'da hiçbir taşınmalı okulda hizmetli bulunmuyor. Sobalı okullarda sobayı yakacak, tuvaletleri temizleyecek kimse yok. Bu işleri yapsınlar diye size okul aile birlikleri işçi buluyor.

Kargı ilçemizde öğretmen evini yıktınız, yenisi hâlâ yapılmadı, atanan öğretmenler konaklayacak yer bulamıyor.

Mecitözü Doğu Mahallesi'ndeki ilkokulu yıktınız, yerine yenisi yapılmadı. Öğrenciler başka okullara gitmek zorunda kaldığı için ciddi mağduriyetler oluyor.

Alaca ilçemizde aynı branşta öğretmen olan çiftten kadın olanın Ortaköy ilçemize resen ataması yapılmış, Valilik oluru ve İL MEM bilgisiyle eşler arasında becayiş görevlendirmesi yapılmış. Bu usulsüzlük derhâl düzeltilmelidir. Devlet kurumları hiçbir ailenin oyuncağı değildir.

Yine, norm fazlası olan bir öğretmen merkezden ilçeye resen atanmış, bir hafta sonra aynı okula aynı branştan norm verilmiştir. Bu tür durumlar öğretmenlerin çalışma şevkini, barışını bozmuş, eğitim ortamında huzursuzluk yaratmıştır.

Evet, okullarda kantinler gerçekten fahiş fiyatla ürün satmakta, çocuklar maalesef aç gidiyor, okuldan aç dönüyor ve Çorum'da siz Çeşmeören Yatılı Bölge Okulu acemi birliği yapılacak diye hâlâ çürüyor.

Çamlıca Laçın Çok Programlı Anadolu Lisesi çürüyor. Çorum'da hiçbir yatılı bölge okulu kalmadı. En acısı da Çorum'da tıp fakültesi var ama tıp fakültesinin morfoloji binası olmadığı için öğrenciler, maalesef, liseden bozma bir okulda eğitim öğretim görmek zorunda kalıyorlar. Acilen Çorum Tıp Fakültesi öğrencilerinin morfoloji binası yapılmalıdır.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Tahtasız.

Şimdi de söz sırası Sayın Hasan Öztürkmen'de.

Buyurunuz lütfen.

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, her yıl bütçeden en büyük payı Millî Eğitime ayırdığınızı söylüyorsunuz. Peki, bu bütçeyle eğitimde nasıl bir ilerleme sağladınız? Çocuklar okullarda aç susuz, öğretmenler yoksul. Sayın Bakan, okulları beş yıldızlı otel ararında inşa ettiğinizi söylüyorsunuz ancak okulların temizlik ve güvenlik sorunları dahi çözülmüş değil, çocuklara bir öğün sağlıklı yemek dahi veremiyorsunuz.

Sayın Bakanım, "Türkiye genelinde bir derslik başına öğrenci sayısını 20 kişilere düşürdük." diyorsunuz, rakamlar yalan söylemez ama yalan söyleyenler rakam verebilir. Özel okulları, talep görmeyen imam-hatip okullarını, 1 kişiyle ders yapılan özel derslikleri de bu hesaba katarsak genel ortalamayı tabii ki düşürüyor. 2023 verilerine göre sınıf başına düşen öğrenci sayısı Anadolu liselerinde 30, Anadolu imam hatip liselerinde ise 12, Gaziantep 36 ortalamaıyla sınıf başına düşen öğrenci sayısında en üst sıralarda yer alıyor, özel okulları hesaba katmazsak bu ortalama 40'ın üzerine çıkıyor. Şahinbey ilçemizde derslik başına düşen öğrenci sayısı 40,8; Bakanın söylediğinin 2 katı. Cumhurbaşkanlığı 2026 Yıllık Programı'nda liyakat ilkelerinin hâkim olduğu, kamu personel sisteminin oluşturulmasının amaçlandığı belirtiliyor. Mülakat rejimine yeni bir maske uydurmaya çalışıyorsunuz, mülakata makyaj yaparak gerçeği değiştiremezsiniz. Mülakat tamamen kaldırılmalıdır, mülakat olan yerde liyakat olmaz. Son yıllarda, mülakatta elenerek ataması yapılmayan çok sayıda öğretmen maalesef canına kıymıştır. Giresun'da, Emine Sarıaydın KPSS'den 84 puan almasına rağmen mülakatta elendikten sonra canına kıydı. Mardin'de matematik öğretmeni 28 yaşındaki Serhat Önel, Bursa'da 30 yaşındaki Hakan Durgut, Kırşehir'de 37 yaşındaki resim öğretmeni Ömer Şahin sadece geçen yıl içinde canına kıyanlardır. Sadece son on yılda en az 300 öğretmen adayının yaşamına son verdiği biliniyor. Bu intiharlar Bakanlığın göz yumduğu cinayetlerdir. Bugün, 2023 KPSS'de ilk 20 bine gelerek atanmaya hak kazanan fakat mülakatlarda elenen 1.611 genç öğretmenimizin eylemlerinin 383'üncü günü ama Sayın Bakan yüzlerce gün karda, yağmurda Bakanlığın önünde bekleyen öğretmenleri dinlemedi. Bu bir kul hakkı değil midir? 2024 KPSS'de yüksek başarı gösteren öğretmen adaylarımız ek atama bekliyor. 90 bine yakın ücretli öğretmen görev yaparken 15 bin atamayı müjde gibi göstermek âcizliktir. Siz, öğretmen değil ücretli köle arıyorsunuz.

Türkiye'de eğitim dışı kalan çocukların sayısı 612 bini aştı; bu rakam, geçici koruma altındaki çocuklar, açık öğretim lisesi öğrencileri, 14-22 yaş MESEM öğrencilere dâhil edildiğinde 1,5 milyona yaklaşıyor. YKS'ye başvuran aday sayısı bir önceki yıla göre yüzde 18 düşerek 2,5 milyona geriledi. Üniversiteyi kazanan her 100 gençten 40'ı kayıt dahi yaptıramıyor, bu oran 2022'de 26,5 iken 2024'te 39,3'e yükselmiş durumda. Sadece dört yılda 900 binden fazla öğrenci büyük oranda ekonomik nedenlerden dolayı üniversite eğitimine son veriyor. Okulda olması gereken binlerce çocuğumuz maddi sıkıntılar nedeniyle çalışma yaşamına katılıyor, bu da iş kazalarını ve ölümleri getiriyor. Son on iki yılda 814, son on bir ayda ise 82 çocuk işçi çalışırken hayatını kaybetti. Sayın Bakan, gençlerimizin değil, ucuz işçi bulmak için on iki yıllık kesintisiz eğitimi gereksiz bulan, çocuk işçiliğini savunan MÜSİAD Başkanının sözcüsünüz maalesef.

Eğitimde tasarruf olmaz. Tasarruf tedbirleri kapsamında taşınmalı eğitimde servis ve yemek uygulamaları kaldırıldı. Eğitim öğretim faaliyetlerinde tasarruf olmaz, tasarruf ne saraya ne de Diyanete uğruyor. Cumhurbaşkanlığımızın gizli hizmet giderleri 2025 yılı Ekim ayında 3,7 milyar TL'yle aylık bazda rekor kırmıştır, geçen yıla kıyasla 5 kat artmış durumdadır.

Millî Eğitim bütçemizin her şeye rağmen ulusumuza, halkımıza hayırlı olmasını diliyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Öztürkmen.

Şimdi de söz sırası Sayın Aylin Yaman'da.

Buyurunuz lütfen.

AYLİN YAMAN (Ankara) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli katılımcılar; son yıllarda ekonomik kriz, pandemi, deprem ve sağlık alanında yaşanan zorluklar binlerce öğrencinin eğitim hayatını kesintiye uğratmış, artan yaşam maliyetleri, gelirlerdeki düşüş ve barınma sorunları nedeniyle birçok genç üniversite eğitimine devam edemez hâle gelmiştir. Bunun yanı sıra, kamu yurtlarındaki kapasite yetersizliği, özel yurt ve kiralardaki yüksek tutarlar öğrencileri ciddi bir barınma kriziyle karşı karşıya bırakmıştır. Tüm bunların yanı sıra, 6 Şubat depremlerinin yıkıcı etkileri nedeniyle afet bölgesindeki öğrenciler hem psikolojik hem ekonomik olarak ağır bir tabloyla karşı karşıya kalmış ve pek çok öğrenci eğitimini yarıda bırakmak zorunda kalmıştır. Yükseköğrenim gören gençlerin pek çok ihtiyacı artan enflasyon oranlarıyla birlikte çok daha maliyetli hâle gelmiş, barınma, market ve dışarıdan yemek gideri, fatura ödemeleri, kırtasiye, kişisel bakım, ulaşım gibi temel harcama kalemleri karşılanamaz noktaya ulaşmıştır.

Bugün artık gelecek kaygısı ve ekonomik sıkıntılarla birlikte ülkemizde öğrenciler derin sorunlar yaşamaktadır. Birçok öğrenci kamuya ait Kredi ve Yurtlar Kurumuna bağlı öğrenci yurtlarında yer bulamamaktadır, özel öğrenci yurtlarında ise maddi olanaksızlıklar nedeniyle talep edilen yüksek ücretleri ödeyemedikleri ve artan kira ücretleri nedeniyle de evde kalmalarının mümkün olmadığı çoğu durumda görülmektedir.

Tüm bu nedenlerle gençlerin ruh hâli, bugün artık büyük bir üniversiteden kopuş sürecini ve eğitimden çekilme eğilimini yaratmıştır. Ne eğitimde ne işte olan gençlerin sayısı giderek artmakta, bu durum bağımlılık ve şiddet ortamına zemin hazırlamaktadır. Bu nedenle, öğrenci affı ve azami süre düzenlemesi artık ertelenemez bir ihtiyaç hâline gelmiştir. Başta, tıp fakültesi ve diş hekimliği gibi dört yıl üstü fakülte öğrencileri için olmak üzere, azami öğrenim süreleri açısından öğrenim görme şekilleri ve yöntemlerinin özgün ve farklı olması nedeniyle ilgili sürelerle dair yeni bir düzenlemenin yapılması zorunludur. Ders değil, sınıf geçme esaslı olan bu fakültelerde verilen ek hakların öğrencilerce kullanılabilmesi çoğu durumda mümkün olmamaktadır. Bilindiği üzere, son olarak 2022'de kapsamlı bir öğrenci affı düzenlemesi yapılmıştır. Bu düzenlemeyle hangi nedenle olursa olsun üniversiteyle ilişkisi kesilmiş olan öğrencilerin ister kendi isteğiyle kaydını sildirmiş olsun ister başka bir sebeple okuldan ayrılmak zorunda kalmış olsun yeniden başvuru yapabilmesinin yolu açılmıştır hatta bir programa yerleştiği hâlde kayıt yaptıramamış olan gençlerin bile bu haktan yararlanabilmesi sağlanmıştır. Kısacası, eğitime devam etmek isteyen herkes için ikinci bir fırsat sunulmuştur. Bugün de benzer bir düzenlemeye ihtiyaç olduğu açıktır ve öğrenci affına ilişkin yasa teklifimiz bir an önce Meclis gündemine alınmalıdır.

Öte yandan, üniversite kampüslerinde son dönemde yaşanan palalı, sopalı saldırılar, özgür ve güvenli olması gerekli akademik ortamı ağır biçimde tehdit etmektedir. Hacettepe ve Ankara Üniversitesi Dil, Tarih, Coğrafya Fakültesi ve Cebeci kampüslerinde yaşanan organize şiddet olayları gerekli önlemlerin zamanında alınmaması nedeniyle sürekli tekrarlanmaktadır. Saldırlara uğrayanların değil, saldıranların korunduğu izlenimini yaratacak biçimde öğrenciler ve akademisyenler âdeta hedef hâline getirilmiştir. Ülkede ve üniversitelerde nefret dilinin yaygınlaştığını görüyoruz ve asla bu ortamı kabul etmiyoruz.

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz.

Şimdi de söz sırası Sayın Sibel Suiçmez'de.

Buyurunuz lütfen.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Bakan, sayın bürokratlar; 2026 yılında da bütçeden en büyük payı alan Bakanlık olmaktan övünseniz de biz gerçeği biliyoruz. Bütçenizin gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2026 yılında yüzde 2,51'e gerilemişse, bütçenizin yüzde 83'ü personel gideri için ayrılmışsa, bütçenizde eğitim yatırımlarına ayrılan oran yüzde 8,25'e gerilemişse eğitim hizmetlerinin kalitesinin artmayacağı, eğitim emekçilerinin ekonomik ve özlük haklarının verilmeyeceği ve çocukların temel haklarının çiğneneceği açıktır.

Sayın Bakan, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamayan, toplumsal cinsiyet eşitliğini tanımayan, kamucu eğitim anlayışını benimsemeyen, bilimsel ve laik eğitim anlayışından uzaklaşan bir Millî Eğitim Bakanlığının uygulamasından çıkacak sonuç elbette ki suça sürüklenen sayısının, mağdur çocuk sayısının, uyuşturucu kullanan çocuk sayısının, MESEM'lerde ölen çocuk sayısının, eğitim dışı kalan çocuk sayısının, erken yaşta zorla evlendirilen çocuk sayısının, çocuk yaşta doğuma zorlanan kız çocuğu sayısının, çocuk işçi sayısının artması olacaktır. Bunlardan en fazla sorumlu olan bakanlık da sizin Bakanlığınızdır. Bu tablo karşısında Millî Eğitim Bakanı olarak çözüm için tercihleriniz önemlidir. Sizin tercihleriniz, Bakanlığınızın fırsat eşitliğinden, toplumsal cinsiyet eşitliğinden, kamusal, bilimsel ve laik eğitimden yana olmadığını açıkça göstermektedir. Örnek vermek gerekirse; çocuklar aç okula giderken, Sayıştayın raporunda tespit ettiği üzere taşınmalı eğitim kapsamında ögle yemeği gideri 12 milyar TL'ye yükselmişken bunun sadece 8,3 milyar TL'sinin harcanmış olması çocuk açlığının ve yoksulluğunun umurunuzda olmadığını göstermektedir. Siz, sadece eğitim alan çocuklardan, gençlerden değil eğitim dışı kalan çocuklardan da sorumlusunuz. TÜİK'in 18 Nisan 2025 tarihli raporuna göre nüfusun yüzde 25,5'i çocuklardan, onların da neredeyse yarısı kız çocuklarından oluşmaktadır. Buna rağmen, Bakanlığınızın 2024-2025 istatistikleri kız çocuklarının okullaşma oranının tüm yaş gruplarında düştüğünü, özellikle 14-17 yaş aralığında oranın yüzde 91,78'den yüzde 86,52'ye gerilediğini göstermektedir. Bu düşüş, kız çocuklarının eğitim dışına itildiğinin resmî kanıtıdır. TÜİK'in 2024 yılı verilerine göre 15-17 yaş grubunda iş gücüne katılım oranı yüzde 16,2'den yüzde 24,9'a yükselmiştir. Bu, neredeyse her 4 çocuktan 1'inin çalıştırıldığı anlamına gelmektedir. Bu oran erkek çocukları için yüzde 35,6, kız çocukları için yüzde 13,7'dir. Bu verilere baktığınızda bundan rahatsızlık nasıl duyuyorsunuz? Okulda da istihdamda da olmayan çocuk, genç sayısının 4 milyon 676 bin olmasından rahatsızlık duymayan Bakanlık olabilir mi?

Sayın Bakan, siz bu ülkenin çocuklarının eğitiminden olduğu kadar onları gönderdiğiniz kurumlarda çocukların güvenliğinden de sorumlusunuz. Bakanlığınız, MESEM'lerde meydana gelen kazalara ilişkin şeffaf veri paylaşmamakta, soru önergelerimize ise çelişkili cevaplar vermektedir. Açıklamalarınızda "MESEM'lerde meydana gelen ölümlü iş kaza sayısı" ifadesini kullanmanız, "iş kazasında ölen çocuk" dememeniz de ayrıca düşündürücüdür. 2016 yılından bu yana, MESEM kapsamında, 10'u ölümlü 1.273 iş kazasının meydana gelmiş olması durumun vahametini ortaya koymaktadır. Hâl böyleyken Bakanlığınızın 2024-2028 Stratejik Planı'nda iş piyasasıyla uyumlu pansiyonlar kurulmasının hedeflenmesi, eğitim çağındaki çocukları çalışma yaşamının vahşi pazarına daha da iteceğinizi göstermektedir. Eğitimde fırsat eşitliği anlayışı yok edilmişken "Eğitime erişimi artırdık." demeniz kabul edilemez.

Sayın Bakan, eğitim emekçilerinin ücretlerini yoksulluk sınırının üzerine çıkarın, ataması yapılmayan öğretmenleri kadrolu atayın, dinî vakıf ve tarikatlarla yapılan protokolleri iptal edin, eğitim yatırımlarını 2 katına çıkarın, yükseköğrenim bütçesini en az 2 kat artırın, tüm öğrencilere bir öğün ücretsiz yemek sağlayın, özel okullara teşvik ve kaynak aktarımını durdurun, mülakatları kaldırın, Bakanlığınızın eğitim politikasını kamucu, laik ve bilimsel eğitim dayanaklı hâle getirin diyeceğim de tam tersini yaptığınızdan sadece affınızı isterim, yeter.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Suiçmez.

Şimdi de söz sırası Sayın Elvan Işık Gezmiş'te.

Buyurunuz lütfen.

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Sayın Bakan, kıymetli bürokratlar; Millî Eğitim Bakanlığının 2026 bütçe görüşmelerinde bu ulusun geleceği olan çocuklarımız ve gençlerimizin içinde olduğu eğitim sistemini konuşacağım.

Sözlerime başlamadan önce, bugün 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü. Ne yazık ki çocuklarımızı koruyamadığımız bu düzende çocuk yaşta yoksullukla tanışan çocuklar gerçeğinin yanında, çocuk istismarları, MESEM'lerde ölen çocuklar, eğitimden yoksun kalan çocuklar, gençler ve suça sürüklenen çocuklar gerçeğiyle yüzleşiyoruz oysa Ulu Önder'imiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk "Vatanı korumak çocukları korumakla başlar." demişti.

Bugünkü tabloya bakmak gerekirse 6-17 yaş aralığında tam 611.612 çocuğun okul dışında olduğunu görüyoruz. Bu çocuklar nerede, ne yapıyor; kim takip ediyor bu çocukları? Eğitim çağındaki çocuklar okul dışında kalınca sokakta, sosyal medyada, suça sürükleyen ortamlarda, çete yapılarının içinde savruluyorlar. Ülke genelinde artan çocuk çeteleri artık Emniyet raporlarında bile yer alıyor.

Yirmi üç yıllık AKP iktidarında çocukları koruyamadığınız gibi suça sürüklenmekten, yoksulluktan da koruyamadınız, can güvenliğini sağlayamadınız. MESEM'ler de çocuk işçiliğinin kurumsallaşmış hâline dönüşmüş durumda. Son iki yılda MESEM öğrencilerinin yaşadığı iş kazalarında ölüm ve ağır yaralanma vakaları defalarca kamuoyuna yansıdı. 2024 yılında 71, 2025 yılında 82 çocuk işçi hayatını kaybetti. Bu yıl kasım ayında 10 çocuk hayatını kaybetti; bu bir utanç tablosudur. TÜİK verilerine göre 2024 yılında 15-17 yaş arasındaki nüfusun yüzde 24,9'u eğitimde olması gerekirken çocukların 970 bini iş gücünde yer aldı. Yine TÜİK

verilerine göre 2024 yılında 15-24 yaş aralığındaki gençlerin yüzde 25,9'u ne eğitimde ne istihdamda yer aldı; kayıt dışıyla bu sayı 5 milyonu buluyor.

Okullarda hijyen ve güvenlik alarm veriyor, birçok okulda temizlik ve güvenlik görevlisi yok. Çocuklarımızı emanet ettiğimiz okullarda güvenlik okulun duvarından başlar, Bakanlığın sorumluluğuyla devam eder. Madde bağımlılığı, akran zorbalığı, çeteleşme oranları aldı başını gitti.

Sayın Bakan, okullarda çalışan personelle ilgili güvenlik soruşturmalarının eksikliğini görüyoruz. Lütfen bu konuyu dikkatlice dinleyiniz. Seçim bölgem Giresun'da bir devlet lisesinde personel olarak çalışan 2 kız kardeş gündüz saatlerinde çalıştıkları okulda silahla öldürüldü. Okulda geçmişte hükümlü olduğu ve pek çok suç kaydı olduğu bilinen 1 okul personeli 2 kız kardeşi pek çok yatılı öğrencinin de olduğu bu okulda gündüz vakti öldürdü. Soruyorum size: Çocuklarımızın eğitim aldığı bir kurumda ağır suç geçmişine sahip olan bu kişinin yeterli inceleme ve izleme mekanizması olmadan görevlendirilmesi nasıl yapılmıştır? Mülakat yapıldıysa bu mülakata kim olur vermiştir? Pek çok yatılı öğrencinin olduğu okuldaki güvenlik zafiyeti okullardaki güvenlik sorununun acı bir sonucuna dönüşmüştür.

Ülkemizde her 4 çocuktan 1'i okula aç gidiyor Sayın Bakan. 15 yaş altındaki çocukların yüzde 13'ü bırakın eti sütü, bir öğün sebze meyve yiyemiyor. Okullarda ücretsiz ve sağlıklı bir öğün yemek verilmesi acilen hayata geçirilmelidir. 2002 eğitim öğretim yılında köylerde 32.401 okul varken bugün bu sayı 12.437'ye düştü yani AKP iktidarı boyunca 19.964 köy okulu kapandı.

Atanamayan öğretmenlerimiz mağdur, 1 milyon öğretmen atama bekliyor. Memleketimde, 84 puan alan bir öğretmen maalesef canına kıydı atanamayınca.

Evet, 24 Kasım, Öğretmenler Günü. ÇEDES projeleriyle okulları kısaca almak istiyorsunuz ama biz biliyoruz ki cumhuriyetin öğretmenleri Ulu Önder'imiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün yolunda, cumhuriyet değerlerinin ışığında vatanını ve milletini seven nesiller yetiştirmeye devam edecektir.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Işık Gezmiş.

Şimdi de söz sırası Sayın Gizem Özcan'da.

Buyurunuz lütfen.

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bir bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İktidar yıllardır eğitim duvarından önce adaletin taşını söktü, ardından da hukukun harcını kazıdı. Bugün, o duvardan düşen her taş bu ülkenin çocuklarının hayallerini yerle bir ediyor. Bu çöküşün en görünür hâli de MESEM düzenidir. MESEM, Anayasa'nın güvence altına aldığı eğitim hakkını, uluslararası çocuk koruma sözleşmelerini ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun çocuğun üstün yararı ilkesini açıkça ihlal etmektedir. Bu model, yalnızca bir istismar alanı değil eğitim, çocuk ve çalışma hukukunun kesişim noktasında kurulmuş sistematik bir ihlal rejimidir. 100 binlerce çocuk işçi yarattınız. MESEM'lerde 16 çocuk yaşamını kaybetti. 16 çocuk, 16 aile, 16 ailenin evine düşen ateş... Yaralanan, sakatlanan çocukları da bilmiyoruz.

Sayın Bakanın Yeni Şafak'ta yazdığı şu sözler aslında her şeyi itiraf etmektedir: "Üreten okullar modeliyle devlet katkısı, öğrenci bursu, işletmeye destek gibi teşvikler devreye alındı. Firmalar ihtiyaç duydukları nitelikli iş gücünü doğrudan yetiştirme imkânı buldu." Yani çocukların eğitimi değil sermayenin ucuz iş gücü ihtiyacı esas alınmıştır. "Erken yaşta yönlendirme" denilen şey de pedagojik bir yöntem değil erken yaşta işçileştirme programıdır. Üreten okullar da birer eğitim kurumu değil kamu kaynaklarıyla sübvans edilen çocuk işçi tedarik hatlarıdır. Bu düzenek çökerken altında yalnızca çocuklarımızın bedeni değil ülkenin geleceği de kalmaktadır.

Değerli milletvekilleri, eğitimde hukuksuzluğun bir diğer boyutu da Bakanlığın yıllardır çeşitli tarikat ve cemaatlerle imzaladığı protokollerdir. TÜRGEV, TÜGVA ve benzeri yapılarla yapılan anlaşmalar, ÇEDES protokolleri okulları pedagojik yeterliliği olmayan kişi ve kurumlara açmakta, eğitimi fiilen kamusal denetimin dışına taşımaktadır. Sayın Bakan kendi uzmanları ve öğretmenleri varken Millî Eğitim Bakanlığının eğitim için tarikatlara, vakıflara hatta Ülkü Ocaklarına neden ihtiyaç duyduğunu açıklamak zorundadır. Bu protokoller, hem Anayasa'nın laiklik hükmüne hem de eğitim hukukunun tarafsızlık ve bilimsellik ilkesine aykırıdır.

Eğitimdeki hukuksuzluk zincirinin bir diğer halkası da mülakat uygulamalarıdır. Bu yılki 15 bin atamanın 11.345'inin yalnızca 5 branşa verilmesi, geri kalan 71 branşa ise yalnızca 3.655 kontenjan bırakılması, ihtiyacın değil siyasi tercihin esas alındığını göstermektedir. Mülakat sonuçları 29 Ağustos'ta açıklanmış, kuralar 24 Kasım'da çekilecek, öğretmenler ancak 1 Ocak 2026'da göreve başlayabileceklerdir. Öğretmenin mesleğe başlamadan iki yüz elli beş gün bekletildiği bir yerde planlama değil kaos vardır. Daha da önemlisi "Mülakat kalktı." denilmesine rağmen mülakatın ruhu Millî Eğitim Akademisinin üzerinden geri getirilmiştir. Akademiye Giriş Sınavı'yla başlayan süreçte Bakanlık açıkça "Eğitim süresince performansı takip edeceğiz." demektedir. Bu; mülakatın arka kapıdan geri sokulmasıdır, öğretmeni komisyon odasında değil Akademi sürecinde elemek demektir. Bu düzen, hem hukuk güvenliğini yok eder hem de öğretmenlik mesleğini siyasi denetime mahkûm eder.

Son olarak, eğitim duvarından hukuk tuğlasını çekerseniz enkazın altında çocuklar kalır. Bugün yaşadığımız budur ve bu düzen değişmeden hiçbir çocuğumuz güvende değildir.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Özcan.

Şimdi de söz sırası Sayın Beritan Güneş Altın'da.

Buyurunuz lütfen.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü ve karşımızda, karşımızda olmasını en çok istediğimiz bakan var: Millî Eğitim Bakanı Sayın Tekin. Neden en çok karşımızda olmasını istiyoruz? Çünkü son yılların çocuk ihlallerini -başta yaşam hakkı olmak üzere- en çok gasb eden sistem olan MESEM'in inşacısı, sürdürücüsü ve savunucusu olan ve yaşam hakkını en çok ihlal eden bu sistemin başındaki kişi olarak şu an karşımızda duruyorsunuz. Eğer aksini iddia ediyorsanız, eğer MESEM'lerde çocukların yaşam

hakının ihlal edildiğini kabul edip bunun sürdürücüsü olduğunuzu reddediyorsanız hemen bugün bu sisteme son verirsiniz ve çocukları kıyımdan geçiren, âdetâ çocukların yaşamlarını tehdit eden ve bunun için var olan bu sistemi kapatırsınız Sayın Bakan. Sizin için "çocuk hakları" ne demek bilmiyorum, sizin için ne ifade ediyor, onu da bilmiyorum ama yapıp ettiklerimizden ne yazık ki Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin yol göstericiniz olduğunu düşünmüyorum.

2023'te koltuğunuza oturduğunuz günden beri, çocuğun üstün yararı ilkesi başta olmak üzere çocuk haklarına dair ileri atılmış bir tane bile adım görmüyoruz biz sizin pratiklerinizde. Ben ise MESEM'den ÇEDES'lere, bir öğün ücretsiz yemek vaadinizi yerine getirememenizden beslediğiniz tarikatlara kadar çocukların haklarını ihlal eden onlarca programı sayabilirim. Bir iki rakamla konuşmak gerekecek olursa da AB İstatistik Ofisinin verilerine göre eğitime yapılan harcamalarda Türkiye, 30 Avrupa ülkesi içerisinde 27'nci; gayrisafi yurt içi hasılanın sadece yüzde 3,38'ini ayırıyorsunuz bu harcamalara. Bu bir tesadüf değil, bu bir siyasi tercih çünkü siz bütçeden eğitime çocuklara pay ayırmıyor, üstüne sermaye birikimini çocuk sömürüsüyle yapmaya çalışıyorsunuz. "MESEM"lerle haftada dört gün iş yeri, bir gün okul." diyerek çocuk emek sömürüsü üzerine bir rejim inşa ediyorsunuz. Bir gün okula giderek eğitim mi olur Sayın Bakan? Siz eğitimin ne olduğunu bilmiyor musunuz? Çocuklar okula gittikleri o bir günde de ne yapıyorlar biliyor musunuz Sayın Bakan? Uyukluyorlar, yorgunluktan uyuyorlar Sayın Bakan! Çocukların yorgunluktan uyuduğu, baygınlık geçirdiği bir sistemin sürdürücüsü konumundasınız. Onların çocuk olduğunu ve çocuk bedenlerinin yorulduğunu bir kez daha size hatırlatmak istiyorum. Öğrencilerin zamanının yüzde 11'ini sadece okulda geçirdiklerini de hatırlatmak istiyorum. Geri kalan zaman "mesleki pratik eğitim" "istihdama hazırlama" gibi süslü ifadelerle kullanılsa da çocukların emeğinin sömürüldüğü mesailerdir bunlar. "İş öğretiyoruz ya!" diyecek olursanız da kapitalizmin öncesi üretim anlayışıyla çocukları eğitimden koparmanın yanı sıra çıraklık giderlerini de ortadan kaldırarak makineleşmiş sistemin sıradan bir dişlisi hâline getiriyorsunuz çocukları. Büyük bir dengesizlik üretiyorsunuz siz uygulamalı eğitim ile doğrudan eğitim arasında. Çocukların alacakları ücretle okul ve işletme arasında da pazarlık yapmaya girişiyorsunuz. "Web" sitenizi inceledim, "web" siteniz âdetâ bir şirketin iş ilanı gibi. E-MESEM'in "web" sitesinde 9'uncu, 10'uncu, 11'inci sınıflara asgari ücretin yüzde 30'u; 12'nci sınıflardakilere ise asgari ücretin yüzde 50'si kadar maaş vereceğinizi vadediyorsunuz. Siz Bakan mısınız yoksa bir holding yöneticisi misiniz, özel şirket sahibi misiniz Sayın Bakan? Bu da yetmiyor, eğitimcilerin sermayedarlarla çocuklar için yevmiye pazarlığı yapmalarını istiyorsunuz. Eğitimcileri emek simsarı, çocukları işçi edip kendiniz de bir holding patronu olmak istiyorsunuz. Bize "MESEM dünyada var." naraları da atmayın çünkü dünyada bu şekilde kanlı ve çocukların emeğini sömüren bir MESEM yok, olamaz da. Çocukların öldüğü bir MESEM dünyada yok ama Türkiye'de var ve onun inşacısı sizsiniz.

Urfa'da daha dün Muhammed'i kaybettik, hem de korkunç bir olay örgüsüyle kaybettik Muhammed'i ve Muhammed'i katledenler aynı gün serbest bırakıldılar fakat sizin sisteminizin içerisinde olan bu olayı siz takip bile etmediniz. Belki serbest bırakıldığını da şu anda bizden duyuyorsunuz çünkü takip etmiyorsunuz, denetlemiyorsunuz. Olan bitenler umurunuzda değil, sizin için asıl önemli olan ucuz iş gücünü çocuklar üzerinden sağlamak.

Bugün 2 dava görüldü çocuklarla ilgili, 2'si de sizin sisteminizle ilgili. Biri Cizre'deydi. Sizin Bakanlığınıza bağlı olan Cizre Anadolu Lisesinde görevli Burak Ercan 48 çocuğun şikâyetine rağmen, çocukları istismar etmesine rağmen ne yazık ki bu davadan beraat etti ve sanıyorum sizler de başka çocukları istismar etsin diye onu yeniden görevlendirirsiniz, biz de hiç şaşırmayız.

Bir diğer dava ise Eren Dağ...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkürler Sayın Altın.

Şimdi de söz sırası Sayın Şengül Karslı'da.

Buyurunuz lütfen.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Başkanım, bendeydi sıra, Şengül Hanım en son sıra...

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Yer değiştirdim.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Kiminle yer değiştirdi, benimle mi yer değiştirdi?

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Selcan Hanım'la yer değiştirdiler.

Buyurunuz.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şunu net bir şekilde ifade etmem gerekirse muhalefet sıralarındaki bazı arkadaşlarımız ısrarla bardağın boş tarafına bakmaya o kadar odaklanmış ki bardağın ne kadar büyüdüğünü gözden kaçırıyorlar.

ÖZGÜL SAKI (İstanbul) - Bardağın boş tarafında çocuklar ölüyor, çocuklar!

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Elbette eksik varsa söyleyelim, daha iyisini isteyelim.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yoksulluk var, açlık var...

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Bu, demokrasinin gereğidir ve başımızın tacıdır ama insaf terazisini de elden bırakmamak gerekir.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Ya, sizin insafınız kurumuş! Çocuklar ölüyor, hâlâ "insaf terazisi" diyorsunuz.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Eksik olanı tamamlayalım, doğru ve güzel olana da destek verelim dememiz gerekir. Bakınız, 2002'de bir ilçe bütçesi kadar olan eğitim bütçesini bugün 1,9 trilyonluk devasa bir medeniyet yatırımına dönüştürmüş bir iradeyi konuşuyoruz burada. Bu değişimi görmeyerek, bu emeği yok sayarak sağlıklı bir değerlendirme yapamayız.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Sizin Türkiye Yüzyılı'nız çocukların açlıktan bayıldığı bir yüzyıl! Sen insaf et biraz!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Eğitimi özelleştirdiniz, parası olmayan çocuk okuyamıyor artık.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Değerli milletvekilleri, bakın, sizi sükûnetle dinledi arkadaşlarımız, lütfen...

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Ama ben sizi rakamlara boğmayacağım.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Ne çocuklara yemek verebiliyorsunuz, ne koruyabiliyorsunuz; yazık değil mi bu çocuklara!

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Değerli milletvekilleri, bir kadın vekil konuşuyor, lütfen..

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Yatırım yapmadan sürekli özel okullara teşvik veriyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Değerli milletvekilleri, lütfen sükûneti tesis edelim.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Sizlere hamasi sözlerle değil bizzat sahanın ve dünyanın gerçek verileriyle cevap vermek istiyorum. Bugün notlarıma bakarken şunu fark ettim: Biz içeride ne kadar detayla uğraşıyoruz ama dışarıda, OECD ülkelerinde...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Okulları kapatan siz, çocukları açıkta bırakan siz, çocukları koruyamayan siz!

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - OECD'nin raporuna göre...

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Sayın Karşı, bir saniye lütfen.

Değerli milletvekilleri, bakın, sabahtan beri yaklaşık 35 milletvekilimiz konuştu. Bakın, sayın hatibin söylediği söylemlerde daha başlangıçta siz hemen bağırırmaya başladınız. Lütfen, rica ediyorum...

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Demokratik bir tahammül beklentim var, başka bir şey değil.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Sayın Karşı, lütfen...

Değerli milletvekilleri, sükûneti tesis edelim lütfen.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Tahammül ederiz de sorulara cevap verin siz. Bu çocuklara bir öğün yemek veremiyorsunuz, okulları temizleyemiyorsunuz, güvenliğini alamıyorsunuz; bunlara cevap versenize.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Sayın Sarı lütfen...

Sayın Ağbaba, grubunuza sahip çıkarsanız sevinirim.

Buyurun Sayın Karşı.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Demokratik bir tahammülden başka hiçbir beklentim yok sizden.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sorularımıza cevap versenize! O bütçeyi ne yapıyorsunuz?

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - OECD raporlarında ve Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması sonuçlarında Türkiye sessiz sedasız bir devrim yapıyor ki siz duymamışsınız. Hani bazıları sürekli "Eğitim bitti." diyor ya, bunlara en net yanıt uluslararası kuruluşlardan geliyor. Türkiye 4'üncü sınıf fen bilimleri puanını OECD ülkeleri arasında en çok artıran ülke oldu, 2'nci sıraya yükseldi. Yapılan bu araştırmalarda matematikte 4'üncü sırada olduğumuz söyleniyor. Hani bazen "Coğrafya kaderdir." denir ya karamsarlıkla, bu sonuçlar gösteriyor ki doğru eğitim politikalarıyla coğrafya kaderin en güzel hâline dönüşebiliyor.

Değerli arkadaşlar, bu noktada önümüzde 2 tane kıymetli başlık var benim bahsetmek istediğim. Birincisi, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli. Yıllarca hep şu şikâyeti duyduk: "Çocuklarımız çok ezber yapıyor ama hayata dair becerileri eksik kalıyor." Bakanlık ne yaptı? Müfredatı ortalama yüzde 35 oranında sadeleştirdi.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Dilbilgisini çıkardı, matematiği çıkardı!

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Yani çocuklar daha az yükte daha çok öğrenme imkânına kavuştu. Ama bence asıl önemli konu şu, galiba sizi de rahatsız eden: Bu modelin merkezine erdem, değer ve eylem yerleştirildi. Yani matematiği bilen ama aynı zamanda merhametli olan, kod yazmayı bilem ama köklerine bağlı olan, teknoloji üreten ama vatanını seven, değerlerine bağlı insan yetiştirme hedefi. Bu mu rahatsız ediyor?

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Çocukların hayatta kalmaya ihtiyacı var, karnını doyurmaya ihtiyacı var; onu yapamıyorsunuz.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Dünya değişti, çocuklarımızın ihtiyaçları değişti. Bizim, köklerimizden kopmadan geleceğe cesurca uzanmamız lazım. Bu model tam da bu dengenin adı.

İkinci bir mesele -bence o da çok kıymetli- meslek eğitimindeki büyük dönüşüm. Biz yıllarca bu ülkede "Meslek lisesi memleket meselesi." denilip sonra katsayı engelleriyle kaderine terk edilen o okulları bugün üretimin merkezine taşıdık. Bir zamanlar "Başarısız öğrencilerin gittiği yer." diye etiketlenen okullar bugün LGS'de yüzde 1'lik dilimdeki en zeki çocuklarımızın tercihi hâline geldi ki bu büyük bir kırılma. OSB iş birlikleri, modern atölyeler, üretim merkezleri, ortaokula kadar inen zanaat atölyeleri... "Ağaç yaş iken eğilir." diyerek başlatılan bu çalışmalar Türkiye'nin kalkınma hikâyesinin görünmeyen motorudur.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Kurduğunuz sistem bu, işsiz bıraktığınız milyonlarca üniversite mezunu genç.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Türkiye'nin kalkınmasından rahatsız olan daha çok bağırırsın. Bu sadece bir eğitim politikası değil bir ülkenin üretim, istihdam ve teknoloji atılımıdır; bu dev bir kalkınma hamlesidir. Konuşmanın başında "bardağın dolu tarafı" dedim.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Rant dolu, kan dolu!

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Muhalefet sıralarındaki arkadaşlarıma, naçizane tavsiyem: Tarihte iz bırakmak zor. Gelin, bu bütçeye "evet" diyerek bu inşanın bir parçası olun. Tarihe engel olan değil destek olan tarafa geçin. Bugün salonun hangi tarafında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyoruz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Bizim tarafımız devletten yana, çocuklardan yana, garibandan yana, mağdur ettiğiniz gençlerden yana!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...

Arkadaşlar, yakışıyor mu yani size yapılırken... Ya, zaten hakikaten hastayım, ayakta duramıyorum, arkadaşlar sağ olsunlar, idare ediyorlar.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Başkanım, konuşmamı yapamadım, bitiremedim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam, bitti, yapacak bir şey yok.

Şimdi, Sayın Alp, siz sükûneti çok tesis ediyorsunuz hakikaten.

Sayın Alp, buyurun.

Süreniz beş dakika.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, bu fotoğraf Kars'ta çekildi efendim. Bu sizsiniz, yanınızdaki de Kars Susuz ilçesi AK PARTİ Kadın Kolları Başkanı efendim. Şimdi, tabii, Sayın Başkan AK PARTİ kongrelerine katılıyor, Kadın Kolu Başkanı olarak paylaşımlar yapıyor; ilçe başkanlığındaki makamında çalışmalarına devam ediyor, normal olarak paylaşımlar yapıyor; partinin tabii ki sosyal medya hesaplarını kullanıyor; bir başkan olarak ilçe başkanlığında normal olarak toplantılarını yapıyor, konuşmalar yapıyor, sahada çalışıyor, üye kayıtları yapıyor, AK PARTİ'ye üye kayıtları yapıyor fakat Sayın Bakanım, bu Başkanınız aynı zamanda Kars'ın Susuz ilçesinde Şehit Ömercan Yekebağcı Çok Programlı Anadolu Lisesinde öğretmen. Bu öğretmenimizin adı okulun "web" sitesinde öğretmen olarak var; "web" sitesi de burada, toplantıdan sonra size göstereceğim. Tabii ki parti çalışmaları için kullandığı sosyal medyasını aynı zamanda okuldaki çalışmaları için de kullanıyor. Müdürüyle fotoğraf çekiyor, fotoğraflarını paylaşıyor, sınıfta paylaşımlar yapıyor öğretmenimiz, okuldan paylaşımlar yapıyor öğrencileriyle beraber; böyle fotoğraf bende çok var.

Sayın Bakanım, bakın, burada benden önce, KHK'den dolayı işinden edilmiş ve bugün mebus olmuş 4 öğretmen konuştu, siyasi sebeplerle işinden ettiniz. Kendi ilçe başkanınızı öğretmen olarak çalıştırıyorsunuz. Öğretmen maaşı az olduğu için kantini de vermişsiniz. Zil çalışıyor, hoca hanım derse giriyor, öğretmen parası alıyor; zil çalınca kantine gidiyor, kantini işletiyor. Okul paydos olunca AK PARTİ ilçe binasına gidiyor, faaliyetine başlıyor. Şimdi, bunun adı nedir? Vallahi, bence buradaki herkes utanmıştır ya. Buralar kimin babasının malıdır ya, kimin babasının malı?

Şimdi, Tarım Bakanı Macaristan'da şirketi olan adamı getirmiş, genel müdür etmiş; Millî Eğitim Bakanı ilçe başkanını getirmiş, öğretmen etmiş; öbür bakan getirmiş kendi şirketinden, bilmem ne... Ya, buralar şirket midir? Buralar bakanlık, kimin babasının mülkü ya? Bu kadar ayan beyan, kör kör parmağım gözüne, internet sitelerinde yayınlaya yayınlaya... Böyle zulüm olur mu ya? Kim kabul ediyor, tasvip ediyorsa... Hele Genel Müdür, neredesin ya? Bir elini kaldır, de ki: "Ben buranın Genel Müdürüyüm, bunu da tasvip ediyorum." Bu rezalete son verilmesini talep ediyorum.

Ben küçük bir ilin milletvekiliyim Sayın Bakanım, sizi de çok eleştiriyorum, tahammül ediyorsunuz, sağ olun, tabii ki demokrasi gereği. Benim belki Türkiye'de çok şeye gücüm yetmez ama Kars'ta yeter, Kars'a geldi mi yeter gücüm; buna da izin vermem Kars'ın milletvekili olarak. Ya, buna son verin ya da ben Susuz'a gideceğim, oradan bir açıklama daha yapmak zorunda kalacağım.

Dinlediğiniz için, sabrınız için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Açikel, buyurun.

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, Bakanlığın değerli bürokratları ve kıymetli basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Bugün 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü ve dört gün sonra da 24 Kasım Öğretmenler Günü. Türkiye'nin en fazla mağdur ve ihmal edilen ve umutları ellerinden alınan 2 sosyal kesiminin hiç hak etmeden maruz kaldıkları sorunları konuşacağız. Bu nedenle konuşmama daha çocuk yaşta mesleki eğitim görüntüsü altında merdiven altı imalathanelerde sömürü düzeninin ve vahşi kapitalizmin en güvencesiz koşullarında çalıştırılırken hayatını kaybeden çocuk yaşta öğrencilerimizi anarak başlamak istiyorum. MESEM iş cinayetlerinde ve Dilovası kozmetik fabrikası faciasında hayatını kaybeden kardeşlerimize rahmet diliyorum. Aynı şekilde, eğitim fakültesinden mezun olmasına rağmen atanmayan birer öğretmen iken hayatına son veren, inşaatlarda iş veya ek iş olarak çalışırken hayatını kaybeden tüm öğretmenlere rahmet diliyorum. Çocuk işçi cinayetlerinin ve atanmayan öğretmen ölümlerinin 21'inci yüzyıl Türkiye'si ve Millî Eğitim Bakanlığı için bir ayıp olduğunu ve ülkemize yakışmadığını ifade etmek istiyorum.

Yine, tüm öğretmenlerimizin, Atatürk cumhuriyetine bağlı tüm fedakâr ve liyakatli eğitimcilerin 24 Kasım Öğretmenler Günü kutlu olsun diyorum.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; yıllardır bu salonda, Genel Kurulda, ekranlarda ve meydanlarda dile getirdiğimiz Türkiye'nin eğitim krizi, AKP iktidarı 25'inci yılına yaklaşırken daha da derinleşmiştir. Türkiye'de eğitim ve istihdam arasındaki bağ onarılmayacak biçimde zarar görmüştür. Bakanlığınızın yanlış eğitim ve yanlış istihdam politikaları yüzünden bir yandan iş gücümüz vasıfsızlaşmış; yeni teknolojilere, klasik sanayilere dahi uygun eğitim alamaz, beceri kazanamaz hâle gelmiştir. Diğer yandan, okullardan başlayarak çocuk yoksulluğu ve genç yoksulluğu artmıştır. Tüm bunlara ek olarak öğretmen yoksulluğu da gündemimize yerleşmiştir. Türkiye'de okullar, semtler, bölgeler, kır-kent, toplumsal sınıflar ve cinsiyetler arasındaki eğitim eşitsizlikleri, farklılıklar ve çarpıklıklar derinleşmiştir. Nitekim, Gini katsayısı Türkiye'de 0,44 oranına yükselmiştir. Bu, Avrupa'nın en kötü rakamıdır. Türkiye'nin yoksul ailelerinin çocukları hijyensiz ve beslenmesiz okullarda ve merdiven altı atölyelerde çocuk öğrenciler ve işçiler olarak paryalaşmanın eşiğine itilmiştir. Bir yanda 100 binlerce liralık özel okullar, diğer yanda ise tuvalet kâğıdı dahi olmayan fakir mahallelerin devlet okulları var. Okullarda hijyen ve temizlik sorunları, öğrencilerin beslenme ve temiz suya erişim sorunları alarm veriyor. Çocukların kantin ve yemekhanelerde gıda zehirlenmeleri maalesef sıradanlaşıyor. Bir yanda asgari ücretin 1/3 ile yarısı kadar ücret alan stajyer ve çırak öğrenci kardeşlerimiz ve MESEM'lerdeki evlatlarımız, diğer yanda ise sınavlarda torpil ve kayırmacılıkla herkesin önüne geçen imtiyazlı, kayırılmış ak zümreler ve bu yüzden âdeta kastlaşan eğitim alanı ve toplum alanı.

Değerli milletvekilleri, bakınız, bir toplumda kastlaşmanın bu denli artması kamunun ve devletin eşitlikçi işlevinin, planlamanın çöktüğünün en çarpıcı göstergesidir ve bu yıkımın başlangıç noktası Millî Eğitim Bakanlığıdır. Maalesef, bu çarpık düzende sadece yoksul öğrenciler ve aileleri değil öğretmenlerimiz de kastlaşmıştır. Kamu ve özel okul öğretmenleri arasındaki ücret makası açılmış ve ayrıca ücretli, sözleşmeli ve kadrolu öğretmenler olarak meslek grubu içinde öğretmenler ayrılmıştır.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; her gelen yeni bakanla âdeta her gelen yeni yılın bir öncekini arattığı, öğrencilerin ve ailelerinin sorunlarının, özellikle madde ve uyuşturucu bağımlılığı ile okullarda şiddet ve mafyalaşmanın dehşet verici ölçüde arttığı bir dönemdeyiz. Daha okurken yahut okulu terk eden gençliğin bir bölümü maalesef çeteleşiyor, suça ve şiddete itiliyor. Hükümetin eğitim sistemi, okulların etrafını torbacılardan ve şiddet saçan gençlik çetelerinden koruyamıyor. Akran zorbalığı ve benzeri sorunlara karşı okullardaki psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmeni açığı giderilmiyor. Okulların etrafında güvenlik görevlisi açığı devam ediyor. Sevgili Ahmet Minguzzi'nin ve pek çok evladımızın ve ailelerinin başına gelenler Millî Eğitim Bakanının gözleri önünde okul yaşındaki gençliğin nasıl suça ve şiddete bulaştığını acıklı bir biçimde gösteriyor.

Şimdi sizlere sormak istiyorum: Okullaşma dışına çıkan öğrenciler artarken çeteleşme, zorbalık, bıçaklama ve madde bağımlılığı okul yaşındaki gençler arasında bu kadar nasıl yaygınlaştı? Bakanlığınız burada ne yapıyor? "Çevreme duyarlıyım, değerlerime sahip çıkıyorum." gibi bir hamasi ve dogmatik proje bu sorunların hangi birini çözdü yirmi beş yılda? 21'inci yüzyılın çözülemeyen sorunları dejenere olmuş bir ÇEDES Projesi ya da "Kurtlar Vadisi" modeliyle çözülebilir mi? Eğer Türkiye yeni dijital sektörlere uygun eğitim politikaları benimseyemez, yeni teknolojilere uygun mesleki eğitim politikaları geliştiremez ve müfredata dönüştüremezse tüm gençliğin Latin Amerikan tarzı suç kartellerinin eline düşmeyeceğini kim garanti edebilir?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Atatürk'ün öncülüğünde 1930'lardan itibaren gerçekleştirilen üniversite reformu cumhuriyetimizin en büyük kazanımlarından biridir. Avrupa'nın tümünde diktatörlükler ve otoriter popülist rejimler hüküm sürerken faşizm dalgasından ve diktatörlükten kaçan, ağırlıklı Almanya'dan kaçıp gelen çok sayıda akademisyen, şehir plancısı, hekim, mühendis, maliyeci, iktisatçı, hukukçu Türkiye'de Atatürk cumhuriyetinin üniversite sisteminin sağlam temeller üzerinde yükselmesine büyük katkılar vermiştir. Bugün ise maalesef YÖK ve kayyum üniversite rektörleri marifetiyle AK PARTİ hükûmetlerinin boğucu ve otoriter yönetimi nedeniyle çok sayıda yetkin akademisyenimiz yurt dışına göç ettirilmektedir. Başta Boğaziçi Üniversitesi olmak üzere pek çok üniversitede akademik yaprak dökümü ve beyin göçü yaşanmaktadır. Üniversitelerde bugün maalesef ne marifet ne marifet kalmıştır, sadece vesayet ve talimat mekanizmaları çalışmaktadır. Bu siyasal talimat mekanizmalarının en çarpıcı örneklerinden biri, fakülte kurulunun kararı olmamasına rağmen İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü'nün YÖK talimatıyla Cumhurbaşkanlığı adaylığı sürecine giren ve 15,5 milyon yurttaşımızın oylarıyla adaylaşan Ekrem İmamoğlu'nun ve 28 dönem arkadaşının otuz bir yıl önce aldıkları diplomalarının YÖK tarafından iptal edilmesidir. YÖK'ün ve İstanbul Üniversitesi'nin Ekrem İmamoğlu'nun Cumhurbaşkanlığı adaylığını önlemeye çalışması bir sivil darbe enstrümanına dönüşmesinin talihsiz bir örneğidir. Diploma iptaliyle, millet iradesi bir azınlık diktası tarafından gölgelenmek istenmektedir. Bu aynı zamanda kayyum rektörlerin ne kadar politize olduğunun da bir göstergesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yirmi üç yıllık AKP iktidarının sonunda merkezî hükûmetin ihmal ettiği ve eksik bıraktığı tüm sorun alanlarında olduğu gibi eğitim alanlarında da başta Ekrem İmamoğlu yönetimindeki İBB olmak üzere tüm belediyelerimizde öğrencilerimizin ve ailelerimizin yanındayız. 2019'da Ekrem İmamoğlu göreve geldiğinde İBB'ye ait bir tane bile kreş yokken bugün İBB Yuvam İstanbul kreşlerinin sayısı 130'a ulaşmıştır. İlçe belediyelerimizle birlikte İstanbul'da toplam kreş sayısı 200'e yaklaşmıştır. Türkiye genelinde açtığımız kreş sayısı ise bine yaklaşmaktadır. Aynı şekilde, 2019'da İBB'ye ait bir tane bile öğrenci yurdu yokken İBB kendi bünyesinde 17 yurtla öğrencilerimize ev sahipliği yapmaktadır. İBB; Sen Oku Diye Projesi kapsamında 418 bin öğrencimize, Genç Üniversiteli Projesi'yle 388 bin üniversiteli kardeşimize destek vermiştir. Ekrem İmamoğlu ve belediye başkanlarımız, gençliğin ve İstanbulluların ihtiyaçlarına yanıt veren bu başkanlarımız tam da bu nedenle Silivri zindanlarında rehin tutulmaktadırlar. Millet iradesine seçimi kaybetme korkusu olan bir zihniyet tarafından kelepçe takılmaktadır.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; sözlerimi bitirirken Atatürk cumhuriyetinin öğretmenlerinin 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü kutluyor, fedakâr ve liyakatli öğretmenlerimizi ve tüm eğitim camiamızı saygıyla selamlıyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkanım, AK PARTİ Grubundan arkadaşlar geldi, onlara hoş geldiniz diyoruz. Cumhuriyet Halk Partisi varsa herkes için var. Biliyoruz, yoklama oldu mu gidip geliyorlar, spor da yapmış oluyorlar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyoruz. Cumhuriyet Halk Partisi herkesin kalp sağlığını düşünüyor.

Sayın Güneşhan...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum ben de.

Yaptığı her işi tartışmalı; attığı her adımı bilimden uzak; düzenlemeleri adaletle, laik devlete, Anayasa'yla güvence altına alınmış eğitim hakkına aykırı bir bakanın yönettiği Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini görüşmek üzere toplanmış bulunmaktayız.

Zaten kendisi de farkında olacak ki bu durumu kurtarmak için özel olarak sipariş ettiği bir tiyatro oyunuyla kendisini övdürüyor. Yarın Çanakkale'de, proje tasarımı ve müziğini AK PARTİ milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın yaptığı bir tiyatro oyunu daha önce birçok ilde oynandığı gibi Çanakkale Güzel Sanatlar Lisesinde de sahnelenecek. Oyunun sahnelenmesi için de bizzat Çanakkale İl Millî Eğitim Müdürlüğünde görev yapan şube müdürü okul müdürünü arayarak talimat veriyor. Öğrencilerin, velilerin ve hemşehrilerimizin istemediği bu oyunun en temel, en önemli özelliği ise Sayın Bakanın ve AKP'nin bilimden uzak maarif modelinin övülmesi. Maalesef geline durum bu değerli arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, gönül ister ki eğitimde dünya standartlarını nasıl yakaladığımıza dair bir gündemi konuşalım ama maalesef, Millî Eğitim Bakanı için burada söylenecek bir söz yok ama konuşulacak acılar var. Henüz acısı taze bir olay yaşadık, konu ise yine MESEM. Bir müjde olarak duyurduğunuz, "istihdam" diyerek savunduğunuz ve "mesleki eğitim" diye pazarladığınız, güya iş gücü maliyetlerini azaltmak için hayata geçirdiğiniz MESEM projesi geçtiğimiz hafta bir çocuğumuzun daha hayatına mal oldu. Şimdi ben buradan Sayın Bakana sormak istiyorum: Bu yanlış politikadan vazgeçmeniz için daha kaç çocuğun hayatını kaybetmesi gerekiyor, kaç annenin daha yüreğinin yanması gerekiyor? Bakanlığın hepimizin bildiği gibi, MESEM projesinin kaldırılması ya da en azından revize edilmesi için hiçbir girişiminin olmadığını da çok iyi biliyoruz. Hepimizin bildiği gibi, eğitim öğrencisiyle, öğretmeniyle, velisiyle, yöneticisiyle bir bütündür yani hepsi eğitimin bir parçası ve bileşenidir.

Geldiğimiz noktada eğitimin tüm bileşenleri birçok sorunla karşı karşıyadır. Maalesef, eğitim sisteminde iyiye giden hiçbir şey yok Sayın Bakan. Bunun sorumlusu da başta siz olmak üzere, yirmi üç yıldan beri bu ülkeyi tek başına yöneten sizin iktidarınızdır ve bunun sonunda herkesin şikâyetçi olduğu ama sadece sizin, tarikatların ve cemaatlerin mutlu olduğu bir eğitim sistemiyle bugün karşı karşıyayız. Bugün öğretmenler yoksulluk sınırının çok altında bir ücretle yaşam mücadelesi verirken, mülakat sistemi adaleti yok ederken, öğretmen atamaları yetersiz kalırken bu bütçe hangi ihtiyacı karşılıyor, kime hizmet ediyor? Yani sonuçta bu bütçe öğretmeni yok sayan bir bütçedir. Veliler sürekli değişen sınav sistemi, belirsizlikler, artan okul masrafları ve tarikat baskısı altında çocuklarını korumaya çalışırken Bakanlığın bu bütçesi velileri de yok sayan bir bütçedir. Öğrenciler her gün kalabalık ve güvenlikten uzak, yetersiz beslenme, tarikatların kontrolündeki kurslar, spor salonu, hatta bir bahçesinin bile bulunmadığı okullarda bilimsel

temelden uzak müfredatlarla karşı karşıya bırakılırken bu bütçe öğrencileri de yok sayan bir bütçedir yani sonuçta bu bütçe AK PARTİ iktidarının eğitim politikasının çıktığının açık bir göstergesidir.

Tüm bunlar yetmezmiş gibi şimdi de zorunlu eğitim kısıtlamasına göz diktiniz Sayın Bakan. Bunu hangi akılla savunuyorsunuz, anlamak gerçekten mümkün değil. Dünyanın eğitim sürelerini artırdığı bir dönemde Türkiye'yi geriye götürmek hangi aklın ürünüdür, şaşılacak bir durum. Bu adım, ucuz iş gücü yaratmak, çocukları erken yaşta çalışmaya mecbur etmek, özellikle kız çocuklarını eve kapatmak ve hatta çocuk yaşta evliliğe teşvik etmek anlamından başka bir şey değil. Zorunlu eğitimi kısaltma hayallerinizi bir kenara bırakın, Türkiye'nin çocukları çağdaş, laik, bilimsel eğitimi hak etmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi kurumun büyüklüğünü gösterdiği gibi, eğitim konusunda da vizyonsuzluğunuzu ortaya koyuyor. Bu bütçe ve anlayışınız eğitimdeki çöküşü durduramayacağı gibi, daha da derinleştirecektir ama gelin, en azından iktidarı sizden devralacağımız ilk seçime kadar çocuklarımızı korumayı kendinize görev edin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ekici, buyurun lütfen.

HASAN EKİCİ (Konya) - Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakanım ve Millî Eğitim Bakanlığımızın değerli bürokratları; hepinizi sevgi, saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığımızın 2026 yılı bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Öncelikle, bu bütçenin ülkemize, eğitim camiamıza ve geleceğimizin teminatı olan evlatlarımıza hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, eğitim politikalarımız açısından önemli bir dönüm noktası olan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli yeni müfredatın omurgasını oluşturarak 2026 bütçe görüşmelerimizin de merkezinde yer almaktadır. Bu model yalnızca bir müfredat değişikliği değil, aynı zamanda eğitim anlayışımızda köklü bir dönüşümdür. Maarif Modeli, öğrenciyi bütüncül olarak ele alan çağdaş bir yaklaşımdır. Sadece akademik başarıya değil, öğrencinin zihinsel, sosyal, duygusal, ahlaki ve fiziksel gelişimine aynı anda odaklanmaktadır. Bu yaklaşım öğrencilerimizin geleceğe daha donanımlı ve sorumlu bireyler olarak hazırlanmalarını sağlayacaktır. Bu model eğitimde bilgi, beceri, değer dengesi kurmaktadır. Maarif Modeli öğrencilerimize sadece bilgi yükleyen bir anlayıştan uzaklaşarak bilgiyi beceriye ve eyleme dönüştürebilen bireyler yetiştirmeyi hedeflemektedir. Bu kapsamda eleştirel düşünme, problem çözme, üretkenlik, sorumluluk alma, sosyal, duygusal beceriler, dijital çağdaş yeterlilikleri gibi alanlar müfredata güçlü biçimde entegre edilmiştir. Bu yaklaşım, geleceğin dünyasında ayakta kalacak güçlü ve nitelikli bir nesil yetiştirme hedefiyle örtüşmektedir. Diğer yandan, Maarif Modeli, değer temelli eğitimi ve karakter inşasını esas almaktadır. Eğitim sistemi sadece akıllı geliştiren değil, aynı zamanda kalbi ve karakteri de besleyen bir yapıda olmalıdır. Maarif Modeli'nde ahlaki gelişim, erdemli davranış, millî ve manevi değerlerin yaşatılması, toplumsal sorumluluk ve duyarlılık önemli bir yer tutmaktadır. Bu sayede hem akademik başarısı yüksek hem de güçlü bir karaktere sahip, değerleriyle barışık bireyler yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Maarif Modeli'nde ders içerikleri sadeleştirilmiş, gereksiz yükler çıkarılmış ve öğrencilerin derinlemesine öğrenmesi öncelik hâline getirilmiştir. Bu yönüyle maarif modeli öğrencinin öğrenme motivasyonunu artırmakta, öğretmenin sınıf içi verimliliğini güçlendirmekte, öğrenmeyi ezberden uzaklaştırarak anlam temelli bir hâle getirmektedir. Böylece öğrenme süreçleri daha anlaşılır...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Önemli olmuyor.

HASAN EKİCİ (Konya) - İlkeler bunların üzerine kurulmuş Sayın Vekilim. İnşallah Millî Eğitim Bakanlığımız başladı bu sene programlara, müfredatlar değişti.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Farkında mısınız yürütme gibi konuşuyorsunuz.

HASAN EKİCİ (Konya) - İnşallah bu hedefleri gerçekleştirmeye devam edecek Sayın Bakanlığımız.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Yirmi üç sene oldu, yirmi üç.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Çocukları öldürmeye devam yani.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

HASAN EKİCİ (Konya) - Böylece öğrenme süreçleri daha anlaşılır, daha uygulanabilir ve öğrenciler açısından daha sürdürülebilir hâle gelmiştir. Ayrıca, Türkçenin güçlendirilmesi, iletişim becerilerinin geliştirilmesi ve dil bilincinin artırılması da modelin önemli kazanımları arasındadır.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Dil bilinci sadece Türkçeye mi ait, Kürtçenin de dil bilinci yok mu?

HASAN EKİCİ (Konya) - Ayrıca, tüm paydaşların ortak katılımıyla hazırlanmış olması bu modelin toplumsal bir mutabakat zemini üzerinde...

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Sadece tarikatlarla çalıştay yaptınız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir müsaade eder misiniz.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Meslek örgütleri yok, eğitimciler yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Niye laf atıyorsunuz Sayın Saki?

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Laf atıyorum çünkü yanlış bilgi veriyor.

HASAN EKİCİ (Konya) - Ben sizin sözünüzü kesmedim Sayın Vekilim. Müsaade ederseniz...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ya, size ne?

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Ne bize ne ya! Bize ne diye bir şey olabilir mi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye arkadaşlar... Sayın Ekici, bir saniye...

Değerli arkadaşlar, ne demek yanlış bilgi? Siz kendiniz bilgi veriyorsunuz, o da kendisi bilgi veriyor, ya böyle bir usul yok.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Bilgi kendine göre olmaz...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Saki, herkes kendine göre...

HASAN EKİCİ (Konya) - Sayın Vekilim, siz burada konuşunuz, ben hiç birine müdahale etmedim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ekici, bir saniye...

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Çünkü ben doğru konuştum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ya, siz kendinize göre doğru...

(DEM PARTİ milletvekillerinin laf atmaları)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, yani hakikaten Millî Eğitim Bakanlığının bütçesindeyiz ama sınıf yarışması yapılsa bu olur yani. Seninki doğru, benimki yanlış; her milletvekili kendi siyasi bakış açısından değerlendirmesini yapar.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yürütme gibi konuşuyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Suiçmez, siz konuştunuz, size kimse müdahale etmedi. Söylediklerinize kimse bir söz söylemedi.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ben acaba yürütmenin bir organı gibi mi diye düşündüm.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hayır, bakın, milletvekillerinin milletvekillerine laf atması, sözünü kesmesi "Yanlış konuştu, onu konuştu." demesi kadar yanlış bir şey yok. Hepiniz milletvekilisiniz burada, böyle bir şey olur mu ya! Siz sosyal demokrat açıdan bakıyorsunuz, o da muhafazakâr demokrat açıdan bakıyor. Böyle bir şey yok arkadaşlar, lütfen...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Biz çocuk hakları açısından bakıyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, siz iktidara geldiğiniz zaman siz bildiğinizi yaparsınız. Lütfen...

Sayın Ekici, sözlerinizi tamamlayın.

HASAN EKİCİ (Konya) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ayrıca, tüm paydaşların ortak katılımıyla hazırlanmış olması bu modelin toplumsal bir mutabakat zemini üzerinde yükseldiğini göstermektedir. Bu noktada Bakanlığımızın katılımcı yaklaşımını takdirle karşılıyoruz.

Değerli milletvekilleri, buradan bir kez daha ifade etmek isterim ki Maarif Modeli'nin getirdiği yenilikler, güvenli okul yatırımları ve toplumsal iş birliğini güçlendiren adımlar eğitim sistemimizin daha sağlıklı, daha güçlü ve daha kapsayıcı bir yapıya kavuşmasına ciddi katkı sunacaktır. Bizler de bu sürecin yakından takipçisi ve destekçisi olmaya devam edeceğiz.

Sözlerime son verirken, Millî Eğitim Bakanlığımızın 2026 yılı bütçesinin bilgili, becerili, öz güvenli, yüksek donanımlı ve değerleriyle bütünleşmiş bir nesil yetişmesine vesile olmasını temenni ediyor, Sayın Bakanımıza ve çalışma ekibine özverili gayretleri için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Taşcı...

Değerli milletvekilleri, Sayın Taşcı'dan sonra soruları alacağım. Öncelik sırasına göre söz vereceğim, lütfen sisteme giriş yapın.

Sayın Taşcı, buyurun.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Tekirdağ'ın depreme dayanıksızlıkları dolayısıyla yıkılıp yeniden yapılamayan okullar sorunu, siz de biliyorsunuz zaten, artık sağır sultanın da malumu. Şehir olarak biz, partilerüstü tutuyoruz bu konuyu, keza hem bir toplumsal mutabakat var hem de bütün partileri ayırmadan söylüyorum, siyasi bir mutabakat var; bu ihtiyacın giderilmesinin aciliyeti var çünkü. Çabayı yok saymıyoruz, başta Sayın Valimiz, bürokratlar öncelemeye çalışıyorlar bunu, görüyoruz ama Süleymanpaşa'da 5 okul, Marmaraeğlisi'nde 4 okul, Şarköy'de 3 okul, Hayrabolu'da 4 okul hâlâ bitişik, birleşik binalarda hizmet veriyor. Ve bu, beraberinde maalesef akademik başarısızlık getiriyor, disiplinsizlik getiriyor, zaten var olan güvenlik sorununu derinleştiriyor ve zaten var olan hijyen sorununu ağırlaştırıyor. Yapımı planlanan okullara ek olarak Tekirdağ aynı zamanda göç dolayısıyla çok hızlı nüfus artışı olan illerden bir tanesi. Özellikle Süleymanpaşa'da 100. Yıl, Atatürk, Hürriyet ve Zafer, 4 mahallemizde eğitimcilerin tespiti bu, 21'er ek derslik ihtiyacı olduğunu söylüyorlar.

Öğretmenevimiz tahliye edildi, kaderine terk edildi, orası şehrin böyle sosyal hayatının da merkeziydi, oranın yapımını bekliyoruz. Ve Muratlı'da yine, depreme dayanıksız diye tahliye edilen ama henüz yıkımı da yapılmayan okullar var ve buralar artık bir asayiş sorunu oluşturmaya başladı. Keza, Muratlı Öğretmenevi de aynı şekilde. Buralar çocukların, gençlerin uyuşturucu aldığı, istismar edildikleri suç ve kötülük yuvalarına dönüşüyor. Eğitimin sekteye uğramasının telafi gerekliliği buralarda ayrı bir problem ama dediğim sebeplerden dolayı yani buralar yıkılmadığı sürece çocuklar açısından bir can güvenliği problemine de dönüşüyor artık, oralarda gelişen maalesef, işte, hep konuşuyoruz, suça bulaşma meselesi yüzünden.

Muratlı'da 2 okulumuz, yani doksan yıllık bir binada hizmet veren Yavuz Sultan Selim Anaokulu ve Cumhuriyet İlkokulu yani fiziki şartlar anlamında berbat ötesi gerçekten. 2025 Türkiye'sinde yani yağmur yağdığında tabanından, duvarlarından bir de yani işte ülkenin batı yakası, vergi sıralamasında şöyle; öyle bir şehirde böyle bir anaokulu kabul edilir de hoş görülebilir de tahammül edilebilir de değildir. Yani gerçekten yazık oradaki çocuklara çünkü oradaki yoğun rutubetten yani o küçücük bedenler çürüyorlar gözümüzün önünde. Yine, 2025 Türkiye'sinde, zemininde su kaynayan bir okul Cumhuriyet İlkokulu yani 2 tane pompa oraya tahsis edilmiş durumda ve sürekli su çekiliyor oradan; bunun da yine çok acil giderilmesi gerekiyor.

Şimdi, işsiz mezun etmek dışında ve hayal kırıklığı aslında üretmek dışında hiçbir çıktısı olmayan üniversiteleri sürekli olarak artırmanın, bölüm sayısını artırmanın hiçbir anlamı olmadığını, politik bir yanlış olduğunu, hatta politikasızlığın da ispatı olduğunu düşünüyorum ben ama şimdi böyle düşünen birisi olarak bir üniversite talebim olacak, çelişki gibi duruyor olabilir; biz Çorlu'ya bir vakıf üniversitesi istiyoruz ama şu söylediğim standartlarda değil yani orası bir sanayi bölgesi, biliyorsunuz, sanayi-üniversite iş birliği mantığıyla inşa edilmiş, AR-GE çalışmalarıyla da bölge sanayisine entegre olacak, teknolojik dönüşüme de katkı sağlayacak, bölgenin siyasi ve üretim profiline uygun şekilde planlanmış ve yeni bir açık yaratmak yerine, oradaki açığı kapatacak bir vakıf üniversitesi; elini taşın altına koymaya da hazır ticaret ve sanayi odalarımız.

Ve birçok kişi bugün değindi yani tahtası yenilenemeyen, akıllı tahtaların on yıl ömrü vardı, süre doldu, yenileme imkânı yok. Şimdi böyle okulların deterjan alınmayan, sabun alınamayan bu durumdaki okulların binalarına Atatürk'le eş boyutta Cumhurbaşkanlığı posterleri asıldı. Şimdi, gelmiş ya da geçmiş kim olursa olsun Atatürk'le yarışa girmesi yahut yarıştırılması hâlinde o yarış kaybetmeye mahkûm benim nazarımda. Dolayısıyla o ideolojik boyutu hiç tartışmayacağım ama şöyle bir boyutu var: Bu posterlerin okullara maliyeti ne oldu, ben bunu çok merak ediyorum. Yani sabun için, yemek için, personel için bulunamayan kaynak; okullar o kaynağı bu posterler için nasıl buldular, nasıl bir maliyetti bu, hiç bunu düşündünüz mü acaba? Çünkü dediğim gibi, diğer

kısmı yani aynı zamanda bir parti genel başkanının portresinin okullara asılması, bu şuuraltını tartışmayacağım hiç çünkü yüz yıl kadar geriye gitmek gerekiyor, vakit yok ona şimdi.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, görüşmelere 20.50'ye kadar beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.46

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.50

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 18'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Değerli arkadaşlar, şimdi on beş dakika soru kısmına geçiyorum. Soruları aldıktan sonra Sayın Bakana cevap hakkı için zaman vereceğim.

İlk olarak Komisyon üyesi sayın milletvekillerinden başlıyorum, sonra Komisyonun üyesi olmayan milletvekillerine geçeceğiz. Lütfen, otuz saniyede sorumuzu bitirelim.

Sayın Ağbaba, buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Bakan, eğitim sektöründe öğretmenlerin örgütlenmiş olduğu sendikalar arasında ayırım yaptığınızla ilgili ya da Bakanlığınızın bürokratlarının ayırım yaptığıyla ilgili bilgiler var. Çeşitli okul müdürlerinin atandığı gün atama kağıdının içinde sendika broşürü verdiği söyleniyor; bu konuda ne düşünüyorsunuz? 2002 yılından günümüze kadar kaç tane sıfırdan okul yaptınız? Açık liselerde 18 yaş altı kaç çocuk bulunmaktadır? Ülke genelinde kaç okul aynı binada eğitim ve öğretim görmektedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Karabük Çamlık İmam Hatip Lisesi yeni binasına taşındı, dört yıldır bu bina atıl duruyor. İlimizde hastane sorunu var. Bu okul yerinin Sağlık Bakanlığına devredilmesi düşünülmekte midir? Karabüklü hemşehrilerimiz bunu istiyor. Bu okulun akıbeti ne olacak?

Diğer bir soru: Safranbolu'da on yılı aşkın süredir tamamlanamayan Safranbolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi binası bürokratik ihmaller yüzünden çürümeye terk edilirken yüzlerce öğrenci başka okullarda yetersiz koşullarda ve kalabalık sınıflarda eğitim görmek zorunda bırakılıyor. Uygulama oteli için alınan binlerce liralık eşya yıllardır çürüyor. Bu okul ne zaman bitecek? Kamu malının çöpe gitmesine göz mü yumacaksınız?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türkeş Taş...

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, bu Talim Terbiye Kurulunun yayınevi seçme politikasıyla ilgili ben sormak istiyorum: 2016 yılında 105 olan yayınevi sayısının 20'ye indiğini ve kitapların yüzde 95'inin de 6 yayınevi arasından basıldığını duyuyoruz. Bu yayınevlerinin belirlenmesinde bir objektif kriter mi kullanıyorsunuz, nasıl bir puanlama yapılıyor? Bu puanlamaları yayınevleri biliyor mu, bilmiyor mu? "Puanlamalar açıklanmadan kitaplar basılıyor." falan diyorlar. Bunlarla ilgili yorumlarınız nedir?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Erdem...

ORHAN ERDEM (Konya) - Sayın Bakanım, BİLSEM ve teknik liselerde yapılan grup çalışmalarıyla TEKNOFEST'te birçok alanda başarılı çocuklarımızı son yıllarda fazlasıyla görmeye başladık. Bu yıl hangi alanlarda güzel örnekleri sunabiliriz, bunları öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakan, Kepez Fevzi Çakmak Mahallesi 13 bin nüfustan oluşmakta ve bu mahallenin ortaokula ihtiyacı var. Çocuklar Kuzeyyaka ve Ayanoğlu Mahallelerine gitmekte, yakın tarihte 2 öğrencimiz kazada vefat etti. Okul alanı var, bu okul alanına bir ortaokulun acilen yapılmasını bekliyoruz. Ayrıca, Kaş ilçemizde Kaş Yeşilköy Mahallesi'nde Çıraklık Eğitim Merkezi'miz var. Eğitim Merkezi belediyeye ait olan binada faaliyette bulunmakta ancak bina yıpranmış, gerek derslikleri gerek tuvaleti ve diğer alanları gerçekten kullanılmaz vaziyete gelmiş durumda. Kaş Çıraklık Eğitim Merkezi çok önemli ve 600 öğrencisi bulunmakta, buraya uygun bir eğitim alanı bulunmasında fayda olduğunu ifade etmek istiyorum Sayın Bakan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Karagöz...

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Sayın Bakan, Amasya merkez ve ilçelerinde depreme dayanıksız diye boşalttığınız okulları yıllardır yenilemediğiniz için hâlâ ikili eğitim gören öğrencilerimiz var. İkili eğitim sistemini ne zaman sonlandıracaksınız? 150 bin öğretmen açığınız varken, atanamayan 1 milyona yakın genç öğretmen yıllardır kapımızdayken 24 Kasım gibi anlamlı bir günde sadece 15 bin atama açıklayarak kimi kandırmaya çalışıyorsunuz? Seçim meydanlarında "Kaldıracağız." dediğiniz mülakat sistemini neden hâlâ sürdürüyor, milyonlarca gencin kaderini bir kişinin keyfine teslim etmeye hangi gerekçeyle devam ediyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Bugün Türkiye'de yüzlerce okulda sabun yok, tuvalet kağıdı yok, hijyen yok, güvenlik yok, en temel ihtiyaçları bile karşılayamayan bu sistemde nasıl kaliteli eğitimden söz ediyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, lütfen, süre kıstasına uyalım, diğer arkadaşlar bekliyor doğrudan soruları sorarsak...

Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Son üç yılda yapılan okullar ve dersliklerden kaç hayırseverler tarafından yaptırılmıştır? Tarım ve Orman Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında tarımsal eğitim, su verimliliği, okulda çiftlik gibi projeler imzalandı; nerede, hangi içerikle ve hangi illerde bu çalışmalar yapılacaktır? Okulda tavuk yetiştirileceği ifade ediliyor, Kabahatler Kanunu'na göre mücavir alan sınırları içinde tavuk beslemek suç, para cezası da var. Bu konuda yeni bir düzenleme mi yapıldı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kasap...

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) - Sayın Bakan, kendi lojmanına Millî Eğitimin bütçesinden, okul aile birliğinin ücretlerinden ve Halk Eğitimden buzdolabı, televizyon, çamaşır makinesi monte ettiren İl Millî Eğitim Müdürünü şu anda uzman olarak Bakanlığınızda çalıştırıyorsunuz. İl Kütahya, bu olayı kapatan Ziya Selçuk'tan sonra sizin zamanınızda bu şahsı Millî Eğitim Bakanlığında uzman olarak nasıl çalıştırıyorsunuz?

Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Pala...

KAYIHAN PALA (Bursa) - Sayın Bakan, üniversite hastaneleri çok zor durumda, ciddi kaynak sorunları var. YÖK Başkanı Sağlık Komisyonuna geldiğinde de bu konuyu konuştuk ama bir gelişme olmadı. Sağlık Bakanlığıyla eş güdüm içerisinde bu hastaneleri desteklemek için bir planınız var mı?

Bursa, TÜİK Eğitim Endeksi'nde Türkiye ortalamasının çok gerisinde, 43'üncü sırada. Türkiye'de sosyoekonomik olarak 6'ncı sırada olan bir ilin Eğitim Endeksi'nde 43'üncü sırada olması kabul edilemez. Bursa'da kamu okullarını ilk, orta ve lise düzeyinde desteklemek için yatırım ve istihdam planınız var mı?

Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Sunat...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Evet, Sayın Bakan, norm kadro fazlalığı ve norm kadro açığı ne kadar? Bu konuyu nasıl çözeceksiniz? Nasıl bir planlama yapacaksınız? Yine, iktidarınız döneminde başından sonuna kadar yirmi üç yılda 20 bin köy okulu kapatılmıştı "Köy okulları açılacak." dediniz, kaç okul açıldı? Köy Yaşam Merkezlerinden söz etmiyorum, köy okullarından söz ediyorum. Bana yine sormuştunuz "Hangi sınıfta?" diye, 6'ncı sınıf inkılap tarihî hem ağır hem yetersiz, tarih öğrenmekten daha ziyade ezber boğulması yaşıyor öğrenciler. Tabii ki bunları konunun uzmanlarına sorarak size getirdim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Sarı...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sayın Bakanım, Türkiye'de ilköğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı 23, ortaöğretimde 22; OECD ortalaması ise 21'dir. Balıkesir Bandırma ilçemizde derslik başına 33, Bigadiç'te 27, Karesi'de 27, Dursunbey'de 25, Edremit'te 24 öğrenci düşmekte. Balıkesir'imizdeki öğrencilerin eğitime uygun koşullarda okula devam etmesi için ne yapacaksınız? Sındırgı depremi sonrası Balıkesir Üniversitesinin binalarının depreme dayanıklılığıyla ilgili kamuoyuna herhangi bir rapor açıklanmadı, sizden bu konuda bir açıklama bekliyoruz. Özel sektörde çalışan öğretmenlere daha önce taban maaş uygulaması yapacağınızı ifade etmiştiniz, özel sektör öğretmenlerinin insan onuruna yakışır bir taban maaşını ne zaman açıklayacaksınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Suiçmez...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayıştay, il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerindeki AR-GE biriminde görev yapanlardan mevzuatta öngörülen nitelikleri taşımayanlar olduğunu tespit etmiştir. Bunların sayısı kaçtır? İlleri hangileridir? Sayıştay, il millî eğitim müdürlüklerinin yürüttüğü yapım işlerinde şantiye defterlerinin tutulmadığını, imalat aşamalarının belgelendirilmediğini malzeme denetimlerinin yapılmadığını tespit etmiştir; bu okullar hangi illerde, kaç tanedir? 2025 yılında ilköğretim, ortaöğretim ve lisede devamsızlığı otuz günü aşan öğrenci sayısı kaçtır, yaşları ve cinsiyeti nedir? 2025 yılında üniversiteyi kazanıp kayıt yaptırmayanların sayısı nedir? 2025 yılında üniversite eğitimini tamamlamadan üniversiteden ayrılan öğrenci sayısı kaçtır? 2026 bütçesi içinde engelli eğitimine ayrılan pay ne kadardır? Ücretli öğretmenlere ne zaman kadro verilecektir?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Yaman...

AYLİN YAMAN (Ankara) - Sayın Bakan ve Sayın YÖK Başkanı, öğrenci affı ve azami süreyle ilgili çalışmalarınız ne durumda; yaptığınızı biliyorum. Bu konuda bir gelişme var mı? En kısa sürede hayata geçecek mi? 2025'te çok kısıtlı engelli öğretmen alımı yapıldı, bununla ilgili ek kontenjan açmayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Karaca...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Özel sektör öğretmenleri taban maaş kanunu, belirli süreli iş sözleşmesinin sona ermesi için büyük bir mücadele verdi, siz bir söz vermek zorunda kaldınız ama Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu öncülüğünde yapılacak olan toplantı ertelendi. Özel Sektör Öğretmenleri Sendikasına verdiğiniz söze ne oldu? Ertelenen toplantı ne zaman yapılacak? 500 bin atanmayan öğretmen için ne yapmayı düşünüyorsunuz? MESEM'lerde yaşanan çocuk işçi ölümlerine ilişkin neden resmî bir veri yok? Varsa burada açıklayın. MESEM Programı kapsamında yaşanan iş cinayetleri, iş kazaları, meslek hastalıkları için neden resmî bir veri çalışması yapmıyorsunuz, yapmayı planlıyor musunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Güneşhan...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sadi Aydoğdu, Bitlis Ülkü Ocakları İl Başkanı, X hesabından bir paylaşımda bulundu, paylaşımı aynen şöyle: "Mutki ilçemizin Yuvalıdam köyü Yuvalıdam Ortaokuluna Ülkü Ocakları Bitlis İl Başkanlığı olarak genel merkezimiz tarafından hazırlanan Ülkü Ocakları Uzaktan Eğitim Merkezi kartlarımızın tanıtımını yaparak kıymetli öğrenci kardeşlerimize takdim ettik." diyor. Bir siyasi partinin gençlik kollarının okula gidip kart dağıtması, onları üye yapması, Sayın Bakanım sizce doğru mudur? Örneğin, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak da bizim gençlik kollarımızla yarıdan itibaren okullara gidip partiye üye yapmamız, kart dağıtmanız ne derece doğrudur? Eğer bunlar doğru değilse bu konuyla ilgili herhangi bir işlem yaptınız mı, yapmadınız mı; bunu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kanko...

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Sayın Bakan, burada YÖK Başkanını da bulmuşken şunu sormak istiyorum: 67 yaşına kadar tıp fakültelerinde çalışan öğretim üyeleri kendi hastanelerinde çalışmayıp emekli edilirken oradan çıktıklarında gidip Sağlık Bakanlığı hastanelerinde çalışabilmektedirler. Bu konuyla ilgili bir çalışmanız var mıdır?

Hayalet sınıflarla ilgili bir bilginiz var mı? Onu öğrenmek istiyorum.

Bir de bu yeni Maarif Modeli'nizde YKS ve LGS'nin durumu ne olacak, onu da merak ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Saki...

ÖZGÜL SAKI (İstanbul) - Teşekkürler.

2023 TÜİK verilerine göre okulda olması gereken 15 yaş altı 130 çocuk doğum yaptı. 15-17 yaş grubunda ise 6.500 kız çocuğu doğum yaptı. Bundan sonra hiçbir veri açıklanmadı. Şimdi ben soruyorum: Sizin yönetiminizde olması gereken bu kız çocuklarının 2024 yılı verileri nedir? Bu konuda herhangi bir tedbir almayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Sayın Başkanım, ben bir açıklama getirmek için söz aldım.

Bir defa, Ülkü Ocakları bir vakıf, partinin yan kuruluşu değil. Ülkü Ocakları bizim gurur...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Partinizin gençlik kolları.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Ya, bir cevap vereyim arkadaş.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Yapmayın.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Dinle ya!

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Saygılı ol ya!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Saygılıyım ama yapmayın ya!

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - E, terbiyesizlik yapıyorsunuz.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Kelimelerinize dikkat edin!

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Ülkü Ocakları vakıf diyorum.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Her şeye de "terbiyesiz, ahlaksız..." Başka laf bilmiyorsunuz bel!

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Ya, elini sallama! O elini, o parmağını bak...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Kelimelerinize dikkat edin!

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Sallama parmağı...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Tehdit etmeye de devam etmeyin!

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Terbiyesizliğin lüzumu yok.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Tehdit mi ediyorsunuz?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Dinle! Dinle!

CAVİT ARI (Antalya) - İsmail Bey, akşam akşam tartışma çıkarmayın ya; İsmail Bey, ne oluyor?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Tehdit mi ediyorsun?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Dinle!

(CHP milletvekillerinin laf atmaları)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Ya, ayıp ediyor ya, açıklama yapıyorum ben.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kalaycı, bir saniye...

CAVİT ARI (Antalya) - Ya, tamam da abartıyor ama yani.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Tekrarlıyorum: Ülkü Ocakları bir vakıftır...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kalaycı, bir saniye...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ya, neyin açıklaması? Ülkü Ocaklarının ne olduğunu bilmiyor muyuz da Başkanım, yani neyin açıklaması?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Suiçmez...

Değerli arkadaşlar, ya buradan bir şey söylendi.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Ya, bizim gururumuz tabii ki biliyorsunuz, bizim gururumuz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Olabilir...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Devamını dinle!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir milletvekili... Ya, izah edebiliyor.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Buna bir itirazımız yok, sizin gururunuz olabilir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Lütfen... Sayın Suiçmez...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - "Yan kuruluşu" dedin ama...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Kim dedi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Suiçmez... Sayın Suiçmez...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Arkadaşın...

(CHP milletvekillerinin laf atmaları)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ya, lütfen!

Değerli arkadaşlar, ya bir bırakın! Allah Allah!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - "Gençlik Kolları Başkanı" dedim ben.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye değerli arkadaşlar.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Tekrarlıyorum: Ülkü Ocakları bir vakıftır. Uzaktan eğitimle ilgili, üniversite sınavlarıyla ilgili çok önemli hizmetleri vardır. Asla partiye üye yapma diye bir şey yapmaz, bunu da açıkça söyleyeyim. Gençlere yönelik çok önemli projeleri var, bir gün kendilerine de takdim edebilirim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Peki, teşekkür ediyorum.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - "Tweet" öyle demiyor ama.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Çok önemli çalışmaları...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Merak ediyorsan gel, götürelim.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - "Tweet" öyle demiyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - "Tweet"te farklı bir şey söylüyor.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Kendi "tweet"i var Başkanın, kendisi öyle demiyor Gençlik Kolları Başkanı olarak.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Biri bizimle dalga geçiyor Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Güneş...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - MESEM'ler hakkında sormak istiyorum: İş yerindeki denetimleri ne sıklıkla yapıyorsunuz? Kaç koordinatör öğretmen var? Okul başına düşen koordinatör öğretmen sayısı kaç? Usta öğretmenleriniz pedagojik formasyon alıyor mu? Usta öğretmenleri denetliyor musunuz?

Aynı zamanda yarın Mardin'e gidiyor musunuz. Mardin'deki okullarda yığınla sorun var. Eğitim sendikalarıyla görüşmeyi planlıyor musunuz?

Ve karma eğitimin fiilen bittiği okullar var, farkında mısınız diye sormak istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Ve son söz, süre de bitti, Sayın Genç...

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Sayın Bakan, 6 Şubat depremlerinden sonra Kayseri Öğretmenevi yıkıldı ve iki yıldan fazla bir süredir yenisi için hiçbir adım atılmadı. Yıkılan öğretmenevinin yerine Kayseri'ye yakışan bir öğretmenevi yapacak mısınız? 2026 bütçesinde bu arsa için bir yatırım ödeneği var mı?

Sayın Bakan, bugün Kayseri'de bir cemaat yurdunda 15 yaşındaki bir çocuğun soğuk hava deposuna kapatıldığı ve darbedildiği ortaya çıktı ve basına yansıdı. Millî Eğitim Bakanlığı olarak bu olayla ilgili bir inceleme başlattınız mı? Başlattıysanız kapsamı nedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, böylece milletvekillerimizin soru talepleri karşılandı, zaman da yetti.

Şimdi, önce YÖK Başkanımıza beş dakika söz vereceğim, sonra Sayın Bakanımıza söz vereceğim.

Başkanım, buyurun.

Süreniz beş dakika.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR - Çok kıymetli Başkanım, sayın milletvekilleri; birkaç husus beş dakikada ancak ifade edilebilir.

Önce, sayılarla alakalı, üniversite sayılarıyla, öğrenci sayılarıyla alakalı bir bilgi vereyim, not ederseniz sevinirim. Türkiye'de lisans düzeyinde örgün eğitimde 3 milyon 773 bin öğrenci okuyor, açık öğretimde ise 2 milyon 700 bin; toplamda lisans öğrencisi sayımız 6 milyon 475 bin yani biz açık ve uzaktan öğretimdeki öğrencileri daha ziyade yaşam boyu öğrenim çerçevesinde değerlendiriyoruz. Dolayısıyla, örgün eğitimi dikkate aldığınız zaman toplamda 3 milyon 773 bin öğrencimiz var. Dolayısıyla, OECD rakamlarıyla mukayese edildiğinde ortalama OECD rakamlarını tutturduğumuzu ifade edebiliriz. Lisansüstünde öğrenci sayımız ise toplamda 429 bindir; bunun 324 bini yüksek lisans, 93 bini doktora öğrencisidir. Bu bilgileri verdikten sonra... Yani üniversite öğrenci sayılarının fevkalade çok kalabalık, çok yüksek, çok aşırı olduğunu söylemek elimizdeki verilerle tam anlamıyla uyuşmamaktadır.

Sahte diploma konusu var, oraya çok kısa bir cevap... Kamuoyuna yansıyan iddialar Kurulumuz tarafından yargıya intikal ettirilen usulsüzlüklerdir. Yükseköğretim Kurulu başta diploma olmak üzere özellikle denklik süreçlerinde tespit ettiği tüm sahtecilikle ilgili adli ve idari makamlara suç duyurusunda bulunmaktadır. Ayrıca, Kurulumuza konuyla ilgili iletilen ihbar ve şikâyetler ivedi ve özenle değerlendirilmekte, adli ve idari makamlarla iş birliği içerisinde gerekli işlemler yapılmaktadır. Bununla alakalı daha da ayrıntılı bilgi istenirse yazılı olarak da biz sizlere sunabiliriz.

Diğer konu, yatay geçişle alakalı...

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, 40 milletvekilinin diplomasının sahte olduğuna dair bir iddia var, o konuda hiçbir araştırma yaptınız mı?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR - Yatay geçişle alakalı bilgileri müsaadenizle sunayım. Yatay geçiş işlemleri Yükseköğretim Kurumlarında Önlisans ve Lisans Düzeyindeki Programlar Arasında Geçiş, Çift Anadal, Yan Dal ile Kurumlar Arası Kredi Transferi Yapılması Esaslarına İlişkin Yönetmelik hükümleri doğrultusunda yükseköğretim kurumları tarafından yürütülmektedir.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Hocam, 40 milletvekilinin diplomasının sahte olduğuna dair bir iddia kamuoyuna yansıdı, bu konuda bir araştırma yaptınız mı?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR - Bu kapsamda, öğrencilerin yatay geçiş başvurularında sundukları belgelerin doğruluğu ve geçerliliği ilgili üniversiteler tarafından incelenmekte olup tespit edilen sahtecilik, diploma, transkript, her ne varsa resmî olarak ve diğer usulsüzlüklere karşı ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içerisinde gerekli idari işlemler tesis edilmekte, adli makamlara suç duyurusunda bulunmaktadır, bunun istisnası söz konusu değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR - Sıralamayla alakalı son bir hususu vurgulamam lazım. Şu anda dünyada en fazla mütedavil, sizlerin de kullandığı 2 önemli sıralama kuruluşu var; bunlardan biri QS, diğeri de Times, bu en fazla, mütedavil olanlardır. 2025 yılı itibarıyla Türkiye'den 6 üniversite ilk 500'de yer almıştır. Bunlardan 2 tanesi bu sene ilk defa ilk 350 içerisine girmeyi başarmıştır; biri ODTÜ, diğeri ise İstanbul Teknik Üniversitesidir, bunu rahatlıkla söyleyebilirim.

Diğer hususlara gelince af konusunu hemen hızlıca arz edeyim. Afla alakalı bir çalışma şu anda yapılmaktadır. Bilhassa azami süreyi doldururken staj veya intörnlik aşamasında öğrencilik hakkını kaybedenlerle alakalı bir düzenlemeyi şu anda Sayın Meclisimize sunmak üzereyiz, onu söyleyebilirim.

67 yaşla alakalı bir şey geldi, bununla da alakalı bir düzenleme yapıyoruz. Emeklilik yaşının 72'ye kadar çıkarılabileceğini Yükseköğretim Kurulu olarak düşünüyoruz. 72'den de 75'e kadar üniversiteler ile öğretim üyesi arasında hususi bir sözleşmeyle 75'e kadar da uzatılabileceği kanaatini taşıyoruz. Bundan sonrası Sayın Meclisimizin vereceği kararla şekillenecektir.

Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Hocam, teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Hocam, sorduğumuz soruyu gayet iyi bir şekilde duymazlıktan geldiniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, size söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Çok değerli Başkanım, çok değerli milletvekillerimiz; ben konuşmama başlamadan önce içtenlikle teşekkür ediyorum.

Benim de çok fazla not aldığım gerek bireysel olaylar gerekse genel değerlendirmeler...

(Uğultular)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ne söylemem gerekiyordu arkadaşlar yani ne söylersem dinleyeceksiniz?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Konu sizinle ilgili değil Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, gerçekten hem bireysel taleplerle ilgili olarak milletvekillerimizin illeri ya da spesifik olaylarla ilgili hem de genel değerlendirmelerle ilgili çokça not aldık. Daha önceki yıllarda da biz buradan ayrılır ayrılmaz hem burada aldığımız notları hem aldığımız kayıtları, yazılı olarak aldığımız kayıtları doğrudan cevaplamayı tercih ediyoruz. Ben içtenlikle teşekkür ediyorum.

Şimdi, başından beri, sabah 10'dan itibaren her türlü eleştiriye de saygı duydum, ben de konuşurken kişisel düşüncelerimi ifade edeceğim, ben de aynı saygıyı beklediğimi özellikle ifade ediyorum. Kimsenin sözünü kesmedim, bir arkadaşımız hariç, o da çok kaba bir ifade kullandığı için rahatsız oldum, onun dışında hiç kimsenin sözünü kesmedim. Ben de aynı saygıyı değerli milletvekillerimizden bekliyorum.

Şimdi, biz burada koskoca bir Millî Eğitim Bakanlığı olarak Genel Müdürlerimizle, Bakan Yardımcılarımızla, istatistiksel veri hazırlayan uzmanlarımızla, uluslararası raporları takip eden, değerlendiren uzmanlarımızla birlikte buraya gelmeden önce ciddi hazırlıklar yaparak sizlere özet de olsa bazı bilgiler veriyoruz. Bir kere şunu kabul etmiyorum: Bizim verdiğimiz verileri değil, size sendikalardan gelen ya da daha kısıtlı imkânlarla elde ettiğiniz verilerle bizimkileri karşılaştırmanız mantiken tutarlı değil. Bir kere önce bunun altını çizeyim. Eğer elinizdeki kitapçığı dikkatle okursanız biz iyi olduğumuz yerleri de eksik olduğumuz ve desteklerinizi istediğimiz yerleri de kitapçığımızın içerisinde yazdık, bu şekilde de devam edeceğiz, bunun altını çizeyim. İkincisi, ben 1994 yılından beri eğitimin içerisindeyim, üniversiteye araştırma görevlisi olarak başladım ve birçok üniversitede öğretim üyesi olarak çalıştım; Millî Eğitim Bakanlığında beş buçuk yıla yakın bir süre Müsteşarlık yaptım. Dolayısıyla, bu konuda lütfen, bizim de en az sizin kadar Türkiye'deki eğitim-öğretim sisteminin bilimsel, laik, demokratik ve çağdaş bir eğitim sistemi kurgulamaya çalıştığımızı lütfen kabul edin. Defalarca bununla ilgili açıklama yapmamıza rağmen, defalarca bu konuda sizlere merhametimizi anlatmamıza rağmen Cem Karaca'nın şarkısındaki gibi sizler kendinizi her şeyi bilen, bizleri ise hiçbir şey bilmeyen insanlar pozisyonunda lütfen değerlendirmeyin; bu gerçekten kırıcı oluyor. Cem Karaca'nın şarkısında ne diyor: "Sanatı sizi bilirsiniz, sinemayı siz bilirsiniz." Arkadaşlar, biz de bu eğitim camiasının içerisindeyiz ve yıllardır bu konuya kafa yoran bir arkadaşınızım, bir kardeşinizim, bunu söyleyeyim.

Bir diğer konu; şimdi, bakın, değerli arkadaşlar, ben size şimdi buradan bazı şeyleri okuyacağım: Kadın Sağlıkçılar Eğitim ve Dayanışma cemaatiyle protokol imzaladık, Kadın ve Demokrasi tarikatıyla protokol imzaladık, Lösemili Çocuklar cemaatiyle protokol imzaladık, Çocuklar Gülsün Diye cemaatiyle protokol imzaladık, Türk Böbrek cemaatiyle protokol...

Arkadaşlar, ben size defaatle söyledim, bakın, ben üniversitelerde yıllarca anayasa hukuku dersi anlatmış bir insanım ve şunu söylüyorum: Hukuk devletinde yaşıyoruz ve benim için bir sivil toplum örgütünün İçişleri Bakanlığı Dernekler Masası ya da ilgili Sivil Toplum Genel Müdürlüğü bünyesinde akredite olmuş olması ya da Vakıflar Genel Müdürlüğü bünyesinde akredite olmuş bir vakıf olması sivil toplum olarak tanımlanması için yeterlidir. Hiçbir sivil toplum örgütü arasında...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Balık baştan kokmuş.

CAVİT ARI (Antalya) - Siz onları yeterli görüyorsunuz Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Arkadaşlar, bakın...

CAVİT ARI (Antalya) - Hepsi tarikatçı, gerici dernekler bunlar.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Çok ayıp! Hayır.

CAVİT ARI (Antalya) - Özellikle seçiyorsunuz, belli değil mi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Benim biraz önce okuduklarım hangi cemaatti?

CAVİT ARI (Antalya) - Onu siz biliyorsunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bakın, siz ideolojik olarak zihninizin arka planındaki ideolojik yönden...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Diğerlerini de okur musunuz Sayın Bakan?

CAVİT ARI (Antalya) - Kur'an kurslarını gösterin bari ya!

(CHP milletvekillerinin laf atmaları)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Başkanım, ben hiç kimsenin sözünü kesmedim, hiç kimsenin sözünü kesmedim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, bizim klasik özelliğimizdir, sabah soruları sorarız, akşam cevabını veririz; bu bizim fikstir, değişmez.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, tekrar altını çizerek söylüyorum...

CAVİT ARI (Antalya) - Tarikatlar ne zamandan beri sivil toplum kuruluşu oldu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Arkadaşlar, bir saniye.

Bakın, ben diyorum ki: Benim hukuken bir protokol imzalayabilmek için karşımda bir gerçek ya da tüzel kişi olmak durumunda. "Cemaat" ya da "tarikat" diye bir tüzel kişilik var mı? Nasıl imzalayacağız? Kiminle imzalayacağız arkadaşlar? Bakın...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Sayın Bakan, birbirimizi mi kandıracağız, bunların vakıf biçiminde örgütlendiğini bilmezlikten mi geleceğiz şimdi hep beraber?

VELİ AĞBABA (Malatya) - İmzalamışsın.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, bir saniye, Veli Bey, ya bir durun, acele etmeyin.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Bilmezlikten mi geleceğiz şimdi hep beraber? Niye aptal yerine koyuyorsunuz bizi burada?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Arkadaşlar, şimdi bu konuları konuşacağız, ben söyleyeceklerimi söyleyeceğim.

Şimdi, arkadaşlar, protokol yaptığımız yapıları "cemaat" ya da "tarikat" olarak tanımlamak sizin kendi ideolojik kodlamanız, o sizin takdirinizdir. Ben hukuk devleti sınırları içerisinde ilgili kamu kurumlarının "sivil toplum" olarak tanımladığı, aksine hiçbir belgenin olmadığı bir durumun içerisinde olmam; eğer Vakıflar Genel Müdürlüğü bir vakfı kapatırsa, protokolümüz varsa iptal ederiz; bu, bir.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Sayın Bakan, çarpıtıyorsunuz, protokol yaptıklarınızın içerisinde tarikat ve cemaat vakıfları var diyoruz, çarpıtmayın ya!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir saniye.

Neyse devam ediyorum. İki, burada geçen bütçede de açıklamama rağmen alenen, göstere göstere bazı arkadaşlar yalan söylüyorlar, diyorlar ki: "Cemaatlara ya da tarikatlara..."

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Uygun bir dile davet eder misin Sayın Başkan?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ya, arkadaşlar, bir saniye ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bakın, şimdi, ben söylüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Suiçmez, bir durun lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben söyleyeceğim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yanlış söylüyorsun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yok, ben söyleyeceğim, hayır ama yalan, bakın Veli Bey, diyor ki: "Cemaat ve tarikatlara..."

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Suiçmez, siz üzerinize alınmayın lütfen.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Kim alınacak?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Alınacak olan alınsın.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - "Cemaat ve tarikatlara para aktardınız, kaynak aktardınız." diyorlar.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - "Sen neymişsin be ağabey." diyeceğiz yani!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben geçen yıl da söyledim, dedim ki: "Bir tane bir tane vakıf gösterin, bir tane dernek gösterin eğer protokolümüzü iptal etmezsek bakın, hiçbir şey bilmiyorum." Bunun altını çizerek söylüyorum: Biz hiçbir sivil toplum örgütüne Millî Eğitim Bakanlığının ya da kamunun bütçesinden zerre miktarı kaynak ayıracak bir protokol yapmayız. Sivil toplum örgütleri arasında da bize yakın, bize uzak, bilmem ne ayrımı yapmayız, ben hukuk devletinin formasyonu içerisinde davranıyorum; bu bir. İki; eğer siz cemaatçi, tarikatçı arıyorsanız Sayın Suiçmez çok iyi bilecek, ben onlara bir soru sordum: "1990 yılında Gülbahar Hatun Okullarını kim açtı, hangi cemaatin mensubu idi ve siz niye hâlâ o arkadaşın peşinden devam ediyorsunuz hayatınıza?" Ben bu soruyu soruyorum size o zaman cemaat ve tarikat meselesi...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Hiç bilmiyorum bana niye yönelttiniz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Trabzon'da olduğu için.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Tamam.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, gelelim, devam edelim, devam ediyoruz.

(CHP milletvekillerinin laf atmaları)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Arkadaşlar, bir saniye, ben söyleyeceklerimi söyleyeyim.

Şimdi, diyorsunuz ki: "Belediyelerle protokol niye yapmıyorsunuz?" Belediyelerle protokol yapıyoruz ancak bir belediyenin yaptığımız protokolün şartlarına uymasını istiyoruz. Belediyeye diyorum ki: "Bir ilçe belediyesisiniz, siz bu ilçedeki hangi okullara, ne tür hizmet verecekseniz söyleyin, biz protokole yazalım." Bir tane okula hizmet verip... Şimdi Ankara Büyükşehir Belediyesiyle geçen yıl bir tartışma yaşadık biliyorsunuz, benim tespitime göre 13, Başkanın tespitine göre 80 küsur okulda bir gün temizlik yapmış belediye ve şöyle söylediler: "Ankara'daki okulları biz temizliyoruz." Peki, Ankara'da kaç okul var? Kaç okul var ki...

CAVİT ARI (Antalya) - Müsaade etseydiniz diğerlerini de yapacaklardı Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, ben söyledim, açtım, dedim ki: Bakın, Ankara'daki bütün okulların temizliğini yapma protokolü yapıyorsanız yapalım. "Yapamayız." O zaman, kusura bakmayın yani böyle bu şekilde doğru değil; bu bir.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - İmkânı ölçüsünde yapabileceğini yapacaktı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Başka bir konu daha var, başka bir konu daha var; şimdi, bakın, karma eğitimle ilgili olarak benim yaptığım açıklamayı defalarca burada açıklamama rağmen yine yanıltıyorsunuz. Bakın, ben ne dedim? Ben dedim ki: Karma eğitim esastır, bizim 1739'da "İhtiyaç duyulması hâlinde kız ve erkek ortaokullar okullar açılabilir." hükmü var mı? Var. Ben bunu hatırlatıyorum, başka bir şey söylüyor muyum? Neden buradan ısrarla...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - O, tırnak içerisinde.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sen art niyetlisin ya Sayın Vekilim, ondan dolayı böyle okuyorsunuz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ne alakası var?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, bu başka...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - O açıklamanızdan sonra devlet okullarında kız-erkek ayrımı yapılmaya başlandı. MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Devam ediyorum, devam ediyorum; şimdi, ben devam edeyim arkadaşlar.

(CHP milletvekillerinin laf atmaları)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Nereden biliyorsunuz art niyetli olduğumu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, gelelim, burada sabahtan beri, burada sabahtan beri...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, sakın olalım, herkesin...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Burada sabahtan beri...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye, değerli arkadaşlar...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Böyle bir şey var mı ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Nezakete davet ediyorum herkesi.

Evet, Sayın Bakanım, buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Evet, burada sabahtan beri bir sürü arkadaş şunun altını çizdi, dedi ki: "Diploma ve denkliklerle ilgili sahtecilikler." Ben Millî Eğitim Bakanlığı olarak, Erol Hocam YÖK Başkanı olarak bu konudaki her olayın arkasında soruşturmamızı açtık, gereğini yapıyoruz. Peki, ben bir soru soracağım: 15 milyon İstanbullunun kişisel verilerini, siyasi çıkarları uğruna satan bir kişi için niye bir şey demiyorsunuz? (CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) - Öyle bir şey yok!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yok öyle bir şey! Sattığını nereden biliyorsun?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben soruyorum, size söz geldiği zaman cevap verirsiniz, şimdi devam edelim.

(CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) - Sattığını nereden biliyorsun?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, yasama yürütme gibi konuşuyor, yürütme yasama gibi konuşuyor; ne güzel memleket(!)

CAVİT ARI (Antalya) - Ayıp ya! Yakışmıyor size böyle iftira atmak.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Siz hiç iftira atmıyorsunuz yani?

CAVİT ARI (Antalya) - Ayıp, ayıp! İftira atmak bir Bakana yakışmaz! Yakışmaz iftira atmak! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - İftira falan atmıyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Verilmiş bir karar var mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben Cumhuriyet Başsavcılığı iddianamesinden okuyorum.

(CHP milletvekillerinin laf atmaları)

CAVİT ARI (Antalya) - Yazık ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır o durumu söyleyin, "Eğer sattıysa..." diye cümle kurun.

(CHP milletvekillerinin laf atmaları)

CAVİT ARI (Antalya) - Yalan söylüyorsun!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sen mahkeme misin, nereden biliyorsun yalan olduğunu?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye, sakın olun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben devam ediyorum arkadaşlar.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Konunun ne alakası var bununla?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Siz mahkeme misiniz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Burada köy okulları çok konuşuldu. Köy okulları geçen yıl da bu yıl da çok konuşuldu. Köy okullarıyla ilgili vekillerimiz ısrarla sordular, geçen yıl burada...

(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...

Değerli arkadaşlar, herkes kendi hakkını savunsun.

Sayın Güneşhan, lütfen...

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkan, Sayın Bakan iftira atıyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sizin sabahtan beri söylediklerinize ben bir şey dedim mi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ari, lütfen...

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakan, siz yargı organı değilsiniz, elinizde mahkeme kararı yok, Belediye Başkanı hakkında bu şekilde suçlama yapamazsınız!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sizin sabahtan beri benimle ilgili söylediğiniz şeylerde hangisiyle ilgili...

CAVİT ARI (Antalya) - Ben sizinle ilgili yapıyorum, benim eleştirim Bakanlıkla ilgili.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Benim şahsımla ilgili yaptığın hangi eleştiride mahkeme kararı var? Bir tane mahkeme kararı getir ya! Benimle ilgili bir sürü şey söyledin.

CAVİT ARI (Antalya) - Yapmış olduğun icraatları eleştirdim! Ben sizin Bakanlık icraatlarınızı eleştiriyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Olmaz, öyle yok, yemezler, kusura bakma!

Şimdi devam ediyorum...

(CHP ve AK PARTİ sıralarından karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanım, bir saniye.

Değerli arkadaşlar, gerek yok bunlara. Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar, bir durun, kimin nasıl konuşacağına biz karar vermeyelim.

Sayın Bakanım, ben oylamaya geçeceğim müsaadenizle.

CAVİT ARI (Antalya) - Cevap vermesi gerek, daha vermedi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, bir saniye, buna benim karar verme hakkım var.

Değerli arkadaşlar, bakın, on saatlik müzakere yapılıyor. Şimdi, herkes kendi görüşünü söyler. Eğer burada Sayın Bakanın cevaplarına ihtiyaç yoksa gerek yok, yazılı olarak alırız.

CAVİT ARI (Antalya) - Zaten sorulara cevap vermiyor, yetki alanının dışına çıkıyor, iftira atıyor.

(AK PARTİ sıralarından laf atmalar, gürültüler)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - İftira atıyor!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bu şekilde müzakereye ihtiyaç yok, "Yazılı olarak gönderin." deriz, gönderirler. Lütfen, eğer dinleyeceksek dinleyelim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Zaten sorulara cevap vermiyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlioğlu, dinleyeceksek buyurun, beraber dinleyelim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Burada İBB dosyasını karıştırıyor kendisi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bakın, şimdi girmeyeyim ben İBB dosyasına.

Sayın Bakanım, buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, Sayın Başkanım, köy okullarıyla ilgili geçen yıl burada huzurunuzda söz vermiştik "Biz köy okullarıyla ilgili kararımızı alacağız." diye ve bu yıl itibarıyla bir tek öğrencisi dahi olsa köyden talep varsa köy okullarını açtık. Elimdeki rakamları söylüyorum, sordunuz ya "Rakamları söyler misiniz?" diye. Öğrenci sayısı 1 olan köy ilkokulu sayımız 41, öğrenci sayısı 2 olan köy ilkokulu sayısı 81, 3 olan 122 -yani bu yıl açtıklarımız- 4 olan 158, 5 olan 204, 6 olan 196, 7 olan 241, öğrenci sayısı 8 olan 190; şimdiye kadar saydıklarımın tamamını, 404 tane köy okulumuzu bu yaz itibarıyla ilgili mevzuatın revize edilmesi sayesinde açtık, ben bunu da burada...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Niğde'de var mı Sayın Bakan?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Evet, şimdi müsaadeniz olursa MESEM'lerle ilgili de bir şey söyleyeceğim. Şimdi, bakın, değerli arkadaşlar, MESEM'lerle ilgili, MESEM'lerde hayatını kaybeden çocuklarımızı...

Şimdi, burada öyle bir şey yapıyorlar ki biz de bir babayız, ben de bir öğretim üyesiyim, bir eğitimciyim ve bu olayların hepsinden bizde en az sizler kadar rahatsız oluyoruz ve bununla ilgili de gerekli tedbirleri, gerekli soruşturma süreçlerini yürütüyoruz.

MESEM'lerle ilgili olarak ben şunu söyleyeyim: MESEM'e kaydolmak için 14 yaşını doldurmuş olmak şartı var. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 138 no.lu Asgari Yaş Sözleşmesi'nin 6'ncı madde hükümlerine uygun olması sebebiyle bu 14. Buradan hareketle devam ediyorum: Anayasamız başta olmak üzere, uluslararası sözleşmeler, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca koordine edilen, takibi yapılan iş sağlığı ve iş güvenliğiyle ilgili yasal düzenlemeler doğrultusunda bütün bu işletmeler MESEM kapsamında veya bizim protokol okullarımızdaki iş yeri ve beceri eğitimlerinin tamamı bu mevzuata uygun olarak tasarlanmak zorundadır. Biz eğer bir iş yerinde buna izin vereceksek bütün bu taramaları yapıyoruz ve bunu da şikâyetler dışında, rutin olarak her dönem yapıyoruz. Mesela, bu yıl 253.940 işletme incelenmiş ve bunların içerisinde 23.252 tanesi koşulları yerine getirmediği için kapatılmıştır.

Bakın, biraz önce Karabük Milletvekilimiz söyledi, KARDEMİR gibi büyük işletmelerde yani iş sağlığı ve iş güvenliğinin alındığı yerlerde dahi bu tür kazalar oluyor. Olmaması için biz gerekli tedbirleri alıyoruz, elimizden geleni yapıyoruz. Daha yapıcı olmanızı en azından ben arzu ederim.

Şimdi, birkaç konu var, bunlardan bir tanesi de şu...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Rakam verebiliyor musunuz? Resmî olarak kaç çocuğun...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, değerli arkadaşlar, yazın haziran ayında LGS sınav yaptık, sınavı yapar yapmaz, yaptığımız gün -bütün sınavlarda böyle, ÖSYM için de bizim için de- yapılan bütün sınavlardan sonra illerden bize ulaşan usulsüzlükler ya da herhangi bir sınav kurallarına aykırılık varsa biz gerekli işlemleri anında başlatırız. O gün de bu olaylarla ilgili olarak biz bir açıklama yaptık ve dedik ki: "Bazı illerimizde -şimdi rakamları unuttum ama toplamda şu kadar ilimizde- sınavla ilgili biz soruşturma açtık." Bunlardan bir tanesinde de kamuoyunda çokça eleştiri, tartışma konusu olan soruların sızdırıldığı iddiasıyla ilgili yapılan açıklama var. Bununla ilgili açıklama yaptık, ben açıklama yaptım, Resmî Basın Müşavirliğimizden açıklama yaptık. Bakın, değerli arkadaşlar, ben gerçekten eleştiriye karşı saygılı bir insanım. Şahsımla ilgili Özgür Özel Bey başta olmak üzere kim, hangi eleştiri yaptıysa yapsın hiçbirisine çıkıp da kaba bir ifade kullanmadım bugüne kadar. Fakat LGS'yle ilgili mevzuata mevzu şöyle: Değerli arkadaşlar, yaklaşık 1 milyon çocuğumuzun hayatlarının tamamında etkisi altında kalacakları bir manipülasyon ortada söz konusuysa yaklaşık -şimdi hatırlamıyorum- 13 defa açıklama yapmışız, 13 defa açıklama yapmışız. "Yok, bakın, burada sınav güvenliğini ihlal eden bir durum söz konusu değil, gerekli tedbirleri aldık." dememize rağmen kamuoyunda, sosyal medya ortamlarında birileri bu konuda ısrarlı bir biçimde çocuklarımızın geleceğini karartacak söylemler içerisinde girdiler ve ben şahsen onları kastederek dedim ki: "Bakın, bu yanlış, bu çocuklar -bakın bugün Çocuk Hakları Günü'ndeyiz- ömürleri boyunca bu yalanın etkisinde kalacaklar." Onu da o şekilde söyleyeyim.

Son iki başlık var, onları da söyleyeyim.

10 Kasım ile ilgili mesele. Değerli arkadaşlar, ben sabahleyin Erhan Bey de rakamları paylaştı, biz de aynı şekilde rakamlara bakıyoruz ve değerlendirmelerimizi yapıyoruz. Bizim 10 Kasım ile ilgili, 10 Kasım tatili denk düşürmek gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bakın, geçen yıl pazara denk düşmüştü. Onu da mı biz yaptık? Dolayısıyla önümüzdeki yıllarda buna daha çok dikkat edeceğimizi söyleyip geçeyim bu kısmı, burada kesinlikle bir art niyet olmadığını söyleyeyim.

Şimdi, 29 Ekimle ilgili mevzu, bu konuda da şunu söyleyeyim: Şimdi, bakın, değerli arkadaşlar, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, cumhuriyetle ilgili olarak Anayasa 104'üncü madde diyor ki: "Cumhurbaşkanı, cumhuriyeti ve millî birliği temsil eder." Biz 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda -10 Kasım'da yok, onu size kim söylüyorsa o da yanlış bir bilgi- böyle bir yazı yazdık.

CAVİT ARI (Antalya) - Var, her yerde var Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, bakın, burada bazı yanlış bilgilendirmelerde bulunuyor arkadaşlarımız.

Bir: Seçilmiş bir Cumhurbaşkanı var. Sizin eğer seçilmiş Cumhurbaşkanının seçilmesine karşı yani onunla ilgili bir şeyiniz varsa -demokratik bir iradeyle seçilmiştir- demokrasiyle aranızda bir problem var demektir. Eğer milletle ilgili probleminiz varsa, yüzde 50'den fazla oy alarak seçilmiş bir kişinin Cumhurbaşkanlığı ve bu Cumhurbaşkanının millî iradeyi, millî birliği temsil ettiğini vurgulamak istiyorsak Cumhuriyet Bayramı'nın bu şekilde, coşkulu bir şekilde kutlanmasını istememizden daha doğal bir şey olamaz. Bakın, bana kimse şeyi anlatmasın, 1939 Cumhuriyet Bayramı'nda, İsmet İnönü Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı, Feyhaman Duran ve İbrahim Çallı'ya kendi portresini yaptırıp, Almanya'da bunları bastırıp Türkiye'de kamu kurumlarında astırırken hangi partinin...

CAVİT ARI (Antalya) - 10 Kasım'da ne oluyor Sayın Bakan? Daha çok 10 Kasım'a söylüyoruz biz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Evet, 10 Kasım ile ilgili bizim öyle bir şeyimiz olmadı, 10 Kasım'daki bilginiz...

CAVİT ARI (Antalya) - 10 Kasım'da "Yapabilirsiniz." değil "Yapmalısınız." demeniz gerekiyordu.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, bakın, ben 10 Kasım ile ilgili yok dedim.

CAVİT ARI (Antalya) - Daha çok 10 Kasım'a diyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, arkadaşlar, ben söylüyorum, 10 Kasım ile ilgili şunu da söyleyeyim arkadaşlar: Biz 4-8 Kasım haftası Atatürk'le ilgili okullarımızda etkinlik yapılması, anma etkinliklerinin yapılmasıyla ilgili okullara yazı gönderdik. Sonra, cumartesi günü tekrar dedik ki: "Bakın, okullarımızda 10 Kasım günü etkinlik yapmak isteyen okullarımız halka açık, isteyen gönüllülük esasına göre etkinlik yapabilir." Ancak bir siyasi parti "Biz parti olarak okulda etkinlik yapacağız." dediğinde bu, artık bizim müdahale etmemiz gereken bir şeydi ve bizim engel olmaya çalıştığımız şey buydu. (CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) - "Yapabilirsiniz." değil "Yapmalısınız." demeliydiniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, son cümle, Sayın Başkanım, teşekkür edeceğim.

Şimdi, değerli arkadaşlar; 2002'den itibaren elimizden geldiğince, gücümüz yettiğince Türkiye'deki eğitim öğretim sistemini çağdaş medeniyetler düzeyine ulaştırmak için çaba sarf ettik. Gönülüm arzu ederdi ki keşke 2002 yılında daha iyi bir Türkiye devrilsaydık, keşke 2002 yılında sorunlar bu kadar çok olmasaydı. (CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakan, yirmi dört sene geçti, hâlâ bahane...

MÜHÜR KANKO (Kocaeli) - Sorun yoktu böyle.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, şöyle bir şey var: 2002'ye kadar okullarda üç öğün yemek veriliyordu, AK PARTİ kaldırdı...

CAVİT ARI (Antalya) - Yirmi dört sene önceyi konuşuyorsun, geçen seneyi konuş.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Arkadaşlar, bir dakika... Bir dakika kardeşim, bir saniye ya.

2002'de okullarımızda üç öğün yemek veriliyordu, biz kaldırdık. 2002'de bütün okullarımızda kadrolu temizlikçi vardı, biz kaldırdık. 2002'de bütün okullarda güvenlikçiler vardı, biz kaldırdık. Bakın, değerli arkadaşlar, şu anda okullarımızda, 60 bin okulumuzda 130 bin temizlik elemanı çalışıyor. Lütfen, bizim size verdiğimiz bilgiler üzerinden hareket edin.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ben yine de her şeye rağmen hepinize teşekkür ediyorum, bütün sorulara da yazılı olarak cevap vereceğimi ifade ediyorum. İnşallah, önümüzdeki yıl daha iyi koşullarda yine beraber oluruz diyorum. Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, iki açıklama yapmam gerekiyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, sonra vereceğim, oylamaya geçiyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, böyle bir usul yok.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, bunlara cevap vermem lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bakın, size cevap hakkı doğmuyor ki.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Burada iki açıklama yapmam lazım Sayın Başkan, rica ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yahu, sonra veririm size söz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, açıklama yapmam lazım.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Yusuf Bey, burada en çok konuşulan konulardan biri özel sektör öğretmenleriydi.

Neden bu konuyu değerlendirmediniz?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, şimdiye kadar bitmişti ya.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Bakan, ilk önce 2002'de "İyi bir Türkiye alsaydık." dediniz, o konuda cevap vereyim size: 2002'deki ortak DSP, şu anda sizin ittifakınız, diğer MHP'yi de Sayın Kalaycı'ya söylüyorsunuz; bizim üzerimize alınacağımız bir şey yok, önce onu söyleyeyim. Herhâlde suçlu Anavatan Partisi, başka kimse yok.

Şimdi, Sayın Bakan, bakın, hiçbir milletvekilimiz size "Tarikat ve cemaatle anlaşma yapıyorsunuz." demedi.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Nasıl demedi ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bir müsaade et, söyleyeyim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ya, herhâlde tarikatla anlaşma yapacak kadar da değilsiniz yani.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Tutanaklarda var.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şimdi, bakın, aynı şeyi daha önce de söylüyordunuz. FETÖ'yle ortak olduğunuz dönemde "Fethullah Gülen" diye bir dernek yoktu, "Fethullah Gülen" diye bir vakıf yoktu ama Fethullah Gülen'in kurmuş olduğu onlarca dernek vardı. Bakın, Malatya'da Işık Kadınlar Derneği, Malatya Okuma Salonları Mezunları Derneği; bunların hepsine para verdiniz, yardım ettiniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANİ YUSUF TEKİN - Para falan vermedik ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şimdiki yapılan uygulama da aynıdır. Örneğin, İsmailağa cemaatinin derneğiyle okullarınız anlaşma yaptı mı, yapmadı mı? Menzil cemaatinin dernekleriyle anlaşma yaptınız mı, yapmadınız mı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Cemaatle yok.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şimdi, bir başka mesele: Bakın, arkadaşlar, değerli arkadaşlar, "15,5 milyon İstanbul'un verisini sattınız." dediniz, konuyla ne ilgisi var bilmiyorum. Siz "15,5 milyon" diyorsunuz; dün, sizden önceki Ulaştırma Bakanı daha hâkim konuya, o biraz daha insafılı, o da "4,5 milyon" diyor. Bakın, bu iddia savcılık iddianamesinde yok, sayı yok. Bu yalanın kaynağı olan iddianamede "Hangi yabancı firmaya nasıl satılmış?" diye bir cümle yok. Bunu dünya âlem biliyor ki bu siyasi bir operasyon. "Ahmak"tan, diplomadan, yolsuzluktan bir şey tutmayacağı belli oldu; bir de casusluk açtınız başına. Ayrıca, bakın, Ali Yerlikaya ve Süleyman Soylu'nun açıklaması var, "Sızıntı yok." diyorlar. Şimdi, bu sorulardan rahatsız olabilirsiniz ama biz gerçekleri söylemek zorundayız. Bakın, birçok soruya cevap vermediniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Mesela Kars Milletvekilimizin sorusuna cevap vermediniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hepsine cevap verecek değerli arkadaşlar, yazılı alacağım.

Süre verdim, müsaade ettim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Siz hâkim veya savcı değilsiniz, ortada bir iddianame yok, ortada bir suçlama yok...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, teşekkür ediyorum.

Gündemimizdeki kurumların bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporları üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum.

İlk olarak Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini okutuyorum:

(Millî Eğitim Bakanlığının 2026 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın milletvekilleri, Komisyon Başkanlık Divanına 13 adet önerge verilmiştir. Bu önergelerden 1'i ana dilde eğitime ilişkindir. Söz konusu önerge, Anayasa'nın 3'üncü ve 42'nci maddelerine aykırı olduğu için İç Tüzük'ün 38'inci maddesi uyarınca işleme alınmayacaktır.

Diğer önergeleri sırasıyla okutup işleme alıyorum.

İlk önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	01.01	40.000.000.000
6	13.73	01	01.02	20.000.000.000
6	13.73	01	06.05	20.000.000.000

Adalet Kaya
Diyarbakır

Kamuran Tanhan
Mardin

Hakkı Saruhan Oluç
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Oluç...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçe...

Gerekçe:

Ötekileştirilen ve sağlamcı ideolojiyle ayrımcılığa uğrayan engelli öğrencilerin sayısı MEB'in örgün eğitim istatistiklerine göre yaklaşık 600 bindir. Engelli çocuklar eğitimde gerekli fiziki altyapının ve uzman öğretmenlerin eksikliği nedeniyle eğitim hakkından tam anlamıyla yararlanamamaktadır.

Özel eğitime bütçeden yeterli kaynak sağlanmalı, kamuya ait özel eğitim kurumları ve okulların sayısı artırılmalıdır. Özel eğitime muhtaç çocuklar için yeterli sayıda öğretmen, rehberlik uzmanı, psikolojik danışman ve yardımcı hizmet personel kadrosu açılmalı; bu personel her yıl hizmet içi eğitimden geçirilmelidir. Bunun için Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden her bir öğrenci için aylık asgari ücretin yarısına denk gelecek şekilde bütçe ayrılması gerekmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir. Mütakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR (TL)
Yönetim ve Destek Programı (98)	13.4	01	03.02	252.773.251.456

Veli Ağbaba
Malatya

Cavit Arı
Antalya

Cevdet Akay
Karabük

Ümit Özlale
İzmir

Mustafa Erdem
Antalya

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ataması yapılmayan öğretmenlerin atanması için 100 milyar TL ödenek eklenmesi. 100 bin civarında her branşta öğretmen adayı, rehber öğretmenler ve 500 civarında atanamayan engelli öğretmen adayı işe girme olanağına kavuşacaktır.

Desteklerinizi bekliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Mütakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	03.02	35.000.000.000
37	13.69	01	03.02	35.000.000.000
37	13.70	01	03.02	35.000.000.000
37	13.71	01	03.02	35.000.000.000
40	13.68	01	03.02	35.000.000.000
40	13.71	01	03.02	35.000.000.000

Adalet Kaya
Diyarbakır

Kamuran Tanhan
Mardin

Hakkı Saruhan Oluç
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçe...

Gerekçe:

Okul çağı, çocuklar için zihinsel ve fiziksel aktivitelerin yoğun olduğu dönemlerin başında gelmektedir. Bu sebeple okul çağındaki çocukların dengeli ve yeterli beslenmeleri büyük önem arz etmektedir. Çocukların 3 ana ve en az 2 ara öğün şeklinde beslenmeleri gerektiği uzmanlarca önerilmektedir. TÜİK verilerine göre Türkiye'de 7 milyon çocuk yoksulluk sınırının altında yaşam mücadelesi vermektedir. Türkiye'de bugün her 5 çocuktan 1'i derin yoksulluk sorunlarıyla karşı karşıya iken her her 4 çocuktan 1'i okula aç gitmektedir. Bu derin yoksulluk sorununun bir parçası olarak çocuklar yeterli ve besleyici gıdaya ulaşamamaktadır. Türkiye OECD ülkeleri arasında çocuk yoksulluğunda 2'nci sırada yer almaktadır. Bugün Türkiye'de yaklaşık 18 milyon çocuk eğitimin her

kademesinde eğitim görmektedir. Zorunlu eğitim çağındaki çocukların önemli bir kısmı okula kahvaltı yapmadan gitmekte, yine birçok öğrenci okulda yemek yemeden okul gününü tamamlamaktadır.

Derinleşen yoksulluk şartlarında özellikle yoksul ailelerin çocukları için ücretsiz okul yemeği sağlanması, çocukların okula devamlılığını teşvik edebilir, okul başarısını arttırabilir, bilişsel duyuşsal ve sosyal gelişimi destekleyip sağlık maliyetlerini azaltabilir. Bu sebeple, Millî Eğitim Bakanlığının, çocukların gelişimi konusunda devlete düşen sorumlulukları yerine getirmesi için bütün kademelerde bir öğün ücretsiz yemek vermesi gerekmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir. Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	03.02	260.000.000
37	13.69	01	03.02	29.000.000.000
37	13.70	01	03.02	12.000.000.000
37	13.71	01	03.02	4.000.000.000
40	13.68	01	03.02	65.000.000.000
40	13.71	01	03.02	7.000.000.000

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bu konu gerçekten önemli, şimdi, hepimiz söylüyoruz da bazı şeyler çok konuşulunca altı boşalıyor. Yani çocuk yoksulluk oranı ülkemizde çok fazla, OECD'nin en fazla çocuk yoksulluk oranı olan 2'nci ülkesiyiz. Bütün istatistikler gösteriyor ki çocuklarımız okula aç gidiyor ve yeteri kadar beslenemiyor. Yani bu, ülkenin geleceği açısından da çok büyük bir risk. Çocuklar fiziksel olarak yeteri kadar beslenemiyor ve zihinsel olarak gelişmiyor. Dolayısıyla, evet, bunun organizasyon zorlukları var küçük yerlerde falan, bunların hepsini kabul ediyoruz ama bu yapılamayacak bir şey değil. Yani mutlaka, mutlaka en az 1 öğün, bizim projemizde, İYİ Partinin projesinde bu 2 öğündü ama en az 1 öğünden başlayarak bunu yapmak durumundayız. Yani bu, gerçekten bu millete yapabileceğiniz çok büyük bir hizmet olacaktır. Bakın, yani uzun konuşmamda bunları anlattım, merkezî yönetim bütçesinin içerisinde Millî Eğitimin payı yüzde 13,4'tü arkadaşlar, şu anda 10,3'e düştü. Yani aynı oranı korumuş olsa bugünkünden 589 milyar lira daha aslında sizin 2016'ya göre bütçenize bir anlamda el konulmuş. Bakın, yani dolayısıyla imkân da var, olması lazım. Yani arkadaşlar, bu kadar öğrencinin olduğu bir yerde Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin toplam bütçe içerisindeki payının düşmesinin mantıklı bir izahı olabilir mi? Üçte 1 oranında düşmüş.

Dolayısıyla, lütfen, istirham ediyoruz sizden, bugün bu önergeye ret verilecek, onu biliyoruz ama konunun önemine binaen dikkate getirmek için söylüyoruz. Bu projeyi başlatın, bunun organizasyonunu yapın. Yani biz başka yerlerden keselim, imkânlarımızı buraya seferber edelim ve bu işi halletmemiz lazım. Çocuklarımızın ve ülkemizin geleceği açısından kritik bir konudur.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR(TL)
Ortaöğretim Programı	13.69	01	01.01	57.500.000.000

(37)				
Ortaöğretim Programı (37)	13.69	01	01.02	20.000.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.70	01	01.01	57.500.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.70	01	01.02	20.000.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.68	01	01.01	57.500.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.68	01	01.02	20.000.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.71	01	01.01	57.500.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.71	01	01.02	10.000.000.000

Veli Ağbaba
Malatya

Cavit Arı
Antalya

Cevdet Akay
Karabük

Ümit Özlale
İzmir

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa

Mustafa Erdem
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Çocuklara ücretsiz öğle yemeği ve ara öğün sağlanması için Bakanlık bütçesine 252 milyar 773 milyon TL ödenek konulmasıyla ilgili önergemiz.

Ayrıca, Sayın Bakan, size bu vesileyle net bir soru sormak istiyorum: Kamuoyunda günlerdir konuşulan bir konu var, 40 milletvekilinin diplomasının sahte olduğuna dair bir konu. Bu konuda araştırma yaptınız mı, bu iddia doğru mu, değil mi? Net cevap istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR (TL)
Temel Eğitim Programı (40)	13.68	01	01.02	25.000.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.69	01	01.02	50.000.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.70	01	01.02	25.000.000.000

Veli Ağbaba
Malatya

Cavit Arı
Antalya

Cevdet Akay
Karabük

Ümit Özlale
İzmir

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa

Mustafa Erdem
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Özlale...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Sayın Bakan konuşmasında değinmedi ama bugünün herhâlde en fazla konuşulan konusu buydu. Sayın Bakan, gerçekten okulda çocuklara ücretsiz yemek konusunda sizin elinizi bağlayan şey nedir, biz bunu gerçekten merak ediyoruz, tekrardan tutanaklara geçmesi için söylüyoruz bunu. Sayın Bakan sunumunda bahsetmedi, konuşmasında bahsetmedi, en fazla soru buradan geldi, hiçbir yorum yapmadı. Bu konuda hakikaten biz Bakanlıktan doğru bir açıklama bekliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
37	13.69	01	01.02	40.000.000.000 TL
37	13.69	01	02.02	15.000.000.000 TL
40	13.68	01	01.02	60.000.000.000 TL
40	13.68	01	02.02	20.000.000.000 TL

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçe...

Gerekçe:

Okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kademelerinde nitelikli eğitim hizmetinin sürdürülebilmesi, derslerin alanında yetkin öğretmenler tarafından yüz yüze ve zamanında işlenmesi eğitim hakkının en temel gereğidir. Buna karşın, son yıllarda artan öğrenci sayısına rağmen öğretmen istihdamındaki yetersizlikler birçok il ve ilçedeki kalabalık sınıflar, ikili öğretim uygulamaları ve ücretli öğretmenliğe dayalı geçici çözümler üzerinden giderilmeye çalışılmaktadır. Bu tablo hem eğitimde fırsat eşitliğini zedelemekte hem de öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimini olumsuz etkilemektedir.

İlan edilen öğretmen atamaları hem mevcut öğretmen açığını kapatmaktan hem de önümüzdeki dönemde emekli olacak öğretmenler ve artan öğrenci sayısı dikkate alındığında ortaya çıkacak ilave ihtiyacı karşılamaktan uzaktır. Okul öncesi eğitimde okullaşmanın artırılması, sınıf mevcutlarının makul seviyelere çekilmesi, ikili öğretimin azaltılması ve her dersin kadrolu öğretmenler eliyle yürütülmesi için bir seferlik ve güçlü bir atama programına ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu çerçevede, okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında öğretmen açığının giderilmesi, ücretli öğretmenliğe zorunlu ihtiyacın ortadan kaldırılması ve atama bekleyen öğretmenlerimizin mesleklerine ve öğrencilerine bir an evvel kavuşturulması amacıyla 100 bin öğretmen atamasının gerçekleştirilmesi zorunludur. Önerilen ödenek artışıyla öğretmen açığının önemli bir kısmının kalıcı biçimde giderilmesi, öğrencilerin daha az kalabalık sınıflarda kendi branş öğretmenleriyle eğitim görmesi ve eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu nedenle, 2026 Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin 135 milyar TL artırılması hem kamu hizmetinin gereği hem de Anayasa'nın sosyal devlet ve eğitim hakkına ilişkin hükümlerinin doğal sonucudur.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
40	13.68	01	06.05	65.000.000.000 TL

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türkeş Taş, buyurun.

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Sayın Usta da bahsetti bundan, okul öncesi eğitim gerçekten çok önemli ve biz gerçekten dünyanın çok gerisindeyiz. Ben anneyim aynı zamanda, 5 yaşında kızım da var, çalışan anne olarak da okul öncesi eğitim çok önemli ve çocuğun gelişiminde görüyorsunuz yani ilkokula başlamadan önce çocuğun okula gitmesinin faydasını ve gelişimindeki etkisini de görüyoruz, yaşıyoruz. Siz de zaten 12 Mayıs 2023'te Resmî Gazete'de okul öncesi eğitimde ücret alınmayacağına dair düzenleme de yaptınız bunu desteklemek adına ama 14 Ekim 2023'te bu düzenleme kalktı. Buna geri dönülmesi gerektiğini düşünüyoruz ve önergemizde okul öncesi eğitimin ülke genelinde hem ücretsiz hem de zorunlu hâle getirilmesi ve her çocuğun eşit eğitim imkânına sahip olması amacıyla kesinlikle ek bir bütçenin gerekli olduğunu düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

AYYÜCE TÜRKER TAŞ (Adana) - 65 milyar TL tutarında ek kaynak ayrılarak anaokulu sayısının artırılması, okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması ve eğitimde sürdürülebilir fırsat eşitliğinin güçlenmesini hedefliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir. Müttekip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
62	13.48	01	05.04	132.000.000.000

Adalet Kaya
Diyarbakır

Kamuran Tanhan
Mardin

Hakkı Saruhan Oluç
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Oluç...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Yüksek öğrenimdeki öğrencilerin barınma sorunu katlanarak devam etmektedir. Türkiye'de örgün öğretim, açık ve uzaktan öğretim dâhil olmak üzere toplam 6 milyon 715 bin 761 yükseköğretim öğrencisi bulunmaktadır. Ancak buna rağmen 2025-2026 öğretim yılında Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna (KYK) bağlı 81 ilde sadece 877 yurt bulunmaktadır ve bu yurtların kapasitesi 1 milyon civarındadır. 7 milyona yaklaşan üniversite öğrenci sayısının 877 yurda yerleşemeyeceği aşikârdır.

2025 yılı için KYK bursu lisans öğrencileri için 3.000 TL olarak belirlenmiştir. Üniversiteye bin bir zorlukla kazanan gençler eğitim hayatını sürdürmek isterken temel ihtiyaçlarını bile karşılamakta zorlanmaktadır. Yetersiz burs miktarı, yüksek yemek ücretleri karşısında çaresiz kalan öğrencileri, sağlıksız beslenme ve yetersiz besin tüketimi gibi ciddi sağlık sorunlarıyla baş başa bırakmaktadır. Bu bağlamda, yurtlara yerleşemeyen üniversite öğrencilerine ayda en az asgari ücretin yarısına denk gelecek şekilde kira yardımı yapılması gerekmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müttekip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR (TL)
Yönetim ve Destek Programı (98)	13.4	01	03.02	224.640.000.000

Veli Ağbaba
Malatya

Cavit Arı
Antalya

Cevdet Akay
Karabük

Ümit Özlale
İzmir

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa

Mustafa Erdem
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Okullarımızın en az 100 bin temizlik görevlisine, 65 bin güvenlik görevlisine, 75 bin okul sağlığı hemşiresine ihtiyacı bulunmaktadır ve bu istihdamı sağlamak için gerekli ücretlerle ilgili olarak söz konusu 224 milyar 640 milyonluk ödeneğin Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğüne konulmasını talep ediyoruz bu önergeyle.

Önergenin kabulünü bekliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müttekip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına
Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederim.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
YIL: 2026
ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	02.01	8.500.000
37	13.69	01	02.01	1.000.000.000
37	13.70	01	02.01	1.500.000.000
37	13.71	01	02.01	1.000.000.000
40	13.71	01	02.01	1.000.000.000
40	13.68	01	02.01	8.500.000
Toplam				4.517.000.000

Sadullah Kısacık
Adana

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kısacık, buyurun.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Bakanım, şimdi, okullardaki en büyük açığımız bence güvenlik. Şunu özellikle merak ediyorum: Şimdi, çocukların okula gelip gelmediğini veya okuldan erken ayrıldığını neden biz bir mesajla veliye bildiremiyoruz? Yani bu çok zor değil, bunu tüm özel okullar yapıyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Başladık ona.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Benim çocuğum devlet okulunda okuyor, bana öyle bir mesaj gelmiyor, benim çocuğum devlet okulunda okuyor, Ankara'da devlet okulunda okuyor; bunu da merak ediyorum.

İkincisi: Bu güvenlik işi şu anda çok daha önemli hâle geldi. Bakın, suça sürüklenen çocuklar için araştırma komisyonu kuruluyor Mecliste, bu kadar önemli ama hâlâ kapımızda güvenlik yok. Şimdi, çoğu veli özel okulların yüzde 90'ının boş olduğunu biliyor, yüzde 90'ı boş; sadece ambalaj var, içi boş ve çoğu öğretmen orada asgari ücret alıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Niye özel okula gönderiyor biliyor musunuz? Diyor ki: "Ya, kapısında bir güvenlik var, okula giren çıkan belli, en azından kafam rahat olsun." Onun için, biz bu güvenlik sorunlarının ve mesaj gibi altyapıların yapılması için böyle bir ödenek teklifini hazırladık sunuyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, son önergeyi okutup işleme alıyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
YIL: 2026
ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	01.03	30.000.000.000
37	13.69	01	01.03	15.000.000.000
37	13.70	01	01.03	15.000.000.000
37	13.71	01	01.03	15.000.000.000
40	13.68	01	01.03	15.000.000.000
40	13.71	01	01.03	15.000.000.000

Adalet Kaya
Diyarbakır

Kamuran Tanhan
Mardin

Hakkı Saruhan Oluç
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Oluç...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Son yayınlanan Tasarruf Genelgesi kapsamında Bakanlığın hayata geçirdiği ve okulların en temel ihtiyacı olan temizlik ve hijyen konusunda dahi tasarruf tedbirleriyle kısıtlanan İşgücü Uyum Programı'yla haftanın yalnızca belirli günleri temizlenen okullar diğer günler kendi hâline bırakılmış durumdadır. Bakanlık haftanın belirli günlerinde asgari ücretin bile altında kölelik koşullarında çalıştırılan ve sadece çalıştıkları günler sigortalı sayılan ve bu çalışma süreleri emekliliğe bile sayılmayan yardımcı hizmet personelleriyle sorunu çözmeye çalışmaktadır.

Bu uygulama hayata geçirdikten sonra yeterince temizlenmeyen okullar çocukların sağlığını tehdit etmekte, öğrenciler sağlıksız koşullarda eğitime mecbur bırakılmaktadır. Bu sebeple, okullarda hijyen koşullarının sağlanması büyük önem taşımaktadır. Gerekli temizliğin yapılması için her okulda kadrolu istihdam olanağının sağlanması için bütçe ayrılması zaruridir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini oylarınıza sunuyorum:

(Millî Eğitim Bakanlığının 2026 yılı bütçesi oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kesin hesabını okutuyorum:

(Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yükseköğretim Kurulunun bütçesini okutuyorum:

(Yükseköğretim Kurulunun 2026 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kesin hesabını okutuyorum:

(Yükseköğretim Kurulunun 2024 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının 2026 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kesin hesabını okutuyorum:

(Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının 2024 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yükseköğretim Kalite Kurulunun bütçesini okutuyorum:

(Yükseköğretim Kalite Kurulunun 2026 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kesin hesabını okutuyorum:

(Yükseköğretim Kalite Kurulunun 2024 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi üniversitelerin bütçelerinin oylamalarına geçiyoruz.

1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: ADANA ALPARSLAN TÜRKES BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
62	504	02	06.05	500.000.000 TL

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türkeş Taş...

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım ve hazırun, biliyorsunuz, teknokentler çok önemli ve üniversitelerin ürettiği bilimin ve öğrencilerin fikrinin aslında sanayiyle buluştuğu en önemli yerler. Adana'daki Alpaslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi de özellikle bilim ve teknoloji üreten bölümlerin var olduğu ve o tarz öğrencilerin okuduğu bir üniversite. Hem üniversiteden talep var hem de orada ihtiyaç var. Bu nedenle, Alpaslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi bünyesinde Alpaslan Türkeş teknokentinin kurulması ve sürdürülebilir şekilde işletilmesi amacıyla 500 milyon TL tutarında bir ödenek üzerine hazırlandı bu önerge. Bu artışla üniversitenin fiziki ve teknik altyapısının güçlendirilmesi, AR-GE odaklı firmaların kümelenmesi, ulusal ve uluslararası girişimlerin bölgeye çekilmesi ve üniversitenin bilimsel üretiminin ekonomik değere dönüşmesi sağlanacaktır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi üniversitelerin bütçelerini sizlere dağıtıldığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üniversitelerin B cetvellerini sizlere dağıtıldığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Aynı şekilde, üniversitelerin kesin hesaplarını sizlere dağıtıldığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üniversitelerin kesin hesap (B) cetvellerini sizlere dağıtıldığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, gündemimizde yer alan kamu kurum ve kuruluşların bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir. Hayırlı olsun.

Programımıza göre 21 Kasım Cuma günü saat 10.00'da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati:22.01